

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI

Ministerul Administrației
și Internelor

INSTRUMENTE STRUCTURALE

Inovație în administrație
Programul Operațional
„Dezvoltarea Capacității
Administrative”

Elaborarea strategiei de dezvoltare
a Orașului Săcueni,
județul Bihor

Strategia de dezvoltare a orașului Săcueni, județul Bihor, România

2010

Prezentul document este
Strategia de dezvoltare locală a orașului Săcueni,
elaborat în cadrul proiectului intitulat

„Elaborarea strategiei de dezvoltare locală a orașului Săcueni”,

proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul Social European,
în cadrul Programului Operațional
„Dezvoltarea capacității Administrative”.

Proiectul este implementat de
Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Săcueni.

SUMAR

Rezumat executiv	5
Documentul	5
Procesul de planificare strategică și dezvoltarea comunității și a orașului	5
Viziunea	5
Profilul strategic al orașului Săcueni	6
Principalele direcții strategice	7
Sinteza strategiei de dezvoltare locală în funcție de principalele obiective urmărite	9
I. ASPECTE INTRODUCTIVE	10
Introducere	10
Obiectivele proiectului	10
Aspecte metodologice	11
Colectarea datelor	12
Comisie de monitorizare	14
Rapoarte de monitorizare	14
Aspecte deontologice	15
II. CADRUL STRATEGIC	16
Viziunea despre viitor	16
Nevoia planificării strategice în contextul actual	18
III. PROFILUL STRATEGIC	28
Caracterizarea generală a orașului Săcueni	28
Tendențe demografice	30
Tendențe pe piața muncii, caracteristici ale forței de muncă	38
Nivelul de educație și starea învățământului	43
Nivelul satisfacției privind învățământul	47
Bunăstare și servicii sociale	48
Servicii sociale alternative: organizații non-guvernamentale	52
Integrarea socială și egalitatea de șanse	54
Categorii defavorizate: rromii	54
Egalitatea de șanse între femei și bărbați	60
Starea sănătății și servicii de sănătate	64
Nivelul satisfacției privind serviciile medicale	69
Starea infrastructurii de bază și a serviciilor de utilități	70
Accesibilitate și transport. Calitatea drumurilor	70
Utilități publice și calitatea acestora	72
Nivelul satisfacției privind utilitățile publice	73
Situția economică	74
Particularitățile sectorului agricol local	80
Particularitățile sectorului industrial local	81

Particularitățile sectorului comercial local	81
Particularitățile turismului în Săcueni	81
Caracterizarea geografică și hidrografică a zonei în care se află orașul Săcueni	85
Descrierea geologică	85
Solul și clima	86
Flora	88
IV. DIRECȚII STRATEGICE DE DEZVOLTARE	90
Considerente generale	90
Principalele obiective	91
Principii de planificare strategică	91
Principii de bază	91
Direcțiile majore ale principiilor aplicate de strategii	92
Analiza SWOT	96
Puncte de plecare în elaborarea planurilor strategice de dezvoltare	103
Direcții generale de dezvoltare	106
Operaționalizarea principalelor direcții de dezvoltare prin strategii de dezvoltare	108
Elementele strategiei de dezvoltare	110
Orașul funcțional	113
Orașul comunitar	117
Orașul atractiv	122
Orașul prosper	126
Principalele direcții de specializare a economiei locale	131
Turismul balnear	132
Drumul vinului	134
Agricultura ecologică	136
Țarc/parc natural	137
Servicii sociale pentru vârstnicii din zona Oradea	139
Oportunități de finanțare pentru Autoritatea Administrativ Teritorială orașul Săcueni .	140
Fonduri europene	140
Programe guvernamentale	155
Alte surse de finanțare	160
Bibliografia utilizată	161
Linkuri oficiale utile	163

Rezumat executiv

Documentul

Prezentul document este Strategia de dezvoltare locală a orașului Săcueni.

Procesul de planificare strategică și dezvoltarea comunității și a orașului

Pentru dezvoltarea orașului este necesară creionarea, realizarea și promovarea unei viziuni strategice despre viitor. Lipsa viziunii și a planificării strategice a dezvoltării duce la o activitate administrativă cu randament scăzut, cu mari risipe de resurse materiale și umane. Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a orașului Săcueni pe o perioadă relativ îndelungată, de 10 ani, în concordanță cu realitățile și posibilitățile umane, materiale, culturale și simbolice specifice UAT Săcueni.

Principiile care au stat la baza PPS au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității și a exterilor, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului. Pentru reușită, scopurile și obiectivele planificate strategic trebuie însoțite de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să maximizeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității locale.

Viziunea

Viziunea despre Săcueni în viitorul de peste zece ani arată astfel: un oraș devenit mai *compact*, mai *funcțional*, *prosper*, *atractiv* și care *aparține comunității*. Un oraș unde mulți și-ar dori să trăiască și să muncească, care funcționează ca centru regional din punct de vedere economic și social. Această viziune poate fi exprimată metaforic prin cele patru direcții principale de dezvoltare: „*Orașul Funcțional*”, „*Orașul Comunitar*”, „*Orașul Atractiv*” și în fine „*Orașul Prosper*”. Toate patru într-un loc, sub egida sloganului „*Săcueni – Orașul apelor termale*”.

Reafirmăm că dezvoltarea durabilă și sustenabilă reprezintă cheia succesului comunităților locale. Dacă resursele de care dispune o zonă sau o regiune sunt bine identificate și creionate, dacă potențialul economic este exact trasată și zestrea umană este corect administrată atunci premisele unui succes real par a fi întrunite. Cooperarea transfrontalieră dintre administrațiile locale, dintre agenții economici din România și Ungaria, relațiile zilnice dintre populația de

dincolo și dincoace de graniță reprezintă țesutul pe baza căruia bunăstarea comunității trebuie clădită. Calitatea capitalului uman, respectiv know how-ul deja dobândit, și experiențele împărtășite pot fi cheia bunăstării într-un context post-criză. Un avantaj al zonei și al orașului Săcueni este faptul că face parte din Uniunea Europeană, la bunăstarea căreia va contribui cu un potențial economic din ce în ce mai puternic.

Profilul strategic al orașului Săcueni

Planul de dezvoltare strategică se raportează la starea actuală a localității, corelat cu starea generală a țării, respectiv la realitățile globale și tendințele mondiale. Pentru a formula un plan strategic cu reale șanse de reușită am formulat două întrebări esențiale:

- *Ce diferențiază orașul Săcueni de alte orașe asemănătoare din România și din regiune (zona transfrontalieră) – specificitate? respectiv*
- *Care sunt elementele strategice pozitive și negative care pot fi identificate în Săcueni- puncte forte și puncte slabe?*

Per total putem afirma că principala amenințare cu care se confruntă orașul Săcueni este *calitatea slabă a capitalului uman* autohton de care dispune în prezent localitatea, existând chiar posibilitatea ca calitatea capitalului uman (criteriu constă în stocul educațional în localitate) să scadă și mai dramatic în următorii ani dacă nu se intervine rapid și eficient din partea factorilor abilitați în acest sens la nivel local. Mai mult, *volumul capitalului social este extrem de deficitar*, raportat la interesul comun este scăzut, disfuncțional, inoperant. (Cele două aspecte sunt interconectate, de regulă un stoc educațional redus generează un volum mic de capital social, legătura este una lineară). Numărul mare de a populației de vârstă inactivă, șomeri și asistați sociali, care practic sunt excluși sau marginalizați, adică din relațiile economice, sociale și culturale care reprezintă țesutul tare al societății de aici accentuează latura problematică a capitalului uman și social. Iar criza economică actuală acutizează acest aspect.

Mai departe, un alt punct nevralgic reprezintă structura și natura economiei locale. Ea este încă dependentă de tradiția, nostalgia și moștenirea economiei bazată pe industria ușoară (confecții, încălțăminte) și de agricultura la scară industrială (zootehnie, prelucrarea cărnii). Este deci în continuare dependentă de drumul parcurs al economiei în perioada comunismului. În prezent economia locală se află între nostalgia industrială și economia bazată pe servicii de calitate, și este oarecum înpotmolită în activitățile comerciale cu amănuntul în firme mici, de subzistență. Posibilitățile reale de care dispune locul sunt slab exploatate, rețelele economice sunt prea locale, închise și direcționate exclusiv către populația autohtonă, care în prezent se confruntă cu probleme materiale, reprezentând un grad scăzut de cerere. Acest ciclu închis se restrânge asupra micilor înreprinzători și asupra nivelul textelor locale colectate. Practic, principala problemă a economiei locale reprezintă natura ei locală, și ea la scară redusă cu șanse slabe de creștere.

Din acest motiv volumul de bunuri și valori produs de această economie este redus, cu slabe șanse de creșteri spectaculoase, indiferent de contextul economic general/extern. Adaptarea structurii economiei locale la provocările economiei post-fordiste, deschiderea către o regiune mai largă și integrarea ei în rețelele economice regionale și transfrontaliere este un deziderat imperios necesar.

Starea generală a infrastructurii primare și secundare prezintă semne încurajatoare. Din datele analizate reiese clar, că primii pași în direcția modernizării infrastructurii au fost făcute, bazele în ultimii doi-trei ani ai fost puse. Principalele probleme reprezintă disparitatea între infrastructura de care dispune centrul de oraș și satele aparținătoare, problematica rețelei de apă potabilă, canalizare, respectiv problematica electricității în cartierele segregate social pe lângă inegalitățile de acces la infrastructura secundară în funcție de mediul rezidențial și locativ.

În fine, deși există numeroase posibilități și elemente care ar putea fi utilizate, locul/localitatea Săcueni nu este suficient „inventat”, „marketat”. Este deci nevoie urgentă de o marcă care să atragă atenția asupra orașului și al întregii regiuni din care Săcueni face parte, pentru a atrage capital, capital uman și forță de muncă bine instruită. Brandul trebuie să ofere un aport considerabil în consolidarea statutului de centru regional și pol transfrontalier jucat de Săcueni.

Principalele direcții strategice

Dezvoltarea infrastructurii

Se are în vedere dezvoltarea infrastructurii primare și secundare a orașului, necesare ca un oraș ca Săcueni (în funcție de starea actuală, de locația ei, de numărul și compoziția populației stabile, de structura ecologică și arhitecturală a orașului) are nevoie pentru a asigura o bază solidă, un bun punct de plecare în calea dezvoltării economice. Rolul principal în această ecuație revine administrației locale, Primăriei și Consiliului Local, în colaborare cu celelalte instituții guvernamentale din teritori și din centru. Sporirea volumului investițiilor din fonduri naționale și structurale rămâne principalul instrument de finanțare; însă atragerea de parteneri transfrontalieri și privați pentru dezvoltarea infrastructurii secundare trebuie să devină o prioritate în următorii 3-5 ani.

Dezvoltarea și competitivitatea economică, cu accente pe turism, și turism balnear

Strategia referitoare la dezvoltarea și competitivitatea economică reprezintă coloana vertebrală a strategiei de dezvoltare, esența dezvoltării durabile și sustenabile. Această strategie propune o specializare economică a orașului exploatând resursele de care dispune: apa termală, ștrandul, posibilitățile naturale (flora și fauna Văii Ierului, vântul), solul, patrimoniului cultural și arhitectural, vinul, apropierea de Ungaria. Practic, strategia propune o restructurare a economiei locale și racordarea la rețelele transfrontaliere. Pe termen mediu se are în vedere

dezvoltarea în următoarele direcții: *specializarea pe turismul, în special cel balnear, pe producerea alimentelor bio, valorificarea vinului*. Pe termen lung: *producerea de energie regenerabilă, servicii sociale în regim pay-for*.

Dezvoltarea resurselor umane și comunitare

Astfel, strategia de maximă importanță este strategia denumită „*Orașul Comunitar*” în paralel și consolidarea și dezvoltarea hotărâtă a infrastructurii primare și secundare a orașului. Eliminarea analfabetismului (propriu zis și funcțional) în rândul populațiilor marginalizate social și economic (numărul și ponderea lor din totalul populației a avut un trend de creștere în ultimii cinci ani) respectiv stoparea abandonului școlar și accentul pus pe programe de educație și învățare continuă (pentru adulți) este o prioritate strategică, care pe termen mediu contribuie la creșterea calității forței de muncă și la reducerea numărului celor care sunt săraci. De asemenea, este urmărită de creșterea volumului capitalului social, prin utilizarea hotărâtă a tradiției de care dispune localitatea, și anume este necesară „reinventarea” modelelor de cooperare interumane și instituționale reprezentate în trecut de legile de munte (în viticultură) și cele referitoare la spațiul urban (organizarea voluntară a pompierilor).

Construirea unui brand atractiv pentru atragerea de capital, locuri de muncă, capital uman și turiști în orașul Săcueni

Strategia de dezvoltare referitoare la brandul localității prefațează, facilitează recalibrarea și specializarea economiei locale. Importanța acestui obiectiv este mare, mai ales pe termen imediat. Administrația locală trebuie să conștientizeze importanța acestui scop și să joace un rol catalizator, de încurajare, de comunicare cu parteneri instituționali externi. Specialiștii externi, respectiv organizațiile profesionale au un rol determinant în această strategie, care practic pune în valoare acele elemente – valori locale respectiv regionale – care pot fi marketate, valorificate pe piață și integrate într-un brand (simbol) ce prezintă Săueniul ca loc și ca oportunitate de afaceri și investiții. „*Orașul Atractiv*” este imaginea UATOS, care are ca scop să atragă investitori, turiști, locuri de muncă și forță de muncă cu o educație superioară. Apa termală, țtrandul, Castelul, pivnițele, vinul local, bisericile și cimitirul evreiesc respectiv produsele agrare de bună calitate trebuie să devină punctele tari în sporirea atractivității locului.

I. Aspecte introductive

Introducere

Prezentul document este un instrument de lucru în procesul dezvoltării locale a Orașului Săcueni, județul Bihor, România. Are ca obiectiv să ofere cadrul empiric și practic al dezvoltării strategice și o unealtă pentru o mai bună reglementare și fundamentare a politicilor locale.

Această publicație este realizată în cadrul proiectului „*Elaborarea strategiei de dezvoltare locală a orașului Săcueni*”, implementat de către Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Săcueni și finanțat din Fondul Social European, prin *Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative*.

Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului îl constituie creșterea performanței administrative și dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice la nivelul administrației publice locale a orașului Săcueni, prin elaborarea unei strategii de dezvoltare locală pentru următorii 10 ani care să ofere cadrul dezvoltării strategice și o mai bună reglementare și fundamentare a politicilor locale. În vederea realizării obiectivului general proiectul are în vedere atingerea următoarelor scopuri:

- Formularea unui document de politică publică ce va sprijini planificarea strategică și direcțiile viitoare de dezvoltare ale orașului Săcueni;
- Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor personalului administrației publice locale solicitante în vederea creșterii performanței în formularea de politici publice și planificare strategică, prin formarea personalului în domenii precum planificarea strategică și management financiar;
- Promovarea planificării participative în vederea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare locală pentru orașul Săcueni.

Proiectul se încadrează în Domeniul 1.1 „Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ” al Axei prioritare 1 din cadrul *Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative*. Este realizat în concordanță cu obiectivul specific al domeniului major de intervenție, propunându-și creșterea performanței administrative și dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice la nivelul administrației publice locale a orașului Săcueni.

În acest sens în cadrul proiectului se propune elaborarea unui document de planificare strategică și instruirea personalului administrației publice locale în trei domenii (planificare strategică, dezvoltare de parteneriate, management financiar), pregătirea și desfășurarea unui proces de planificare strategică, care va fundamenta direcțiile și inițiativele de dezvoltare viitoare.

Rezultatele proiectului vor contribui la îmbunătățirea coerenței politicilor și deciziilor la nivel instituțional, respectiv la îmbunătățirea performanței personalului administrației publice locale. Grupul vizat direct de implementarea și rezultatele proiectului îl reprezintă personalul autorității administrației publice locale a orașului Săcueni, în total 30 de persoane, care își desfășoară activitatea în 12 domenii diferite.

Scopul principal urmărit a vizat formularea unui document coerent de politică publică ce va sprijini planificarea strategică și direcțiile viitoare de dezvoltare a orașului Săcueni; va prezenta imagini ample, complexe, valide și fidele despre realitățile și posibilitățile de dezvoltare a orașului Săcueni; va identifica și modela principalele direcții de dezvoltare strategică pentru următorii zece ani.

Documentul este structurat în patru mari părți. Prima parte conține acele informații vitale care sunt necesare pentru utilizarea corectă a planului strategic: cuvântul înainte al primarului localității, viziunea despre viitorul orașului, obiectivele, scopurile și principiile de bază care fundamentează planificarea strategică, aspectele metodologice și deontologice referitoare la procesul de colectare a datelor utilizate, respectiv sumarul executiv adresat factorilor de decizie.

Partea a doua oferă o imagine exactă și clară despre situația de față a orașului Săcueni, descrisă pe trei coordonate majore: infrastructură, economie și social-culturală. Tendințele de dezvoltare socială sunt prezentate și analizate prin următoarele aspecte: tendințe demografice, starea infrastructurii, economia locală și tendințele pe piața muncii, starea turismului, bunăsterea socială și serviciile sociale, probleme tipice localității, starea de sănătate, integrarea socială și egalitatea de șanse, calitatea mediului înconjurător și condițiile geografice.

Partea a treia este structurată în jurul analizei SWOT, a analizei factorilor interesați în dezvoltarea strategică. Tot în această parte sunt fundamentate direcțiile principale și planurile strategice care determină dezvoltarea durabilă și sustenabilă a orașului Săcueni.

Partea a patra reprezintă nucleul tare al documentului: sunt definite principalele direcții de dezvoltare, sunt elaborate strategiile de dezvoltare, respectiv acțiunile concrete sunt enumerate în corelație cu principalele programe și surse de finanțare existente.

Aspecte metodologice

Strategia de dezvoltare locală a orașului Săcueni este un document empiric. Este fundamentat pe date empirice, colectate în diferitele faze ale proiectului. Au fost utilizate date precum: date statistice primare și secundare, date de natură statistică, sau calitativă. Mai multe metode

au fost aplicate: s-au efectuat discuții formale și informale cu actorii diferitelor grupuri sociale (manageri, populație, membrii administrației locale, experți externi, reprezenanți an ONG-urilor), s-au efectuat interviuri direcționate cu persoane cheie (preoți, directori de școli, manageri, primar), sondaje de opinie. Prelucrarea, sistematizarea, analiza și interpretarea datelor s-a făcut prin aplicarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor specifice cercetării sociale sociologice.

Declarăm, că toate criteriile din Ghidul Metodologic pentru colectarea și analiza datelor necesare pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală, editată sub egida Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Scăueni, din noiembrie 2009 au fost respectate.

Colectarea datelor

Scopul etapei de colectare a datelor și informațiilor necesare pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală constituie realizarea unei baze de date cuprinzătoare, care va fi un fundament solid pentru diagnoza situației actuale a localității. Calitatea și cantitatea informațiilor colectate determină în mod decisiv calitatea strategiei de dezvoltare, realitatea, fezabilitatea și sustenabilitatea obiectivelor formulate.

O parte considerabilă a analizei datelor și informațiilor colectate se referă la identificarea tendințelor de dezvoltare locală, precum și la evaluarea resurselor locale de care localitatea dispune. În această etapă va trebui să treceți în revistă toate aspectele relevante care țin de procesele și tendințele de dezvoltare locală, punând accent pe evidențierea a cât mai multor conexiuni, interdependențe și concluzii, identificate și formulate ca rezultat al unei abordări comparative.

Totodată, dezvoltarea locală trebuie privită într-un context mai larg, în relație cu direcțiile de dezvoltare regionale, naționale, internaționale. Dacă în cadrul colectării de date am avut în vedere identificarea datelor cu privire la politicile și strategiile comunitare, naționale, regionale, județene, etapa de analiză a datelor și informațiilor nu poate fi lipsită de analiza contextului dezvoltării locale. În analiza contextului dezvoltării locale trebuie luat în considerare factorii interni și externi care pot influența dezvoltarea locală. Colectarea și analiza datelor și informațiilor necesare pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală s-a realizat prin parcurgerea următorilor pași:

Stabilirea parametrilor cantitativi și calitativi pentru colectarea datelor și informațiilor:

- stabilirea informațiilor care trebuie colectate,
- definirea perioadei de timp relevante
- definirea nivelului de detaliere a fiecărui tip de date și informații

Colectarea și documentarea datelor și informațiilor necesare pentru strategie:

- crearea echipei de coordonare în cadrul APL,
- ateliere de lucru pentru pregătirea și implicarea angajaților APL,
- elaborarea și utilizarea sistemului de documentare a datelor colectate,
- interviuri cu leaderii de opinie ai comunității locale,
- forumuri cetățenesti,
- chestionare pentru evaluarea opiniei populației locale cu privire la stadiul actual al dezvoltării locale și la posibilele oportunități de dezvoltare,
- discuții sub formă de focus group.

Analiza datelor și informațiilor necesare pentru strategie:

- analiza contextului dezvoltării locale,
- analiza tendințelor de dezvoltare locală și a resurselor locale deținute,
- analiza factorilor interesați,
- analiza SWOT,
- analiza problemelor.

O etapă importantă a analizei datelor și informațiilor necesare pentru strategia de dezvoltare locală o constituie analiza problemelor, inclusiv stabilirea relațiilor cauză-efect dintre problemele identificate. Procesul de analiză a problemelor se compune din următorii pași:

1. Pornind de la punctele slabe identificate în cadrul analizei SWOT s-a întocmit o listă a problemelor, necesităților și constrângerilor care apar la nivelul dezvoltării locale
2. S-a creat o echipă de lucru și analiza problemelor s-a realizat în cadrul unui atelier de lucru de tip brainstorming cu implicarea experților locali.
3. Dezvoltarea locală are în vedere soluționarea unei situații problematice complexe, coerente, așadar, analiza problemelor identificate s-a efectuat din punct de vedere al raporturilor dintre ele. În acest sens s-au identificat problemele centrale și s-au analizat din punct de vedere al cauzelor și efectelor acestora.

4. Reprezentarea vizuală a rezultatelor analizei de probleme se realizează prin arborele problemelor, care este un sistem coerent și prezintă clar situația problematică.
5. Arborele problemelor are un rol important în etapele planificării strategice, având în vedere faptul că, constituie fundamentul pentru formularea obiectivelor. Arborele problemelor prezintă o serie de probleme care trebuie soluționate pas cu pas astfel încât să se ajungă la o situație viitoare îmbunătățită, la un stadiu viitor dorit, ceea ce trebuie să apară și în logica concepției de dezvoltare locală.

În acest context s-a elaborat și arborele obiectivelor, ceea ce este instrumentul „invers” pentru arborele problemelor. Se pornește din problemele identificate, care se formulează ca și scopuri și obiective, și este un instrument folositor în formularea strategiei în sine.

În strategia de dezvoltare se regăsesc multe modele, care ne ajută la abordarea și înțelegerea cât mai vastă a problemelor abordate și a obiectivelor formulate în vederea soluționării acestora.

Comisie de monitorizare

Pentru a asigura un proces de monitorizare transparent va trebui definit în viitor cadrul instituțional al activităților de monitorizare. Se recomandă crearea unei Comisii de Monitorizare alcătuite din reprezentanții autorității administrației publice locale (de exemplu primar, viceprimar, Consiliul Local), precum și reprezentanți ai instituțiilor, organizațiilor partenere cu responsabilități concrete în atingerea obiectivelor propuse. De obicei aceste comisii au ca sarcină asigurarea respectării prevederilor cu privire la responsabilitățile de monitorizare prevăzute.

Se recomandă cooperarea directă dintre membrii comisiei și persoanele implicate în implementarea strategiei. De asemenea, comisia are un rol important în analiza și adoptarea măsurilor de intervenție în cazul abaterilor constatate. Planul de monitorizare va conține, pe lângă elementele prezentate mai sus informații detaliate legate modul de organizare și funcționare a acestei comisii.

Rapoarte de monitorizare

Raportul de monitorizare este o descriere sintetică a progresului realizat, o prezentare a stadiului în care se află implementarea strategiei de dezvoltare locală. Întocmirea acestor rapoarte este influențată de perioadele de monitorizare stabilite. În planul de monitorizare se va stabili calendarul și responsabilitățile legate de raportare, și eventual, dar nu obligatoriu, formularele pentru diferitele tipuri de rapoarte.

Aspecte deontologice

Acest document este elaborat în conformitate cu standardele impuse de știința cercetării sociale și autorii garantează că au fost respectate toate normele etice și umane care ghidează principalele aspecte care țin de procesul de colectare a datelor statistice, respectiv de principalele rezultate care decurg din informațiile colectate.

II. Cadrul strategic

Viziunea despre viitor

Orașul Săcueni este un oraș care s-a schimbat foarte mult în ultimii zece ani. Până la începutul anilor 2000 schimbarea a fost mai degrabă, sau mai bine spus doar într-un sens nu tocmai benefic, la fel cum s-a întâmplat cu toate localitățile din țară în urma restrucurării economice, a dezindustrializării și formării capitalismului bazat pe mecanismul pieței. Au apărut probleme noi, necunoscute și neîntâlnite până în momentul respectiv, care au reprezentat provocări excesive, uneori greu de depășit.

În ultimii ani însă schimbările au fost mai degrabă pozitive, localitatea a recăpătat din strălucirea de odinioară, creșterea economică și-a făcut prezența, beneficiile au fost sesizate și resimțite de către un grup tot mai numeros din Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Săcueni. Localitatea a intrat în rândul orașelor situate în zona Văii Ierului, din anul 2005 și și-a propus planuri ambițioase.

În prezent efectele crizei financiare și economice se simt și în Săcueni, dar în ciuda situației nu tocmai roze din momentul actual șansele și perspectivele de care dispune localitatea pot da o notă trecătoare greutăților prezente. Utilizând resursele naturale, fizice, patrimoniul cultural și uman, tradițiile și modelele de autoorganizare de care dispune localitatea reprezintă bază relativ solidă pentru dezvoltare în următorii zece ani.

Pentru că următorii zece ani vor fi decisive pentru acest oraș; este aproape sigur, că în perioada 2010-2020 se vor petrece schimbări radicale în modul în care economia mondială, regională și desigur locală va funcționa într-o lume mai integrată global, mai mult bazată pe rețelele sociale și economice și cu certitudine mai dependente de sursele de energie alternativă și mai fragilă datorită schimbărilor climatice ce vor urma cu siguranță.

Este deci neapărat nevoie ca strategiile de dezvoltare proiectate în acest moment să ia în considerare aceste evoluții și să găsească modalități prin care orașul să aibă șanse nu numai să se dezvolte, ci și să se adapteze la aceste schimbări într-un viitor mult mai îndepărtat, nu numai în perioada post-criză, ci și în momentul în care societatea biotehologică și posibil post-petrol va reprezenta o realitate certă. În momentul în care și situația din Săcueni va fi determinată de un mix de factori locali, externi, globali de natură economică, geopolitică și socială, cu politici de imigrări greu de anticipat în prezent și cu o presiune ridicată venită din partea sectorului energetic aflat în plină reorganizare. Multe dintre ele vor avea cu siguranță un impact direct și în Săcueni.

Până atunci însă în prezent, în anul 2010 Orașul Săcueni este un oraș relativ mic, cu fațetă pe alocuri rurală, pe alocuri modernă, dar situat într-o zonă cu mai multe posibilități: bogate valori naturale, apa termală, cu o viticultură demn de luat în seamă, cu un patrimoniu cultural remarcabil, aproape de Ungaria, cu tradiție multicultură. Orecum este nevoie "doar" să utilizeze mai mult și direcționat pe aceste resurse și să pornească pe un drum către o economie specializată pe cererea actuală și probabilă în viitor, să se conecteze la procesele pe o scară la largă în domeniul turismului, agriculturii eco și a serviciilor balneare de care o populație tot mai mare are și va avea o certă nevoie.

Viziunea despre UAT Săcueni în viitorul de peste zece ani arată astfel: un oraș devenit mai *compact*, mai *funcțional*, *prosper*, *atractiv* și care *aparține comunității*. Unde mulți și-ar dori să trăiască și să muncească, care funcționează ca centru micro-regional din punct de vedere economic și social. Această viziune poate fi exprimată metaforic prin cele patru direcții principale de dezvoltare: „*Orașul Funcțional*”, „*Orașul Comunitar*”, „*Orașul Atractiv*” și în fine „*Orașul Prosper*”. Toate patru într-un loc, sub egida sloganului „*Săcueni – Orașul apelor termale*”.

Reafirmăm că dezvoltarea durabilă și sustenabilă reprezintă cheia succesului comunităților locale. Dacă resursele de care dispune o zonă sau o regiune sunt bine identificate și creionate, dacă potențialul economic este exact trasată și zestrea umană este corect administrată atunci premisele unui succes real par a fi întrunite. Cooperarea transfrontalieră dintre administrațiile locale, dintre agenții economici din România și Ungaria, relațiile zilnice dintre populația de dincolo și dincoace de graniță reprezintă țesutul tare pe baza căruia bunăstarea comunității trebuie clădită.

Calitatea capitalului uman, respectiv know how-ul deja dobândit, și experiențele împărtășite pot fi cheia bunăstării în contextul post-criză și un avantaj al zonei care face parte din Uniunea Europeană, la care va contribui din plin și regiunea Săcueni cu un potențial economic din ce în ce mai puternic.

Modul în care acest deziderat se va materializa, depinde, desigur de mai mulți factori interni și externi. Depinde de ambiția administrației locale, de primar, viceprimar, Consiliul Local, de întreg personalul Primăriei. Dar depinde decisiv și de modul în care mediul și comunitatea de afaceri reacționează și sprijină această viziune pe termen lung, de atitudinea și susținerea înregii populații. Este nevoie de un parteneriat strâns între acești actori pentru a putea răspunde cu succes provocărilor venite din partea celorlalți competitori zonali, regionali și globali.

Planul de dezvoltare strategică a orașului Săcueni este un instrument necesar în mâna factorilor de decizie, dar nu și suficient pentru a atinge scopurile și obiectivele specifice propuse bazate pe datele care descriu și creionează o stare actuală de fapt.

Pentru realizarea viziunii este absolut necesară o muncă hotărâtă și grea. De care orașul cu siguranță este capabil!

Nevoia planificării strategice în contextul actual

Planificare strategică: în acest capitol reflectăm asupra contextului cadru a elaborării strategiei de dezvoltare și descriem considerațiile generale privind planificarea strategică, beneficiile dezvoltării strategice, procesul planificării strategice, cadrul european, național, regional, județean și local.

Planificarea strategică este un concept mult circulat în perioada pre-aderării și post-aderării României la Uniunea Europeană. Este o provocare externă, care se impune prin programele europene de pre- și post-aderare derulate din România, precum și de diferitele politici de dezvoltare a Uniunii, concept, care între timp a devenit a necesitate internă a unităților administrativ teritoriale din România. Nevoia precizată, adică necesitatea planificării strategice, are la bază mai multe cauze și scopuri economice, sociale și inevitabil politice. Aderarea României la Uniunea Europeană deschide un spectru larg de posibilități, impunând în același timp reguli stricte și direcții concrete în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială a țării.

Nu în ultimul rând trebuie menționat în afară de importanța celor sus menționate și mobilizarea și conștientizarea Unităților Administrativ Teritoriale, ceea ce se materializează într-un proces care cu greu s-a pornit, dar în viitor își va arăta efectele și anume: administrația locală din România, în prima fază prin presiunea factorilor externi, trebuiau să se familiarizeze cu gândul că dependența masivă de centru nu produce rezultate. În lipsa inițiativelor locale viabile nu există dezvoltare armonioasă, ideile de dezvoltare trebuie să constituie un tot unitar, care se axează pe diferite surse de finanțare printr-o guvernare locală gospodărească, mobilitate și flexibilitate locală, parteneriat public-privat, implicarea organizațiilor non-guvernamentale și a populației locale.

Procesul planificării și dezvoltării strategice are la bază documentele esențiale, care trebuie luate în considerare și care, la rândul lor, urmăresc principiile și obiectivele dezvoltării impuse de politicile de dezvoltare a Uniunii Europene. Prin urmare documentele de bază sau de pornire a realizării strategiei de dezvoltare a orașului Săcueni sunt: Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013, Cadrul Regional Strategic de Dezvoltare 2007-2013 al regiunii de Dezvoltare Nord-Vest Transilvania de Nord, Planul de Dezvoltare al Județului Bihor 2007-2013, precum și alte documente strategice din aria zonei de impact (Planul de Dezvoltare a Municipiului Oradea și localitățile limitrofe, alte documente de referință).

Obiectivul principal al Planului Național de Dezvoltare este reducerea disparităților de dezvoltare socio-economică între România și celelalte state membre a Uniunii Europene. În România, ca și stat, la rândul ei fiecare Unitate Administrativ Teritorială trebuie să-și valorifice avantajele potențiale. Există provocări importante în adaptarea sistemelor economice, sociale și instituționale. Trebuie maximizat beneficiile acestor procese. Toate aspectele societății trebuie orientate către o creștere economică sustenabilă. Creșterea trebuie să rezulte:

- Dintr-o productivitate mai mare, prin îmbunătățirea eficienței muncii, a managementului și a utilizării capitalului de producție
- Din îmbunătățirea cunoștințelor de piață, strategii de succes pe piața de servicii și produse, o bază antreprenorială dinamică
- Din procesul de cercetare și inovare
- Prin investiții în infrastructură în vederea îmbunătățirii accesibilității și a condițiilor de viață
- Prin administrare și guvernare eficientă, pentru asigurarea unui mediu favorabil investițiilor și pentru o mai bună utilizare a resurselor publice, inclusiv a Fondurilor Structurale și de Coeziune
- Prin asumarea principiilor dezvoltării durabile pentru asigurarea unei administrări eficiente a resurselor, managementul mediului înconjurător, includerea tuturor grupurilor în dezvoltarea societății, precum și o dezvoltare spațială echilibrată și complementară

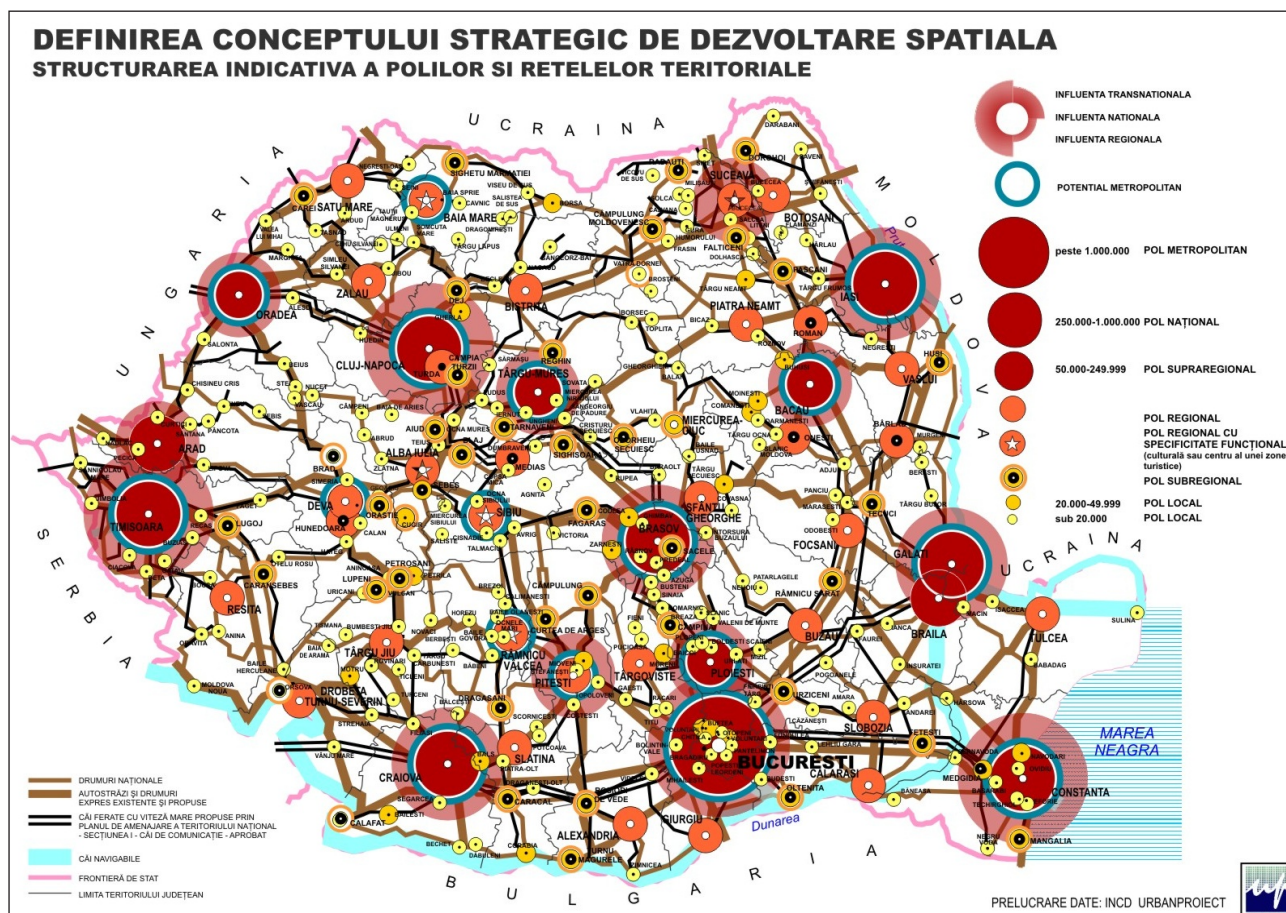
Referindu-ne la dimensiunea spațială a planificării strategice pe termen lung obiectivul strategic al dezvoltării teritoriale este afirmarea identității regional-europene a României de releu între nord-sud și est-vest și de conector inter-continental, prin dezvoltare sustenabilă, reducerea decalajelor actuale și creșterea competitivității. Obiectivul strategic general rezultă următoarele obiective specifice:

- Racordarea la rețeaua europeană și intercontinentală a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială
- Structurarea armăturii urban-rural adecvată diferitelor categorii de teritorii
- Valorificarea patrimoniului natural și cultural

Strategia are în vedere coridoarele de dezvoltare consacrați sau emergenți, urmărind crearea premiselor pentru difuzarea cât mai extinsă în spațiile adiacente a efectelor de creștere generate de aceștia, precum și interconectarea eficientă într-o rețea funcțională la nivel regional, național și transeuropean.

România în procesul de elaborare a Cadrului Strategic Național de Referință a stabilit necesitatea sprijinirii dezvoltării polilor de creștere existenți și în formare, pe baza strategiei Naționale de Dezvoltare Spațială, ținând cont de legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a Teritoriului Național – secțiunea IV, Rețeaua de localități, care definește rolul funcțional teritorial al orașelor din România. Vor fi sprijiniți polii de creștere dinamici, care au capacitatea de a genera o creștere economică rapidă, noi locuri de muncă, productivitate, iradiază

dezvoltare în orașele mici și mijlocii, precum și în zonele rurale adiacente, contribuind astfel și dezvoltarea întregii regiuni.

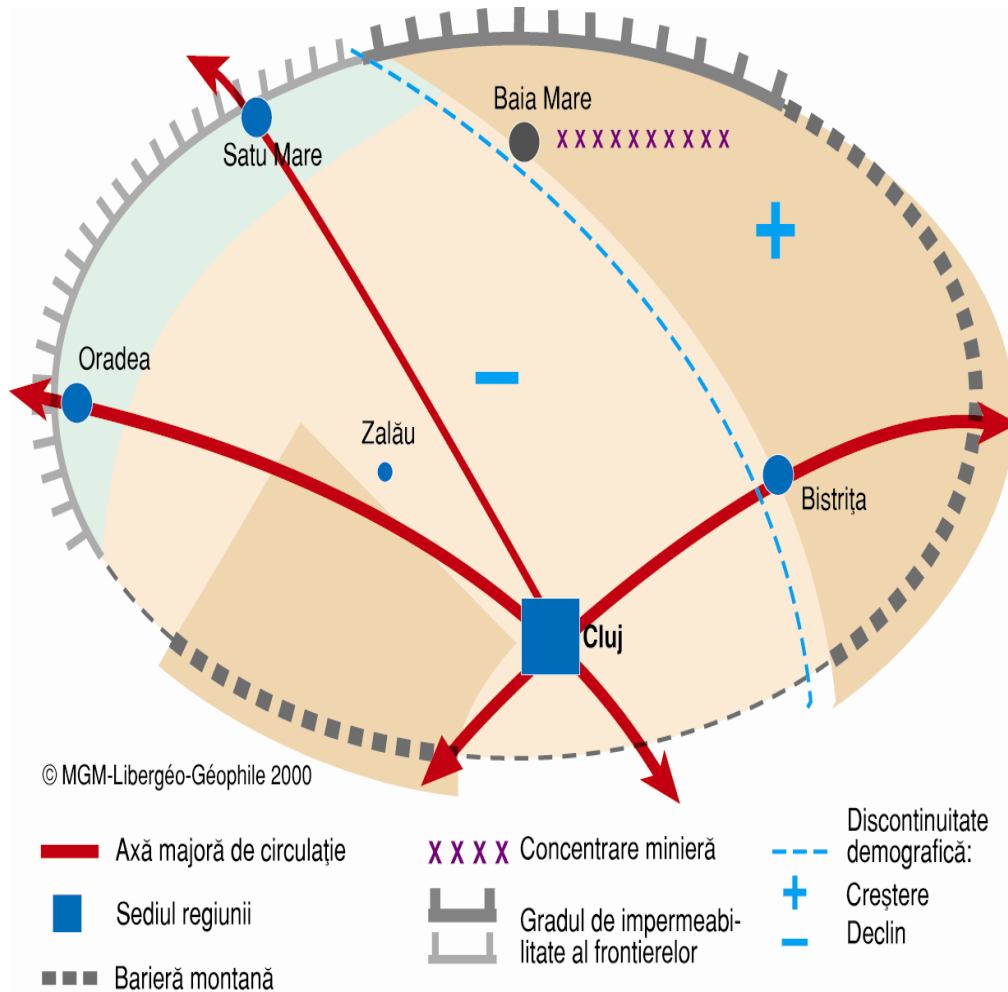

Structurarea polilor din România și poziționarea orașului Săcueni¹

Ținând cont de nivelul de dezvoltare a orașelor din România, Strategia de dezvoltare Spațială a identificat între cele 320 de orașe a țării: 8 poli de creștere (câte un pol de creștere în fiecare regiune, astfel Iași, Constanța, Ploiești, Craiova, Timișoara, Cluj-Napoca, Brașov și București), 13 poli de dezvoltare urbană (Bacău, Suceava, Brăila, Galați, Pitești, Râmnicu-Vâlcea, Arad, Deva, Baia Mare, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Târgu-Mureș) și 183 de centre urbane (localități cu peste 10 000 de locuitori).

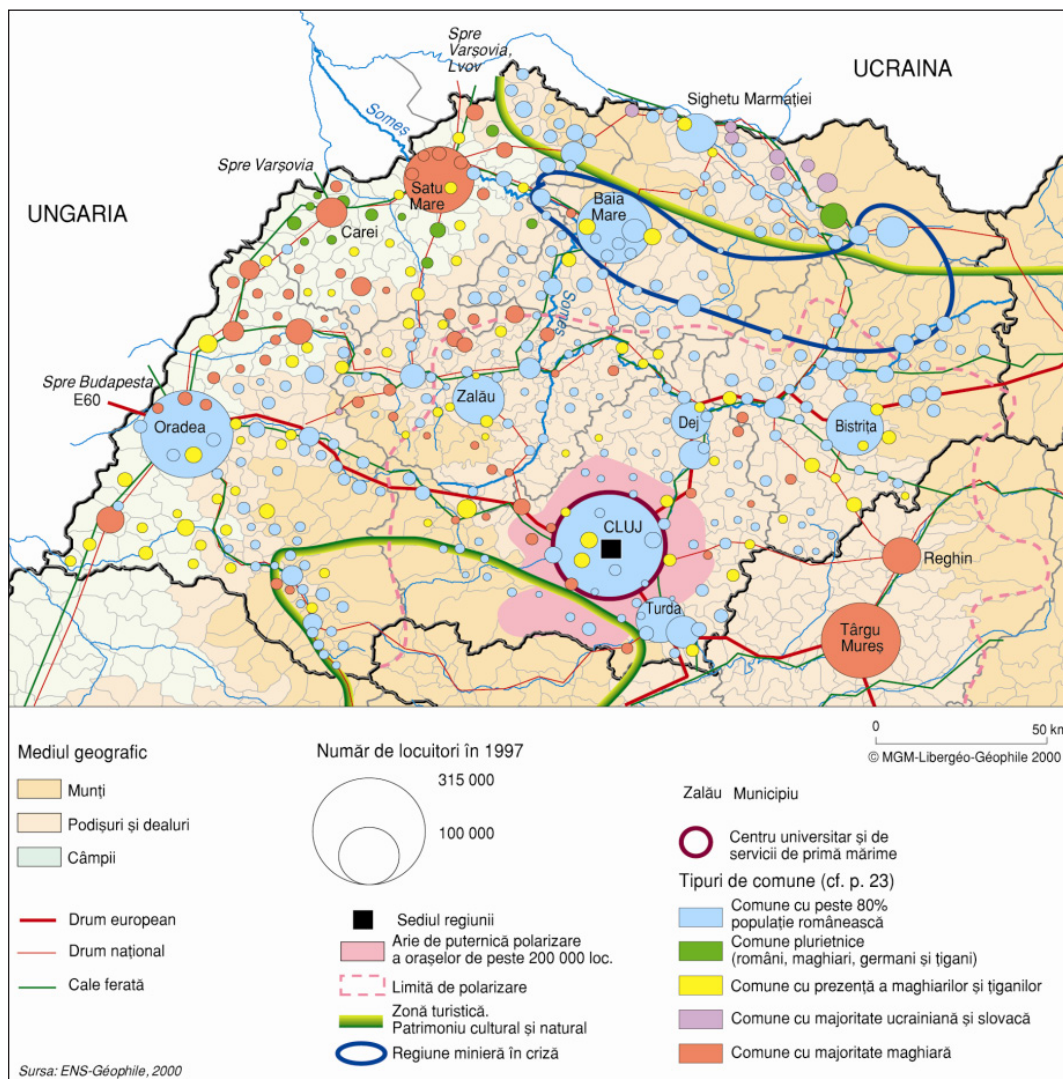
Din punctul de vedere a orașului Săcueni reprezintă un factor important politica de dezvoltare urbană. Aflându-se în aria de impact a polului de creștere Cluj-Napoca și în aria de dezvoltare a două poli de dezvoltare urbană: Oradea și Satu Mare, nu în ultimul rând având și el statut de centru urban cu peste 10 000 de locuitori în zona de impact, gândirea sau regândirea poziționării și a profilului orașului are un caracter obligatoriu și inevitabil în acest context.

1 Sursă: Urbanproiect

Cluj-Napoca, pol național de creștere și zona de impact²

² Sursa: Atlasul României, ediția 2006-2007

Harta regiunii Nord-Vest³

Această inițiativă de gândire strategică este fundamentată și prin viziunea întregii regiuni Nord-Vest prin documentele de bază în care se conturează modele de dezvoltare. Prin inventarierea setului de modele s-a identificat trei seturi de opțiuni pentru conturarea unui model de dezvoltare a Transilvaniei de Nord, și anume:

- Opțiuni orizontale: focalizarea asupra creșterii economice sau orientarea spre rezolvarea problemelor sociale și de mediu
- Opțiuni teritoriale: adoptarea unui model de dezvoltare teritorială policentrică sau a unuia monocentric

³ Sursa: Atlasul României, ediția 2006-2007

- Opțiuni sectoriale: orientarea spre specializare funcțională a Regiunii Nord-Vest sau promovarea diversificării economiei acesteia

Astfel în fundamentarea strategiei regionale s-a conturat obiectivul general și obiectivele specifice aferente acestuia, care se adaptează documentelor europene și naționale de bază, și reprezintă baza fundamentală în gândirea și elaborarea strategiilor județene (Bihor și Satu Mare în cazul orașului Săcueni). Obiectivul general regional pe termen mediu și lung este: creșterea economiei regionale prin dezvoltare policentrică și specializare funcțională pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, la nivel economic, social și de mediu și de creștere standardului de viață regional.

Prin acest obiectiv general s-au conturat obiectivele strategice care sunt următoarele:

- Dezvoltarea de avantaje comparative prin investiții în sectoarele de excelență a regiunii
- racordarea regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiti, investiții, informații și valori culturale și asigurarea rolului de deservire ca „regiune logistică”
- Creșterea investițiilor în capitalul uman și social al regiunii, în vederea asigurării suportului pentru o dezvoltare durabilă
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniului etnofolcloric bogat al regiunii
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională

Obiectivele specifice, racordându-se la cele sus menționate, sunt:

- Creșterea atractivității regiunii prin îmbunătățirea competitivității activităților economice prioritare și stimularea activităților inovatoare în scopul obținerii unor produse cu valoare adăugată ridicată prin:
- Creșterea accesibilității regiunii prin îmbunătățirea infrastructurilor regionale, ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale din polii de dezvoltare a regiunii
- Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue

- Promovarea dezvoltării durabile și diversificarea activităților din mediu rural
- Asistență tehnică

În Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest aceste obiective specifice se concretizează în axe și domenii de intervenție, care se vor regăsi în analiza amănunțită a situației existente în orașul Săcueni și în propunerile formulate de către echipa de analiză, astfel asigurând feedback-ul la documentele cadru naționale, regionale.

Avansând în prezentarea materialelor, inevitabil trebuie menționate și analizate documentele strategice aferente județelor Bihor și Satu Mare. Această analiză rezultă o descriere mai amănunțită a apolului de dezvoltare urbană Oradea, pe axa căruia se situează orașul Săcueni.

Polul de dezvoltare urbană dezvoltat pe municipiul Oradea are o populație totală a arealului alcătuit din Oradea, Băile Felix și 1 Mai în jur de 256 000 locuitori, Oradea având o populație de 206 223 în 2005. Arealul este alcătuit din așezările înconjurătoare (Borș, Cetariu, Nojorid, Odorhei, Paleu, Sânmartin, Sântandrei), orașul salonta și Chișinău Criș, are o populație de aproximativ 50 000 de locuitori. Arealul este localizat în lungul frontierei cu Ungaria, deține avantajul unei proxime situări față de reșeaua de transport vest-european cu punctele de trecere Oradea-Borș (rutieră), Episcopia Bihorului (feroviară), cât și Salonta (rutier). Arealul este legat de munții Apuseni – Deva și Cluj-Napoca, fiind situat pe drumul național Satu Mare – Arad.

Rețeaua feroviară urmează paralel traiectul căilor rutiere, astfel încât Oradea este un dublu nod de transport rutier – feroviar. Aeroportul Oradea este operațional în relația internă și internațională. Totodată este un centru important administrativ, comercial, educațional, cultural și religios regional, arealul prezintă un grad ridicat de urbanitate, cu cadru arhitectural deosebit, viață citadină armonioasă și nivel ridicat de civilizație. Este și un important centru al concentrării industriale în nord-vestul țării: industrie ușoară, chimică, alimentară și logistică. Lipsa unor resurse semnificative în vecinătate a determinat orientarea către prelucrarea superioară a produselor agriculturii. Astfel industria ușoară (încălțăminte, confecții, pielărie), alimentară (uleiuri, băuturi, conserve, carne), mobilă și materiale de construcții reprezintă specializarea zonei. Oradea este în prezent unul dintre cele mai importante centre ale industriei de încălțăminte și pielărie din Europa. Turismul balnear de nivel ridicat și în continuă dezvoltare (Băile Felix, 1 Mai) atrag tot anul un număr însemnat de vizitatori din țară și din străinătate. În perioada recentă, zona se prezintă ca un larg areal de comercial de graniță, care urmărește exploatarea diferențelor de preț dintre cele două țări. Dezvoltarea relațiilor comerciale externe vor crea noi oportunități pentru activitatea de stocare în jurul celor trei zone de graniță.

Totodată construcția Autostrăzii Transilvania va determina sporirea interesului pentru investiții în producție, comerț și turism balnear etc. Oradea și Salonta pot deveni puncte de plecare în dezvoltarea turismului rural – ecologic în munții Apuseni. Cu număr mare de salariați, cu un necesar ridicat de forță de muncă, specializarea în industria ușoară, alimentare și logistică va atrage tot mai multă forță de muncă din zonele mici urbane și rurale din arealul de dezvoltare

re. Zona de impact, care constituie baza acestei analize – orașul Săcueni și arealul de influență – este parte integrantă a unei zone de resurse energetice neconvenționale – ape geotermale.

În ceea ce privește cercetarea și dezvoltarea: creșterea numărului de studenți în ultimii cinci ani a fost aproximativ 23% (aproximativ 23 000 de studenți în 2005), iar cheltuielile aferente cercetării și dezvoltării au crescut în 2006 cu un ritm de creștere de 184% față de anul 2002, în 2006 reprezentau 1,5% din totalul cheltuielilor în acest domeniu la nivelul regiunii Nord-Vest. Numărul de salariați din acest sector este în scădere în anul 2006 față de anul 2002 cu aproape 76%.

Accesul la serviciile publice: 92,7% din populație are acces la rețeaua de apă potabilă și 87,6% din populație beneficiază de instalații de canalizare publică. Privind forța de muncă: ponderea salariaților reprezintă circa 42,9% din populația totală a municipiului Oradea. Un studiu mai vechi (2002) realizat pentru Agenda Locală 21 a municipiului Oradea arată următoarea structură a ocupării salariaților: 44,2 % industrie din care 39,7% industria prelucrătoare (construcții mașini în principal), 31,5% servicii (comerț. Transport, depozitare, poștă, comunicații, activități financiare, bancare și de asigurări), 6,6% învățământ și 6,2% sănătate și asistență socială. Infrastructura culturală: Oradea are două teatre (Teatrul de stat român și maghiar), teatru pentru copii, Filarmonica Oradea, opt muzee (ex. Muzeul Țării Crișurilor, Cetatea medievală Oradea, muzee ecleziiale ale tuturor religiilor, muzeul Militar), bibliotecă publică, două cinematografe și o casă de cultură.

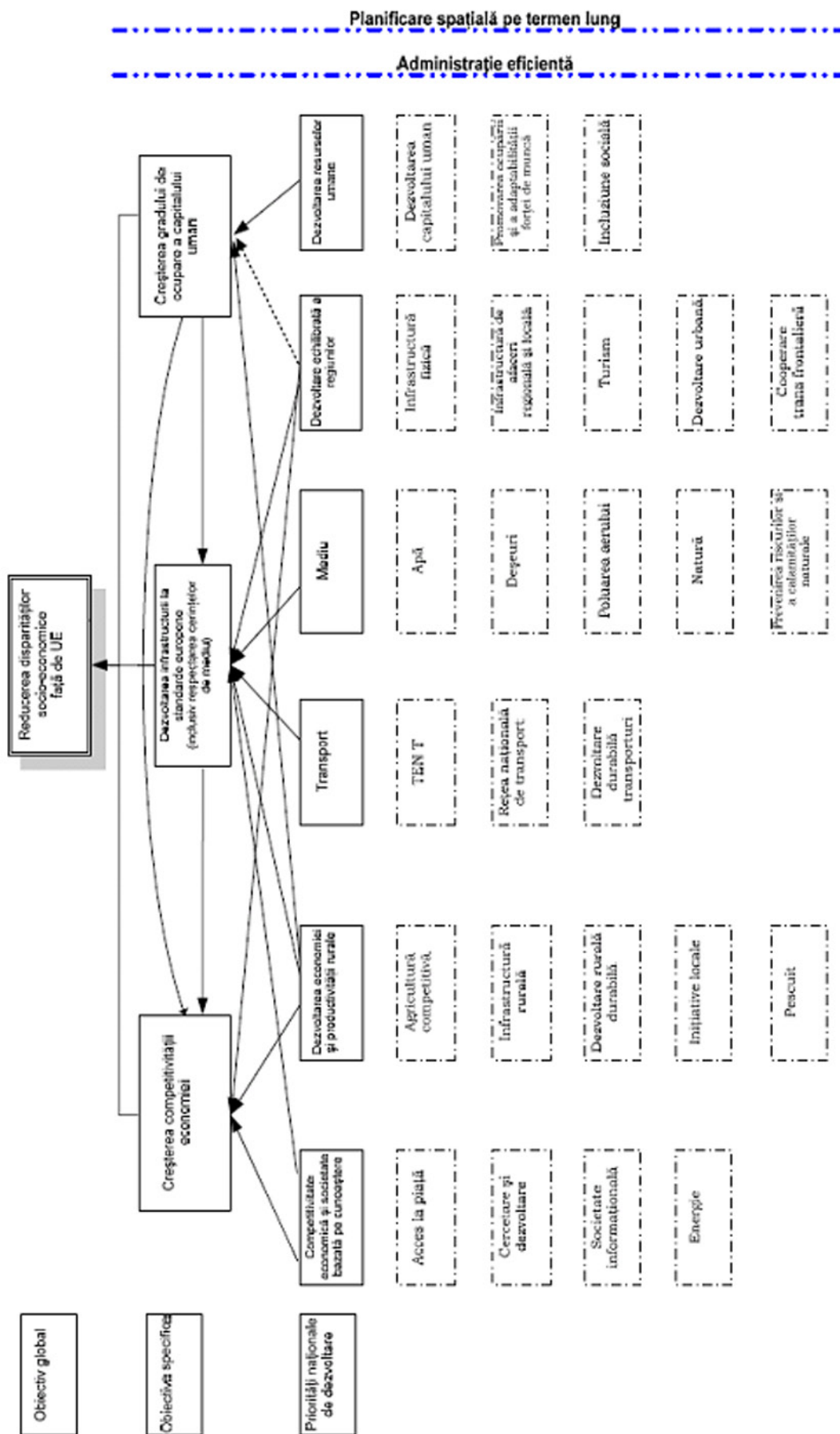
Întorcându-ne la principalul document strategic al României, la Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, formând un cadru întreg de plecare în elaborarea strategiei de dezvoltare a orașului Săcueni putem sublinia obiectivul global de reducerea disparităților de dezvoltare socio-economică față de celelalte state membre a Uniunii Europene, care generează trei obiective specifice: creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești, dezvoltarea la standardele europene a infrastructurii de bază și perfecționarea și utilizarea eficientă a capitalului autohton.

Luând în considerare obiectivul global și cele trei obiective specifice, măsurile și acțiunile vizate în viitor sunt grupate în șase priorități de dezvoltare:

- Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului
- Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacităților administrative

- Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol
- Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

Această prezentare scurtă a principalilor factori de influență asupra localității Săcueni, precum și a altor documente de bază, esențiale în elaborarea strategiei orașului, am oferit un cadru general, ceea ce se vede sintetizat și în modelul de mai jos. În următoarele capitole sistematic vom prezenta: localitatea Săcueni, arealul de influență, vom descrie situația existentă dând o analiză științifică amplă folosind datele cercetărilor efectuate, și vom formula propunerile științifice în domeniul dezvoltării armonioase a orașului – în concordanță cu modelul de dezvoltare preluat din PNR 2007-2013.

Schema obiectivelor specifice și a priorităților naționale de dezvoltare⁴

4 Sursa: Planul Național de Dezvoltare 2007-2013

III. Profilul strategic

Caracterizarea generală a orașului Săcueni

Așezat în nordul județului Bihor, Orașul Săcueni este localizat geografic la 47.35 grade latitudine și 22.1 grade longitudine, pe cursul râului Ier, având o suprafață de 151,42 km². Este la o distanță de 40 km de municipiul Oradea (pe drumul european E671), 20 km de orașul Valea lui Mihai și 18 km distanță de orașul Marghita, limita nord-vestică aflându-se la frontiera cu Ungaria.

Prima atestare documentară datează din 1214, în Evul Mediu fiind un oraș prosper, recent, re-caștigându-și din nou această titulatură. Conform legii 12 din 24 februarie 2004, Săcueni a fost declarat oraș: „Comuna Săcueni, județul Bihor, se declară oraș. Satele Săcueni, Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, Sânicolau de Munte aparțin orașului Săcueni”.

Deși a fost trecut în categoria orașelor, în fapt, Săcueni se află la granița dintre oraș și comună. Câștigarea rangului de oraș a însemnat și creșterea taxelor și impozitelor, fără ca locuitorii să fi resimțit aspectele pozitive ale schimbării de statut. Deși în ultimii ani s-au realizat câteva investiții, în prezent orașul se află într-o stare de degradare, fiind însă unul dintre orașele cu potențial de dezvoltare însemnat al județului Bihor, în special în sens turistic.

Zonificarea funcțională pe localități se realizează astfel: zone de locuit, zone cu instituții și servicii publice, zona cu unități economice, zone verzi, cu amenajări sportive sau de agrement, zone cu unități de gospodărire locală (inclusiv cimitire, platforme pentru depozitarea deșeurilor) și echipare edilitară (puțuri de captare a apei, stații de epurare etc) sau cu destinație specială, zone de căi ferate, respectiv zone cu amenajări rutiere. Conform PUG din 2002 al localității Săcueni, împărțirea pe zone se face procentual, între zone cu instituții publice și servicii, locuințe, unități agricole, spații verzi, sport-agrement, căi de comunicație și transport, infrastructură tehnico-edilitară și zone de gospodărie comunală.

Structurarea internă a orașului se realizează la nivelul localităților ce aparțin de unitatea administrativ teritorială. Există o parte urbană, care este practic o zonă din localitatea Săcueni, iar zonele din împrejurul celei centrale respectiv satele adiacente, sunt zone rurale. In zona urbană a Orașului Săcueni se concentrează funcțiile orășenești. Aici se află cele mai importante instituții de interes public, majoritatea magazinelor, cat și zonele destinate petrecerii timpului liber și relaxării, deși aceste suprafețe sunt relativ mici. In sens mai restrâns, pentru localnici, centrul orașului este reprezentat de parcul central, și de clădirile de interes public care se găsesc in zonă: instituțiile administrative, principalele centre financiare, principalele instituții de sănătate, instituțiile culturale, etc.

Harta UAT Săcueni. Sursă: PIDU, 2009.

Majoritatea clădirilor publice sunt momentan degradate, aceasta fiind una din cele mai importante probleme ale dezvoltării localității. S-au efectuat însă câteva investiții în renovarea instituțiilor publice, cum ar fi cădirea primăriei. In parc, pe lângă vegetația întreținută se află un monument; este amenajat un loc de joacă pentru copii, respectiv câteva bănci.

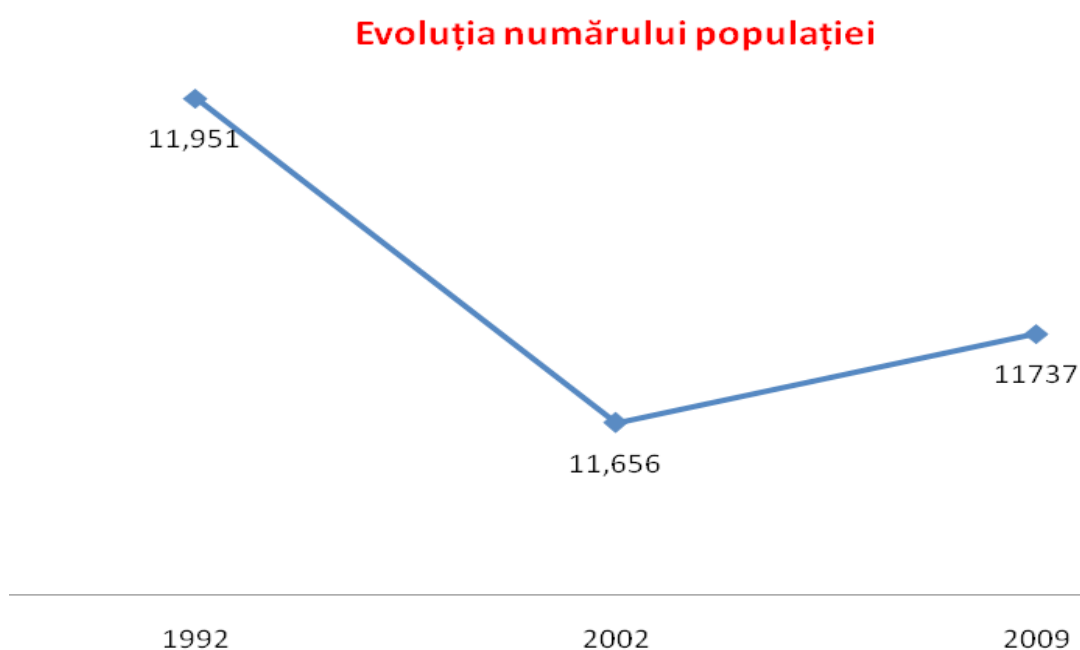
Zona rurală este reprezentată in primul rând de satele aparținătoare: Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig și Sânnicolau de Munte. Infrastructura acestora este fie degradată, fie lipsește. Accesul în aceste localități este destul de dificil de realizat, acestea aflându-se la distanțe mai mari de 5 km de centru, și nu există transport in comun care să asigure o legătură mai eficientă. Datorită acestor distanțe relativ mari, locuitorii acestor părți a orașului întâmpină greutăți în accesarea instituțiilor locale, unităților comerciale și a locurilor de muncă.

Zona de acțiune a Proiectului de Dezvoltare cuprinde nu doar centrul, ci toate localitățile componente ale unității administrative (Săcueni, Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, Sânnicolau de

Munte) pentru a se putea realiza proiectele de dezvoltare a coeziunii sociale, deservind populația răspândite pe toată suprafața orașului.

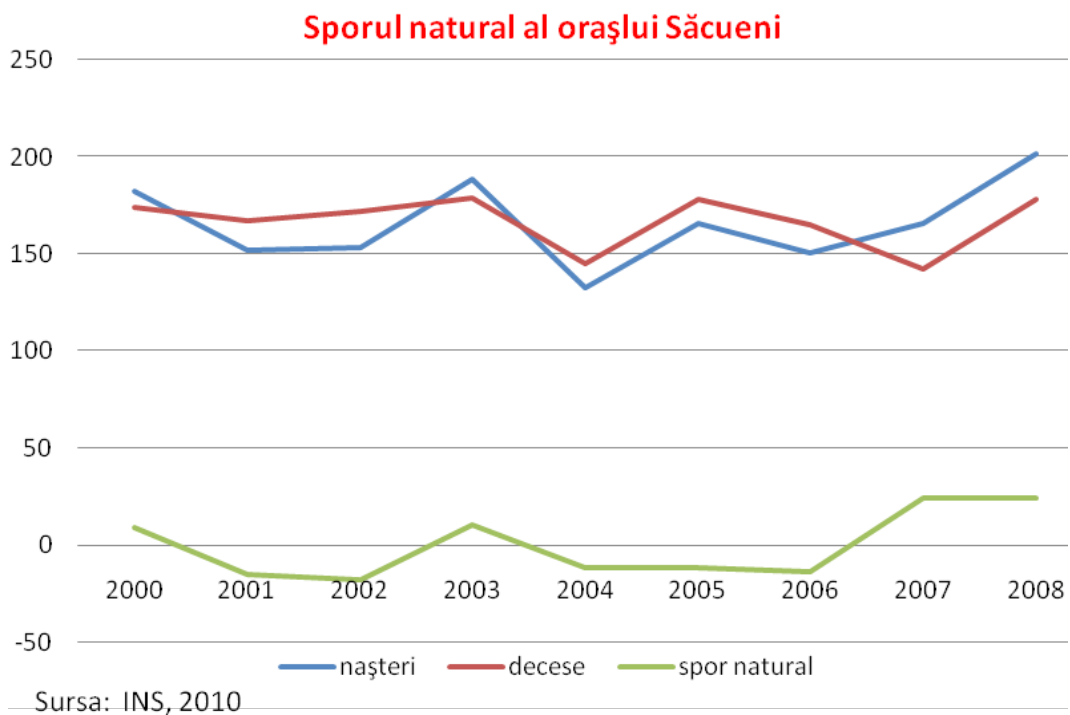
Tendențe demografice

Numărul populației orașului Săcueni în 2009 a fost de 11.776 persoane, în timp ce în 1992 era de 11.951 persoane. Aceasta înseamnă o pierdere de 175 de persoane reprezentând 1,5 procente din totalul populației actuale. Scăderea însemnată se înregistrează între anii 1992 și 2002, după care începe o creștere graduală. În timp ce în 2002 numărul populației a fost de 11.656, în următorii șapte ani numărul populației a crescut cu 120 de persoane.

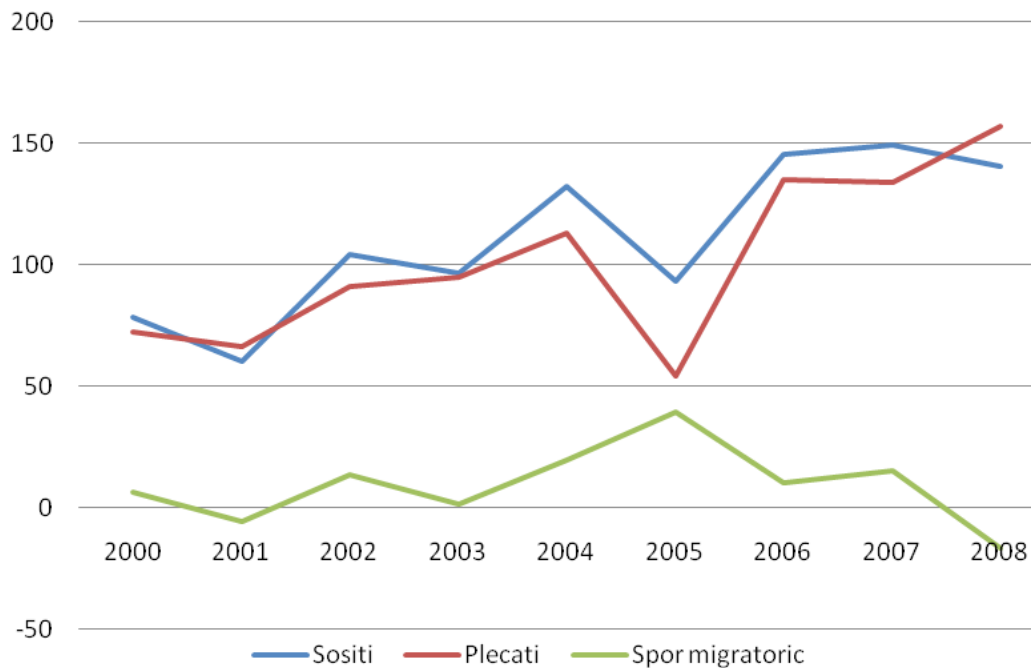
Sursa: Recensământ ,2002, INS, 2010

Sursa acestor creșteri pot fi pe de o parte sporul natural al populației, sau sporul migrator. Analizând sporul natural în perioada 2000-2008, observăm o tendință de egalizare în numărul nașterilor și deceselor. Chiar dacă potrivit datelor din anii 2007-2008 numărul nașterilor depășește pe cel al deceselor, totalul sporului natural în această perioadă este de -4.

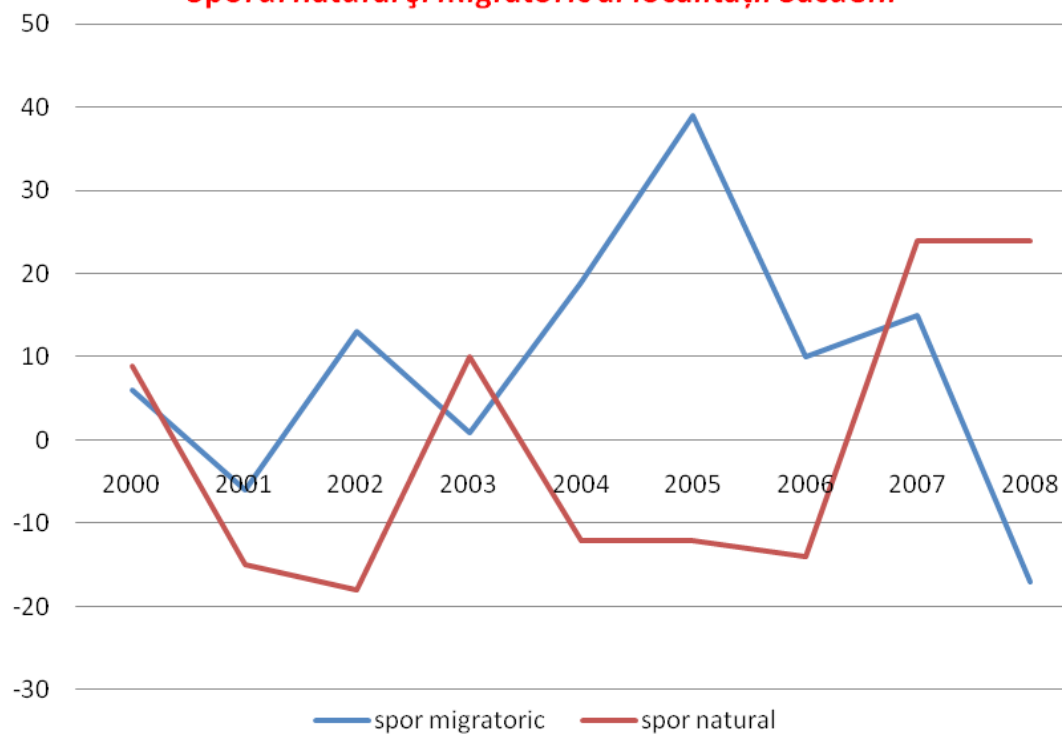
În ceea ce privește sporul migratoric, aceasta este una pozitivă în majoritatea perioadei de după anul 2000, scade semnificativ în anul 2008. Astfel putem spune, că creșterea populației în perioada 2000-2008 se datorează în primul rând migrației sporului pozitiv sporului migratoric pozitiv.

Sporul migratoric al orașului Săcueni

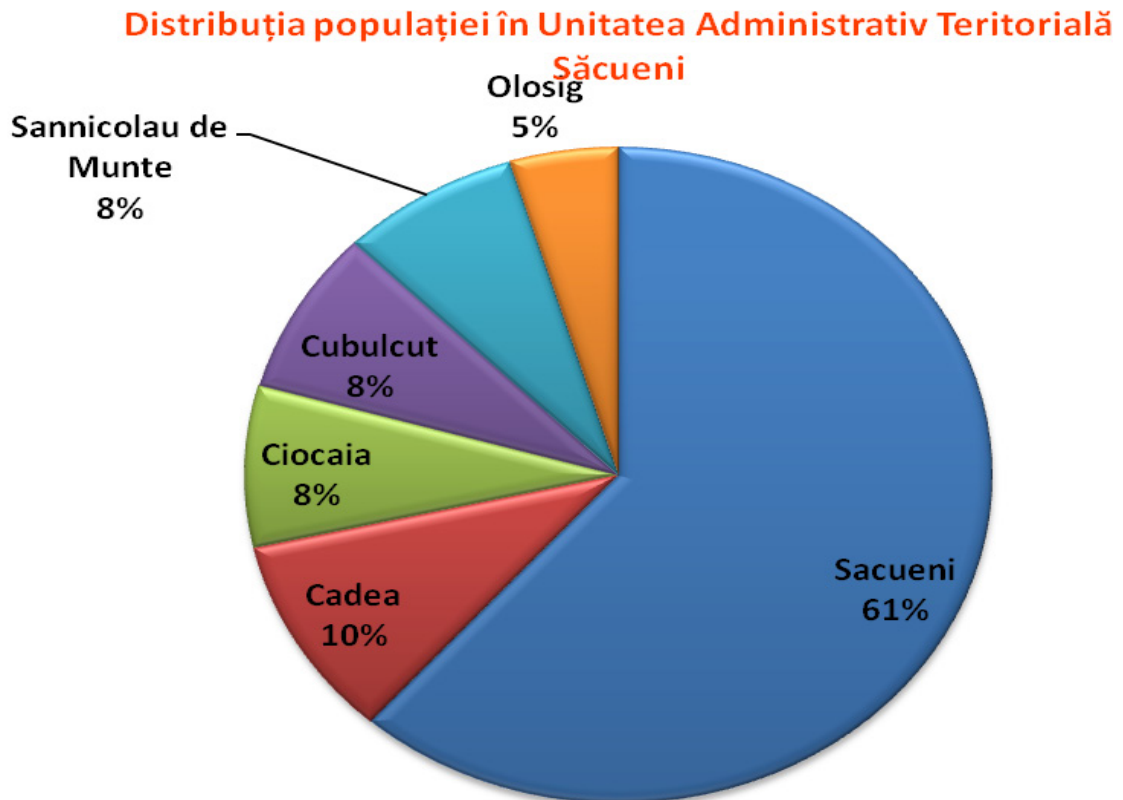
Sursa: INS, 2010

Sporul natural și migratoric al localității Săcueni

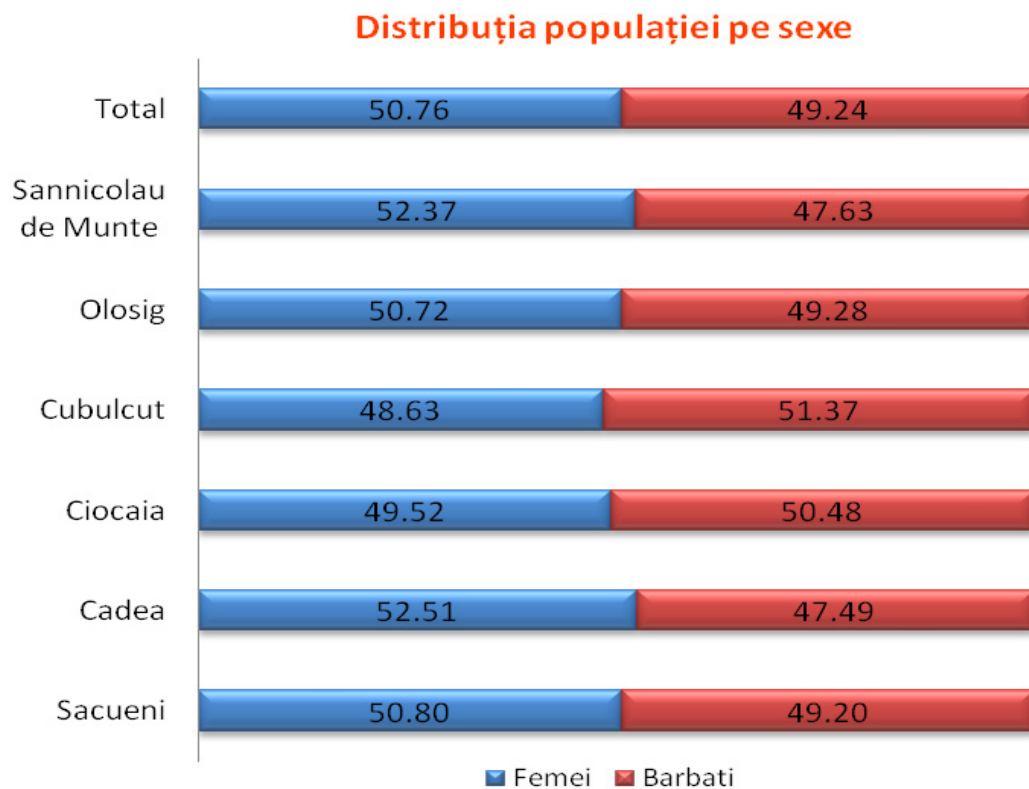
Sursa: INS, 2010

În anul 2008 populația unității administrativ teritoriale al localității Săcueni se împarte în orașul Săcueni (7.177 pers.) și satele Cadea (1.156 pers.), Ciocaia (929 pers.), Cubulcut (949 pers.), Sănnicolau de Munte (907 pers.) respectiv Olosig (548). Astfel din totalul populației 61% sunt locuitori ai orașului Săcueni și 39% al satelor aparținătoare. Aceste cifre arată și caracterul unității teritoriale în ansamblu, ca fiind unul mai degrabă rural, cu probleme specifice acestei categorii.

Sursa: INS, 2010

Distribuția pe sexe a orașului și a satelor aparținătoare este una echilibrată, care se apropie de procentele de 50-50%. Satele în care procentul femeilor este mai ridicat este Sănnicolau de Munte și Cadea.

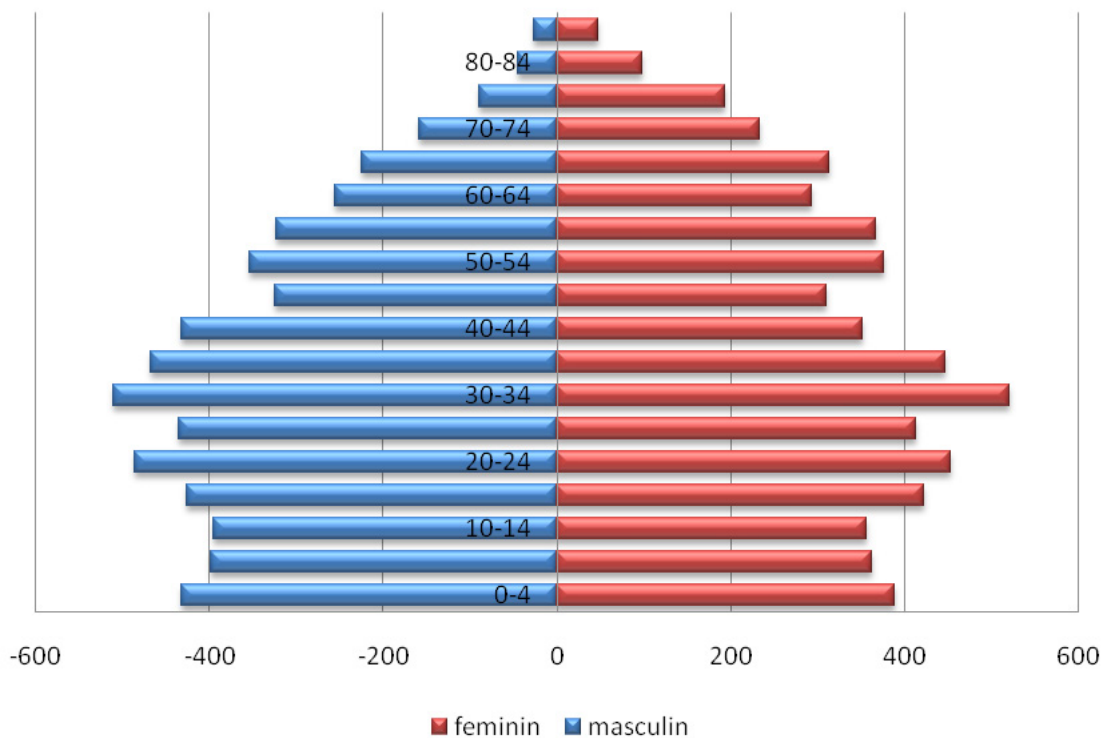

Sursa: INS, 2010

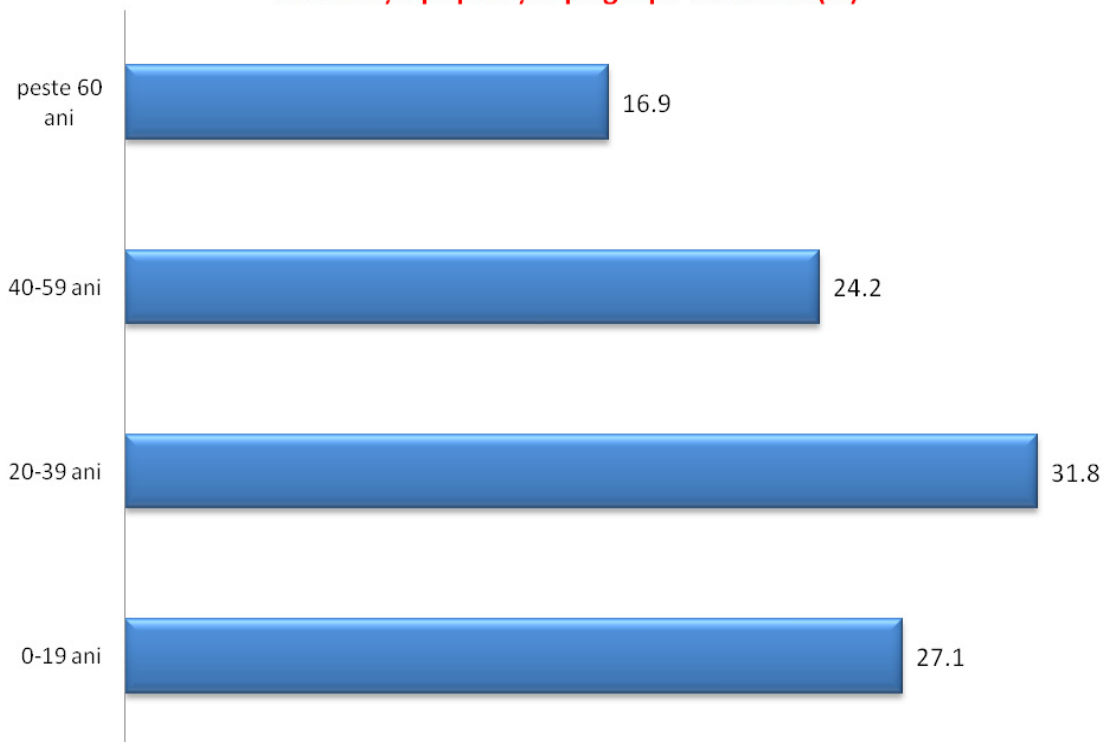
Pentru anul 2009, populația orașului Săcueni, pe categorii de vârstă, se împarte așa cum reiese din piramida vârstelor din graficul de mai jos. Repartizarea în funcție de vârstă este relativ echilibrată, fiind totuși ceva mai mic procentul populației sub 30 de ani, ceea ce va aduce în anii următori o scădere a sporului natural. În prezent vârsta medie a locuitorilor orașului Săcueni este de 36 de ani, proporția cea mai ridicată de 31,8% (3.735 persoane) o reprezintă de asemenea categoria de 20-39 ani. Putem spune deci, că populația orașului este una tânără, cu o ușoară îmbătrânire a populației, existând diferențe procentuale între populația adultă și vârstnică, și populația tânără. Numărul populației de 0-19 ani este de 3.183 persoane, însumând un procent de 27,1% din totalul populației. Pentru ca piramida vârstelor să fie echilibrată lipsesc cel puțin 552 persoane. Procentul populației de vârstă activă este de 56%, rata sustenabilității (populație de vârstă inactivă/populație de vârstă activă) este de 0,78.

Aceste date descriu în prezent o structură de vârstă destul de echilibrată, cu un procent al populației de vârstă inactive sustenabilă. Scăderea procentului populației tinere ar putea avea repercursiuni pe termen mediu și lung. Urmând tendințele actuale în 20-40 de ani va scădea semnificativ numărul populației de vârstă școlară, ceea ce va duce la scăderea numărului de elevi, majoritatea populației orașului vor fi pensionari, rata sustenabilității (populație de vârstă inactivă/populație de vârstă activă) schimbându-se simțitor.

Structura de vârstă a orașului Săcueni

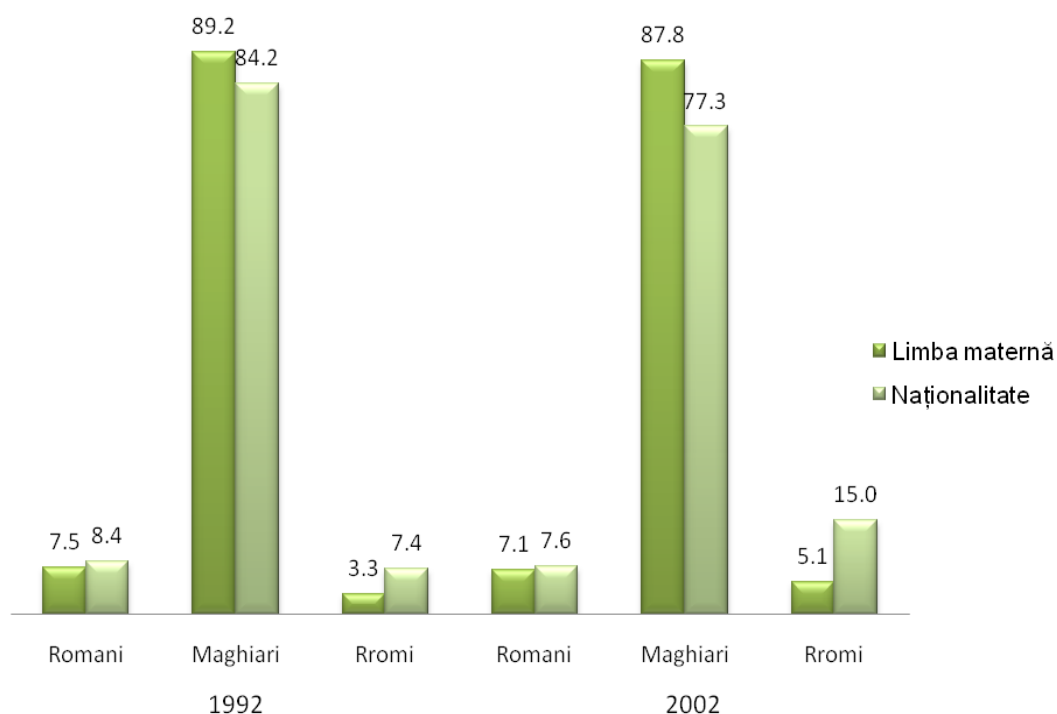

Distribuția populației pe grupe de vârstă (%)

Deși cum am arătat mai devreme sporul migratoric al orașului este unul pozitiv, adică vin în localitate mai multe persoane decât pleacă, interviurile și observația de teren permite o cunoaștere mai detaliată a problemei. În Săcueni asistăm totuși la o emigrație însemnată în special a populației către centre urbane mai bine dezvoltate sau către Ungaria. Migrația se caracterizează prin emigrarea persoanelor către alte orașe mai atractive din punct de vedere economic și al calității vieții, unde își vor putea permite o viață mai bună. O componentă importantă a populației emigrante este cea de vârstă tânără și cu nivel de instrucție mai ridicat. Tinerii din localitate au sentimentul lipsei de perspectivă atât economică cât și de petrecere a timpului liber (posibilități cultural și enterainment) ceea ce duce la părăsirea orașului. Distribuția etnică în Săcueni, exprimată procentual are următoarea structură:

Naționalitate și limba maternă în anii 1992 și 2002 (%)

Sursa: Recensământul populației și locuințelor, 1992, 2002

Din analiza datelor reiese o imagine a unui oraș multietnic, cu o populație majoritar maghiară (77%), urmând apoi un procent de 15% rromi și 8% români. Conform datelor Institutului Național de Statistică în Săcueni există un număr de 17 persoane în cazul cărora s-a înregistrat altă etnie decât cele amintite: germani, ucrainieni, ruși, slovaci.

Analizând numărul diferitelor naționalități în localitățile aparținătoare UAT Săcueni observăm schimbări în numărul acestora. În timp ce în 1992 din totalul populației 84,1% erau de naționalitate maghiară, 8,4% română și 7,4% rromi, în 2002 scade procentul maghiarilor la 77,2%, a românilor la 7,6% și crește cea a populației de rromi la 15%. Cea mai semnificativă schimbare a intervenit în localitățile Săcueni, unde procentul populației de rromi a crescut de la 5,9% la 15,7%, și Sânnicolau de Munte unde procentul a crescut de la 15,1% la 23,9%.

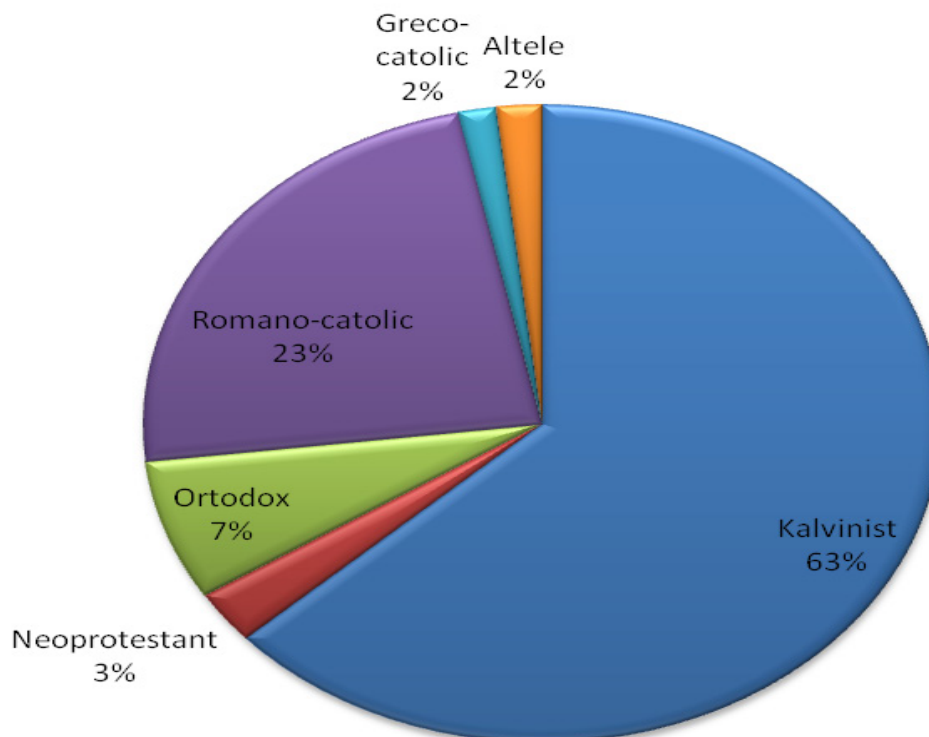
Localitate	1992				2002			
	Total	Romani	Maghiari	Romi	Total	Romani	Maghiari	Romi
UAT Săcueni	11951	1005	10053	880	11665	891	9010	1747
Săcueni	7261	724	6106	425	7177	635	5401	1128
Cadea	1170	127	974	63	1156	163	930	61
Ciocaia	905	108	689	107	929	80	728	120
Cubulcut	1062	15	914	133	948	2	766	180
Olosig	574	17	553	4	548	4	503	41
Sănnicolau de Munte	979	14	817	148	907	7	682	217

Tabel nr 1: Structura în localitățile UAT Săcueni în anii 1992, 2002.

Sursa: Recensământul populației și a locuințelor 1992, 2002

Orașului Săcueni îi este caracteristică nu numai o diversitate etnică ci și cea confesională, populația fiind distribuită în trei mari categorii etnice și în zece comunități confesionale. Conform INS 65% a populației sunt maghiari, 12% români și 23% rromi. De asemenea majoritatea populației 63,3% sunt membrii a bisericii reformate, 23,5% sunt romano-catolici, 7,13% ortodocși, 2,7% neoprotetanți (baptiști, adventiști și pentecostali) iar 0,21% se declară fără religie.

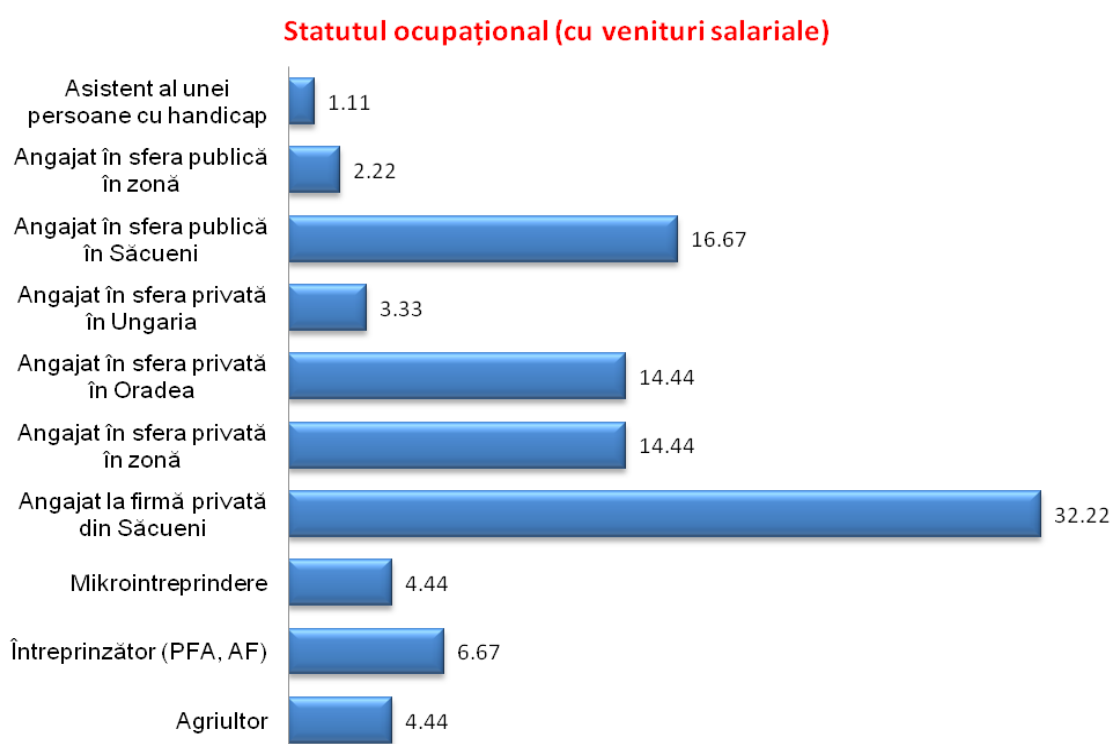
Structura populației în funcție de religie

Sursa: INS, 2010

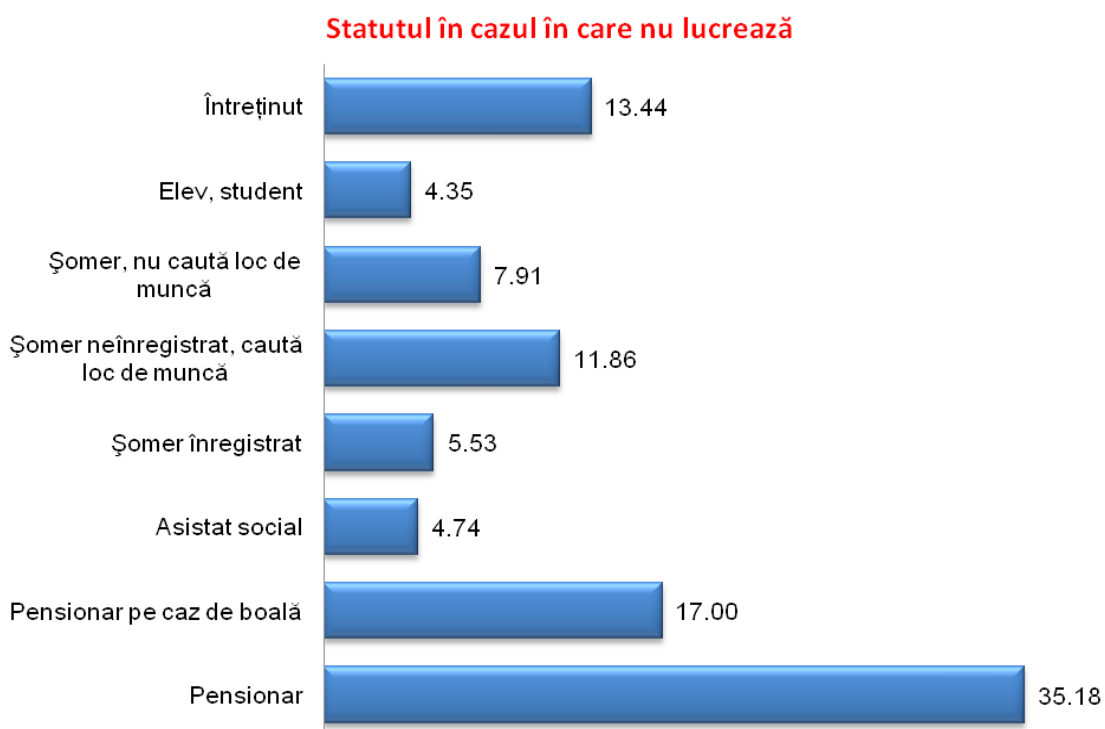
Tendințe pe piața muncii, caracteristici ale forței de muncă

În ceea ce privește statutul ocupațional imaginea localității este sumbră, deoarece doar 26% din populația totală de peste 18 ani a UAT Săcueni lucrează. Analizând statutul ocupațional al celor care lucrează, marea lor majoritate (64,4%), sunt angajați în sfera privată în primul rând cea din localitate. Aproape jumătate însă din cei care sunt ocupați în sfera privată lucrează în afara localității (în zonă 14%, în oradea 14%, respectiv în Ungaria 3%), ceea ce înseamnă că localitatea exportă forță de muncă, procentul navetiștilor fiind însemnată. Fiecare a zecea persoană din totalul celor care lucrează sunt întreprinzători, 4,4% având microintreprindere iar 6,7% sunt persoane fizice autorizate sau asociații familiale. 18,9% din totalul celor care lucrează sunt angajați în sfera publică, marea lor majoritate în Săcueni.

Sursa: OTP Consulting, 2010

Din totalul celor care nu lucrează (73,6% din totalul populației) marea majoritate sunt pensionari fie de vârstă (35%) fie de boală (17%). Fiecare a patra persoană din cei inactivi la nivelul localității sunt șomeri dintre care doar 5,5% înregistrați. Este relativ mare procentul celor acelor șomeri care deși nu lucrează și nu sunt înregistrați, deci nici nu primesc ajutorul de șomaj, nu caută loc de muncă. Restul inactivilor sunt elevi, studenți, întreținuți, asistați social din cauza unor handicapuri sau alte situații.

Sursa: OTP Consulting, 2010

Marea majoritate a persoanelor ocupate lucrează în agricultură și în industrie ușoară; însă numărul lor este în scădere datorită înaintării în vârstă al specialiștilor din aceste domenii. Există o forță de muncă tânără, care însă în proporții semnificative migrează către centre urbane mai bine dezvoltate. Cei rămași în localitate formează o populație îmbătrânită, cu un nivel de calificare scăzut. Totodată integrarea comunității rromice în piața muncii este foarte scăzută, aceasta reprezentând o parte însemnată a populației.

Conform AJOFM Bihor, la nivelul județului la sfârșitul lunii decembrie 2009, rata șomajului înregistrat a fost de 5,9%, mai mare cu 2,9 pp decât cea din luna decembrie a anului 2008 și cu 0,2 pp decât cea din luna noiembrie 2009. Numărul total de șomeri a crescut cu o treime în decurs de un an, crescând semnificativ numărul șomerilor indemnizați. De asemenea la nivelul orașului Săcueni la începutul anului 2008 numărul șomerilor era destul de ridicat, atingând un număr de aproape 98 de persoane înregistrate, acesta a urmat o tendință de scădere în lunile următoare, la sfârșitul lunii august ajungând la 43 persoane (din care 24% sunt femei). De la această dată se constată însă o creștere continuă, la sfârșitul lunii decembrie 2009 numărul șomerilor înregistrați a fost de 338, din care 117 femei.

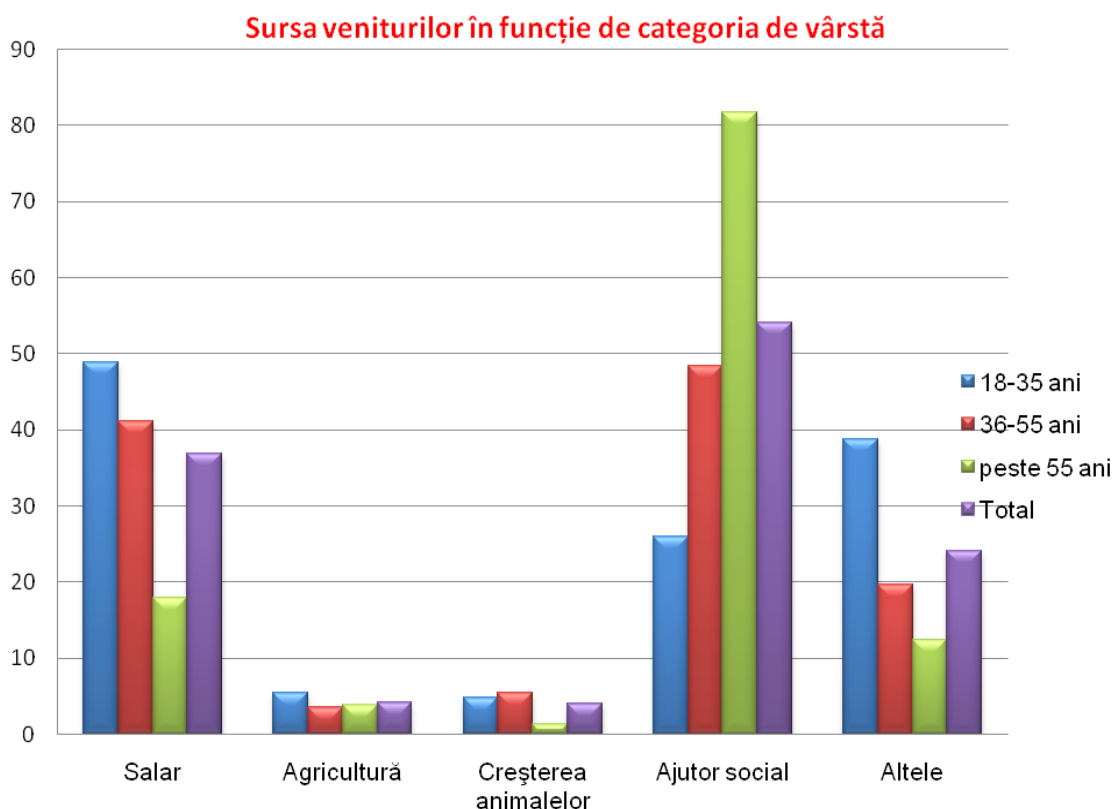
Din analiza datelor anului 2009 rezultă că populația de sex masculin este momentan mult mai afectată de șomaj, numărul șomerilor de sex masculin, în perioada amintită, fiind mai mare ca numărul șomerilor de sex feminin. Evoluția numărului de șomeri indemnizați, pe grupe de vârstă, în perioada ianuarie-decembrie 2009, diferă semnificativ de la o grupă de vârstă la alta. Tendința de creștere a numărului de șomeri indemnizați se constată la toate grupele de vâr-

stă dar creșterile, disponibilizările cele mai importante provin din segmentele de populație cu vârsta cuprinsă în intervalul de 30-49 ani.

Din analiza datelor se constată o creștere accentuată a numărului de șomeri înregistrați în anul 2009, creștere datorată în principal persoanelor disponibilizate din activitatea economică.

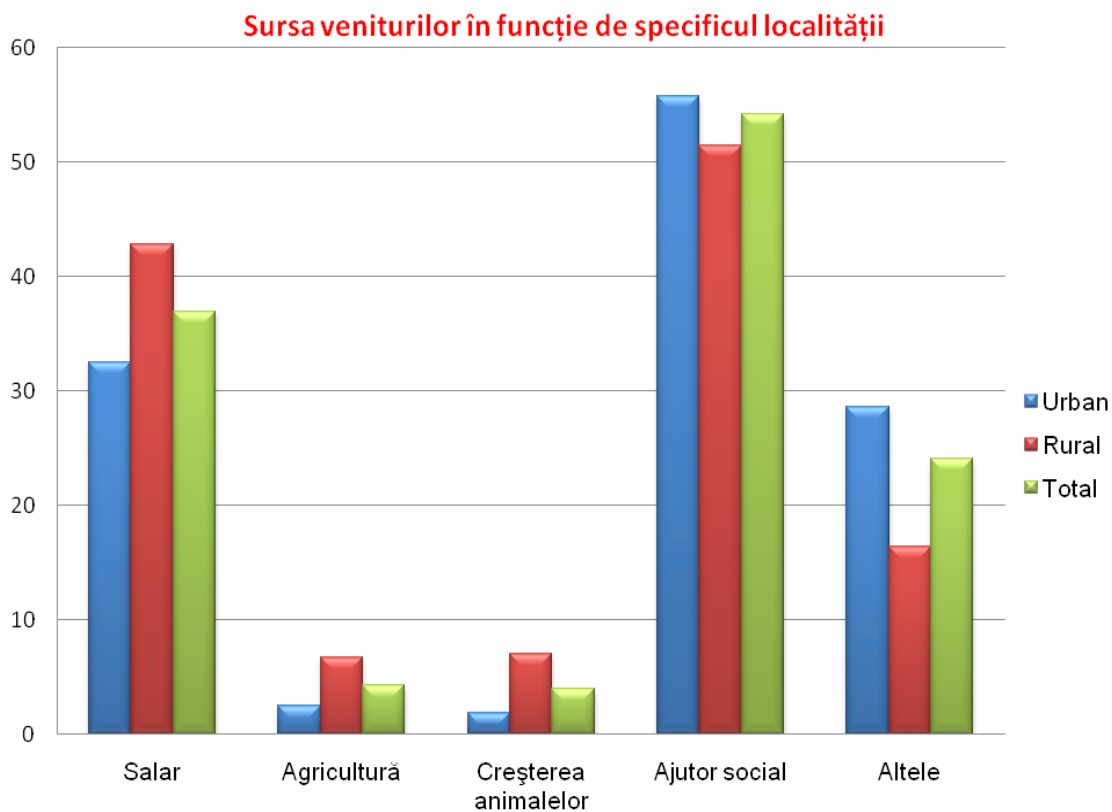
În ceea ce privește sursa veniturilor în prezent, conform datelor cercetării realizate de către OTP Consulting, marea lor majoritate provin din ajutoare sociale (54,1% în medie) acestea incluzând și pensiile respectiv salarii (36,9% în medie). Procentul altor surse de venit, cum ar fi profituri din agricultură sau profit provenind din calitatea de întreprinzător respectiv alte îndemnizații sunt foarte mici.

Analizând sursele de venit în funcție de categoria de vârstă a celor chestionați, observăm diferențe semnificative: categoriilor de sub 55 de ani le sunt specifice veniturile salariale respectiv alte venituri iar celor peste 55 ani ajutoarele. Este însă foarte însemnată procentul celor de vârstă medie a căror sursă primordială de venit (49%) sunt ajutoarele sociale.

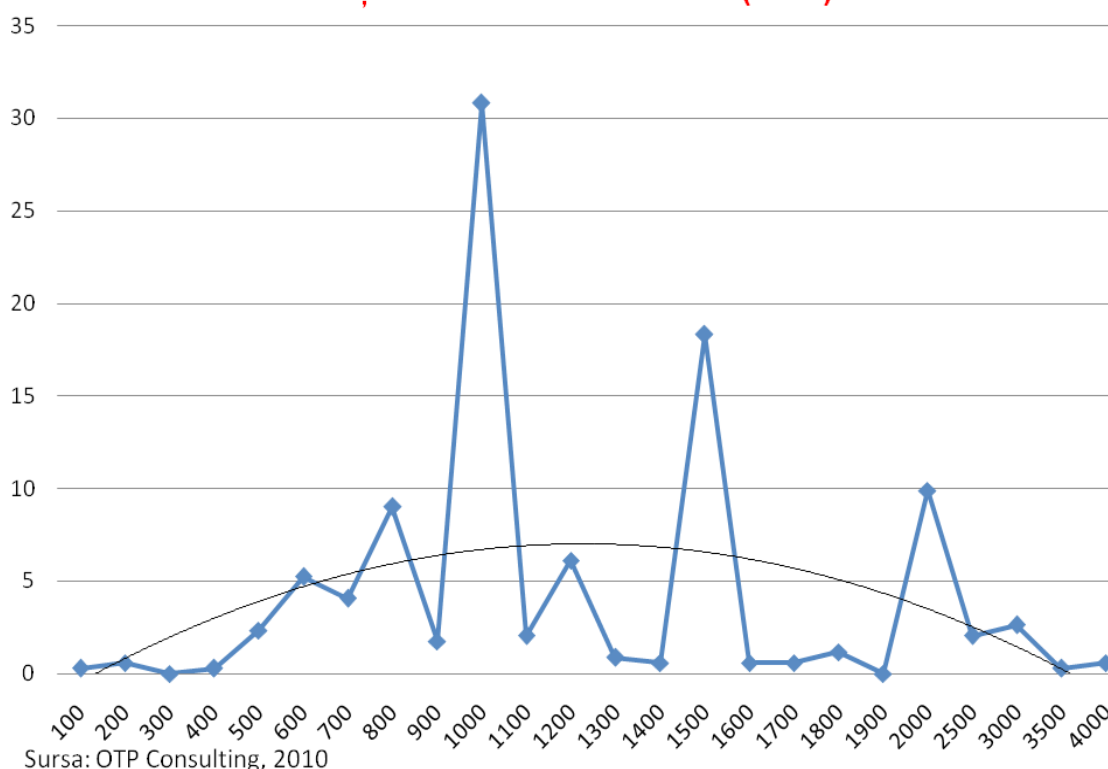
Sursa: OTP Consulting, 2010

Analiza surselor de venit în funcție de caracterul localității ne arată o altă diferență surprinzătoare: în cazul locuitorilor zonelor rurale nu sunt mai înalte doar veniturile provenite din agricultură dar și cele salariale, în timp ce în mediul urban sunt mai importate sursele de venit provenite din ajutoare sociale.

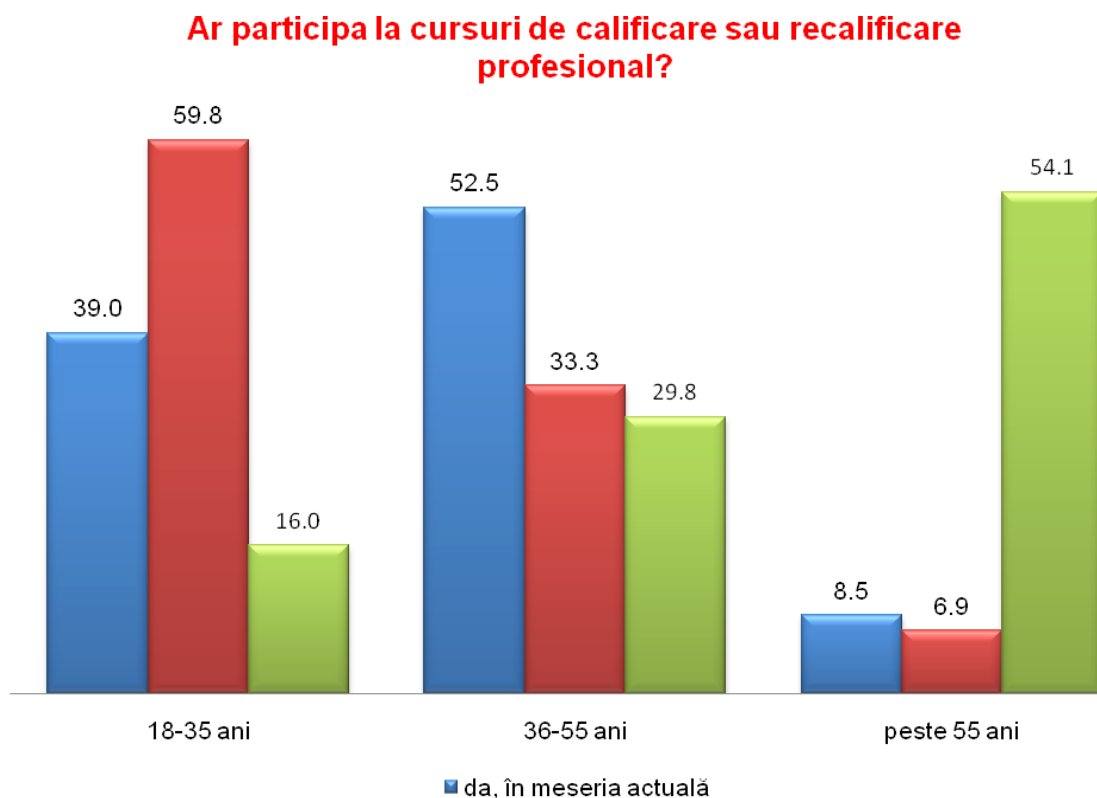

Datorită situației economice existente, a procentului foarte scăzut de populație activă, a procentului mare de populație inactivă respectiv creșterea drastică a șomajului, cele mai importante surse de venit ale gospodăriilor sunt salariile din ce în ce mai mici și ajutoarele sociale. Valoarea mică a acestora duce la așteptări financiare căzute, majoritatea considerând că ar fi mulțumiți cu un venit mult inferior venitului mediu pe economie. Întrebați care ar fi suma cu care ar fi mulțumiți să o primească, drept salariu, mai mult de jumătate dintre respondenți au spus o sumă sub 1000 de lei, respectiv 65% ar fi mulțumiți cu o sumă sub 1370, cât reprezenta pentru perioada respectivă salariul mediu net pe economie.

Care ar fi suma pe care ați vrea să o câștigați ca să fiți mulțumit cu veniturile Dvs. ? (RON)

Este foarte important faptul că majoritatea populației ar fi deschisă la posibilitatea calificării și recalificării, cu scopul de a se integra sau reintegra pe piața muncii. Cei tineri, sub 35 de ani ar fi deschiși și pentru învățarea unei alte meserii decât cea actuală (60%) în timp ce cei între 36-55 ani ar dori mai degrabă o calificare în meseria actuală.

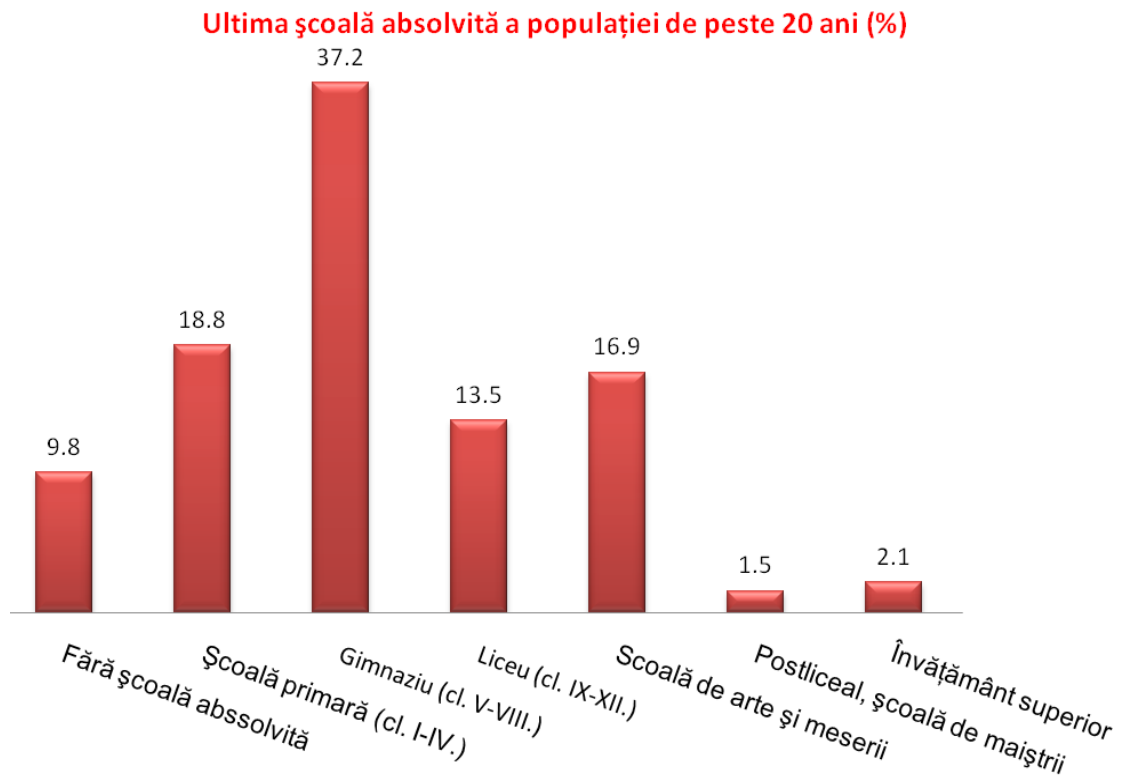
Sursa: OTP Consulting, 2010

Nivelul de educație și starea învățământului

Conform datelor de Recensământ din 2002 nivelul de școlarizare a populației UAT Săcueni este sub medie, unde mai mult de o treime din populație a absolvit cele opt clase ale gimnaziului, mai mult de 60% având maxim opt clase.

Conform datelor Recensământului 474 persoane, aproape 10% din totalul populației de peste 20 ani este fără școală absolvită. Aceste date pot distorsiona, deoarece populația în vârstă de peste 20 ani poate fi încă încadrată în procesul de învățământ. Și în acest caz procentul de 10% este extrem de ridicat, mult superior mediei naționale. Această situație face urgent necesară introducerea unui sistem de educație destinat adulților, inexistent în acest moment în localitate.

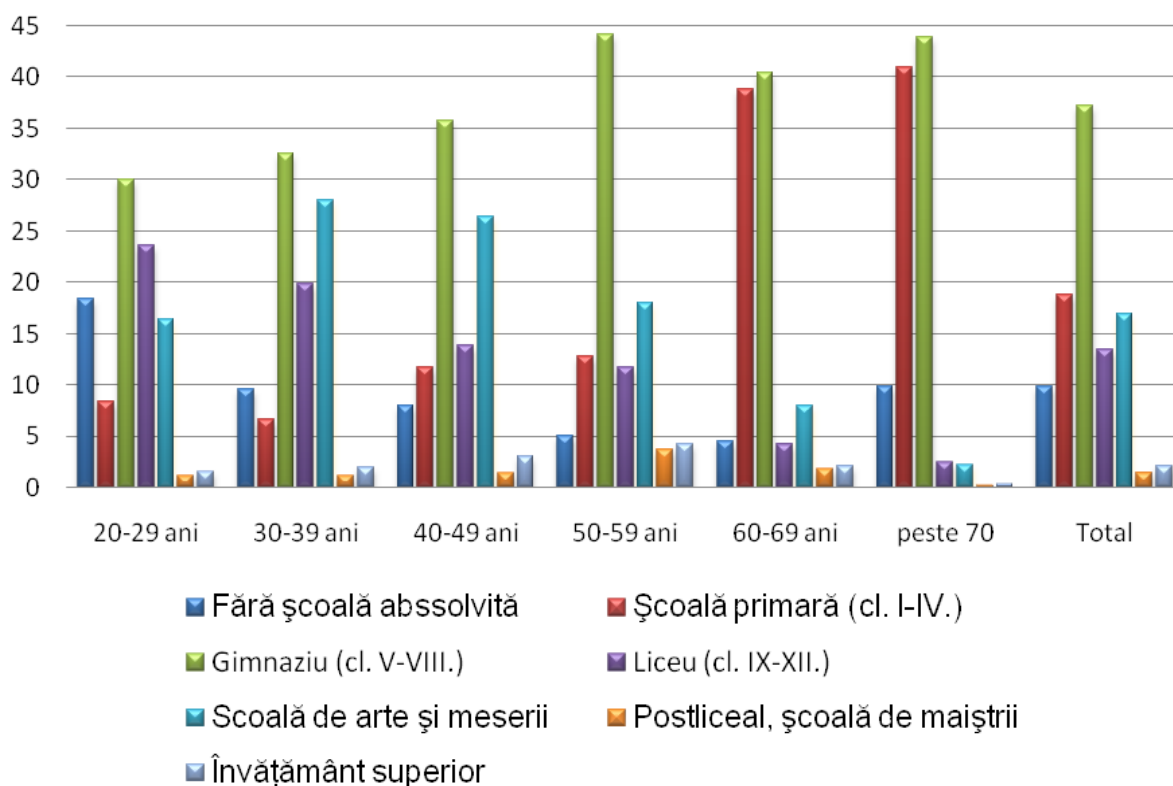
Procentul absolvenților de liceu este de 13,5%, al școlilor de arte și meserii 16,9%, iar cel al învățământului superior de 2,1%.

Sursa: INS, 2010

Analizând nivelul școlarizării în funcție de categoriile de vârstă situația este următoarea:

Ultima școală absolvită în funcție de grupe de vârstă

Observăm două tendințe majore în ceea ce privește evoluția nivelului de școlarizare. În timp ce în cazul persoanelor între 50-59 de ani nivelul de școlarizare tipică este cea de gimnaziu (44%), iar celor peste 60 de ani școala generală (38,9%) și gimnaziul (40,5%), în cazul mai tineri scad treptat aceste două nivele crescând pe de o parte școala de arte și meserii și liceul dar și analfabetismul. În cazul celor în vârstă între 20-29 ani 30% a absolvit gimnaziul, 23,7% liceul, 16,3% școala de arte și meserii respectiv 1,6% învățământ superior. Dacă calculăm însă și numărul celor care învață încă, procentul celor care vor avea o diplomă universitară în rândul acestei grupe de vârstă depășește 8%. Incontestabil această grupă de vârstă este cea mai educată din Săcueni, ceea ce arată o tendință pozitivă în evoluția nivelului de școlarizare. Aceasta este categoria de vârstă însă în cazul căreia se înregistrează un procent alarmant de 18,4% a celor care nu au absolvit nici un ciclu școlar.

În concluzie putem spune că inegalitatea în accesarea instituțiilor de învățământ (educational gap) este stridentă în cazul categoriei tinere, necesitând implementarea urgentă a unor programe în acest sens.

Pe teritoriul UAT Săcueni, procesul educativ se desfășoară în 12 unități de învățământ, care în anul 2002 au avut o populație de 2063 de elevi și 194 de cadre didactice. Instituții de învățământ se regăsesc în toate localitățile aparținătoare: grădinițe, școli primare și generale sunt în toate localitățile, licee și școli profesionale sunt doar în Săcueni și Cadea. Conform departamen-

tului de Relații Interetnice a Guvernului României în anul 2005, au fost înscriși în sistemul de învățământ preșcolar 318 copii și în școli generale 1397 elevi cărora le reveneau 119 profesori (DRI, 2006).

În Săcueni procesul educațional se desfășoară în 2 grădinițe (cu o capacitate de 60 de locuri), 2 școli generale, 1 liceu și un grup școlar agricol. Structura populației de vârstă școlară este următoarea: 49 copii preșcolari, 457 copii cuprinși în școli generale și 243 în licee. Nu există creșe și nici instituții de învățământ universitar în Săcueni.

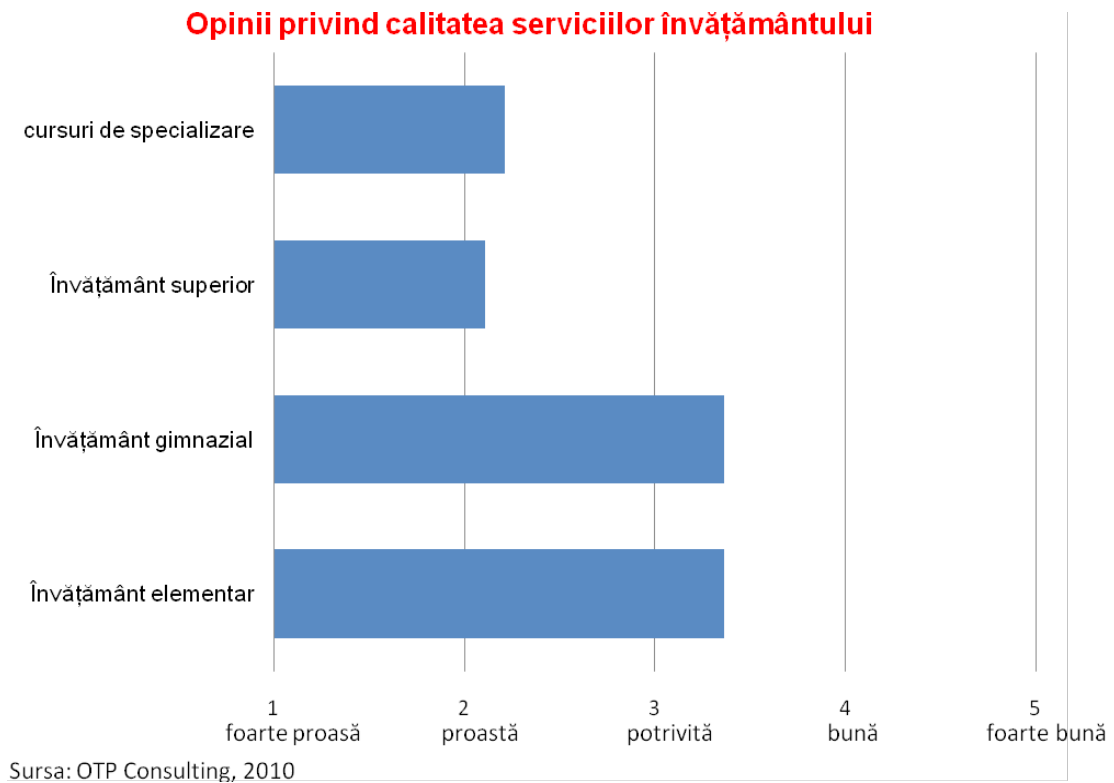
Liceul Petőfi Sándor este instituția educativă cea mai importantă din Săcueni. Aceasta are un profil teoretic: real și uman, are clase cu specializările: științe ale naturii, științe sociale și limbi moderne intensiv. Predarea se face atât în limba română cât și maghiară, plinuindu-se astfel nevoilor locuitorilor localității. Performanțele absolvenților sunt destul de ridicate, obținând rezultate bune la admiterea în instituțiile de învățământ superior.

Este necesară însă lărgirea ofertei educaționale astfel încât aceasta să se plieze cererii de pe piața muncii. În acest sens s-a lărgit școala cu o clădire nouă, recent finalizată, unde se vor ține cursurile de calificare profesională în cadrul campusului și a unor laboratoare adecvate. Școlile din satele învecinate Olosig și Ciocaia aparțin tot acestei instituții ca personalitate juridică.

În domeniul educativ funcționează mai multe ONG-uri dintre care cea mai importantă este Asociația Scola Nostra, care se ocupă cu suportul financiar al școlilor și al copiilor cu capacități deosebite, respectiv diferite evenimente interetnice. Dintre proiectele aprobate de Departamentul pentru Relații Interetnice pe anul 2006 s-a numărat de exemplu Gala Dansului și Cântecului Popular al Naționalităților Conlocuitoare de pe Valea Ierului – ediția a II-a, organizată de Scola Nostra.

Nivelul satisfacției privind învățământul

Nivelul de mulțumire a populației vizavi de calitatea învățământului local este mediu spre bun, lipsând însă ofertele pentru educația adulților este inexistentă. Forța de muncă disponibilă dar fără loc de muncă se reintegrează greu deoarece nu dispune de posibilități de (re)calificare, iar calificarea obținută de multe ori nu corespunde cererii de pe piața muncii.

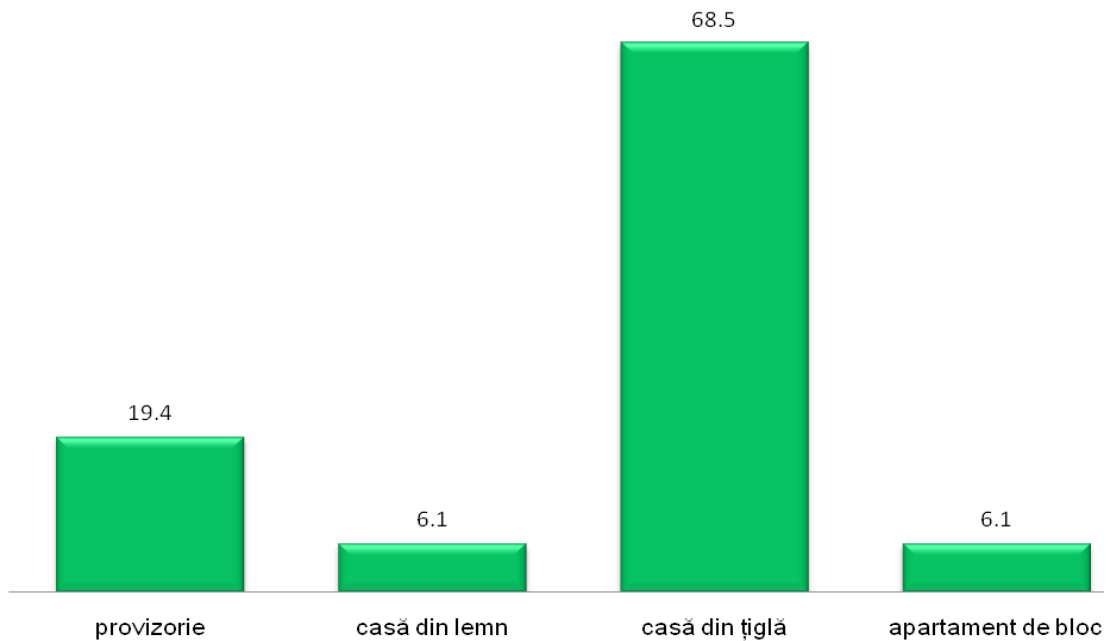
Bunăstare și servicii sociale

Bunăstarea populației și a unei localități în general se măsoară prin condițiile de viață, aspect care depinde în mare măsură de veniturile populației și a condițiilor de locuire. Una din scopurile cercetării comandate de către OTP Consulting a fost măsurarea condițiilor de viață, a nivelului veniturilor și a surselor acestora în cazul populației din UAT Săcueni.

În ceea ce privește statutul ocupațional imaginea localității este sumbră, deoarece doar 26% din populația totală de peste 18 ani din UAT Săcueni lucrează, în anul 2009 crescând cu mai mult de dublu numărul șomerilor datorită efectelor crizei financiare. Astfel veniturile locuitorilor sunt mult sub media națională, principalele surse de venit fiind salariile și ajutoarele sociale.

Privind calitatea locuirii, locuința tipică în UAT Săcueni este casa, construită din țiglă (68,5%) sau lemn (6,1%) se poate observa însă un procent foarte ridicat al celor care locuiesc în locuințe provizorii (19%), construite în general din chirpici, lemn sau diferite rămășițe de materiale de construcții.

Cum este locuința în care trăiți?

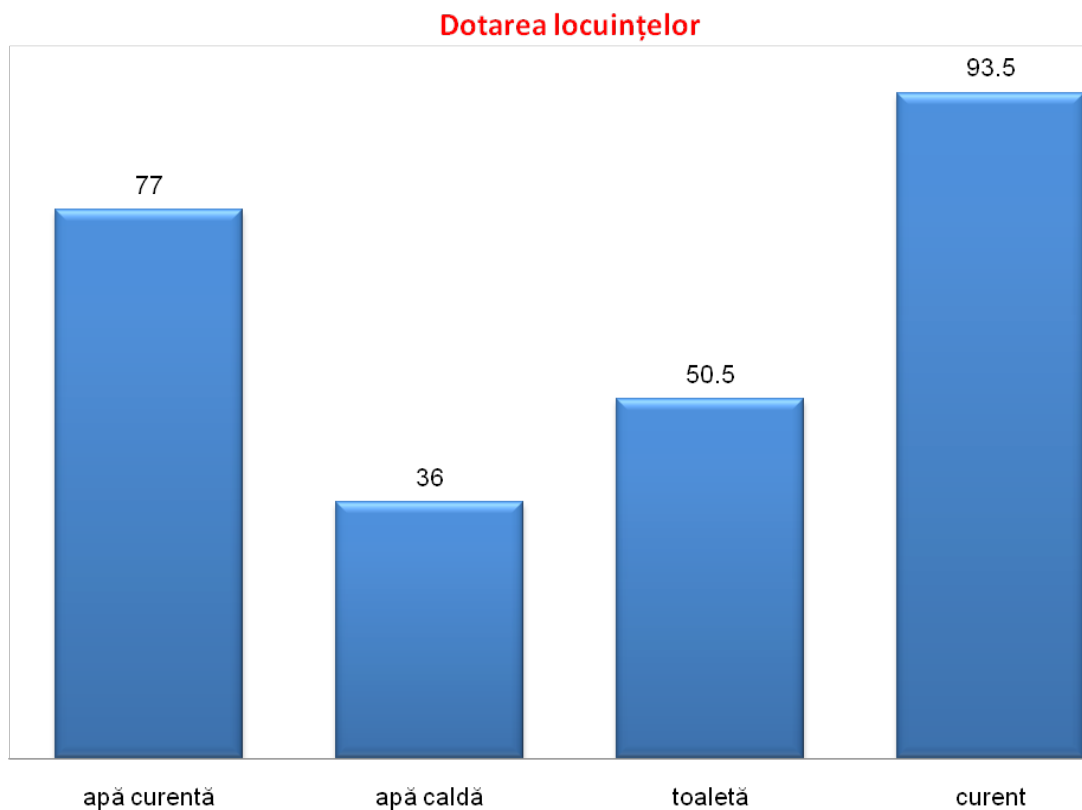

Sursa: OTP Consulting, 2010

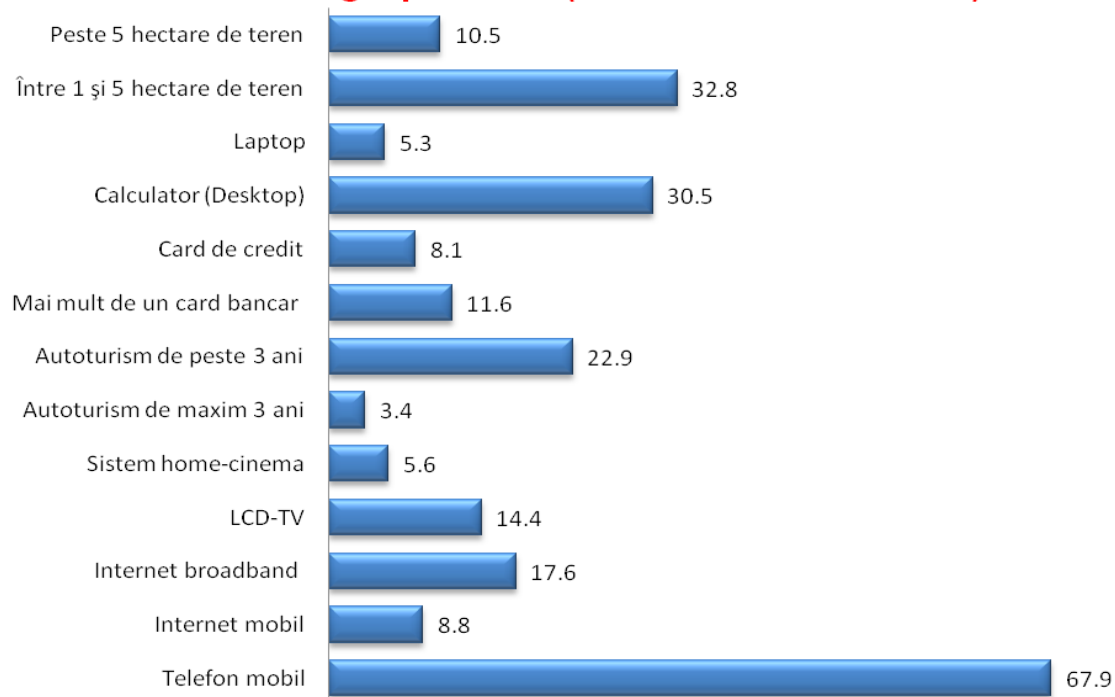
În anul 2006 Catedra de Sociologie a Universității Babeș-Bolyai (FSAS, UBB) a realizat o cercetare amplă în UAT Săcueni, care cuprinde și date referitoare la condițiile de trai a populației. Conform acestor cercetări mărimea medie a unei gospodării este de 3,2 persoane care locuiesc în medie într-o casă cu 2,17 de camere. 52% din totalul populației locuiește într-o casă cu două respectiv 23% în case cu trei camere. 16% din totalul populației locuiește însă în case cu o singură cameră.

Dotarea locuințelor este destul de precară. Conform cercetării FSAS, UBB din 2006 procentul locuințelor racordate la rețeaua de apă potabilă este de 77% din totalul populației, apă caldă menajeră având doar 36% din totalul gospodăriilor, iar toaletă în locuință au doar 50%. Este îngrijorător de asemenea că aproape o zecime din totalul populației nu este racordată la rețeaua de curent electric. Observăm în acest caz o inegalitate semnificativă în rândul populației, unde un procent însemnat al populației locuiește în locuințe mici, de proastă calitate, neracordate la apă și curent, neavând deci nici cele mai elementare condiții igienice.

Dotarea gospodăriilor cu infrastructură secundară (comunicațională) este de asemenea deficitară: 68% din cei chestionați au telefon mobil, însă doar fiecare a treia gospodărie are calculator iar acces internet doar 18%. Însușind bunurile de consum chestionate observăm de asemenea o discrepanță și din acest punct de vedere: în timp ce 75% din gospodării sunt dotate cu maxim 3 bunuri din cele numite, acestea fiind de cele mai multe ori telefon mobil, calculator și teren între 1 și 5 hectare, doar 15% în totalul celor chestionați posedă mai mult de 5 bunuri din cele enumerate.

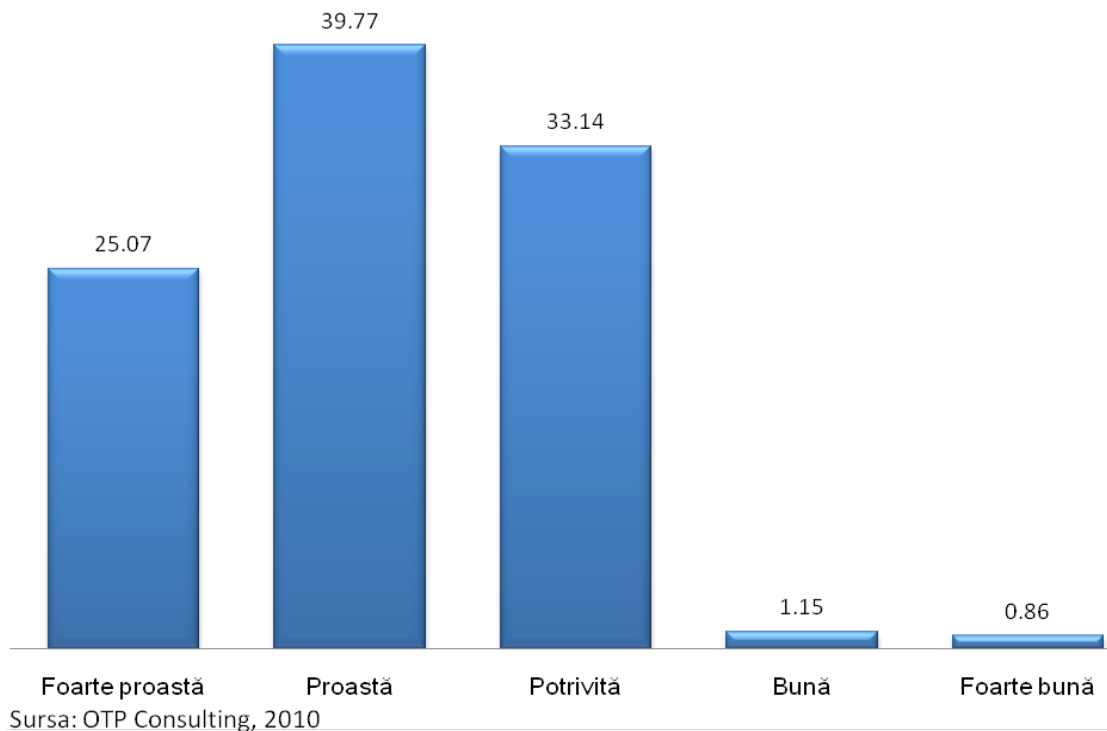
Sursa: UBB, 2006

Dotarea gospodăriilor (infrastructură secundară)

Sursa: OTP Consulting, 2010

Majoritatea locuitorilor sunt nemulțumiți de situația materială a gospodăriei: 65% își evaluează situația ca fiind proastă, iar 33% consideră că situația este potrivită. Doar 2% din populație consideră că situația materială a gospodăriei este una bună. În ceea ce privește așteptările financiare ale celor chestionați, acestea sunt relativ scăzute: 31% ar fi satisfăcut cu un venit de 1000 ron.

Cum evaluați situația materială actuală a gospodăriei Dvs?

Putem afirma deci, că UAT Săcueni este o localitate în care calitatea vieții nu este foarte ridicată în primul rând din lipsa locurilor de muncă și astfel din lipsa veniturilor. Dotarea locuințelor sunt precare, chiar dacă majoritatea sunt racordate la curent și apă potabilă, jumătate nu au toaletă în locuință, iar dotarea cu bunuri de consum și infrastructură secundară este foarte slabă.

Dat fiind faptul că majoritatea nu lucrează, cele mai importante surse de venit ale gospodăriilor sunt salariile și ajutoarele sociale. În condițiile economice actuale populația din Săcueni depinde de veniturile sociale acordate fie de către autorități fie de diferite ONG-uri active în localitate. Grupurile cele mai vulnerabile social sunt rromii, persoanele în vârstă și tinerii.

Asistenței sociale îi revine un rol important în localitate având în vedere că grupuri mari din comunitate, în special rromi, rămân în afara proceselor economice și sociale. Datele de la sfârșitul anului 2008 relevă că în Săcueni sunt 83 de persoane care beneficiază de ajutor social, dintre care 95% sunt de etnie rromă. Cu toate că reprezentanții etniei rome comunică în trei limbi (cu populația majoritară română și cu minoritatea maghiară și în cadrul grupului etnic), spațiul vieții comunitare, în care se nasc interacțiunile sociale, este destul de restrâns, iar calitatea vieții reprezintă o problemă ce necesită rezolvare urgentă. Criminalitatea este răspândită în special datorită existenței unei comunități de rromi sărace și foarte slab integrate.

Servicii sociale alternative: organizații non-guvernamentale

În localitate activează mai multe ONG-uri a căror activitate este strâns legată de comunitatea de rromi din localitate. Dintre ele cele mai importante două organizații sunt Gypsy Mission Romania și Fundația Ruhama.

Gypsy Mission Romania este un ONG care funcționează în România din anul 2000, aparținând de Gypsies For Christ și Romani Gospel Waggon din Marea Britanie înființate în 1993, având puncte de lucru în mai multe țări. Misiunea principală a organizației este evanghelizarea rromilor. Sursa fondurilor fundației sunt în general donații.

Reprezentanța din Săcueni are în prezent 4 angajați și 6 voluntari, numeroși alți voluntari activează însă în alte orașe din județul Bihor și din alte județe. Principale proiecte pe care le desfășoară în Săcueni se referă în special la reabilitarea din punctul de vedere al infrastructurii rutiere și edilitare a zonelor în care trăiesc comunități de rromi, precum și oferirea unor servicii sociale, educaționale și medicale rromilor. Organizația colaborează cu școlile și grădinițele din Săcueni, având de asemenea și proiecte în educația adulților. În 2009 organizația a câștigat primul program împreună cu Primăria Săcueni pentru îmbunătățirea condițiilor de trai a comunității de rromi din această zonă. Programul este finanțat din Fondul Român de Dezvoltare Socială, însumând un total de 116.000 euro. Prin acest program se dorește amenajarea unui cabinet medical complet echipat și achiziționarea unor instrumente muzicale. Clădirea este asigurată de către Gypsy Mission, reabilitarea acesteia și a drumurilor de acces fiind finanțate prin program.

Organizația își concentrează resursele către reabilitarea ariei în care locuiește comunitatea de rromi din Săcueni, din jurul Străzii Danko Pista, unde infrastructura și condițiile de trai sunt foarte sărace.

Fundația Ruhama, o fundație cu sediul în Oradea, în parteneriat cu Poliția Săcueni, Primăria Orașului Săcueni, Serviciul Public Comunitar de Evidența Persoanelor Săcueni, au demarat în 2007 programul de punere în legalitate a unui număr de aproximativ 130 de persoane de etnie rromă care nu aveau acte de stare civilă și de identitate. Dintre acestea, 100 erau persoane fără buletin de identitate și 30 persoane fără certificate de naștere.

Cu toate acestea, eforturile acestor organizații nu sunt suficiente în raport cu numărul mare de rromi care locuiesc în Săcueni, intervențiile administrației locale fiind necesare pentru a întâmpina nevoile acestei comunități.

În Orașul Săcueni nu există în prezent un azil pentru bătrani, care ar satisface nevoile sociale ale bătranilor rămași singuri. Cu toate acestea, marea majoritate a persoanelor vârstnice este susținută de familii sau cunoscuți. Dar, cu toate eforturile depuse de Centrul Medico-Social, în cadrul căruia în momentul de față se fac internări și pentru cei vârstnici și singuri, această problemă nu poate fi pe deplin înlăturată. Recensământul anului 2002 relevă, pentru orașul Săcueni, următoarea situație: beneficiază de pensie 300 persoane cu vârste cuprinse între 0-50

de ani, cei peste 50 de ani, fiind un număr de 2468, cea mai mare parte având peste 70 de ani (717 persoane) și dintre care 2243 (90,88%) sunt de etnie maghiară. Însă, în vederea sprijinirii pensionarilor, de boală sau altă cauză, nu există organizații specializate care să ofere astfel de servicii persoanelor vârstnice sau persoanelor cu nevoi speciale.

Pentru intrajutorarea celor vârstnici, administrația publică din Săcueni a făcut demersuri pentru crearea unui parteneriat cu Asociația Caritas Catolica. Parteneriatul dintre autoritățile publice locale și această asociație va permite dezvoltarea de programe pentru asistența persoanelor vârstnice în dificultate, gestionans altfel dificultățile întâmpinate și având un spectru mai larg de propuneri pentru îmbunătățirea activității. Este însă nevoie de asigurarea unui sediu pentru ca activitatea de asistență socială să se poată desfășura în bune condiții.

În prezent în Săcueni există un total de 58 de persoane cu nevoi speciale înregistrate, care primesc ajutor material din partea Primăriei Săcueni, iar 41 de persoane beneficiază de indemnizația pentru persoane cu handicap (însoțitor). Numărul persoanelor cu handicap care beneficiază de indemnizație se modifică anual datorită insuficienței fondurilor alocate din bugetul local pentru a răspunde tuturor cererilor depuse pentru obținerea indemnizației/salariului. Cuantumul salariului, respective al indemnizației este venitul minim net pe țară. Marea majoritate a acestora sunt persoane vârstnice dar sunt și copii care au nevoie de supraveghere și îngrijire permanentă (10 copii aproximativ). Pentru îngrijirea acestora sunt angajați 17 asistenți personali, dar majoritatea persoanelor cu handicap sunt îngrijite de către rudele lor.

Centrul de integrare prin terapie ocupațională Cadea s-a înființat în anul 1997 și are o capacitate de 70 de locuri, beneficiari fiind tineri cu handicap accentuat, mediu și ușor, proveniți în special din centre de plasament. În momentul de față, în centru sunt asistate 48 de persoane, 32 de femei și 16 bărbați, cu vârste cuprinse între 25 și 61 de ani. În cadrul centrului există 11 camere, câteva săli pentru activități recreative și de socializare, o capelă, o bucătărie și o sală de mese proprie, un atelier de terapie ocupațională destinat integrării în câmpul muncii a persoanelor aflate în sistemul de protecție socială.

Tinerii din Săcueni se confruntă cu o lipsă de perspectivă și o ofertă foarte redusă de posibilități de divertisment. Din aceste cauze, dar și din lipsa locurilor de muncă, precum și datorită educației pe care au primit-o și care nu corespunde cu cerințele pieței muncii, această categorie de populație tinde să migreze către alte localități unde își poate manifesta potențialul și unde se poate bucura de o calitate a vieții mai bună.

Uniunea Tinerilor din Săcuieni SZISZ (Székelyhídi Ifjúsági Szövetség) este o asociație de tineret din cadrul VIDIFISZ – Uniunea Regională a Tinerilor. Asociația nonprofit desfășoară programe pentru susținerea tinerilor și activități de interes pentru aceștia. Anul înființării ei este 2001. Tot activități pentru susținerea tinerilor furnizează și Uniunea Tinerilor din Cadea, Uniunea Tinerilor din Ciocaia, Uniunea Tinerilor din Cubulcut, Uniunea Tinerilor din Sănnicolau de Munte.

Uniunea Democrată a Tinerilor Maghiari MIDESZ (Magyar Ifjúsági Demokrata Szövetség) este o asociație activă din 1999, desfășurând programe, activități culturale, sportive și pentru pe-

treccrea timpului liber; de asemenea, asociația funcționează pentru susținerea intereselor tinerilor, furnizându-le acces la calculatoare și internet. Asociația Prospercad din Cadea a câștigat un proiect care a avut în vedere modernizarea și dezvoltarea infrastructurii școlii profesionale din Cadea. KRISZ – Asociația Tinerilor Creștini (Keresztény Ifjúsági Szövetség) funcționează în Ciocăia, Cadea, Sânnicolau de Munte.

În oraș nu există instituții care să preia copiii abandonăți. Această situație este problematică deoarece în multe cazuri acești copii răman pe străzi, ducând o viață precară și de multe ori reprobabilă. Ar fi de bun augur să se înființeze un centru pentru copiii abandonăți care să funcționeze în regim de urgență.

Integrarea socială și egalitatea de șanse

Excluziunea socială, este considerată situația în care oamenii sunt împiedicați să participe deplin la viața socială, economică sau civilă. O persoană poate fi considerată exclusă social atunci când deși este rezidența unei comunități din cauza unor motive independente lor nu pot participa la activitățile normale în calitate de cetățeni sau membrii ai comunității. În cele mai multe cazuri cei excluși sunt cei a căror resurse (financiare și nu numai) sunt atât de inadecvate încât îi exclud de la un standard de viață considerat acceptabil la nivelul societății, astfel excluziunea socială reprezintă un fenomen derivat fenomenului sărăciei.

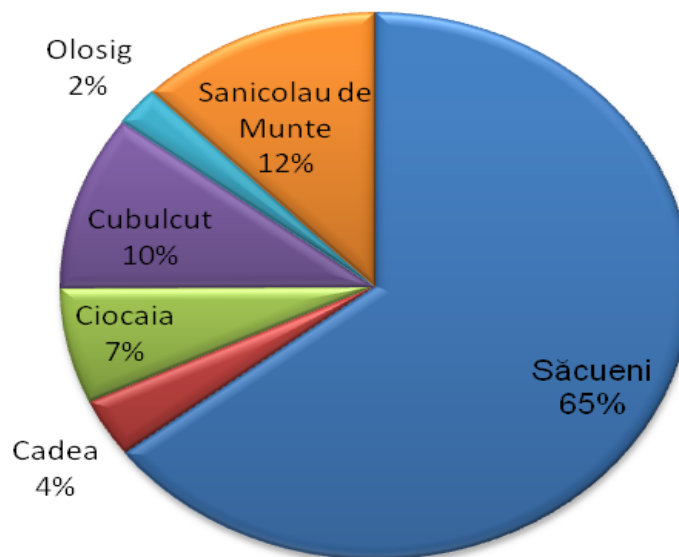
Egalitatea de șanse, ca rezultat al unei politici eficiente de integrare socială înseamnă asigurarea participării depline fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, rasială, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

Categorii defavorizate: rromii

În cazul României una din populațiile cele mai expuse excluziunii sociale sunt categoriile cele mai defavorizate: cei săraci și rromii. În cazul orașului Săcueni categoria cea mai defavorizată expusă marginalizării și excluziunii sociale, în cazul căreia sunt necesare implementarea urgentă a unor politici de incluziune socială sunt rromii.

Din datele de recensământ reiese un procent relativ ridicat și în creștere al populației de rromi în UAT Săcueni. În timp ce la Recensământul din 1992 s-au înregistrat 880 de rromi (7,4%) și în 2002 s-au înregistrat 1747 rromi (15%), în 2009 procentul acestora este de 23%. Procentul relativ ridicat al populației de etnie rromă ar necesita din partea autorităților locale politici de integrare foarte eficiente. Graficele de mai jos prezintă distribuția comunității de rromi pe localități și procentul din populația totală a fiecărei localități componente. Cea mai mare parte a comunității locuiește în localitatea Săcueni, în proporție de 65%, cealaltă parte a comunității se distribuie în celelalte localități astfel: 10% în Cubulcut, 12% în Sănicolau de Munte și în procente de sub 10% în Ciocaia (7%), Cadea (4%) și Olosig (2%).

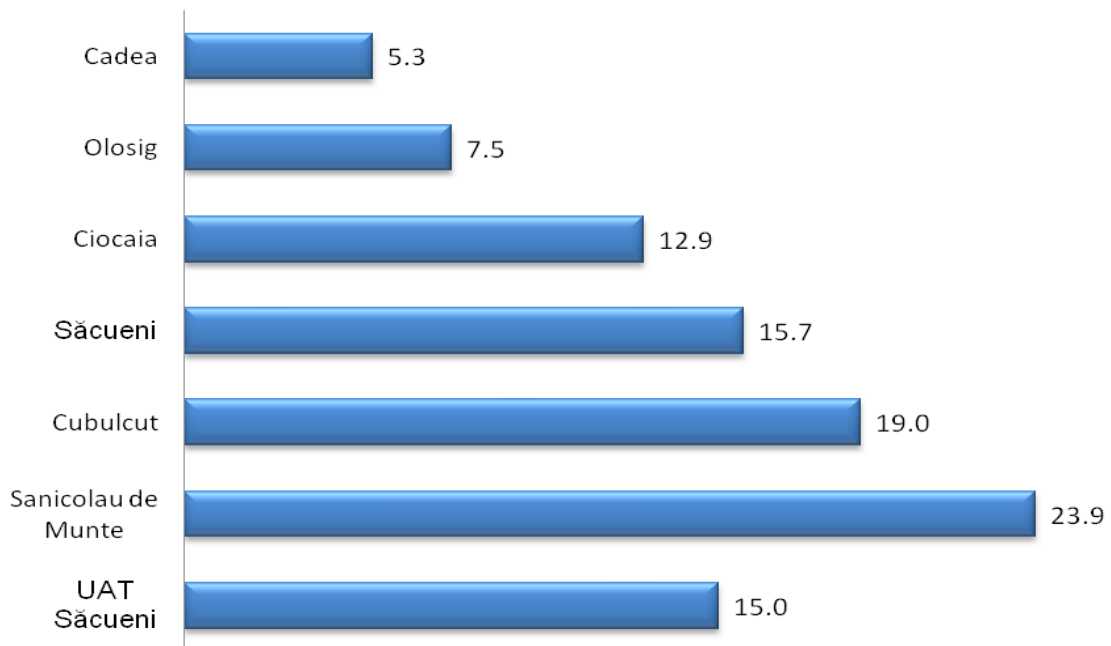
Distribuția comunității de rromi în satele UAT Săcueni

Sursa: Recensământul populației și locuințelor, 2002

Comparând cu populația totală a fiecărei localități, s-au obținut următoarele date: cei mai mulți rromi se găsesc în Sânnicolau de Munte (23%), după care urmează Cubulcuț (19%), Săcueni (15,7) și Ciocaia (12,9), 7,5 % în Olosig și 5,3% în Cadea. Se observă deci procente destul de semnificative din totalul populației a acestor grupuri defavorizate în toate satele aparținătoare UAT Săcueni, ceea ce înseamnă deci, că politicile sociale destinate acestei categorii trebuie adresate nu doar comunității din Săcueni ci și celor din celelalte localități.

Distribuția comunității de rromi în funcție de populația totală pe localități

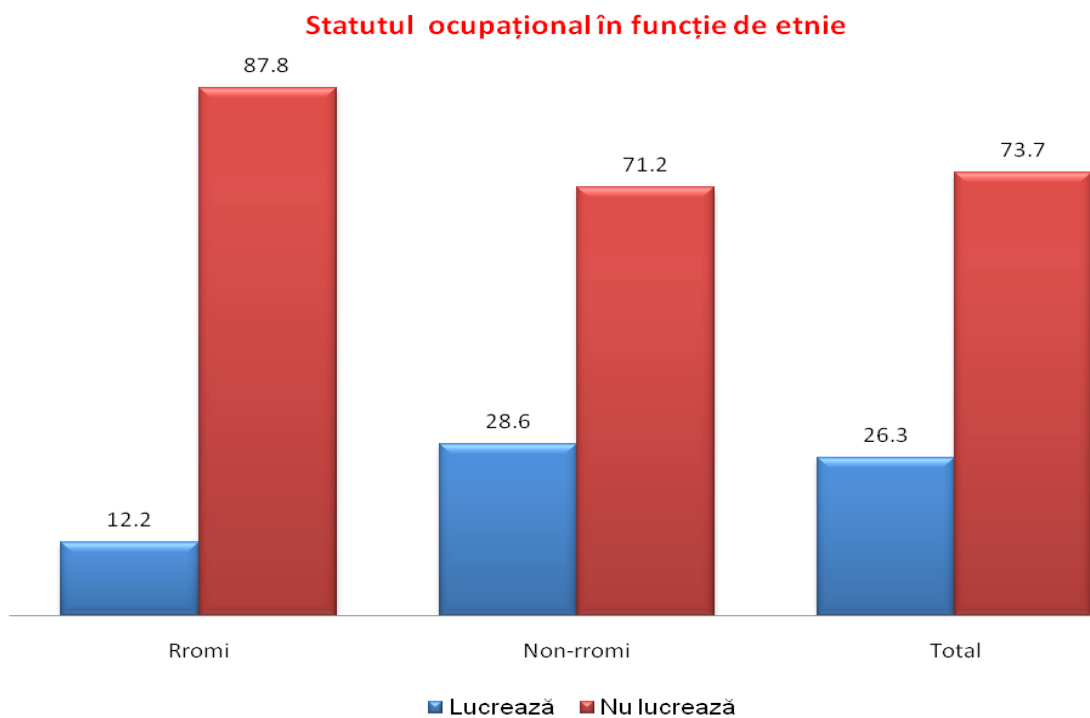
Sursa: Recensământul populației și locuințelor, 2002

Comunitatea de rromi din orașul Săcueni din punct de vedere teritorial se distribuie astfel: 68% locuiesc în zona străzii Danko Pista, 13,6% în zona străzii Zorilor, 8,1% în zona străzii Crișan, 6,8% la intersecția străzilor Eroilor și Dealul Mare, 3,4% regăsindu-se în zona Străzii Avram Iancu. Fiecare arie locuită de rromi este segregată, izolată în zone marginase, unde condițiile de locuit sunt necorespunzătoare. În general condiția rromilor din Săcueni este precară majoritatea lor locuind segregate, la marginea satelor în bordeie din care lipsesc și cele mai elementare condiții de igienă și confort. Colibele rromilor sunt construite din chirpici, multe dintre ele nefiind acoperite, costurile materialelor de construcții destinate acoperișurilor (lemn, cărămidă) fiind prea scumpe. La fel de gravă este problema alimentării cu apă potabilă sau starea drumurilor (majoritatea acestora nu sunt asfaltate); iar lipsa canalizării este un alt aspect nerezolvat. Un aspect pozitiv din perspectiva integrării membrilor acestei comunități este faptul că din ce în ce mai mulți copii de etnie rromă frecventează instituțiile locale de învățământ.

Plecând de la conceptul de excluziune socială poate fi definit conceptul de excluziune de pe piața muncii sau excluziune ocupațională, ca fiind incapacitatea sau eșecul „sistemului” de a

promova integrarea economică a indivizilor. Opușă șomajului, ocuparea ca factor al incluziunii pe piața muncii vine ca un fenomen social care generează independență economică, asigură participarea individului la structurile ocupaționale, în general, integrarea lor în viața societății, adică incluziunea socială, fiind importantă atât pentru individ cât și pentru comunitate. Deținerea unui loc de muncă este un determinant important al incluziunii sociale și al integrării economice.

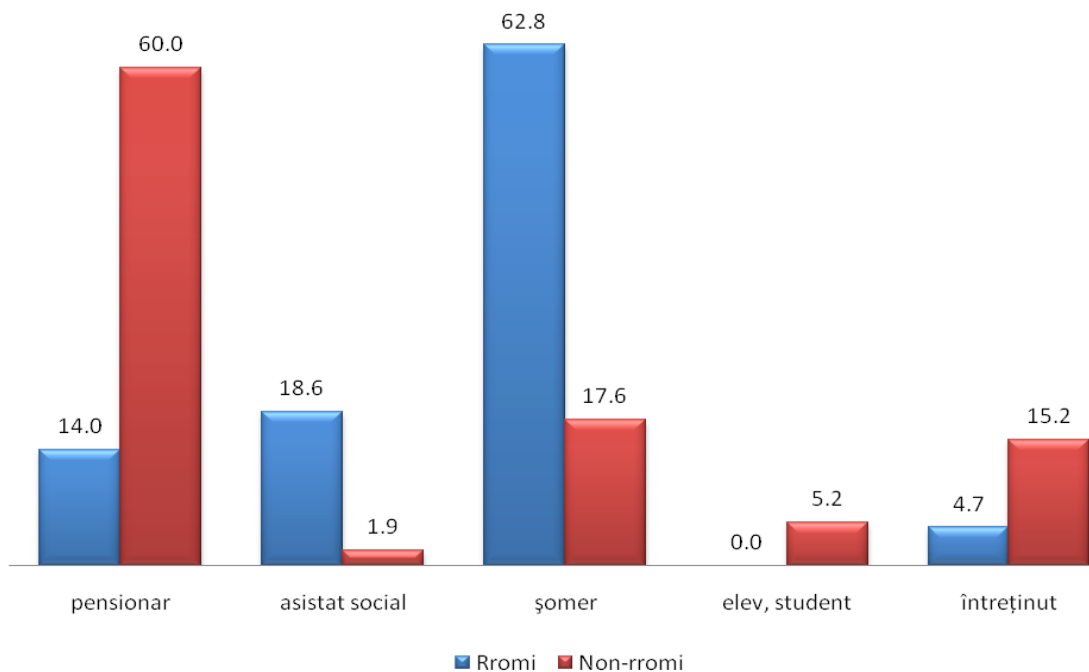
În Săcueni din punctul de vedere al statutului ocupațional situația rromilor este mult mai grea decât cea a non-rromilor (români și maghiari). În timp ce în cazul rromilor procentul celor care au un loc de muncă este de 12%, în cazul non-rromilor acest procent este de 29%.

Sursa: OTP Consulting, 2010

Majoritatea celor care nu lucrează în cazul rromilor sunt șomeri (63%), doar 5% înregistrați, care beneficiază astfel de ajutor de șomaj, restul fiind neînregistrați. Din cei neînregistrați aproape jumătate din motivele cum ar fi lipsa actelor, lipsa cunoașterii posibilităților, sau pur și simplu respingerea populației majoritare, nici nu caută loc de muncă. Procentul pensionarilor în cazul rromilor este foarte scăzut în rândul populației inactive (14%), comparativ cu cel al populației majoritare non-rrome (60%).

Motivul statutului inactiv în funcție de etnie

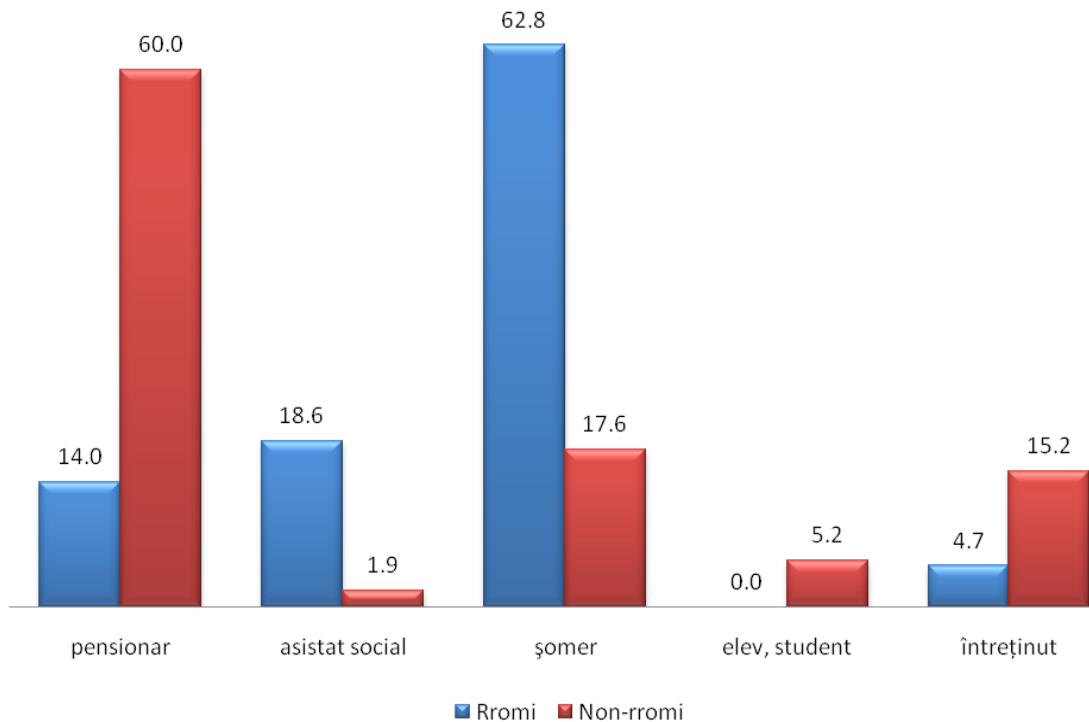

Sursa: OTP Consulting, 2010

Una din motivele situației nefavorabile de pe piața muncii a populației de rromi se datorează nivelului scăzut de școlarizare a acestora, mult inferior populației non-rrome. Nivelul de școlarizare maxim în cazul rromilor sunt cele patru clase elementare (48%), cea mai înaltă școală absolvită fiind cea de școală profesională. Îngrijorător este însă faptul că există un procent foarte mare de 23% a rromilor, fără nici o școală absolvită. Putem afirma deci, că situația rromilor din UAT Săcueni este îngrijorătoare din acest punct de vedere, majoritatea fiind fie analfabeți (fără nici o școală absolvită) fie analfabeți funcționali (având 4 clase elementare), neavând astfel șansa de intrare pe piața muncii, neavând nici o cunoștință pe care să o poată valorifica.

Astfel creșterea nivelului de școlarizare în rândul populației de rromi atât prin prevenirea abandonului școlar, cât și prin înființarea unor cursuri destinate populației adulte, ajutând astfel integrarea lor socială și economică, cât și creșterea calității capitalului uman în localitate.

Motivul statutului inactiv în funcție de etnie

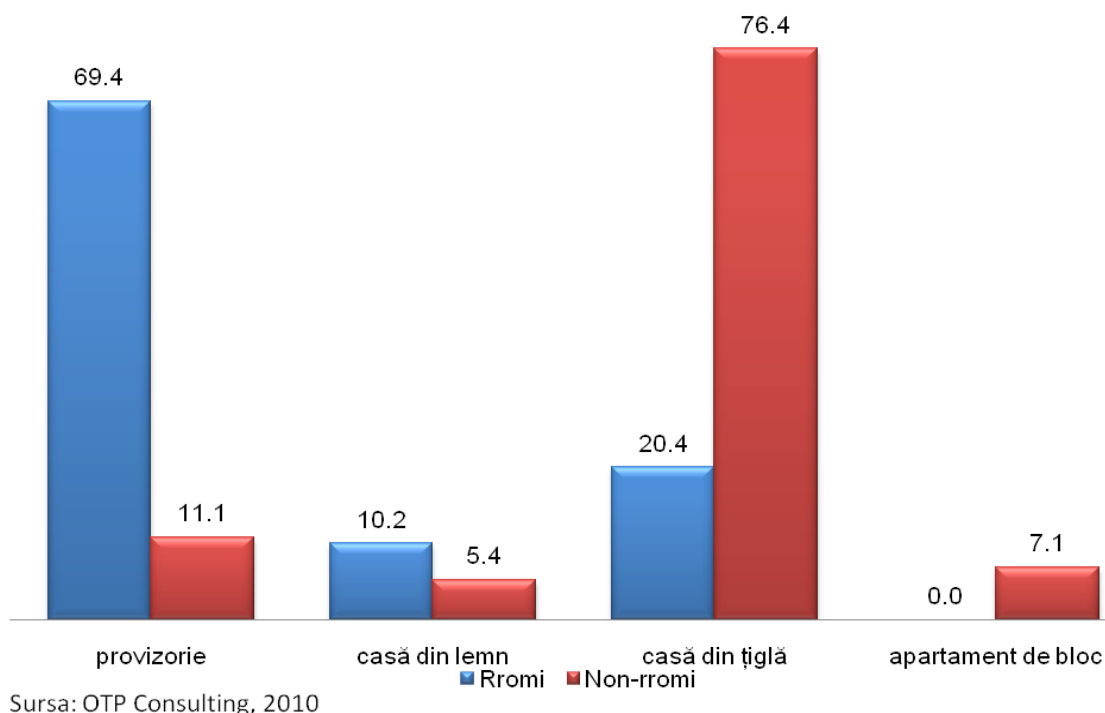

Sursa: OTP Consulting, 2010

Un indicator relevant în descrierea situației unei categorii sociale, a nivelului de trai și a condițiilor de viață a acesteia este calitatea locuiei caracteristică. În cazul rromilor din Săcueni situația este mai mult decât grăitoare: 70% locuiesc în locuințe provizorii, în timp ce din totalul populației non-rromi doar 11%. De asemenea în timp populația majoritară locuiește tipic în case construite din țiglă (76%), doar fiecare al cincilea rrom locuiește într-o astfel de casă.

Locunțele improvizate, provizorii de la marginea satelor, în care locuiesc majoritatea rromilor, neracordate la apă potabilă sau uneori nici la electricitate, nu asigură condiții de viață propice membrilor acestei comunități, făcând imposibilă integrarea acestora.

Calitatea locuinței în funcție de etnie

Egalitatea de șanse între femei și bărbați

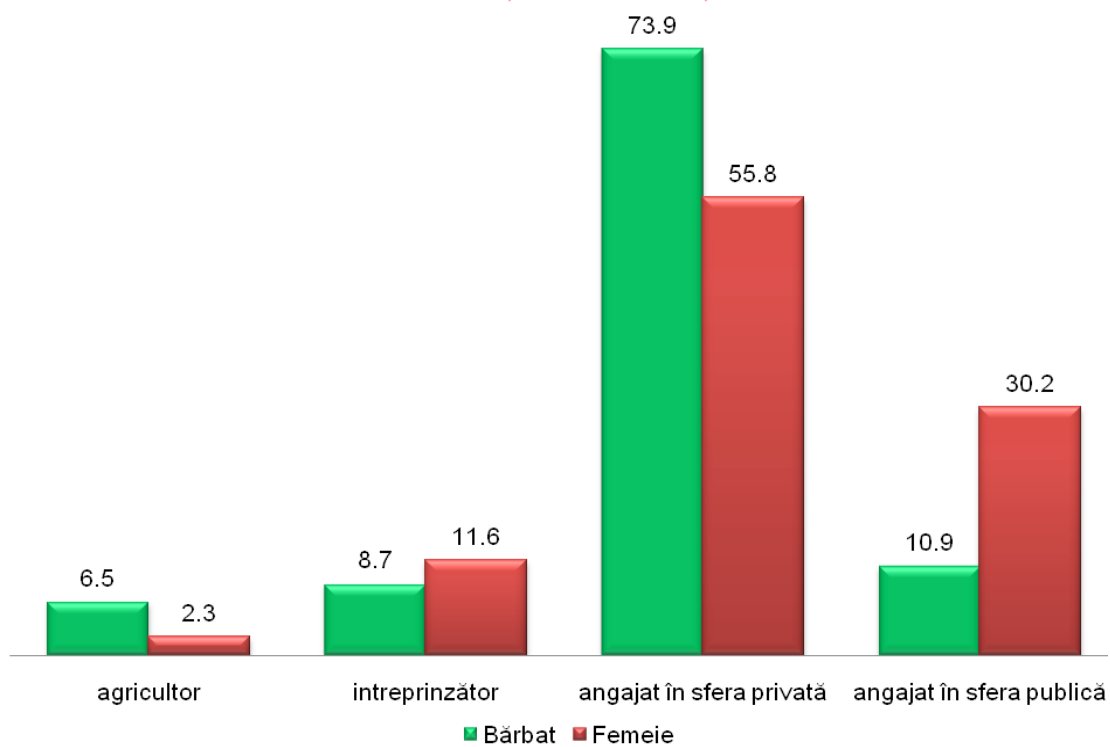
România, ca stat membru UE și-a asumat ca obligație asigurarea tratamentului egal pentru bărbați și femei, prin combaterea discriminării și stimularea egală a bărbaților și femeilor pentru participarea la viața economică și socială.

Analizând participarea la piața muncii a femeilor din Săcueni, conform cercetării realizate de către OTP Consulting, aceasta este inferioară cu aproximativ 5 sutimi comparativ cu cea a bărbaților. Aceste diferențe par a se menține în cazul fiecărei grupe de vârstă, fără să crească procentul celor ocupați.

Diferențe nu apar doar la nivelul procentelor de ocupare ci și în aspecte privind statutul ocupațional și forma de ocupare. În cazul celor ocupați la nivelul populației UAT Săcueni este ceva mai mare procentul întreprinzătorilor în rândul femeilor (11,6%) decât în cel al bărbaților (8,7%), respectiv semnificativ mai mare în rândul angajaților în sfera publică, unde sunt angajate 30% din femeile și doar 11% din bărbații angajați. Este însă mult mai scăzută procentul femeilor în rândul angajaților în sfera privată, unde sunt angajate 56% din femei comparativ cu

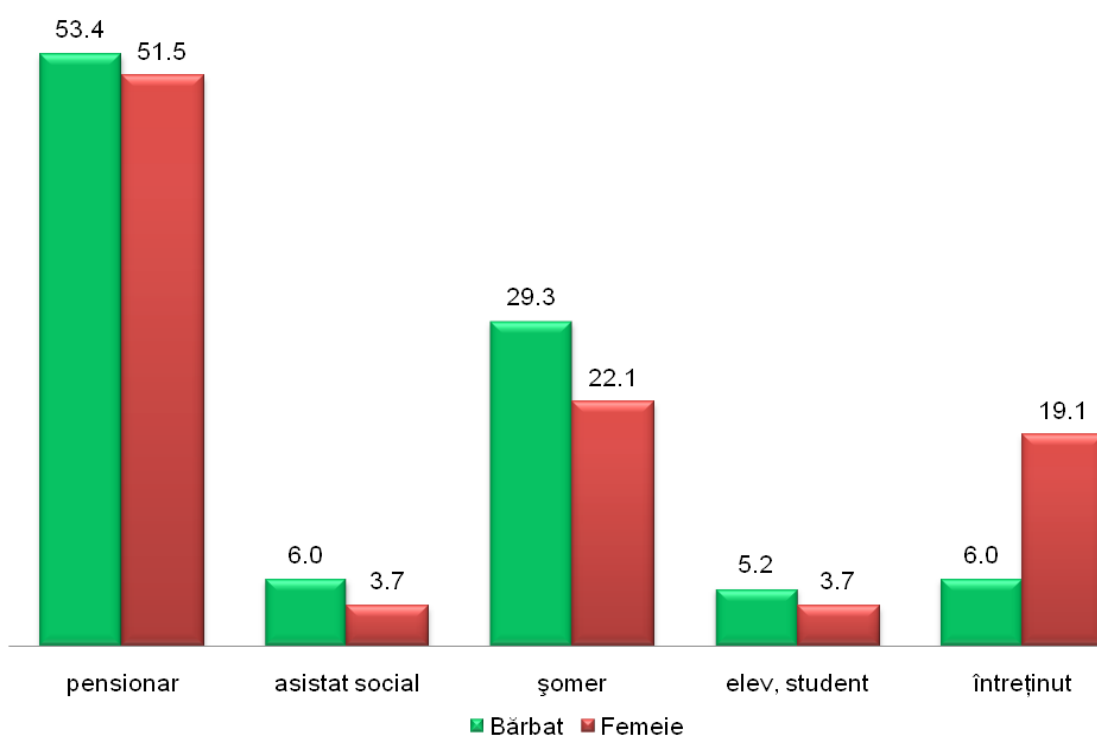
74% din totalul bărbaților activi. Se poate deci afirma, că slujba tipică feminină în cazul femeilor este cea de angajat la stat: funcționar, profesor, medic, asistent, etc., în timp ce slujba tipică pentru un bărbat este în sectorul privat, acestea asigurând venituri ceva mai ridicate, dar mai nesigure.

Statutul ocupațional în funcție de sex

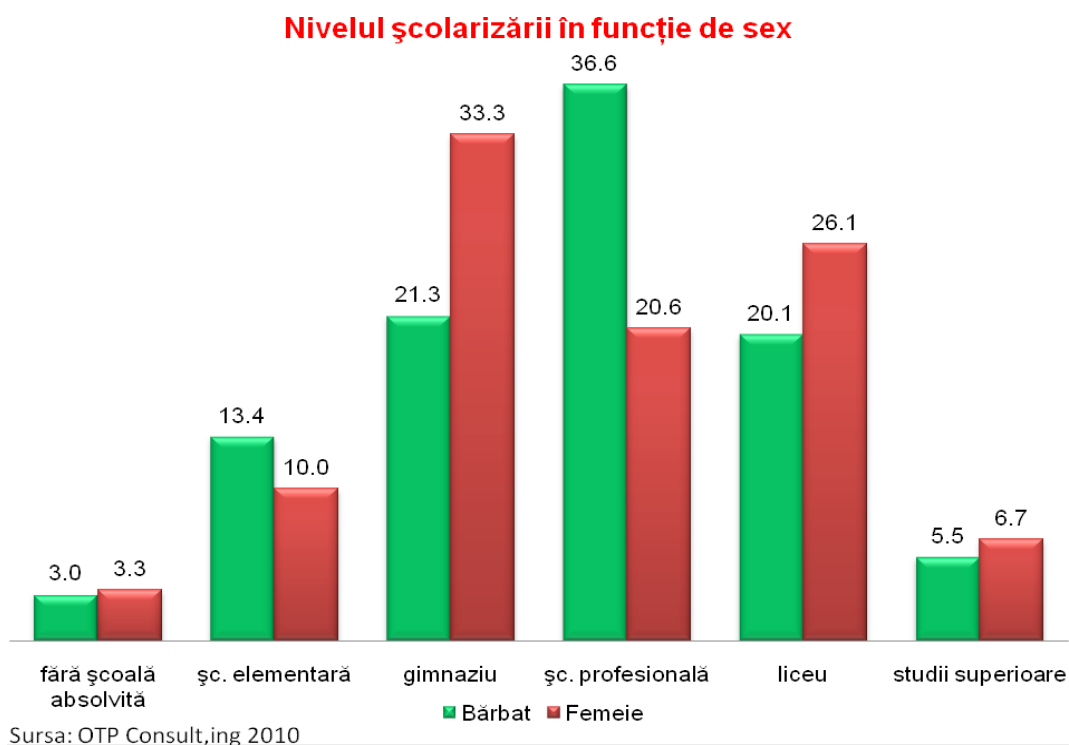
În cazul populației inactive atât bărbați cât și femei procentele celor pensionari sunt relativ aceleași (53,4 respectiv 51,5), diferențe apar în cazul categoriei de șomeri respectiv întreținut. Cele două categorii ascund aceeași realitate, cea a persoanei de vârstă activă, dar care nu are un loc de muncă. Datorită faptului că, în mod tradițional bărbatul ar trebui să întrețină familia, statutul său depinzând de statutul pe piața muncii, cei fără loc de muncă se consideră a fi șomeri, în timp ce femeile se consideră ca fiind întreținute, sau casnice, statut care se pliază ușor cu cel al femeii tradiționale.

Statutul inactiv în funcție de sex

Sursa: OTP Consulting, 2010

Aceste diferențe în statutul ocupațional apar în condițiile în care nivelul de școlarizare al femeilor este per ansamblu mai ridicat, femeile având diplomă de bacalaureat sau universitară în procente mai mari. Aceste studii asigură însă cunoștințe teoretice în timp școala profesională, absolvită într-un procent mai ridicat de bărbați asigură cunoștințe practice.

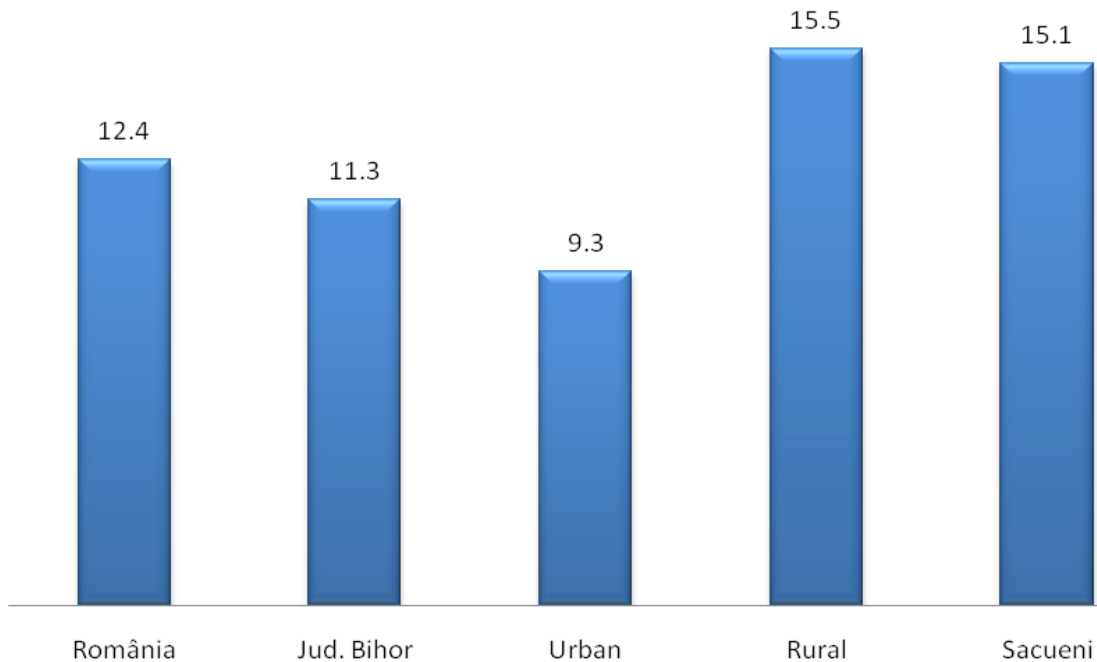
Pornind de la principiul egalității de șanse este esențial să li se asigure femeilor în mod real accesul la educație și formare, la un loc de muncă, la formarea unei familii, și la participarea în luarea deciziilor publice și politice. În cazul localității Săcueni nu există diferențe majore privind accesul femeilor și bărbaților la educație și formare respectiv în piața muncii, datorită în primul rând nivelului relativ scăzut atât în cazul nivelului de învățământ cât și în cazul ocupării. Ridicarea calității capitalului uman și a procentului de ocupare, riscul creșterii inegalității șanselor ar putea interveni prin stimularea inegală a femeilor și bărbaților.

O diferență semnificativă la nivelul orașului Săcueni se observă însă în sfera politică, unde șansa femeilor este de 1/17 în participarea la luarea deciziilor. Adică, nu doar primarul este bărbat, dar din cei 16 consilieri doar una este femeie, ceea ce reprezintă 5,9%.

Starea sănătății și servicii de sănătate

Un indicator important cu privire la starea sănătății populației este rata mortalității. În anul 2008 în UAT Săcueni aceasta este de 15,1‰, semnificativ mai mare decât procentul la nivel național (12,4‰) sau la nivel județean (11,3‰). Procentul este însă apropiat de cea caracteristică mediului rural în România (15,5‰).

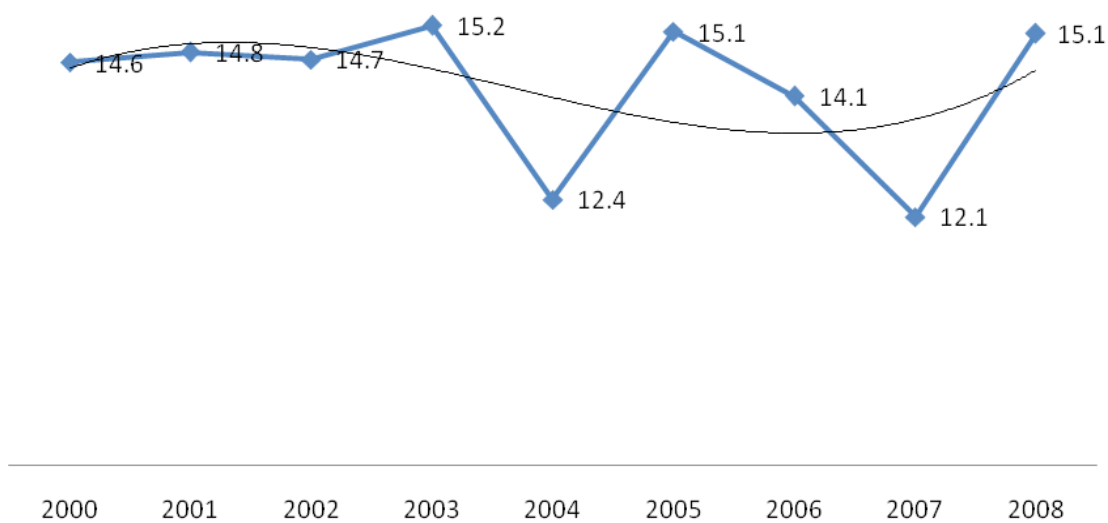
Ratea mortalității la nivel național, județean și local (‰)

Sursa: INS, 2010

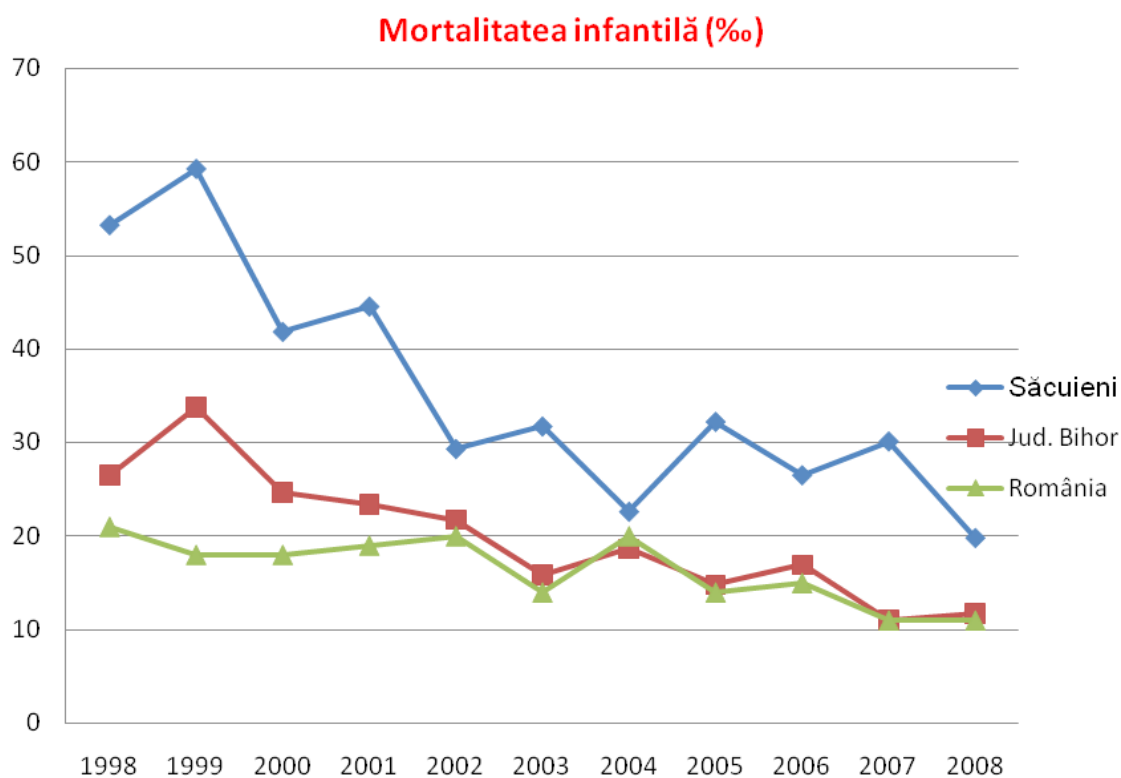
Procentul mortalității nu este doar ridicat ci analizând graficul de mai jos arată o tentă ușor crescătoare. În timp ce la începutul perioadei 2000-2008 acest procent a fost de 14,6‰, a scăzut în 2004 până la 12‰, după care a început să crească ajungând în 2008 la procentul de 15‰. Aceste procente pot fi considerate mult prea ridicate luând în considerare în special structura de vârstă relativ tânără a localității, arătând astfel un nivel de sănătate a populației scăzut.

Mortalitate (‰)

Sursa: INS, 2010

Un alt indice al dezvoltării socio-economice și indice de apreciere a nivelului de dezvoltare a unei localități, regiuni sau țări este alături de mortalitate cea infantilă. Mortalitatea infantilă este procentul copiilor decedați sub vârsta de un an comparativ la numărul copiilor născuți. Graficul următor conține procentele mortalității infantile la nivel național, județean și local, de unde reiese că mortalitatea infantilă la nivelul localității Săcueni este mult superioară celei a celorlalte localități din județ, în timp ce indicatorii județului Bihor, prezintă valori ridicate comparativ cu cele înregistrate la nivelul țării.

Sursa: INS, 2008, 2010

Teritorii/Ani	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Alesd	39.7	38.8	20.6	22.1	10.9	17.5	13.8	19.7	26.2	15.4	9.8
Beius	24.1	21.6	21.4	22.4	21.7	24.4	21.7	19.0	22.0	9.8	4.8
Stei	18.8	42.0	15.9	-	32.1	27.8	4.9	13.6	22.6	-	15.8
Marghita	26.4	35.1	30.7	25.8	16.3	16.9	21.1	13.6	22.1	15.6	10.5
Salonta	30.3	45.8	43.4	32.8	20.0	24.0	28.5	17.6	21.1	8.5	8.6
Săcueni	53.2	59.2	41.8	44.5	29.3	31.7	22.6	32.2	26.5	30.1	19.8
Valea lui Mihai	-	-	-	42.7	37.5	10.8	41.4	10.9	18.5	10.6	11.5
Oradea	21.1	28.7	18.7	19.3	24.2	10.1	15.3	13.2	12.0	12.7	18.1
Jud. Bihor	26.5	33.7	24.6	23.3	21.7	15.8	18.6	14.8	16.9	11.0	11.7

Tabel nr. 2. Mortalitatea infantilă în Bihor și orașele acesteia în perioada 1998-2008.

Sursa: INS 2010, Daina, Sarmasan, Daina, Bitea Laslau, 2009

Rata mortalității infantile la nivel național este în continuă scădere, de la 20,5‰ în 1998 la 11,2‰ în 2008, o scădere semnificativă înregistrându-se și la nivelul județului Bihor de la 26,3‰ în 1998 la 10,1‰ în 2008. Ratele din Săcueni chiar dacă în continuă scădere, sunt net superioare celorlalte nu doar indicatorilor la nivel național și județean dar și celor ale celorlalte orașe din județ. Este de menționat totuși că în perioada 2000-2008 mortalitatea infantilă a scăzut cu aproape trei ori, de la 53‰ la 91,8‰.

Conform unui studiu realizat în 2009 de către Daina, Sarmasan, Daina, Bitea și Laslau despre mortalitatea infantilă în județul Bihor arată că cei mai importanți factori de risc în decesul infantile sunt atât biologice, economice și socio-culturale. La nivelul județului Bihor valorile cele mai crescute ale mortalității infantile se înscriu la prematuritate (31,5‰-56,1‰) și condiții socio-familiale precare (12,7‰-47‰). Alte cauze favorizante sunt malnutriția protein-calorică (15,6‰) și anomaliile congenitale (12,7‰). Între factorii socio-familiali cel mai important rol îl are nivelul de școlarizare a mamei. Cu cât nivelul de educație al mamei este mai înaltă cu atât este mai responsabilă, de obligațiile și răspunderile față de copii. Mortalitatea infantilă este mai mare atunci când mama este analfabetă sau a urmat doar școala primară. La nivelul județului Bihor de valorile mortalității infantile variază între 10,6‰ – 32,3‰ la mamele analfabete și 10,9‰ – 37,4‰ la mamele cu școala primară.

Factorii care determină reducerea mortalității generale și infantile țin în special de măsuri de politică socială și sanitară, adică prin îmbunătățirea condițiilor de viață și a asistenței medicale a unei comunități contribuim și la scăderea mortalității infantile.

Din punct de vedere al serviciilor medicale și furnizorilor de acestea, în prezent, situația se prezintă astfel: spitalul din oraș a fost desființat, fiind înlocuit de Centrul Medical-Social și există un centru de permanență pentru urgențe.

În Săcueni, există un număr insuficient de 8 medici specialiști, din care 4 sunt medici de familie, 2 medici stomatologi, 1 ginecolog și 1 medic pediatru. Astfel, unui medic de familie revin 3128 de persoane, un număr excesiv de ridicat. Medicii de familie își desfășoară activitatea în centrul de permanență pentru urgențe, în cabinete medicale particulare, respectiv, unul în Centrul Medico-Social. Un inconvenient îl reprezintă faptul că medicii sunt nevoiți să facă naveta către satele aparținătoare, iar posibilitățile de transport sunt reduse.

Există, de asemenea, la dispoziția bolnavilor, doar 2 ambulanțe (inclusiv SMURD) și 4 farmacii (2 sunt puncte farmaceutice).

Locuitorii orașului se confruntă cu un număr ridicat de îmbolnăviri, iar datorită lipsei unei baze de tratament, a unui laborator de investigații medicale, a unui spital și a echipamentului corespunzător, tendința indicatorului de morbiditate este în creștere.

Centrul Medico-Social este o instituție publică subordonată Consiliului Local, care oferă servicii de îngrijire, servicii medicale și servicii sociale persoanelor cu nevoi medico-sociale și care funcționează din octombrie 2003. Internarea se face pentru persoanele cu afecțiuni cronice

care necesită temporar sau permanent supraveghere, asistare, îngrijire și tratament, dar care din cauza unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea de a-și asigura nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru a se integra social. Astfel, centrul își oferă serviciile (printre care și cantina socială) și bolnavilor care nu au pe nimeni care să îi îngrijească, dar și persoanelor fără adăpost. CMS asigură cazarea, hrana, cazarmamentul și condițiile igienico-sanitare corespunzătoare. Alte atribuții sunt legate de asistența medicală și socială, dar și organizarea de activități psiho-sociale. Activitățile culturale și de divertisment nu sunt suficient de bine dezvoltate însă.

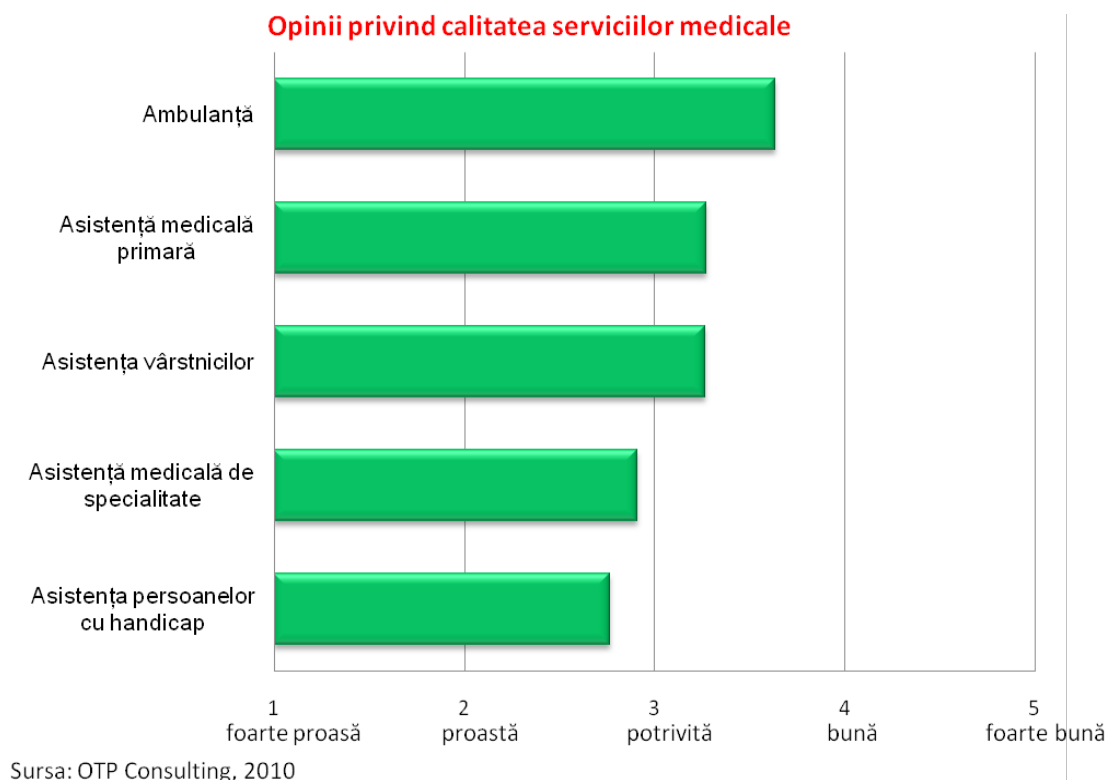
Centrul Medico-Social are o capacitate de 21 locuri în prezent (1 salon mare cu 6 paturi și 3 saloane cu 5 paturi), cu mențiunea că există un corp de clădiri momentan nefolosite, care în urma reabilitării, vor permite funcționarea centrului la o capacitate de 40 de locuri, astfel încât să existe camere cu doar 2 paturi și cu grup sanitar separat – deocamdată există un singur duș și mai multe grupuri sanitare. Totodată se dorește și amenajarea unui salon pentru bolnavii ce necesită îngrijire doar 1-2 zile, săli pentru sport și agrement. Încălzirea centrului se face cu ajutorul sobelor. Nu există limită de vârstă pentru internare, dar majoritatea internaților au o vârstă înaintată și sunt din Săcueni.

Serviciul de diagnostic se desfășoară în cadrul cabinetului medical, a sălii de tratament și a infirmeriei. Organigrama instituției se împarte în următoarele compartimente: personal de conducere, de specialitate și administrativ. Personalul de specialitate reunește un număr de 5 persoane responsabile cu îngrijirea pacienților, 1 asistent medical șef și 4 asistente medicale și 1 medic. În urma extinderii capacității centrului la 40 de paturi, se așteaptă un număr de 4 persoane personal medical de specialitate și un total de 14 persoane personal medical mediu, precum și 6 angajați pentru îngrijire. CMS este susținut financiar din mai multe surse: venituri proprii, bugetul local și bugetul de stat.

Este puțin probabil ca CMS să redevină spital din cauza existenței a astfel de instituții în orașele din apropiere: Valea lui Mihai, Marghita, Oradea.

Nivelul satisfacției privind serviciile medicale

În ceea ce privește satisfacția populației vizavi de calitatea serviciilor medicale, aceasta este în majoritatea aspectelor potrivită, insatisfăcătoare însă în special în domeniul asistenței persoanelor cu handicap (2,91 pct) și asistenței medicale de specialitate (2,76 pct).

Starea infrastructurii de bază și a serviciilor de utilități

Accesibilitate și transport. Calitatea drumurilor

Orașul Săcueni este situat la 45 km distanță nord de municipiul Oradea, pe drumul european E671, 20 km de orașul Valea lui Mihai și 19 km distanță de orașul Marghita, spre est pe DN19. Limita teritoriului orașului în partea nord-vestică se află la frontiera cu Ungaria având și un punct de trecere a frontierei. Orașul este deci un nod important în accesibilitatea frontierei prin E671 Oradea-Satu Mare, DJ19B Săcueni-Marghita-Zalău, respectiv DN19D Săcueni-PTF Ungaria. Accesul la căile de comunicație majore (drumul european, drumul județean, centrul urban de rang superior) este direct, legăturile fiind facile cu localitățile din zona de influență și învecinate.

Orașul Săcueni are deci o poziție favorabilă în cadrul regiunii, fiind facilă accesarea orașelor care au o importanță semnificativă în regiune, atât pe cale rutieră, aeriană, cât și feroviară. O însemnătate ridicată o poartă din acest punct de vedere existența punctului de trecere a frontierei Săcueni-Letavertes.

Momentan, legăturile rutiere existente între Săcueni și orașele mai mari sunt dificil de stabilit. Legătura cu Cluj-Napoca se realizează pe un drum de 175 km, prin Municipiul Zalău, infrastructura care asigură această legătură necesită reabilitare urgentă. Aproximativ în aceeași situație se află și infrastructura rutieră ce leagă Săcueni de celelalte orașe. În prezent se lucrează la drumul care leagă Săcueniul cu Oradea și cu Satu-Mare. Tabelul de mai jos conține distanțele pe cale rutieră față de cele mai importante orașe din regiune, distanțele față de orașele mai mici din apropiere, distanța față de capitală, precum și distanțele față de orașe importante din Ungaria. Distanța față de cel mai apropiat oraș mare din Ungaria, Debrecen se poate parcurge ușor, acesta reprezentând de asemenea un factor însemnat în stimularea dezvoltării Orașului Săcueni.

Oraș	Distanță (km)
Marghita	20 km
Valea lui Mihai	24 km
Oradea	45 km
Satu Mare	91 km
Baia Mare	157 km
Cluj-Napoca	175 km
București	615 km
Debrecen	47 km
Budapesta	285 km

Tabel nr. 3. Distanța orașului Săcueni de diferite orașe importante.

Legăturile cu satele și orașele din jur sunt în curs de dezvoltare și reabilitare. S-a finalizat de curând modernizarea drumului județean Sâniob – Săcueni, care inițial era drum pietruit și care acum a devenit drum asfaltat, pe două benzi. Drumul a fost modernizat pe o porțiune de 5,2 kilometri, căreia i s-au adăugat două poduri.

Săcueni este conectat la rețeaua ferată, fiind situat pe traseul Oradea – Satu-Mare, gara fiind la o distanță de 2 km de centru. Calea ferată a fost construită între 1855 și 1877 reprezentând în acea perioadă un nod feroviar însemnat, fiind printre primele din țară, deoarece pe aici se făcea legătura și cu țările din centrul și vestul Europei, respectiv în interiorul țării prin ruta Timișoara-Baia Mare, Oradea-Jibou. Deși importanța sa a decăzut în timp, calea ferată rămâne totuși o modalitate importantă de punct de acces în oraș. Astfel orașul are legături zilnice directe cu Oradea, cu un număr de 8 trenuri pe zi, cu Carei trenurile parcurgand distanța dintre cele 2 orașe în aproximativ o oră, în Zalău există 2 trenuri cu durata călătoriei de 3 h și 45, respectiv 3 h 57 de minute. Trenuri mai există din Săcueni și către Salonta (1h 8 min), Marghita (49 min), Valea lui Mihai (de la 15 la 50 min), Diosig (între 13 și 22 de minute), Suplacu de Barcău (cam 1 h 30 min). Astfel se asigură mobilitatea celor care fac naveta înspre/dinspre alte orașe și sate. Alte orașe importante pot fi accesate pe calea ferată doar prin legături.

Mijlocul de transport folosit cel mai des pentru naveta forței de muncă spre orașele apropiate este trenul, respectiv autoturismul personal, iar dinspre satele din jurul Săcueniului este autoturismul și în mare măsură bicicleta sau pe jos, transportul public în comun cu autobuze fiind foarte rare. Din punct de vedere al legăturilor interne, între localitățile componente ale UAT Săcueni, situația infrastructurii este prezentată în tabelul de mai jos:

Drum asfaltat	46,1 km
Drum neasfaltat	20 km
Drum nemodernizat	10 km
Drum intravilan din care:	30 km
- drum asfaltat	15 km
- drum neasfaltat	15 km

Tabel nr. 4. Infrastructura rutieră în UAT Săcueni (km). Sursă: PIDU, 2009.

Starea tehnică a rețelei rutiere este precară, conducând la sporirea distanței și timpului de parcurs, la consumuri excesive de carburanți, cu efecte nocive asupra mediului. Sunt deci necesare investiții semnificative pentru îmbunătățirea acestora. Este necesară împietruirea drumurilor locale și reabilitarea celor existente prin asfaltare. Nu există drumuri ocolitoare pentru căruțe și alte mijloace agricole, nici pentru traseul animalelor la păscut, de aceea deseori traficul pe drumul european și cele județene este mult îngreunat.

Utilități publice și calitatea acestora

În raza administrativă a orașului Săcueni au prioritate lucrările de utilitate publică cum ar fi: alimentarea cu apă potabilă, extinderea și modernizarea rețelei de canalizare și a stațiilor de epurare, instalarea liniilor telefonice, alimentarea cu apă termală respective alimentarea cu gaze, modernizării de drumuri, reabilitării instituțiilor publice sau a altor clădiri din domeniul public. Sistemele de distribuție a energiei electrice acoperă practic toate așezările orașului. Localitățile aparținătoare sunt electrificate în proporție de 98%. Iluminatul public este însă nesatisfăcător atât în Orașul Săcueni, cât și în localitățile aparținătoare.

Zona Săcueni este o zonă fără acces la gaze naturale, situându-se la o distanță de 12,5km față de magistrala de gaze. Alimentarea cu apă în rețeaua publică este limitată, fiind realizată în proporție de 80%. În localitățile Săcueni și Olosig sunt în curs de realizare lucrările pentru extinderea infrastructurii de apă curentă și canalizare.

Orașul fiind amplasat pe Valea Ierului, care realizează regimul hidrografic preponderent al localității, și care având o albie de 8,00 m, colectează toate apele din partea de nord a localităților și apele din canalele de desecare din zonă. În raza localității sunt cuprinse și zone de băltire a apei și zone mlăștinoase, pe alocuri desecate. Zonele cu apă subterană se caracterizează diferit în funcție de terenul pe care se găsesc: în zona de campie, apa subterană se formează în nisipurile prăfoase, fine, adâncimea sa fiind de 2,00 m, bogată în substanțe organice, este nepotabilă; în zona geomorfologică mai ridicată, apa subterană atinge o adâncime de 2,0-3,0 m, fiind astfel impură și necesitând o adâncime de la cel puțin 10-12 m.

Rețeaua de canalizare este aproape inexistentă, întinzându-se doar pe o distanță de 4 km, deservind astfel doar o parte foarte redusă din totalul populației orașului. În celelalte localități aparținătoare, aceste lucrări sunt numai în faza de proiectare. De asemenea, canalizarea apelor pluviale este inexistentă. O altă problemă legată de infrastructura edilitară este determinată de inexistența digurilor sau a unui sistem care să canalizeze apele pârâului – populația din partea centrală a orașului se confruntă deseori cu apele provenite din inundații.

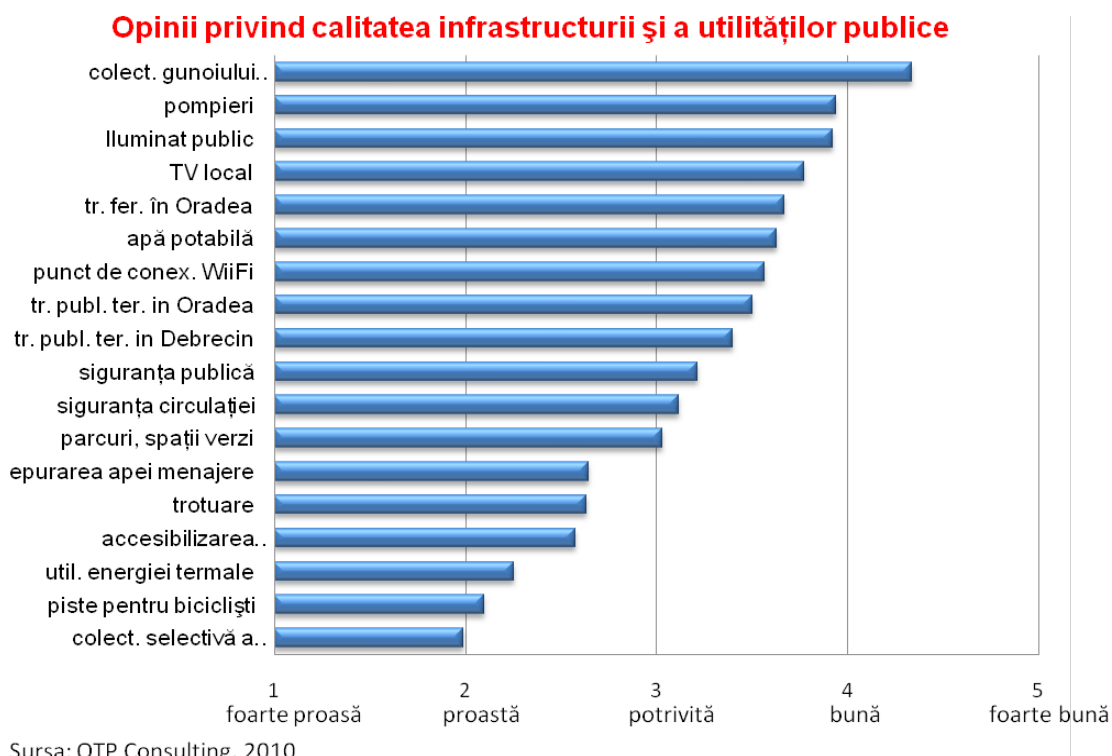
În UAT Săcueni există foraje de apă termală, dar este necesară investiția în săparea unor noi foraje, apa termală putând fi folosită la asigurarea termoficării clădirilor. În prezent apa termală este folosită pentru încălzirea unor instituții publice, cum sunt primăria, clădirea recent terminată a liceului și sala de sport, respectiv blocurile ANL recent construite. Apa termală este însă o resursă locală importantă care poate fi utilizată atât pentru scopuri terapeutice și de agrement, precum și ca energie termală.

În privința transportului deșeurilor situația este parțial rezolvată, existând un sistem la nivel local de colectare a deșeurilor, aspect cu care populația localității este mulțumită, deși colectarea selectivă nu se realizează încă. În privința depozitării și tratării deșeurilor, există o rampă pentru depozitarea deșeurilor menajere, dar nu este amenajată astfel încât să corespundă nivelurilor impuse de standardele europene, necesitând investiții în acest sens.

Săcueni dispune de asemenea de un serviciu public de pompieri (unde activează 6 pompieri), precum și de un post de poliție. În oraș există de asemenea o poștă, comunicarea se realizează însă în primul rând prin telefonie fixă și mobilă, respectiv în arii restrânse prin internet, la primărie, școală, organizații de tineret și civile. Orașul se bucură de modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea rețelei de telefoni fixă și mobilă.

Nivelul satisfacției privind utilitățile publice

Infrastructura și utilitățile publice sunt cele mai importante aspecte ale vieții în oraș conform opiniei locuitorilor, considerând că, calitatea acestora este în cel mai bun caz satisfăcătoare. Serviciile considerate a avea o calitate bună, sunt cele de colectare a deșeurilor menajere (4,34 pct), pompieri (3,94 pct), iluminatul public (3,93 pct), legăturile feroviare (3,77 pct), rețeaua de apă potabilă (3,67 pct) respectiv rețeaua de WiFi (3,57 pct). Punctajele cele mai scăzute, însemnând o calitate foarte proastă sau proastă au primit colectarea selectivă a deșeurilor și piste pentru bicicliști, inexistente în localitate, precum și utilizarea apei termale (2,25 pct), starea trotuarelor (2,64 pct) și epurarea apei menajere (2,64 pct).

Situția economică

Orașul Săcueni este una din cele zece localități urbane ale județului Bihor, fiind centrul cultural și economic al zonei Văii Ierului. Astfel situația economică a localității este strâns legată de cea a județului și a zonei, cunoașterea situației acestora asigură un context cunoașterii detaliate a situației economice a localității.

Județul Bihor este unul dintre județele cele mai avansate economic din țară, cu o activitate economică peste media pe țară. Potrivit datelor din Decembrie 2008, conform DRS Bihor structura economică a județului s-a prezentat astfel:

Județul Bihor Activități, secțiuni CAEN, Rev. 1	Cifra de afaceri Milioane lei preț curent	Investiții brute Milioane lei preț curent	Investiții nete Milioane lei preț curent	Numărul mediu de persoane ocupate per unitate economică
Industrie extractivă	192	134	126	1426
Industrie prelucrătoare	5355	859	484	53798
Energie elect. și termică, gaze și apă	464	121	121	3008
Construcții	1410	247	189	11692
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea și întreținerea autoveh. și motocicletlor, a bunurilor personale și casnice	8053	727	584	32201
Hoteluri și restaurante	244	90	76	4905
Transport, depozitare și comunicații	1269	369	333	108825
Tranzacții imobiliare, închirieri, și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (inclusiv activități de cercetare)	805	359	117	9879
Învățământ	4	3	4	117
Sănătate și asistență socială	39	8	7	936
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	219	30	25	2220
Total	18054	2947	2065	131067

Tabelul Nr. 5: Cifra de afaceri, investițiile și personalul unităților locale din industrie, comerț, construcție, și alte servicii, pe activități ale economiei, decembrie anul 2008.

Sursa: Direcția regională de Statistică, Bihor, 2008.

Structura economică a Județului Bihor în anul 2008 (în funcție de numărul persoanelor active ocupate) a fost bazată în principal pe industria prelucrătoare (în medie 53.798 de persoane au fost angajate în acest sector), comerțul, repararea și întreținerea bunurilor (concentrând în medie 32.201 de persoane) respectiv construcții (11.692 de persoane). Aceste activități cumulează trei sferturi (adică 74,5 la sută) din forța de muncă ocupată anul trecut. Activități ca

sănătatea, învățământul, serviciile colective, sociale și de persoane cumulează foarte puțin din forța de muncă respectiv investiții.

Activitatea cu cea mai ridicată pondere a cifrei de afaceri este comerțul (8.053 milioane lei din totalul de 180-054 milioane de lei), în casament fiind urmată de industria prelucrătoare (5.355 milioane de lei), respectiv construcții (1.410 milioane de lei). La polul opus se situează învățământul, sănătatea respectiv industria extractivă.

În consecință economia județului Bihor în anul 2008 a fost organizată în principal în jurul activităților de comerț, industrie prelucrătoare, și construcții (plus serviciile aferente). După ani buni de creștere economică, situația economică s-a schimbat brusc: a intervenit criza financiară, mai apoi s-a transformat în criză economică, care a afectat direct și sfera întreprinderilor și a companiilor care operează pe piața locală. Impactul s-a simțit în mod direct asupra activităților care au reprezentat motorul dezvoltării economice, imediat ce volumul consumului intern s-a diminuat datorită crizei financiare (creditării în principal și a reducerii volumului investițiilor directe de capital). A crescut rata șomajului, multe firme (în țara aproximativ 106 000 de firme) și-au suspendat activitatea sau a fost închise.

Criza a vizat în mod direct construcțiile și activitățile conexe (imobiliare, producerea materialelor de construcții, distribuția lor, mentenanță), potrivit datelor INSSE, dar indirect întreaga comunitate de business (APMS, 2008). IMM-urile și microîntreprinderile au simțit din plin aspectele negative ale crizei și ale politicilor fiscale impuse de guvern: radierea de firme și suspendările de activitate au explodat.

Conform datelor furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului numărul total al operațiunilor în Registrul Comerțului în județul Bihor în anul 2009, a fost de 74.328 operațiuni. Din totalul operațiunilor, 3.821 au fost operațiuni de înmatriculare, 1848 au fost operațiuni de radiere și 68.659 au fost mențiuni. Din totalul de 3.821 operațiuni de înmatriculare, 2.171 au fost înmatriculări de persoane fizice, 1.644 au fost înmatriculări de societăți comerciale cu capital privat, o unitate regie autonomă, o societate în nume colectiv și 4 "Alte persoane juridice".

În anul 2009, au fost înmatriculate în Bihor 438 societăți comerciale cu participare străină la capitalul social cu o valoare a capitalului social de 602.885,6 euro.

Producția industrială la nivel național, în 2009, comparativ cu 2008 a fost mai mică cu 5,5%, determinată de scăderile înregistrate de industria extractivă (-12,0%) și industria prelucrătoare (-6,5%). La producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat s-a înregistrat o creștere de 7,0%. În județ, cifra de afaceri realizată de unitățile cu activitate principală de industrie a fost de 4.120.672,6 mii lei, în scădere față de anul anterior cu 7 procente.

În comerțului internațional cu bunuri, s-au realizat în primele 10 luni din anul 2009 exporturi FOB de 712.225 mii euro și importuri CIF de 854.582 mii euro, cu un sold FOB/CIF negativ al comerțului exterior de 142.357 mii euro. Față de aceeași perioadă din anul 2008, exporturile

FOB au scăzut cu 12,87% iar importurile CIF au scăzut cu 28,06%. Ponderi importante, în totalul mărfurilor exportate au avut: încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare; mașini, aparate și echipamente electrice și electronice; materii textile și articole din acestea. Produsele importate au fost în special: mașini aparate și echipamente electrice, aparate de înregistrat sau reprodus sunetul și imaginea; materii textile și articole din acestea; materiale plastice și cauciuc respectiv produse alimentare, băuturi și tutun.

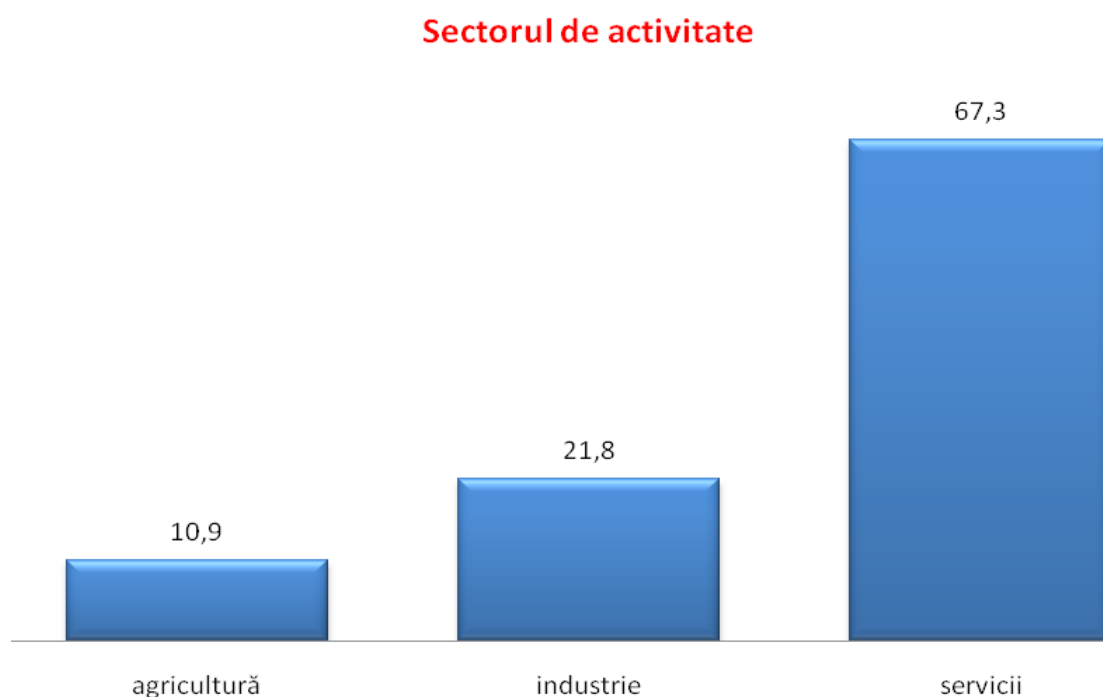
În turism, numărul total al sosirilor în principalele structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, în anul 2009, a fost de 201.234 sosiri, din care în hoteluri 162.828. Numărul de înnoptări în anul 2009, a fost de 998.638. Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare, în anul 2009 a fost de 44,1% iar în anul 2008 de 44,5%. În județ în luna decembrie 2009 erau în funcțiune un număr de 74 unități de cazare turistică, din care: 35 hoteluri și hosteluri, 4 moteluri și hanuri turistice, 10 vile turistice, 2 cabane turistice, 7 pensiuni turistice, 13 pensiuni agroturistice și 3 tabere de elevi și preșcolari.

Situția județului arată deci cifre în scădere, situație deloc favorabilă orașului Săcueni. Conform datelor Registrului de Comerț al județului Bihor, în mai 2010 în UAT Săcueni sunt înregistrate 153 firme, dintre care 9 sunt nefuncționale (nu au activitate pe anul 2009), ceea ce reprezintă o scădere de 32,9% comparativ cu mijlocul anului 2009. Motivul acestei scăderi drastice a fost pe de o parte criza economică a ultimilor ani, care a afectat nu doar orașul Săcueni, pe de altă parte introducerea unei taxe forfetare firmelor, care a îngreunat și mai mult situația firmelor mici. Astfel în jur de două treimi din firmele care și-au suspendat activitatea sau au fost radiate pe parcursul anului 2009 au fost cele nefuncționale, adică cele care nu au avut activitate, respectiv o treime au fost cele care au fost nevoite să închidă afacerea chiar dacă avuse înainte activitate.

Profilul antreprenorial al localității este unul axat pe comerț, în special cel cu amănuntul, industrie ușoară și agricultură. Majoritatea firmelor înregistrate în UAT Săcueni (63) au domeniul de activitate comerț, 20 lucrează în domeniul industriei prelucrătoare respectiv 16 în agricultură.

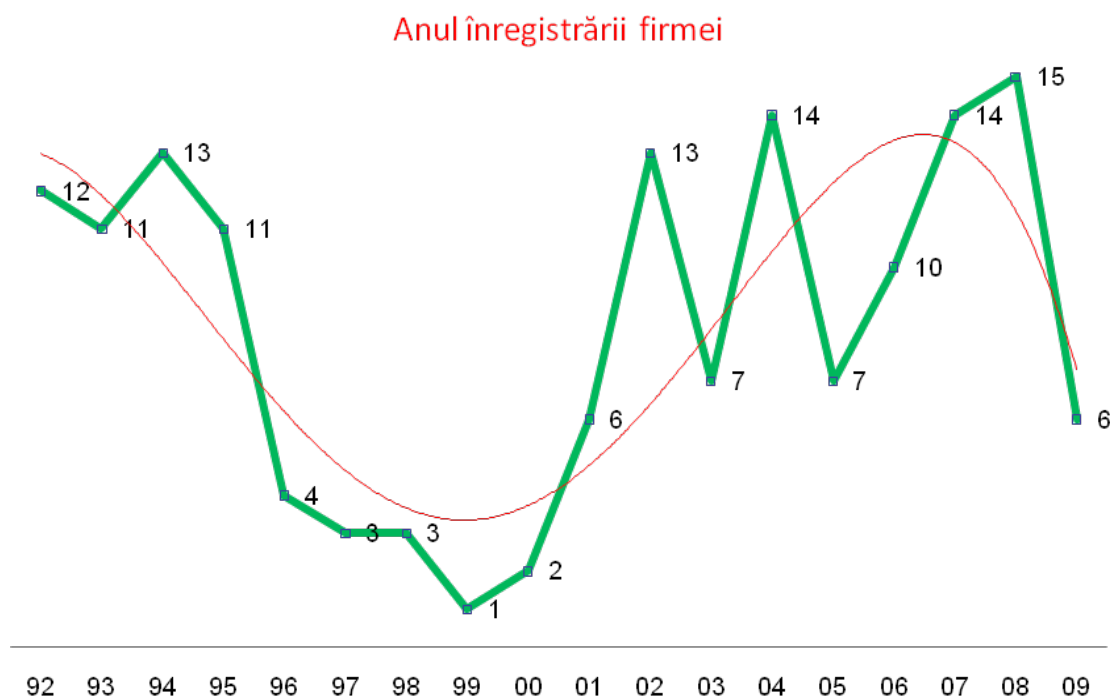
Domeniu de activitate	Nr. firme
Agricultură, silvicultură și pescuit	16
Industrie extractivă	1
Industrie prelucrătoare	20
Construcții	10
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor	63
Transport și depozitare	10
Turism, hoteluri și restaurante	9
Informații și comunicații	1
Intermedieri financiare și asigurări	2
Tranzacții imobiliare	3
Activități profesionale, științifice și tehnice	1
Activități de servicii administrative și de suport	2
Activități de spectacole culturale și recreative	1
Alte servicii	8

Tabelul nr. 6. Numărul firmelor pe domenii de activitate în UAT Săcueni.

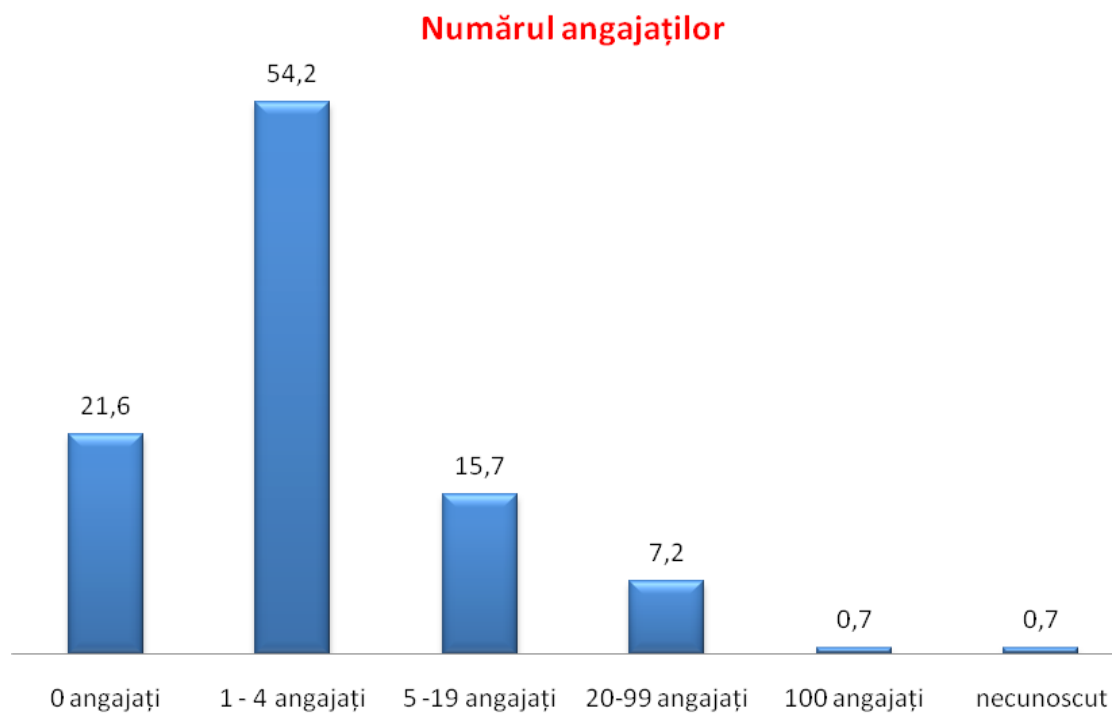
Sursa: Registrul Comerțului Bihor, Ministerul Finanțelor Publice, 2010

În ceea ce privește perioada înființării majoritatea firmelor au fost înființate după anul 2000. Cele două perioade în care spiritul întreprinzător a fost mai pronunțat au fost începutul anilor 90 respectiv prima jumătate a anilor 2000. În prezent datorită recesiunii numărul firmelor înființate scade dramatic, ceea ce afectează negativ veniturile populației.

Sursa: Registrul Comerțului Bihor, Ministerul Finanțelor Publice, 2010

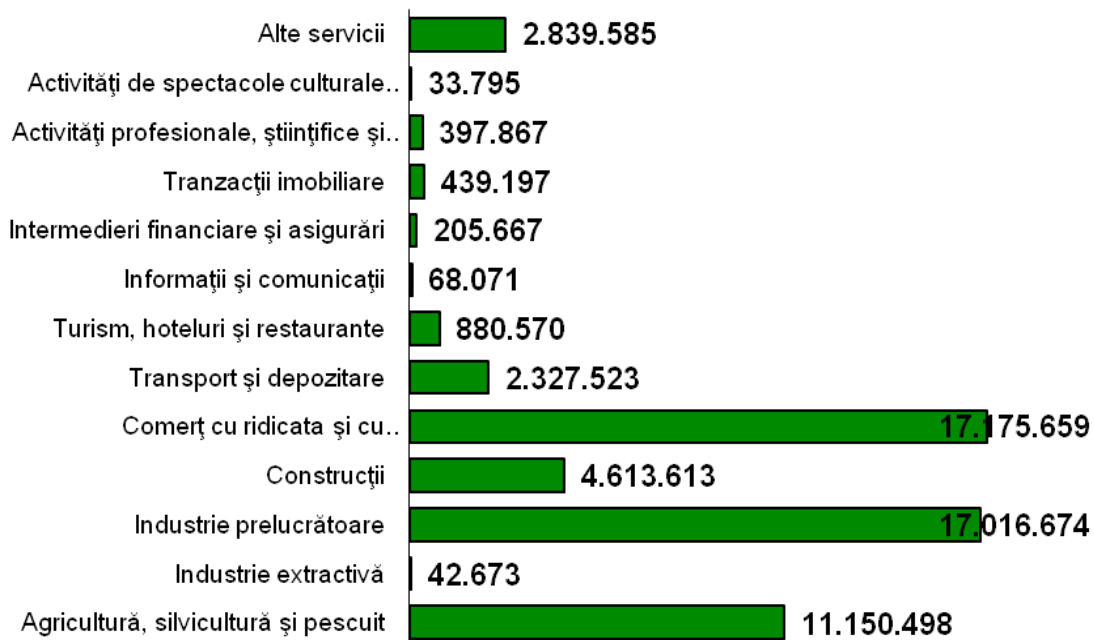
Analizând mărimea firmelor, majoritatea (54%) acestora sunt firme mici cu până la 4 angajați. Sunt însă câteva firme semnificative cu un număr mare de angajați cu o cifră de afaceri asemănătoare, cum ar fi: The Transilvanians Mobilex srl, Tehnocons srl, European Asamblare Solutie & Manufacturiat srl, toate lucrând în domeniul industriei ușoare.

Sursa: Registrul Comerțului Bihor, Ministerul Finanțelor Publice, 2010

Privind cifra de afaceri profilul economic al localității imaginea formată rămâne aceeași: totalul cifrei de afaceri cel mai ridicat este în sectorul industriei prelucrătoare, comerț respectiv în agricultură. Toate celălalte domenii de activitate au o semnificație net inferioară.

Totalul cifrei de afaceri pe domenii de activitate

Sursa: Registrul Comerțului Bihor, Ministerul Finanțelor Publice, 2010

Particularitățile sectorului agricol local

Terenul de șes pe care este amplasat localitatea Săcueni este propice agriculturii, exemple de practicarea agriculturii într-un mod eficient sunt atât în localitate cât și în localitățile apropiate. O mare parte din populație își câștigă existența din practicarea agriculturii fiind una dintre cele mai importante resurse pe care le deține Săcueni. În momentul actual în marea ei majoritate agricultura locală se rezumă la nivelul de subzistență, fără a avea posibilitatea de a atrage venit.

Pentru eficientizarea agriculturii lipsesc cele mai importante elemente: centre de colectare respectiv investiții pentru prelucrarea și conservarea produselor agricole S-ar putea pune în aplicare practici de agricultură durabilă, acestea necesitând însă utilajele agricole și tehnologii noi.

Deși profilul localității este mixt din punct de vedere al producției agricole, un domeniu important al acesteia o reprezintă viti-vinicultura. Existând infrastructură (teren propice, pivnițe, tehnologie), cunoștințe specifice legate de această activitate respectiv tradiție specifică, prin eficientizarea comercializării vinurilor locale această activitate ar putea deveni unul dintre cele mai importante din domeniul agricole. Dezvoltarea viti-viniculturii are potențialul de a contribui la dezvoltarea locală nu doar prin comercializarea produselor ci și prin crearea specificului local, existând și în prezent concursuri de vinuri.

Particularitățile sectorului industrial local

Deși industria este în prezent una din cele mai importante sectoare ale localității, aducătoare de venit și locuri de muncă, aceasta este în prezent în recesiune fiind afectată de criza economică. În mod tradițional specificul localității este legat de industria ușoară, cum ar fi producția de încălțăminte, de mobilă, alcool etc.

Particularitățile sectorului comercial local

În prezent, unitățile comerciale din Săcueni sunt de mici dimensiuni, cu puțini angajați și profituri mici. Majoritatea acestora lucrează în domeniul alimentației publice (magazine alimentare și baruri), grupul-țintă al acestora fiind în principal clienții locali.

Dintre cele 153 de firme înregistrate 69 au ca domeniu de activitate comerțul cu ridicata și cu amănuntul (inclusiv repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale de uz gospodăresc, conform codurilor CAEN). Cele mai multe dintre acestea își au sediul în zona centrală a orașului. Diversitatea unităților comerciale nu reprezintă un punct forte al sectorului de servicii și comerț al orașului. De aceea, investițiile ar trebui orientate către diversificarea obiectelor de activitate ale firmelor prestatoare de servicii, utilizarea eficientă a resurselor locale și promovarea prin tehnici de marketing eficiente a produselor locale.

Particularitățile turismului în Săcueni

Așezarea geografică și resursele orașului Săcueni o face atractivă din punct de vedere al investițiilor în turism, deocamdată insuficient promovată și valorificată. Însemnătatea elementelor ce pot fi valorificate prin turism, cum ar fi băile termale, viti-vinicultura, istoria și tradițiile locului nu se rezumă la orașul Săcueni, ci la întreaga zonă a Văii Ierului, (care se întinde și peste hotare). Valorificarea potențialului turistic al orașului și a zonei ar putea crea contribuții importante la economia regională. Orașul este important nu doar din perspectiva resurselor naturale, ci și a patrimoniului cultural existent (dar pentru valorificarea acestuia este esențială reabilitarea sa).

Deși conform datelor din Registrul Comerțului la data actuală nu este înregistrată nicio unitate de cazare în Săcueni, se regăsesc două în localitate: un centru de tabere pentru tineri administrat de către biserica Reformată, respective o pensiune cu câteva paturi care funcționează alături de un restaurant din localitate. Restaurante în prezent există două, una aproape de centrul localității, iar cealaltă la intrarea în oraș dinspre Oradea.

Săcueni dispune de numeroase resurse turistice (clădiri cu valoare istorică și de arhitectură, valori ambientale, monumente de artă plastică și situri arhitectonice, situri memoriale și comemorative, situri arheologice, arii naturale protejate, monumente ale naturii și valori etnografice), care, valorificate corespunzător, vor permite Orașului Săcueni să redevină centru efectiv al Văii Ierului.

Nivelul turismului în Săcueni este mult sub potențialul real de care dispune localitatea și zona în care orașul este situat. Paralel cu dezvoltarea infrastructurii primare (calitatea drumului de acces, trecerea de frontieră, calera ferată) condițiile pentru creșterea ponderii veniturilor realizate din turism și serviciile conexe pot fi îmbunătățite.

Potențialul turistic de care dispune zona în prezent sunt mai multe și de diferite feluri. Putem aminti aici resurse locale și din zonă, resurse de tip natural, material, cultural respectiv resurse legate de tradiția locului și modului de organizare socială pe lângă segmentul economic deja existent cu strânse legături cu turismul (pensiuni, restaurante deja existente).

Resurse turistice externe

Proximitatea grânței cu Ungaria, situarea orașului în zona transfrontraliară dintre vestul României și estul Ungariei poate fi considerată pe bună dreptate o resursă obiectivă: legăturile de rudenie, contactele economice respectiv relația mereu organică între cele două părți ale frontierei reprezintă o bază solidă pentru turism.

La fel, distanța relativ mică între Săcueni și regiunea a cărei centru este Debrecen, este o altă resursă în valorificarea potențialului turistic local. Mai departe, punctul de trecere a frontierei către orașul maghiar Letevertes conectează Săcueniul direct și cu partea estică a Ungariei, cu regiunea Szabolcs-Szatmar-Bihar.

Faptul, că întreaga regiune a Văii Ierului tinde către dezvoltarea accentuată a turismului (atât în Ungaria cât și în România) poate fi considerat mai degrabă un avantaj, decât un handicap. Atractivitatea orașului Săcueni poate fi crescută, dacă devine centrul turistic al zonei – în condițiile în care în zonă oricum deja vin turiști (mărirea volumului turiștilor și direcționarea lor într-un loc anume este mai ușoară decât atragerea turiștilor în sine într-o zonă care este practic necunoscută).

Putem conchide, că notorietatea Văii Ierului este o resursă importantă, cu toate elementele ei de atracție turistică (orașele, bisericile din localitățile limitrofe, vinul, tradiția locului).

Căile de acces către Săcueni (drumuri, cale ferată, orașul ca nod rutier) reprezintă un alt set de resurse.

Resurse turistice interne

Zona orașului deține resurse suficiente pentru a ajunge centrul turistic al zonei Văii Ierului.

Printe altele, menționăm punctele forte, în jurul cărora baza turistică poate fi clădită: apa termală, ștrandul și lacurile din împrejurimi, biodiversitatea florei și faunei din jurul orașului Săcueni, relieful specific și pădurile pot fi/trebuie valorificate.

Mai departe, resursele materiale ca patrimoniul cultural arhitectural reprezintă un al set de resurse: pivnițele originale, Castelul, clădirile care reprezintă și simbolizează trecutul civic al urbei, cimitirul evreiesc sunt numai câteva din acele elemente care susțin și fac posibile specializarea pe serviciile turistice și promovarea lor în direcția unor segmente de consumatori din definiți.

La fel, resursele culturale și simbolice, ca mediul multicultural, multiethnic și multireligios al orașului corelat cu tradiția cooperării (exprimai prin autoorganizarea popmpieristică respectiv modul de administrare al viilor) pot reprezenta un bun punct de plecare în dezvoltarea unor evenimente spectacol-demonstrative care poate fi oferite turiștilor ca divertisment creativ. De exemplu, "simularea" și "stingerea incendiilor" în costume originale, producerea vinului, degustări de vin în condiții tradiționale, etc.

Vinul produs și multiplele feluri de pivnițe existente fac posibile organizarea Drumului vinului, ca un mix coerent al serviciilor dezvoltate în jurul procesului prin care vinul parcurge etapele de la producție la consum, însoțite de reproducerea fiecărui element în forma originală. Concursurile de vin reprezintă un al set important de resurse care pot fi marketate și valorificate.

Infrastructura incipientă deja existentă reprezintă un al set de elemente care pot fi considerate resurse: pensiunile și restaurantele deja existente, complexul strandului, inițiativele particulare fac posibilă turismul pe scară largă – pe lângă resursele umane (experiențe în domeniu, know-how, angajament).

Resurse turistice naturale: flora și fauna locală

Biodiversitatea din siturile Natura 2000 ar putea fi valorificate cu scopuri pedagogice, astfel aceste teritorii nu ar fi deranjate și nu s-ar desfășura activități care să difere de la scopurile impuse programului. Prin dezvoltarea, construirea unor cărări cu scop pedagogic flora și fauna foarte specifică regiunii ar putea fi prezentată într-un mod foarte convingător și protector față de ea.

Aceste traseuri ar putea prezenta broasca râioasă brună (*Bufo bufo*) în situl Săcueni, Câmpia Ierului; broască râioasă verde (*Bufo viridis*) în situl Câmpia Ierului, Diosig; brotăcel (*Hyla arborea*) în situl Câmpia Ierului, Diosig, Săcueni; broasca de pământ, broasca gheboasă (*Pelobates fuscus*) în Câmpia Ierului, Diosig; broasca de mlaștină (*Rana arvalis*) în Câmpia Ierului, Diosig; broasca roșie de pădure, broasca săritoare (*Rana Dalmatina*) în Câmpia Ierului, Săcueni; tritonul comun (*Triturus vulgaris*) în Câmpia Ierului, Săcueni. Speciile de reptile de interes național: șarpele de alun (*Coronella austriaca*) în Câmpia Ierului; șopârta cenușie (*Lacerta agilis*) în Câmpia Ierului, Săcueni; șarpele de casă (*Natrix natrix*) în Câmpia Ierului, Diosig, Săcueni; șopârta de munte (*Zootoca vivipara*) în Câmpia Careiului. Specii amfibieni și reptile de interes comunitar: buhai de baltă cu burta roșie (*Bombina bombina*) în Câmpia Ierului, Săcueni; broasca țestoasă de apă europeană (*Emys orbicularis*) în Câmpia Ierului, Diosig, Săcueni; tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*) în Câmpia Ierului, Diosig.

Pe lângă acestea poate trezi interes existența următoarelor: lipitori (*Hirudo medicinalis*), boul de baltă (*Hydrous piceus*), scoici (*Anodonta pisczanes*), melci (*Planorbis corneus*), broasca țestoasă de apă europeană (*Emys orbicularis*), tritonul comun (*Triturus vulgaris*), tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*), și alte reptile ca gușterul (*Lacerta viridis*), șopârla cenușie (*Lacerta agilis*), șarpele de casă (*Natrix natrix*). În anii '40 s-au întâlnit și vipere (năpârcă – *Pelias berus*). În mlaștină găsim broască mare de lac (*Rana ridibunda*), broască verde (*Rana esculenta*), broasca râioasă brună (*Bufo bufo*), broasca de pământ (*Pelobates fuscus*) pe arături, brotăcel (*Hyla arborea*) printre frunze, pe malurile șanțului Antitanc bizumul (*Ondatra zibethica*). În zilele noastre cele mai răspândite specii de pești sunt carasul (*Carassius carassius*), linul (*Tinca tinca*), somnul pitic (*Ictalurus nebulosus*), crapul (*Cyprinus carpio*), somnul (*Silurus glanis*), știuca (*Esox lucius*), bibanul soare (*Lepomis gibbosus*) și altele, dar cel mai de seamă este tigănușul (*Umbra krameri*) specie strict protejată la nivel european, prin convenția de la Berna (în legislația română actuală, corespondentul Convenției de la Berna este Ordonanța de Urgență nr. 236/2000). Deși sunt pe cale de dispariție stufărișurile, putem întâlni câteva specii caracteristice acestora: stuful (*Carex elata*), trestia (*Phragmites australis* și *P. communis*), diferite specii de papură (*Typha angustifolia* și *T. latifolia*), pipirigul (*Schoenoplectus lacustris*), lintița (*Lemna minor*), broscărița (*Potamogeton natans*).

Din cauza desecărilor multe păsări de mlaștină au dispărut, dar a mai rămas stârcul cenușiu, stârcul roșu, buhaiul de baltă, lișița, rața mare, rața cârâitoare, rața roșie. Mai putem întâlni păsările de câmpie și păduri, ca fazan, potârnichea, prepeliță, ciocârlie de câmp, ciocârlie, lăstun de mal, rândunică, lăstunul, barza, care le putem întâlni între lunile martie și octombrie. De asemenea putem întâlni vrabia, cioara de semănătură, coțofana, guguștiuc, ciocănitoarea pestriță mare, pițigoii, mierla, graur, ciuf de pădure. Fauna stufărișurilor poate reprezintă și ea interes: având adesea incorporate în mijlocul lor pâlcuri de sălcii pitice (*Salici cinerea*-*Sparganium recurvum*), rogozul (*Carex lasiocarpa*), trestia de câmp (*Calamagrostis canescens*), trifoiștea (*Menyanthes trifoliata*). Unde plaurul are o grosime mai mare de un metru se formează arinișuri (*Thelypteris alnetum*).

În pădurile din regiune se găsesc soiurile de stejar, tei, castan, plop negru, salcâm, cireș sălbatic, pin. Sub arbori se găsesc arbuști de soc, corn, porumbar, măr pădureț, crușîn. După ploii se pot găsi ciuperci ca hribul dracului (*Boletus satanas*), zbârciog (*Morchella esculenta*). Plantele medicinale cunoscute: mușețelul (*Matricaria chamomilla*), flori de tei (*Flores tiliae*), scoarța de castan sălbatic (*Cortex hippocastani*), semințele (*Semen h.*) și multe altele; și câteva pe care le-au și cultivat: valeriana (odoleanul – *Valeriana officinalis*), chimionul (*Carum carvi*), degețelul roșu (*Digitalis purpurea*), coriandrul (*Coriandrum sativum*).

În scopul atracției turismului activ de vânătoare ar fi necesară construirea și administrația unui țarc de animale sălbatice, unde se pot regăsi animalele sălbatice, care pot deveni trofee, cum ar fi mistrețul (*Sus scrofa*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), cerbul lopătar (*Dama dama*), viezurele (*Meles meles*), fazanul (*Phasianus colchicus*) și altele.

Pentru a crea o zonă care să cuprindă toate aceste activități și multe altele este recomandat realizarea unui Parc de Dezvoltare în regiune, pentru a se putea efectua activitățile propuse, dar pentru a se și menține o dezvoltare durabilă.

Caracterizarea geografică și hidrografică a zonei în care se află orașul Săcueni

Orașul Săcueni din punct de vedere al reliefului este situat la contactul dintre Câmpia Ierului și Câmpia Buduslăului, astfel forma de relief dominantă este câmpia. Altitudinea terenului variază între 105m în Valea Ierului și 218 în Sânicolau de Munte.

Valea Ierului este așezat în partea de nord-vest a României în județele Bihor și Satu-Mare. Pe plan hidrologic se întretaie la nord-est cu râul Crasna și la sud-vest cu râul Barcău. Zona adâncă, care era cândva mlăștinoasă, apoasă, cu pajiști a fost cândva parte integrantă în mlăștinele legendare Ecsed și Nagysárrét. Istoricul Ballagi Aladár a descris regiunea foarte concis: „pârâul este o apă curgătoare mai ciudată: nu este nici râu, nici canal, nici mlaștină, dar are ceva din fiecare. Nu doar malurile ci și albia este plină de plante... apa Ierului întretaie Valea Ierului la mijloc, unde o parte este mlaștină, cealaltă podgorie”. Valea ei se întinde pe 5-10 km în lat, dar râul îl ocupă doar cu ocazia inundațiilor de primăvară. Câteodată atât de multă apă se adună încât marea majoritate a apei rămâne pe plaiuri din cauza pantei deloc abrupte: alcătuiind mlaștini de mare suprafață interconectate. În mlaștinile pline cu stuf, pipirig, papură, trestie rar se întrezărea o culme, un deal. În aceste meleaguri doar pescarii și oamenii mlaștinilor se puteau orienta.

Acest cadru natural a fost desecat între anii 1967-70 pentru a câștiga teren arabil, de care era nevoie pentru a putea crește cât mai ieftin grâu și porumb, astfel s-a distrus în mare măsură flora și fauna locului, multe păsări de apă mutându-se, din cauza lipsei de hrană. Ornitologii afirmă că înainte de secarea mlaștinii densitatea faunei de păsări era de gradul Deltei-Dunării. Dr. Kováts Lajos a examinat fauna de păsări chiar înainte de secarea mlaștinii și a constatat că se găsesc 207 de specii și subspecii, asta reprezintă 51,4% din speciile care trăiesc în România (404 în total) și 59,6% din speciile care trăiesc în Ungaria (344 în total). Au fost voci, care atrăgeau atenția asupra nevoii de a lăsa terenuri peste care să se poată vărsa apă la nevoie și nu doar să se contruiască diguri, pentru a se contracara fluxul mare de apă și a preveni inundațiile.

Dealurile care împrejmuesc orașul au fost acoperite în totalitate cu păduri de stejar, dar cu trecerea timpului acestea au fost tăiate pentru a face loc viței de vie. Solul brun al pădurilor de pe dealurile Ierului este nemaipomenit pentru viticultură. La asta se mai adaugă numărul mare de ore cu soare, aproximativ 2000 de ore, cea ce asigură viței orele necesare de soare. Temperatura medie pe an este de +10°C, cu o precipitație de 620-640 mm.

Descrierea geologică

Valea Ierului este o adâncitură de forma unui jgheab, care s-a format acum vreo 250 milioane de ani, după ce sistemul Munților Hercinici formată din ardezie-cristalică, ce trecea prin Europa, prin urmarea mișcării crustelor s-a fragmentat și Marea Panonică cu apa ei caldă s-a infiltrat. O linie de ruptură a acesteia se află chiar sub Valea Ierului. De-alungul timpului pe această albie s-a depus sedimentul gros al Mării Panonice, care are circa 3000 m adâncime. În Săcueni

are între 2.078-3800 m grosime. În urma unei mari mișcări tectonice la sfârșitul erei neogeologice, albia mării s-a ridicat și Marea Panonică a devenit lac. În Valea Ierului răspândirea anacroseismică a cutremurelor este pe direcția nord-est – sud-vest, asemănătoare direcției văii tectonice a Văii Ierului. Cutremurul cu cel mai ridicat grad de intensitate de pe scala Richter din ultimul timp s-a produs la data de 07. 04. 1912, cu gradul de 5,30 de pe scara Richter.

Formațiunile sedimentare au dus la apariția mai multor minerale de mare importanță, care influențează în mare măsură trecutul, dar într-o și mai mare măsură viitorul orașului Săcueni. Apa termală din împrejurimi are 50-80°C, cu presiunea de 5-8 atmosfere, care poate fi utilizat ca sursă de energie. Prima dată în 1980 s-a găsit apă termală arteziană la o adâncime de 1226-1446 m în stratul panonic superior, cu debit de 35l/sec și cu temperatura de 81°C. La alte turnuri de foraj s-a găsit apă termală de 86-92°C, dar potențialul acestora nu a fost niciodată folosit la capacitate maximă, nici astăzi nu este. Aceste debite, după anumite cercetări, sunt asigurate pe o perioadă de 30 de ani, iar ca sursă de încălzire pot funcționa pe o perioadă infinită, de aceea merită investit în această formă de energie pe o perioadă lungă.

În prezent apa termală este folosită pentru încălzirea primăriei, Liceului „Petőfi Sándor”, sălii sporturilor, ale blocurilor ANL și a unei pensiuni pentru elevi, sub administrația bisericii reformate. Deși au fost mai multe ștranduri termale în apropiere în prezent funcționează doar cel din oraș, din Ciocia și cel din Sânicolau de Munte. Apa termală conține o serie de materiale chimice, ca de exemplu HCO₃, Cl, Na, I, Br, dar și alte minereuri, fapt pentru care sunt recomandate pentru tratamente, deși anumite aspecte referitoare la protecția mediului nu au fost materializate.

În 1968 la adâncimea de 1700-1800 de m s-au găsit derivate foarte valoroase de țiței și anume gazolină, care împreună cu tetraetil de plumb este adecvat pentru motoarele cu ardere internă. Dar acestea s-au epuizat foarte repede și celelalte puțuri nu aveau presiunea corespunzătoare, de aceea s-au desființat.

Solul și clima

Orașul s-a construit pe două forme geografice diferite Orașul de Jos pe câmpia Ierului, iar Orașul de Sus pe dealul terasat cu sol loess cu lut. Între cele două forme se poate observa o accentuată eroziune. În bazinul Ierului pe cea mai mare parte se găsește sol bogat în humus cernoziomic, pe alocuri cu mlaștini umede.

Între anii 1967-1970 s-a întretăiat rămășițele canalului Ierului și Șanțului Antitanc pe 12 km, astfel s-a scurs marea majoritate a apelor stătătoare obținându-se circa 4000 de ha de teren care putea fi folosit pentru agricultură. Zona deluroasă din stânga orașului este acoperit de soluri de loess cu lut, pe care s-a depus podzol de pădure, ca și în zonele despădurite, unde s-a ținut cont de caracteristicile solului și a climei începând din anii 1870 pe lângă via existentă, s-a plantat 40 de ha de viță de vie și 50 de ha de pomi fructiferi.

În urma unor ploi torențiale, sau cu ocazia topirii zăpezilor centrul orașului era întotdeauna inundat pentru că apa din amonte se aduna în pârâu, care trece prin mijlocul orașului, dar în ulimele decenii această problemă s-a rezolvat prin adâncirea albiei și înpietruirea malurilor acesteia. Din păcate la marginea orașului și până astăzi se produc inundații pe mari suprafețe. În timpul verii temperatura pârâului atinge 19-25°C, iarna îngheață formând o crustă de 13-18 cm. Nivelul apei subterane este diferită de cea din Câmpia Ierului având în jur de 2-10 m. Stratul de apă se află în nisipurile maro-grii, nivelul de suprafață este la aceeași adâncime ca cel a fântânilor, pentru că majoritatea acestora se alimentează din apa subterană, de aceea nu este indicat folosirea ei pentru consum, deoarece apa subterană are multe microorganisme.

Clima orașului Săcueni este continental moderată, cu influență oceanică și mediteraneană, care este influențată de circulația aerului nordic și nord-vestic. Ne sunt cunoscute datele despre temperaturile înregistrate în oraș încă din anul 1896, provenind de la stația agrometeorologică a orașului. Pe baza acestor informații s-a calculat temperatura medie anuală de 10,7°C. Temperaturi extreme s-au înregistrat în anul 15.02.1964. de -27°C și +40,3°C în aug. 1966. Numărul zilelor cu temperaturi sub 0°C este de 93-102 zile pe an, iar umiditatea aerului este de 75,6% în mediu, iarna este de 82-88%, iar vara mai scăzut de 65-70%.

Volumul de precipitații anual între anii 1957-1966 a fost de 712,4 mm. În anii '70 a fost și mai scăzut, doar 653mm. Perioada dintre anii 1985-1995 a fost destul de secetoasă, volumul de precipitații fiind de 100-200 mm, mult mai scăzut decât media de 600mm. Media zilelor anuale cu precipitații este de 122 de zile, zilele noroase de 154, numărul zilelor cu soare fiind 81. Numărul zilelor cu ninsori este de 33,2, stratul de zăpadă ține 50,4 zile. Prima ninsoare se produce între 15. noiembrie- 1. decembrie, și începe să se topească la sfârșitul lunii februarie.

Presiunea atmosferică este de 1010-1020 milibari iarna, minimele se înregistrează în luna aprilie, aflându-se în continuă creștere din vară până în decembrie. Valorile anuale variază între 995-1046 milibari.

În marea majoritate a anului vântul bate pe direcția vest, sud-vest, în timpul iernii sunt frecvente vânturile nordice, nord-estice, vânturi continentale reci. De multe ori vântul rece nordic produce îngheț și în nopțile de primăvară, care poate afecta grav culturile agricole. Primăvara și vara bate predominant vânt sudic.

Clima orașului Săcueni este favorabilă pentru cultivarea cerealelor, a cartofilor, a plantelor industriale și legumelor. Pentru creșterea optimă a plantelor este necesară o temperatură medie de 16,8°C. Temperatura maximă în martie este între -1,1°C și +8,8°C, temperaturi care fac posibile plantarea răsadurilor la mijlocul lunii martie, ca și tratarea viței de vie și a fructiferelor.

Flora

Luând în considerare faptul că numărul zilelor cu temperatura medie de peste 10°C este de 180-190, orașul Săcueni are o floră și faună diversificată. Săpăturile arheologice arată existența condițiilor prielnice dezvoltării civilizației umane. În prezent sunt categorizate 1048 plante cu flori și ferigi. Cele mai caracteristice plante sunt plantele de apă și mlaștină. Numeroase plante sunt pe cale de dispariție, precum rizacul (*Stratiotes aloides*) sau nufărul (*Nymphaea alba*). Este de asemenea foarte important plaurul, dar suprafața acestuia din cauza numeroaselor drenaje s-a micșorat semnificativ.

Lacul Vărgat (Cicoș) cu o suprafață de 2,5 ha, pe alocuri are o adâncime 1,5 m iar pe suprafața apei s-a format o țesătură din rămășițele plantelor ofilite. În mijlocul lacului este o insulă plutitoare, care poate fi atinsă foarte greu din cauza acestei țesături, care pe alocuri are o grosime de 1,5 m și în alte locuri de doar câteva centimetri, care se rupe sub greutatea omului și poate numai spera că acolo apa nu este prea adâncă și se poate agăța de ceva.

Pe plauri crește vegetația caracteristică stufărișurilor (*caricetum acutiformis ripariae*), având adesea incorporate în mijlocul lor pâlcuri de sălcii pitice (*Salici cinereae-Spaghnetum recurivi*), rogozul (*Carex lasiocarpa*), trestia de câmp (*Calamagrostis canescens*), trifoiștea (*Menyanthes trifoliata*). Unde plaurul are o grosime mai mare de un metru se formează arinișuri (*Thelypteridi alnetum*). Toate plantele își au rădăcinile în plaur. Pe alocuri arinii cresc și la o înălțime de 15 m, cele mai vechi din cauza greutateii proprii se înclină într-o parte și se prăbușesc.

Sunt pe cale de dispariție stufărișurile, unde creșteau specii caracteristice acestora: stuful (*Carex elata*), tretis (*Phragmites australis* și *P. comunis*), diferite specii de papură (*Typha angustifolia* și *T. latifolia*), pipirigul (*Schoenoplectus lacustris*), lintița (*Lemna minor*), broscărița (*Potamogeton natans*). Din cauza desecărilor multe păsări de mlaștină s-au pierdut, dar a mai rămas stârcul cenușiu, stârcul roșu, buhaiul de baltă, lișița, rața mare, rața cârâitoare, rața roșie. Mai putem întâlni păsările de câmpie și păduri, ca fazan, potârnichea, prepeliță, ciocârlie de câmp, ciocârlie, lăstun de mal, rândunica, lăstunul, barza, care le putem întâlni între lunile martie și octombrie. De asemenea putem întâlni vrabia, cioara de semănătură, coțofana, guștiuc, ciocnitoarea pestriță mare, pițigoi, mierla, graur, ciuf de pădure.

Plantele de pe marginea pâraurilor sunt de o culoare vioaie, dintre care putem aminti: păiușul de livezi (*Festuca pratensis*), golomățul (*Dactylis glomerata*), trifoiul fragifer (*Trifolium fragiferum*), rogozul (*Juncus tenuis*), busuiocul de câmp (*Prunella vulgaris*).

Fauna pajiștilor, pășunilor, fânețelor se întinde pe 450 ha la nordul, vestul, sud-vestul orașului, cele mai caracteristice fiind: păiușul (*Festuca sulcata*), pirul (*Agropyron repens*), timoftica (*Phleum pratense*).

Hotarul vestic al orașului este alcătuit din terenurile arabile, care sunt adecvate pentru culturile de cereale, pentru floarea soarelui, sfeclă de zahăr. În trecut mlaștina a fost înconjurată de păduri întinse, dar în prezent a rămas doar Pădurea Vadas în estul și sud-vestul orașului în-

tinsă pe o suprafață de 640 de ha. Pe pământul negru, podzolic, pe alocuri cernoziomic, umed al acesteia se găsesc soiurile de stejar, tei, castan, plop negru, salcâm, cireș sălbatic, pin. Sub arbori se găsesc arbuști de soc, corn, porumbar, măr pădureț, crușîn. După ploii se pot găsi ciuperci ca hribul dracului (*Boletus satanas*), zbârciog (*Morchella esculanta*) și altele. Pădurea Vadas are o influență benefică asupra climei orașului, păstrează umiditatea solului și totodată menține echilibrul naturii adiacente.

Locuitorii orașului s-au folosit de plantele medicinale încă din vremuri timpurii și cu timpul nu numai că le-au cules pe unele ca: mușețelul (*Matricaria chamomilla*), flori de tei (*Flores tiliae*), scoarța de castan sălbatic (*Cortex hippocastani*), semințele (*Semen h.*) și multe altele, ci și le-au cultivat pe unele, ca: valeriana (odoleanul – *Valeriana officinalis*), chimionul (*Carum carvi*), degețelul roșu (*Digitalis purpurea*), coriandrul (*Coriandrum sativum*).

În orașul Săcueni în epoca bronzului oamenii consumau mai mult animalele crescute de ei înșăși, mai ales bovinele, porcul, capra. Vânatul avea un rol secundar în consumul oamenilor. De atunci fauna regiunii orașului s-a schimbat, a dispărut bizonul, capra sălbatică, lupul. Până în secolul 17. încă mai erau marmote și alte mici animale, animale caracteristice mlaștinii, diferite specii de păsări, pe care le cunoaștem doar din descriții, după drenarea Ierului. Mai putem întâlni lipitori (*Hirudo medicinalis*), boul de baltă (*Hidrous piceus*), scoici (*Anodonta pisczanes*), melci (*Planorbis corneus*), broasca țestoasă de apă europeană (*Emys orbicularis*), tritonul comun (*Triturus vulgaris*), tritonul cu creastă (*Triturus cristalus*), și alte reptile ca gușterul (*Lacerta viridis*), șopârla cenușie (*Lacerta agilis*), șarpele de casă (*Natrix natrix*). În anii '40 s-au întâlnit și vipere (năpârcă – *Pelias berus*). În mlaștină găsim broască mare de lac (*Rana ridibunda*), broască verde (*Rana esculenta*), broasca râioasă brună (*Bufo bufo*), broasca de pământ (*Pelobates fuscus*) pe arături, brotăcel (*Hyla arborea*) printre frunze, pe malurile șanțului Antitanc bizamul (*Ondatra zibethica*).

În zilele noastre cele mai răspândite specii de pești sunt carasul (*Carassius carassius*), linul (*Tinca tinca*), somnul pitic (*Ictalurus nebulosus*), crapul (*Cyprinus carpio*), somnul (*Silurus glanis*), știuca (*Esox lucius*), bibanul soare (*Lepomis gibbosus*) și altele.

Animalele sălbatice care pot fi întâlnite sunt mistrețul, căprioara, cerbul lopătar crescut în rezervația grofului Stubenberg.

Din cauza desecării mlaștinilor care se întindeau pe suprafețe mari s-a pierdut o mare varietate de animale și plante, care nu pot fi regăsite doar dacă se revine la lărgirea mlaștinii în detrimentul terenurilor arabile, astfel s-ar recâștiga o mare valoare a regiunii.

IV. Direcții strategice de dezvoltare

Considerente generale

Strategiile și acțiunile propuse în prezentul document și descrise în cele ce urmează au avut vedere următoarele: *natura și felul economiei globale* (post-fordistă, bazată pe sectorul serviciilor și cu pași rezezi pe C+D, adică cercetare și dezvoltare respectiv în viitor pe sursele de energie alternativă), *cadrul național prezent și prognozele economice* pe cinci-zece ani (criza economică actuală, și tendințele de creștere prognozate de Institutul Național de Cercetări Economice și Institutul de Prognoză Economică, FMI, CE), *posibilitățile reale* de care dispune localitatea Săcueni (resurse umane, fizice și materiale), *modele funcționale* în orașe comparabile (ca mărime, locație și zestră economică) cu Săcueni, *tendințele demografice* (ratele de natalitate, mortalitate, migrație teritorială – emigrație și imigrație – netă), *de pe piața forței de muncă* din spațiul românesc și a Uniunii Europene, *condițiile structurii Uniunii Europene* (proiecte de finanțare și dezvoltare).

Planul strategic elaborat pe o perioadă de zece ani propune o viziune, o succesiune coerentă de activități, obiective specifice intermediare, instrumente de lucru pentru atingerea scopurilor și descrierea consecințelor benefice pentru întreaga populație din UATO Săcueni pe baza unor valori și principii specifice patternului cultural local.

Scopul principal vizat constă în crearea unui oraș care este strâns conectat la rețelele economice majore din regiunea Valea Ierului, direct racordat la economiile marilor orașe din România și Ungaria și la fluxul turismului continental. Specializarea economică, în care domeniile strategice ca turismul balnear, agricultura eco și serviciile conexe (industria hotelieră, pensiuni, restaurante, facilitățile de petrecere a timpului liber) se intersectează în jurul patrimoniului cultural și al viticulturii; completat pe termen lung cu producerea energiei regenerabile face parte din acest deziderat.

De asemenea, un punct vital din strategia de dezvoltare este creșterea calității resursei umane în Săcueni, în special prin creșterea nivelului de educație a populației în următorii zece apropiindu-se de un punct procentual de media națională (media mediilor pe zece ani). Reducerea disparităților și inegalităților de șanse, reinserția socială a celor excluși este condiția elementară a atingerii acestui obiectiv.

Un brand bine încheiat, coerent care prezintă și pune în valoare potențialul economic și social al locului, corelat cu o infrastructură funcțională și o atitudine eco constituie baza și punctul de plecare al dezvoltării durabile și sustenabile a UTA Săcueni.

Din aceste considerente, principalele obiective urmărite sunt:

Principalele obiective

- Consolidarea și dezvoltarea politicilor publice și a acțiunilor concrete cu privire la promovarea capitalului uman (în special în învățământ și formarea continuă) și capitalului social (în special pentru conștientizarea importanței interesului comun și a cooperării) ce vor ajunge premise pentru realizarea unei economii locale în domeniul forței de muncă.
- Eficientizarea politicilor de acompaniament social, adică asistență socială, inerție socială, integrare și reducerea inegalităților de locuire.
- Finanțarea programelor unor politici publice de ajustare structurală în infrastructură, turism și agricultură, pentru creșterea competitivității performanțelor economice în decursul următorilor zece ani.
- Dezvoltarea și/sau finanțarea politicilor promovate de Uniunea Europeană (infrastructura fizică, mediu și dezvoltare urbană).
- Construirea unui brand atractiv specific realităților din UAT Săcueni.

Principii de planificare strategică

Principii de bază

- Valoarea economică a apei termale, a solului și patrimoniului cultural (în special vinul și pivnițele, Castelul) este recunoscută și utilizată din plin prin specializări pe aceste segmente
- Există o acută nevoie pentru o economie în creștere și autoreglatoare care oferă și promovează multiple oportunități de investiții financiare, de muncă, viață, de locuire la o calitate bună
- Identitatea aparte a centrului orașului și satelor aparținătoare sunt recunoscute și valorificate.
- UAT Săcueni oferă oportunități și posibilități pentru educație, învățare, perfecționare și aprofundarea cunoștințelor și deprinderilor într-un mod integrator și profitabil pentru întreaga comunitate locală.

- Infrastructura trebuie să fie una funcțională, integrată, sustenabilă și benefică pentru interesul comun și economic.

Direcțiile majore ale principiilor aplicate de strategii

- Suportul pentru utilizarea și valorificarea resurselor naturale, în promovarea oportunității de investiții financiare, de muncă, viață, de locuire la o calitate bună
 - Încurajarea de investiții care valorifică apa termală
 - Promovarea turismului în zonă
 - Încurajarea de investițiilor și a parteneriatelor public-privat în vederea utilizării resurselor naturale (floră, faună, relief, lacuri) pentru atragerea de turiști
 - Încurajarea și sprijinirea serviciilor conexe turismului (servicii hoteliere, restaurante, facilități pentru petrecerea timpului liber și sport)
 - Recunoașterea utilizărilor versatile a solului și climei pentru o agricultură bio și eco
 - Recunoașterea importanței zestrei culturale specifice de care dispune UAT Săcueni
- Suportul pentru utilizarea și valorificarea resurselor culturale, umane în promovarea oportunității de investiții financiare, de muncă, viață, de locuire la o calitate bună
 - Asigurarea că valorile specifice patrimoniului cultural local (toleranță, deschidere, multiculturalitate și bilingvism) sunt recunoscute și utilizate în dezvoltarea orașului
 - Asigurarea că aspirațiile, dorințele și ambițiile locuitorilor sunt respectate și strategiile sunt în concordanță cu aceste aspecte
 - Asigurarea că relația specifică între localnici și localitate respectiv localnici și pământ (ca loc natal și ca pământ roditor) este recunoscută și valorificată eficient

- Conștientizarea că valoarea solului și a apei termale este foarte mare și că protejarea și ocrotirea lor este o condiție elementară a utilizării
 - Asigurarea că protecția mediului înconjurător este capitală și în interesul comun a tuturor actorilor sociali
 - Asigurarea că volumul exploatat al apei termale este sustenabilă
 - Asigurarea calității solului este condiția funcționării agriculturii bio și eco pe termen lung
 - Asigurarea că, colecarea deșeurilor este performantă și protejează mediul înconjurător
 - Protejarea și ocrotirea continuă a florei și faunei din zonă pentru conservarea biodiversității
 - Ocrotirea permanentă a bazinului hidrografic din zona UAT Săcueni (sistemului fluvial de ape și lacuri, bălți, pârâuri și canale)
 - Recunoașterea efectelor posibile care decurg de la schimbarea climei (*global warming, climate change*)
- Accentuarea importanței calității umane de care dispune localitatea
 - Asigurarea că ridicarea continuă a nivelului de educație este un element care reprezintă un interes comun
 - Perfecționarea sistemului educațional și a ofertei învățării continue
 - Grijă permanentă a segmentelor sociale aflate la periferia societății
 - Investiția permanentă în cultivarea capitalului social
- Accentuarea importanței interesului comun, al colaborării și a capitalului social local
 - Facilitarea și catalizarea formării asociațiilor civice și inițiativelor cetățenești
 - Asigurarea mediului și climatului favorabil parteneriatelor între ONG-uri, administrație, comunității de afaceri și populație

- Promovarea parteneriatelor între administrațiile locale în zona Văii Ierului
- Promovarea parteneriatelor între actori publici și privați (PPP)
- Asigurarea condițiilor instituționale ca inițiativele cetățenești și se materializeze
- Conștientizarea importanței colaborării între toți partenerii sociali
- Recunoașterea legăturii dintre dezvoltarea infrastructurii și dezvoltarea economică, specializarea economică și bunăstare comunitară
 - Protecția infrastructurii deja existente, mentenanța ei
 - Promovarea extinderii infrastructurii în special unde infrastructura de bază lipsește sau este deficitară
 - Promovarea șanselor egale la accesul de infrastructură secundară (informație, comunicare)
 - Conștientizarea ca infrastructura funcțională este condiția de bază a oricărei dezvoltări durabile și sustenabile pe termen mediu și lung, respectiv
 - Conștientizarea că perfecționarea infrastructurii de bază cere timp, energie, respectiv sacrificii și răbdare pe termen scurt din parte populației, dar care este extrem de benefică comunității pe termen mediu și lung
- Valori de bază și rezultate concrete
 - Șanse și posibilități de realizare materiale și sociale în localitate
 - Posibilități multiple de alegere
 - Protecție culturii și zestrei culturale de care dispune zona (limbă, tradiții, mod de viață, valori de bază)
 - O abordare inovativă și adaptabilă pe parcursul celor zece ani a problemelor care necesită/vor necesita rezolvare
 - Soluții acceptate și sprijinite de majoritatea locuitorilor de aici, o comunicare reciprocă între administrație și populație

- Un management mai bun al interesului comun, și o abordare mult mai responsabilă a comunității în definirea problemelor cu care se confruntă, și un aport mai consistent din partea populației în găsirea de soluții viabile și sustenabile
- Maximizarea beneficiilor asigurate de strategiile propuse în prezentul document în folosul comunității

Valorile în jurul cărora strategiile sunt structurate:

- Competitivitate
- Specializare
- Calitatea vieții
- Incluziune și toleranță
- Cooperare și coordinare
- Specificitate
- Tradiție
- Infrastructură funcțională
- Posibilități multiple
- Comunicare, informare reciprocă, feed-back constructiv
- Adaptabilitate
- Natural

Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă și un instrument folositor în procesul de identificare a elementelor „pozitive” și „negative” din UAT Săcueni. Am identificat care sunt punctele forte ale orașului, avantajele și oportunitățile, care permit o dezvoltare reală, eficientă, sustenabilă. Totodată am identificat și elementele, care necesită măsuri de remediere imediată precum și amenințările, care pot rezulta alte probleme grave, în cazul în care timpul de reacție la aceste probleme nu va fi una optimă.

Deoarece nevoile de dezvoltare se identifică în trei domenii: infrastructură, economie, domeniu social, în elaborarea analizei SWOT toate aspectele acestui instrument – puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări – s-au identificat urmând aceste domenii. Din aceste elemente identificate se va deduce nevoile imediate, pe termen mediu și pe termen lung, a orașului Săcueni, precum și acțiunile de intervenție concrete în viitor. Aceste aspecte se vor contura în procesul de formulare a viziunii și a strategiei de dezvoltare pe termen lung (vom identifica o strategie ofensivă – care are la bază o poziție puternică în care punctele tari pot fi utilizate în vederea exploatării maxime a oportunităților – sau una defensivă – care presupune minimalizarea, compensarea amenințărilor ca urmare a utilizării punctelor tari. Totodată vom formula și strategia de dezvoltare sau strategia de evitare în funcție de analiza listei dezavantajelor și amenințărilor).

Având analiza la dispoziție, vom da o sinteză a acestuia, analiză, care de fapt constituie auditarea localității, și ne ajută la ierarhizarea problemelor și la stabilirea priorităților, și integrarea acestora în viziunea strategică pe termen lung a UAT Săcueni. Vom identifica problemele strategice din UAT Săcueni. Vom interpreta mai mult din prisma dezvoltării economice, care constituie motorul dezvoltării și are efecte vizibile în fiecare domeniu, dar reflectând bineînțeles la toate aspectele prezentate mai sus.

PUNCTE TARI

- Cale ferată
- Infrastructură rutieră
- Locația geografică: existența drumurilor naționale și județene în apropiere sau în localitate
- Apropierea graniței cu Ungaria
- Existența punctului de trecere de frontieră
- Investiții în infrastructura locală din diferite fonduri
- Apropierea față de viitoarea autostradă A 3
- Apropierea de orașe mari importante: Oradea pol de dezvoltare urbană, Cluj-Napoca pol național, Satu Mare pol de dezvoltare urbană
- Infrastructură edilitară
- Existența apelor termale în zonă
- Folosirea energiilor regenerabile
- Centru multimedia
- Infrastructură administrativă
- Infrastructură educațională
- Muzeu
- Casa de cultură
- Biblioteca orășenească
- Clădiri și monumente istorice
- Centru conferință / tabără de vară
- Blocuri ANL

- Posibilități de cooperare transfrontalieră datorită apropierii față de granița cu Ungaria
- Posibilități de cooperare transnațională și transregională rezultând din implicarea în diferite programe internaționale
- Reabilitarea fostului nod feroviar și reintroducerea în circuitul internațional
- Construirea autostrăzii A3
- Introducerea gazului metan în regiune
- Folosirea energiilor regenerabile
- Investiții publice din finanțări europene
- Investiții publice din finanțări guvernamentale
- Investiții publice din alte surse
- Investiții în protecția mediului
- Reglementări avantajoase cu privire la valorificarea energiilor regenerabile

OPORTUNITĂȚI

PUNCTE SLABE

- Stare degradată a infrastructurii existente: DN, DJ și drumurile locale
- Disparități infrastructurale uriașe în localitate
- Lipsa trotuarului în special pe drumul național
- Lipsă pistă de bicicliști
- Poluarea aerului și poluare fonică lângă drumul național
- Traffic de tranzit intens
- Lipsa zonelor pietonale
- Pericol de accidentare lângă DN
- Lipsa digurilor și a barajelor
- Lipsa infrastructurii de bază în multe locații: rețea de apă, canalizare, stații de epurare, energie electrică, iluminat public, drumuri
- Lipsa infrastructurii secundare: Radio, TV, IT
- Turn de apă degradat
- Șanțuri necurățate
- Grupuri sanitare publice inexistente
- Infrastructură de sănătate subdezvoltată
- Insuficiența locurilor de agrement și a spațiilor de joacă pentru copii
- Starea de degradare avansată a clădirilor și monumentelor istorice
- Managementul deșeurilor slab dezvoltat
- Neexploatarea energiilor regenerabile
- Siguranța publică insuficientă
- Posibilități de informare publică slab dezvoltată
- Lipsa de spital și ambulatoriu, centru pentru vârstnici, locuințe sociale, centru copii, cantină socială

- Efectele negative provenite din starea infrastructurii primare și secundare
- Efectele negative grave provenite din criza financiară
- Aglomerarea excesivă a traficului de tranzit pe drumul european
- Degradarea continuă a infrastructurii existente slab dezvoltate
- Pericol de inundații în diferitele zone al UAT Săcueni
- Gestionarea necorespunzătoare a procesului de descentralizare la nivel național

AMENIȚĂRI

SWOT Infrastructură

PUNCTE TARI

- Capital economic
- Forță de muncă ieftină
- Posibilități de activități economice transfrontaliere
- Existența energiilor regenerabile
- Ape termale
- Meserii tradiționale bazate pe prelucrarea unor resurse locale: lemn, trestie, viticultură
- Agricultură
- Climă favorabilă pentru agricultură

PUNCTE SLABE

- Capital economic slab
- Perspective și modele exclusiv locale
- Migrația forței de muncă
- Șomaj ridicat
- Prezența accentuată a economiei gri
- Lipsa locurilor de muncă
- Lipsa colaborării și cooperării antreprenoriale
- Acoperire deficitară a rețelelor de telefonie mobilă
- Nivel de educație scăzut
- Sărăcie
- Transport local inexistent (centru-periferie)
- Neexploatarea proximității Ungariei
- Neexploatarea rolului administrației publice locale în economie
- Lipsa management conducere
- Buget local restrâns
- Economie bazată pe comerț
- Cerere consum în scădere
- Piața agroalimentară învechită
- Dezindustrializare (industrie ușoară)
- Utilizarea tehnologiilor învechite
- Terenuri agricole mici
- Firme mici
- Inexistența promovării afacerilor locale
- Lipsa încrederii
- Lipsa de know-how
- Lipsa de inițiative din partea autorității publice locale: parteneriat public-privat

- Posibilități de investiții în activități economice și a atragerii de investiții străine
- Proximitatea orașelor mari din zonă
- Calea ferată
- Proximitatea autostrăzilor M35 și A3
- Procesul de descentralizare: întărirea funcțiilor zonei
- Așezarea în aria turistică Băile Felix-Hajduszoboszló, existența apelor termale
- Inițiative regională LEADER
- Posibilitate de dezvoltare a turismului- valorificarea apelor termale, a patrimoniului cultural existent, a pivnițelor de vin și a agriculturii locale
- Valorificarea caracterului de oraș tranzit rutier și feroviar
- Valorificarea meseriilor tradiționale bazate pe prelucrarea unor resurse locale: lemn, trestie, viticultură
- Recalificarea forței de muncă
- Dezvoltarea sectorului agricol, industrial, precum și cel al serviciilor
- Valorificarea experiențelor și modelelor transfrontaliere

OPORTUNITĂȚI

- Influența de atragere a marilor aglomerații urbane
- Marginalizarea economică a orașului
- Scăderea inițiativelor antreprenoriale
- Imprevizibilitatea sistemului de finanțare din fondurile europene pe termen mediu și lung
- Lipsa rolului definitiv în cadrul programului LEADER
- Lipsa de interes pentru valorificarea produselor și tradițiilor locale
- Orientarea investițiilor către alte orașe din diferite motive: infrastructură, lipsă de interes, forță de muncă necalificată etc.
- Migrația forței de muncă
- Nevalorificarea corespunzătoare a potențialului turistic
- Folosirea tehnologiilor depășite
- Pasivitate din partea antreprenorilor locali în privința promovării afacerilor
- Lipsa inițiativei de a înființa grupuri de acțiune locală în diferite domenii
- Diminuarea semnificativă a bugetului local

AMENIȚĂRI

SWOT Economic

PUNCTE TARI

- Identitate locală puternică
- Identitate etnică puternică
- Solidaritate orășenească de auto-organizare
- Inițiative antreprenoriale
- Multiculturalism, bilingvism
- Experițe transfrontaliere
- Profesori, tineri specializați
- Trupă de dans modern și de teatru
- Existența centrului medico-social
- Reprezentanța ISU
- Mortalitate infantilă în scădere
- Asistență socială
- Facilități de locuire pentru tineri cu studii superioare / calificați
- Servicii sociale alternative
- Biserici active
- Prezența unor ONG-uri internaționale
- Rolul agriculturii subzistente
- Prezența femeilor pe piața forței de muncă

PUNCTE SLABE

- Lipsă de inițiative și de cooperare
- Migrația creierelor
- Structura de vârstă dezechilibrată: lipsa unei generații de 20-30
- Subdezvoltare în privința resurselor umane
- Nivel de școlarizare scăzut
- Abandon școlar
- Analfabetism funcțional
- Disparități educaționale
- Lipsa acută de medici specialiști
- Rata ridicată a mortalității
- Mortalitate infantilă ridicată
- Lipsă de personal în sănătate
- Lipsa locurilor de recreere și de petrecerea timpului liber
- Lipsa inițiativelor verzi
- Segregare și excluziune socială
- Lipsa capitalului social
- Dependență de ajutoare social
- Competențe administrative, sociale, și de sănătate scăzute din cauza lipsei de resurse umane
- Segregare etnică în biserici
- Perspective și modele exclusiv locale
- Șomaj
- Distanțe mari în localitate
- Delicvență
- Neexploatarea tradițiilor locale

- Capital social existent
- Cadre didactice calificate
- Posibilitatea extinderii ofertei educaționale
- Existența surselor de finanțare a diferitelor proiecte de educație și resurse umane din Fondul Social European
- Infrastructură educațională dezvoltată
- Programe de reintegrare în piața forței de muncă a diferitelor categorii (tineri, șomeri, necalificați)
- Programe de prevenirea abandonului școlar
- Programe de școlarizare și de recalificare
- Întărirea parteneriatelor între administrația publică locală, ONG-uri și actorii economici privați din diferite domenii
- Întărirea coeziunii din comunitatea orașului Săcueni
- Întărirea educației ecologice: de jos în sus în școli și în comunitatea locală prin diferite metode
- Valorificarea centrului multimedia, taberei de vară și de conferință

- Lipsa specialiștilor în diferite domenii: sănătate, educație, administrație etc.
- Migrația forței de muncă
- Lipsa de interese a diferitelor factori locali (administrativ educațional, de sănătate, cultural etc.)
- Probleme sociale: excluziune socială semnificativă și sărăcie extremă
- Lipsa femeilor de la nivelul decizional
- Infrastructură de sănătate subdezvoltată
- Lipsa inițiativelor locale în diferite domenii: sănătate, educație, formare profesională continuă, etc.
- Excluziunea socială a vârstnicilor
- Lipsa centrelor de zi
- Lipsa parteneriatelor active între autoritatea publică locală, ONG-uri și actorii privați
- Probleme de socializare a diferitelor grupuri marginalizate din localitate

OPORTUNITĂȚI

AMENIȚĂRI

SWOT Social

În toate domeniile o problemă cheie este lipsa fondurilor pentru susținerea inițiativelor de dezvoltare. Resursele bugetare aflate la dispoziția Unității Administrativ Teritoriale Săcueni și alocate dezvoltării locale în domeniul economiei, infrastructurii, educației, sănătatea și serviciile sociale nu acoperă nici pe departe nevoile existente ale comunității. Astfel, în cazul proiectelor de anvergură posibilitatea finanțării acestora din resurse proprii este redusă. Din acest motiv este necesar a se lua măsuri privind: eficientizarea cheltuirii banului public (aplicarea procedurilor și competențelor managementului privat în sectorul public), precum și identificarea unor surse alternative de venit. Se impune astfel lărgirea bazei de impozitare/taxare locale prin creșterea numărului de locuri de muncă, crearea de locuri de muncă bine plătite (pe principiul salarii mai mari - venituri mai mari la buget), utilizarea instrumentelor de management a datoriei publice (obligațiuni municipale, credit) și obținerea de venituri suplimentare prin valorificarea bunurilor sectorului public. O alta modalitate prin care poate fi suplinită lipsa fondurilor locale suficiente pentru a susține proiectele de anvergură (infrastructură) o constituie realizarea unor parteneriate public-private, capitalul privat putând suplini insuficiența resurselor publice necesare demarării acestor proiecte. Cheia succesului în acest tip de cooperare o constituie o administrație publică profesionista, capabilă să stabilească un cadru clar de armonizare a interesului public cu cel privat.

Nivelul investițiilor este redus comparativ cu potențialul de care ar dispune orașul Săcueni. În acest sens, este necesară menținerea și stimularea investitorilor existenți, și bineînțeles atragerea de noi investitori care să facă mediul economic local cât mai competitiv. Atragerea investițiilor private este absolut necesară pentru dezvoltarea economică locală, autoritățile publice fiind cele care trebuie să creeze condițiile necesare atunci când investițiile propuse corespund nevoilor publice. Această problemă ridică în mod firesc problematica dezvoltării infrastructurii de bază și secundară, care este necesar pentru asigurarea nivelului de bază de trai pentru locuitorii orașului, precum și crearea infrastructurii de bază pentru investitorii din țară și din străinătate. Creșterea economică este strâns legată de dezvoltarea infrastructurii – în special a căilor de comunicații precum și a utilităților și a infrastructurii de afaceri.

Puterea micilor întreprinzători este redusă, iar în rândul acestora nu există un spirit antreprenorial. De asemenea sistemul financiar-bancar nu sprijină începerea unei afaceri, accesul la credite fiind dificil. În acest sens, micii întreprinzători trebuie sprijiniți, astfel încât sectorul IMM să se dezvolte pentru a putea face față pieței concurențiale, aceasta fiind garanția unei dezvoltări economice sănătoase.

Există un număr relativ redus de produse de marcă/brand, care să acționeze ca un agent de marketing pe plan internațional și care ar putea ataca sectoarele de nișă ale pieței naționale și europene. Totodată este necesară stabilirea unor contacte mai strânse între administrație, sectorul civil și privat, astfel încât aceasta să poată satisface într-o măsură cât mai mare nevoile celor din urmă. Astfel putem concluziona că baza tuturor activităților economice este constituită din următoarele componente esențiale: forța de muncă, tehnologia, infrastructura, capitalul financiar, conducerea.

Pe măsură ce natura activității economice se schimbă, se modifică și cerințele de abilități pentru forța de muncă asociată acestor activități. Forța de muncă a fost întotdeauna o importantă componentă a activității economice. În timp ce, în trecut, o mare parte a forței de muncă era necalificată sau slab calificată, astăzi angajații trebuie să aibă un set mai larg de abilități care sunt imediat apreciate la locul de muncă. Din perspectiva dezvoltării economice, problemele forței de muncă sunt deseori cel mai important criteriu pentru decizia de investiție într-o afacere. În timp ce educarea și pregătirea forței de muncă nu intra, în mod frecvent, în responsabilitatea autorităților locale, există câteva roluri importante pe care acestea le pot juca în acest sens și anume: creșterea nivelului de educație al forței de muncă locale sau posibila utilizare a stimulentelelor pentru sprijinirea creării de locuri de muncă (excluderea de la plata unor taxe pentru afacerile care creează locuri de muncă). Tehnologia afectează direct forța de muncă, competitivitatea și productivitatea activității economice. Autoritățile locale pot interveni în sprijinirea la nivel local a tehnologiilor de vârf și adoptarea noilor tehnologii inovative prin:

- Promovarea interacțiunii dintre cercetare și dezvoltarea facilităților pentru activitățile economice corespunzătoare;
- Influențarea sau încurajarea dezvoltării întreprinderilor de afaceri și departamentelor de cercetare din cadrul instituțiilor de învățământ pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale pieței, și pentru a le promova activitatea;

Infrastructura este și ea un factor extrem de important. Astăzi, în plus față de disponibilitatea serviciilor tradiționale de infrastructură (drumuri și căi de acces, aeroporturi, energie electrică, rețea de canalizare și de distribuție a apei etc.), calitatea serviciilor (inclusiv gradul de dependență, durata de timp și convenabilitatea) a devenit un criteriu foarte important în decizia de investiție în afacere. De exemplu, multe afaceri dependente de tehnologie vor clasifica calitatea energiei electrice (lipsa întreruperilor de curent și fluctuațiile de voltaj) ca fiind cel mai important criteriu de localizare. Capacitățile de transport (disponibilitatea și lipsa aglomerărilor sau întâzierilor) pe calea aerului, ferată sau terestră sunt foarte importante pentru afaceri care depind de livrările făcute la timp. Alte servicii, care nu erau considerate ca infrastructură, sunt acum privite ca foarte importante pentru deciziile de investiție în afaceri, cum ar fi:

- Facilități educaționale, capabile să furnizeze pregătirea corespunzătoare și abilități de dezvoltare a serviciilor;
- Facilități de telecomunicație ca de exemplu rețea de telefonie, linii de comunicare rapidă a datelor, legături prin satelit, rețele de comunicare prin fibră optică și bandă largă etc.;
- Îngrijire în timpul zilei, servicii de sănătate, facilități recreative și culturale;
- Facilități de sprijinire a dezvoltării învățământului universitar și preuniversitar.

Creșterea investiției publice în infrastructură duce la rate crescute ale randamentului capitalului privat, productivitate mai mare și mai multe investiții private, care cresc rata de creștere a bunăstării. Autoritățile locale pot interveni în componenta de infrastructură a activității economice prin:

- Îmbunătățirea funcționării și capacității sistemelor de infrastructură care sunt controlate de autoritățile locale
- Asigurarea bunei funcționări a serviciilor municipale (furnizare apă, căldură, canalizare, colectarea deșeurilor menajere, starea drumurilor, transportul public etc.);
- Extinderea serviciilor către noi arii de dezvoltare;
- Îmbunătățirea și dezvoltarea sistemelor de sănătate și educație, a facilităților recreative și culturale.
- Influențarea dezvoltării infrastructurii în direcția serviciilor care nu sunt direct controlate de municipalitate (dezvoltarea telecomunicațiilor, sistemul de transport inter-urban etc.).

Capitalul financiar este combustibilul cu care pornește, crește și se extinde fiecare afacere. Există două forme majore de capital: capitalul datorat și capitalul propriu. Din punctul de vedere al dezvoltării economice, ambele tipuri de capital trebuie să fie accesibile și disponibile în orice moment și la un cost rezonabil. Autoritățile locale trebuie să asigure un mediu economic prietenos afacerilor și să promoveze oportunitățile de investiții disponibile, precum și să încurajeze accesul la sursele de capital local.

În măsura în care un oraș poate ajuta și sprijini dezvoltarea unor conducători de afaceri de succes prin educație și activități de dezvoltare a aptitudinilor de lider, orașul se va bucura de întoarcerea investiției. Referitor la dezvoltarea economică, conducerea autorităților locale (politică și administrativă) este crucială pentru crearea unui mediu economic favorabil, care la rândul lui se va regăsi în toate domeniile dezvoltării.

Totodată UAT Săcueni trebuie să conștientizeze faptul că trebuie luat în considerare și promovat în viitor în toate domeniile următoarele aspecte: asigurarea accesului la informații și la surse de capital, pregătire, consiliere, seminarii și consultanță; acces la orice nevoie identificată pe plan local care este specifică afacerilor comunității, inclusiv prin îndepărtarea eventualelor bariere psihologice; actorii economiei locale interacționează cu alte economii, iar cooperarea dintre orașe este mai eficientă decât competiția; participarea la dezvoltarea economică locală este necesară, însă este recunoscut faptul că orașul există în interiorul unor sisteme economice naționale mai largi care nu pot fi ignorate.

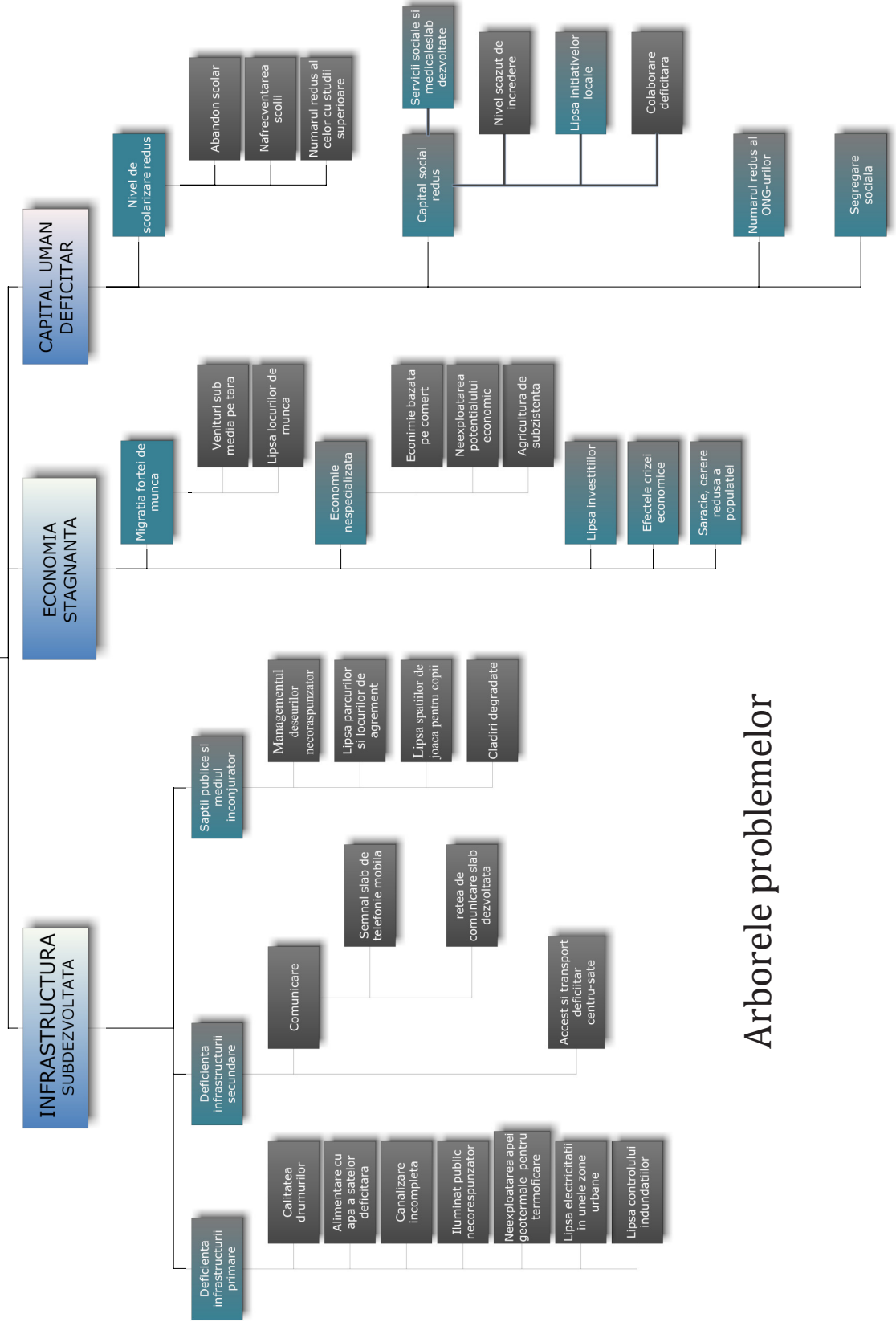
Astfel nevoile principale identificate pe termen lung în baza analizei SWOT sunt următoarele: infrastructură operațională, creșterea volumului capitalului uman și social, inserția socială ai celor săraci/marginalizați/din localitățile limitrofe, atragerea de capital și al turiștilor în zonă, relansarea și creșterea economiei locale respectiv creșterea bunăstării populației locale, bazate pe potențialul economic identificat. Aceste nevoi principale se concretizează în următoarele nevoi specifice: soluționarea problemelor de infrastructură, creșterea nivelului de educație a populației, parteneriate public/privat, atragerea de fonduri europene, investiții, întărirea legăturilor dintre principalele actori sociali (administrație, patronat, angajați, ONG-uri, populație), construirea unui brand specific localității, exploatarea eficientă a posibilităților economice strategice (turism, apa termală, turism balnear, agricultura eco/bio).

Se conturează mai multe strategii în cazul UAT Săcueni: o strategie ofensivă privind economia, o strategie de dezvoltare privind turismul, și o strategie de evitare privind dezvoltarea resurselor umane și incluziunea socială. În următoarele capitole, în procesul de descriere a strategiei pe termen lung a orașului Săcueni, vom reflecta asupra acestor strategii identificate precum și asupra nevoilor formulate, și se vor regăsi ca și obiective specifice de urmărit și realizat în viitor.

Puncte de plecare în elaborarea planurilor strategice de dezvoltare

În capitolele precedente am prezentat situația de fapt în care se află la momentul actual orașul Săcueni. Datele și informațiile primare și secundare culese pe teren ne-au permis să trasăm o diagnoză validă și fidelă a stării economice, sociale, culturale și de infrastructură care caracterizează Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Săcueni. Am putut vedea de îndeaproape care sunt punctele tari care pot fi exploatare în interesul comun al celor care locuiesc aici, care sunt punctele slabe, deficitare a situației pe moment, respectiv am listat și creionat amenințările și posibilitățile ce decurg de aici. Toate aceste aspecte și elemente sunt prezentate și descrise pe larg la capitolul Analiza SWOT.

UAT SACUENI

Arborele problemelor

Putem afirma că principala amenințare cu care se confruntă orașul Săcueni este *calitatea slabă a capitalului uman autohton* de care dispune în prezent localitatea, existând chiar posibilitatea ca calitatea capitalului uman (criteriu constă în stocul educațional pe adult pe localitate) să scadă și mai dramatic în următorii ani dacă nu se intervine rapid și eficient din partea factorilor abilitați în acest sens la nivel local. Mai mult, *volumul capitalului social este extrem de deficitar*. Termenul de capital social se referă la nivelul de încredere la nivelul comunității exprimat prin încrederea în instituțiile publice, administrative, economice respectiv în asociații de interes public și prin intenția de cooperare și colaborare între indivizi și între indivizi și autorități.

Am constatat că volumul capitalului social raportat la interesul comun este scăzut, disfuncțional, inoperant. (Cele două aspecte sunt interconectate, de regulă un stoc educațional redus generează un volum mic de capital social, legătura este una lineară). Numărul mare de a populației de vârstă inactivă, șomeri și asistați sociali, care practic sunt excluși sau marginalizați, adică din relațiile economice, sociale și culturale care reprezintă țesutul tare al societății de aici accentuează latura problemaică a capitalului uman și social. Iar criza economică actuală acutizează acest aspect.

Mai departe, un alt punct nevralgic reprezintă structura și natura economiei locale - vezi pe larg capitolul aferent. Ea este încă dependentă de tradiția, nostalgia și moștenirea economiei bazată pe industria ușoară (confecții, încălțăminte) și de agricultura la scară industrială (zootehnie, prelucrarea cărnii). Este deci în continuare dependentă de drumul parcurs al economiei pe timpul comunismului. În prezent economia locală se află între nostalgia industrială și economia bazată pe servicii de calitate, și este oarecum înpotmolită în activitățile comerciale cu amănuntul în firme mici, de subzistență. Posibilitățile reale de care dispune locul sunt slab exploatate, rețelele economice sunt prea locale, închise și direcționate exclusiv către populația autohtonă, care în prezent se confruntă cu probleme materiale, reprezentând un grad scăzut de cerere. Acest ciclu închis se restrânge asupra micilor înreprinzători și asupra nivelului texelor locale colectate. Practic, principala problemă a economiei locale reprezintă natura ei locală, și ea la scară redusă cu șanse slabe de creștere.

Din acest motiv volumul de bunuri și valori produse de această economie este redus, cu slabe șanse de creșteri spectaculoase, indiferent de contextul economic general/extern. Adaptarea structurii economiei locale la provocările economiei post-fordiste, deschiderea către o regiune mai largă și integrarea ei în rețelele economice regionale și trasfrontaliere este un deziderat imperios necesar.

Starea generală a infrastructurii primare și secundare prezintă semne incurajatoare. Din datele analizate reiese clar, că primii pași în direcția modernizării infrastructurii au fost făcute, bazele în ultimii doi-trei ani ai fost puse. Principalele probleme reprezintă disparitatea între infrastructura de care dispune centrul de oraș și satele aparținătoare, problematica rețelei de apă potabilă, canalizare, respectiv problematica electricității în cartierele segregate social pe lângă inegalitățile de acces la infrastructura secundară în funcție de mediul rezidențial și locativ.

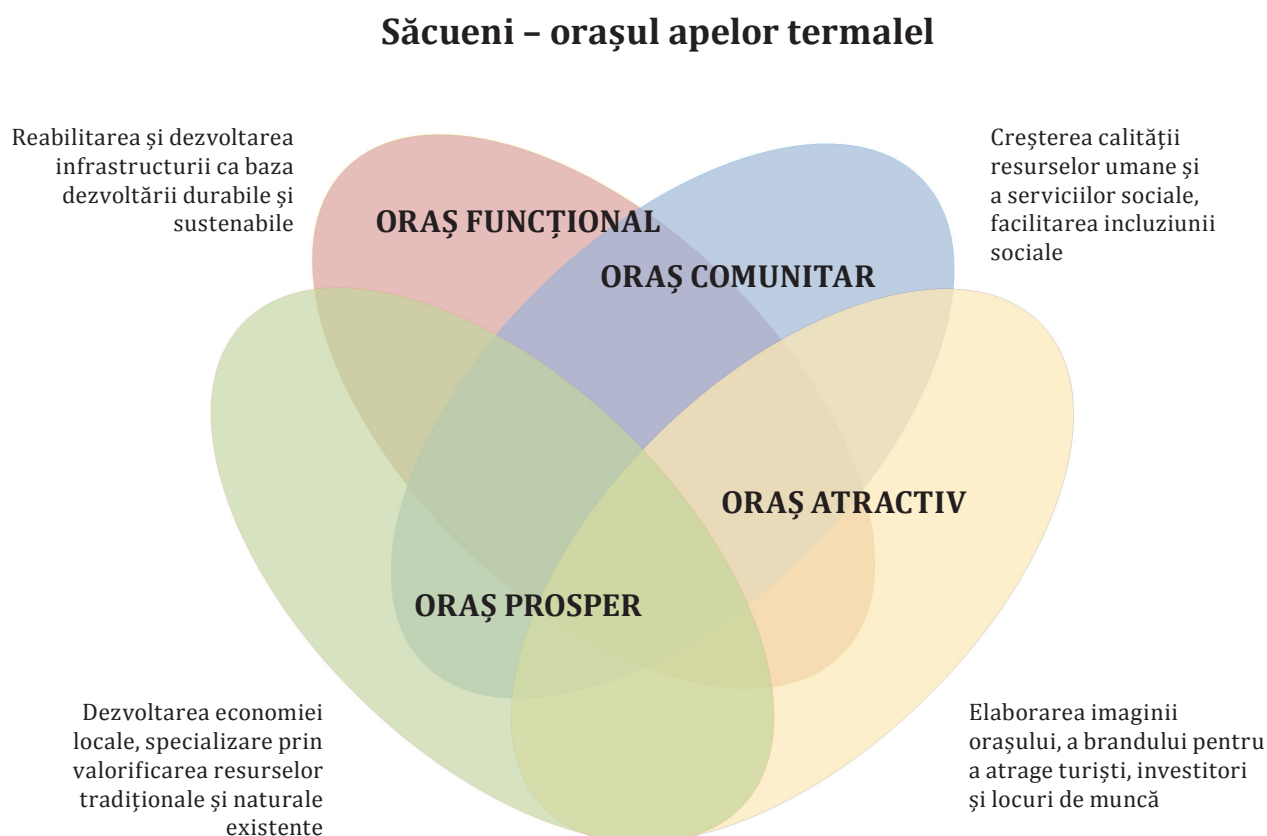
În fine, deși există numeroase posibilități și elemente care ar putea fi utilizate locul/localitatea Săcueni nu este suficient „inventat”, „marketat”. Este deci nevoie urgent de o marcă care să atragă atenția asupra orașului și al întregii regiuni din care UAT Săcueni face parte, pentru a atrage capital, capital uman și forță de muncă bine instruită. Brandul trebuie să ofere un aport considerabil în consolidarea statutului de centru micro-regional și centru urban transfrontalier jucat de Săcueni.

Direcții generale de dezvoltare

Direcțiile strategice de dezvoltare a orașului Săcueni pot fi structurate pe patru direcții majore, interconectate și exprimate metaforic prin cele patru Orașe imaginare: „*Orașul Funcțional*”, „*Orașul Comunitar*”, „*Orașul Atractiv*”, „*Orașul Prosper*” unite sub egida „*Săcueni – Orașul apelor termale*”.

Denumirile de mai sus sunt atribuite pe baza esenței direcției de dezvoltare și a scopului principal urmărit, și inspirat din esența discuțiilor cu părțile sociale (indivizi intervievați) în procesul colectării datelor în mod direct de pe teren.

Direcțiile generale sunt exprimate sintetic prin figura de mai jos, care prezintă aspectele definitorii ale fiecărei direcții în parte.

Desigur, denumirile sunt metaforice, care încearcă și surprindă felul și natura necesităților respectiv scopurilor principale. Denumirile provin de la interlocutori cu care echipa de specialiști care au asigurat colectarea datelor empirice de pe teren au intrat în contact direct, au dialogat cu ei, și au înregistrat principalele curente de opinie care sunt prezente reprezentative în oraș referitor la starea actuală a lucrurilor și la orizontul de așteptare. Din narativele lor am preluat „*imaginea unui oraș personalizat*” un loc unde ei s-ar simți bine, ar locui și ar munci cu plăcere (la metodele aplicate vezi capitolul aferent).

„*Orașul Funcțional*” exprimă forma operaționalizată a viziunii despre direcția dezvoltării infrastructurii primare și secundare necesare UAT Săcueni. Practic surprinde acele elemente, care sunt absolut necesare ca un oraș ca Săcueni (în funcție de starea actuală, de locația ei, de numărul și compoziția populației stabile, de structura ecologică și arhitecturală a orașului) are nevoie pentru a asigura o bază solidă, un bun punct de plecare pe calea dezvoltării economice.

„*Orașul Comuntar*” exprimă o stare în care calitatea umană de care dispune orașul este bună, un oraș în care interesul comun este recunoscut și cultivat, în care cooperarea dintre administrație și populație respectiv membrii principalelor grupuri sociale este una operațională, reciprocă. Practic, putem spune că în acest oraș comunitatea joacă un rol activ, important și solidaritatea între cetățeni este la ea acasă.

„*Orașul Atractiv*” exprimă starea în care oameni se simt bine unde locuiesc, orașul este considerat ca o casă, și unde mulți alți, străini, investitori, vecini, turiști ca să admire și să se bucure de ceea ce văd, de ceea ce primesc. Acest oraș este „magnetul” care atrage resurse vitale economiei, și care stă la baza brandului și identității celor care stau și lucrează aici.

„*Orașul Prosper*” este latura orașului care este cel mai clar exprimată, așteptată și dorită de toți localnicii. Este un loc, care are o economie relativ solidă, specializată și profitabilă, în pas cu cerințele și provocările timpului prezent și viitor. Este un oraș care exploatează la maxim resursele de care dispune, și le pune în valoare pentru a atrage profit, și a produce bunuri și servicii de calitate, pe baza căruia Săcueniul să fie cunoscut și recunoscut la nivel regional, național și în Uniunea Europeană.

Aceste au fost cele patru principale deziderate sistematic exprimate de aproape toți respondenții locali (instituționali, privați, din domeniul economic și social), susținute și de datele de care dispunem, și care au fost operaționalizate și transformate în direcții (scopuri) trasate (printre altele) prin analiza SWOT generală și sectorială.

Pentru operaționalizarea principalelor direcții de dezvoltare prin care cele patru scopuri pot fi atinse, în prezentul document am elaborat un model sintetic care conține atât obiectivele majore ale dezvoltării cât și dimensiunile respectiv indicatorii aferenți. Modelul trebuie văzut ca tip ideal, dar care exprimă acele aspecte care au un aport determinant în trasarea strategiei în relația cu scopul principal urmărit. În cele ce urmează vom prezenta succint acest model, mai apoi vom trece la prezentarea strategiilor propriu-zise.

Operaționalizarea principalelor direcții de dezvoltare prin strategii de dezvoltare

Tabelul nr. 7. Modelul sintetic al strategiilor sectoriale de dezvoltare în orașul Săcueni*

Dimensiune/Indicator	Valori posibile
Domeniul principal	Socio/cultural, Infrastructură, Economie
Scopul principal urmărit	Săcueni „Oraș Funcțional”, „Oraș Comunitar”, „Oraș Atractiv”, „Oraș Prosper”**
Obiective specifice pe termen lung	Infrastructură operațională, Creșterea volumului capitalului uman și social, Inserția socială al celor săraci/marginalizați/din localitățile limitrofe, Atragerea de capital și al turiștilor în zonă, Relansarea și creșterea economiei locale respectiv creșterea bunăstării populației locale, bazate pe potențialul economic identificat
Obiective specifice pe termen scurt	Soluționarea problemelor de infrastructură, Creșterea nivelului de educație a populației, Parteneriate public/privat, Atragerea de fonduri europene, Investiții, Întărirea legăturilor dintre principalele actori sociali (administrație, patronat, angajați, ONG-uri, populație), Construirea unui brand specific localității, Exploatarea eficientă a posibilităților economice strategice (turism, apa termală/balneară, agricultura eco/green)
Obiective specifice pe termen imediat	Atragerea de capital, know-how, specialiști, stabilirea de priorități și soluții viabile, finanțare și timing, implementare strategie
Natura strategiilor implicate	Strategii ofensive, Strategii defensive, Strategii de dezvoltare, Strategii de evitare
Actorii implicați	Actori locali (administrație, patronate, ONG-uri, personalități și persoane fizice), Actori regionali (instituții guvernamentale de nivel de județ, asociații profesionale și patronale, ONG-uri), Actori naționali (partide politice, organizații și asociații regionale, instituții guvernamentale din centru, biserici), Actori internaționali (orașe înfrățite, organizații profesionale, alte instituții din UE)
Elemente definitorii/Valori (core elements & values)	Punctele tari și posibilitățile care sunt nucleele tari ale strategiilor (pe baza SWOT, gen Apa termală, Tradiția - în special al vini-/viticulturii și agriculturii-, Locația geografică, patrimoniul construit - în special Castelul -, din cele patru clase de elemente identificate și inventariate (Locația fizică, Potențialul economic, Tradiția locului, Diversitatea etno-culturală)
Funcțiile manifeste și latente ale strategiilor	Consecințele concrete și beneficii. Descriere
Instrumente utilizate	Mijloacele aplicate (cele instrumentale și expresive)

Simboluri definitorii	Gen. „Drum național bun”, „Baia plină cu turiști”, „Cooperare între localnici”, „Stoc educațional ridicat”, „Câștiguri și profiuri decente”
Grupul țintă al strategiei (Beneficiari direcți și indirecti)	Descrierea principalului grup țintă al strategiilor (profil demoscopic, geografic și economic modal, tipic)
Alte informații	Descriere problemă, aplicare, detalii aferente

** Potrivit/în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării.*

*** Obiective personalizate în funcție de felul și natura scopului urmărit.*

Vezi în detaliu în tabelele sintetice și explicațiile care le însoțesc în paginile care urmează.

Planul strategic este organizat în jurul definirii scopului principal urmărit care reprezintă ținta finală care trebuie atins în cel mult zece ani de acum încolo, în perioada 2010-2020. Scopurile sunt de natură economică, socială respectiv de infrastructură. Ele reprezintă de fapt principalele ținte care trebuie atinse. Obiectivele specifice sunt programate pe trei coordonate cronologice, pe termen imediat, mediu și lung. Este specificată natura planului strategic, și valorile, respectiv punctele tari care structurează potențialul de care dispune localitatea și în jurul cărora strategia este trasată. Următorea dimensiune este cea a actorilor care vor trebui să se implice în acțiunile concrete pe parcursul aplicării de facto a planului strategic de dezvoltare. Toți agenții care joacă un rol în strategii sunt menționate, care variază în funcție de scopul concret urmărit.

Apoi, se are în vedere funcțiile manifeste și latente pozitive care decurg din atingerea scopurilor propuse, adică rezultatele și consecințele favorabile, beneficiile care decurg din succesul total sau parțial al activităților. Instrumentele sunt desigur și ele prezentate, respectiv grupurile țintă (beneficiarii direcți și indirecti, locali și externi) sunt menționate și descris în detaliu, după caz. Cele treisprezece dimensiuni reprezintă cadrul logic a planului strategic, furnizează coerență logică coerență și canalizează acțiunile concrete.

Elementele strategiei de dezvoltare

În tabelul mai jos am prezentat succint cele mai importante elemente ale strategiilor propuse, pentru a ilustra esența lor.

Tabelul nr. 8. Modelul sintetic succint al celor patru scopuri majore urmărite de Strategia de dezvoltare a Orașului Săcueni.

Dimensiune / Denumire	Oraș Funcțional	Oraș Comunitar	Oraș Atractiv	Oraș Prosper
Importanță	Mare	Maximă, Strategică pe termen mediu	Mare, Precondiție pe termen imediat	Strategică pe termen scurt și mediu
Motorul strategiei 1. Agent	Administrația	Școala/liceul, Asociații civice, Administrația Administrația, Serviciile sociale, Bisericele Specialiști externi ONG, AJOFM	Administrație, Specialiști externi, Organizații profesionale, Orașe înfrățite	Administrație Asociațiile patronale (ex. APPAR), Comunitatea de afaceri (în special firmele de mărime medie)
Motorul strategiei 2. Instrumentul principal	Investiții din fonduri naționale și structurale PPP Parteneri transfrontalieri regionali și internaționali	Educare și învățare continuă, recalificare, Dezvoltare comunitară, Cultivarea conștiinței colective Eficientizarea asistenței sociale, Inserție socială, Promovarea cooperării	Construirea brandului orașului, Promovare națională și internațională direcționată	Atragerea de capital străin, Atragerea turiștilor în zonă, Specializare economică
Elemente existente valorificate	Know-How-ul acumulat	Tradiția cooperării (regulile autogovernării, organizarea pompierilor) Toleranța, bilingvismul și trecutul multicultural	Castelul, Pivnițele, Vinul produs (Bakator-ul specific locului) Ștrandul, Produsele de agricultură de calitate, Cimitirul evreiesc	Ștrandul, Apa termală, Vinul Solul roditor Granița Posibilitățile locului (pescuit, vânat) Forța de muncă, Clădirile marketabile

Obiectivul concret	Dezvoltarea calității infrastructurii locale, ca baza dezvoltării durabile și sustenabile	Creșterea stocului de educație, deprinderi și cunoștințe deținute, Adaptarea forței de muncă la cererea pieței forței de muncă Legalizarea statutului rromilor, Desegregarea săracilor, Conectarea rromilor la economia locală	Elaborarea unui imagini marketabile care să fie atractivă pentru turiști, consumatori și investitori (vin, pivnițe, patrimoniu construit, tradiție locală)	Exploatarea la maxim a agriculturii eco, specializare, Utilizarea apei termale, Dezvoltarea turismului balnear, Valorificarea vinului și viticulturii
--------------------	---	--	---	--

Din datele prelucrate și analizate este evidentă, că problema cea mai importantă ca care se va confrunta Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Săcueni pe termen mediu este creșterea deficitului referitor la stocul educațional al populației coroborat cu volumul redus al capitalului social deținut în prezent. Astfel, strategia de maximă importanță este strategia denumită „Orașul Comunitar” în paralel și consolidarea și dezvoltarea hotărâtă a infrastructurii primare și secundare a orașului. Eliminarea analfabetismului (propriu zis și funcțional) în rândul populațiilor marginalizate social și economic (numărul și ponderea lor din totalul populației a avut un trend de creștere în ultimii cinci ani) respectiv stoparea abandonului școlar și accentul pus pe programe de educare și învățare continuă (pentru adulți) este o prioritate strategică, care pe termen mediu contribuie la creșterea calității forței de muncă și la reducerea numărului celor care sunt săraci.

De asemenea, este o acută nevoie de creșterea volumului capitalului social, prin utilizarea hotărâtă a tradiției de care dispune localitatea, și anume este necesară „reinventarea” modelelor de cooperare interumane și instituționale reprezentate în trecut de legile de munte (în viticultură) și cele referitoare la spațiul urban (organizarea voluntară a pompierilor).

În această strategie instituțiile de învățământ, asociațiile civice, administrația locală, serviciile sociale și bisericile au un rol determinant. Administrație locală trebuie să-și asume un rol coordonator între părțile implicate și să găsească mecanismele prin care stocul educațional poate fi ridicat, incluziunea socială poate fi maximalizată. Bisericile – care joacă deja un rol extrem de important în integrarea celor marginalizați, în special al rromilor – trebuie sprijinite și ajutate în continuare. Principalele instrumente sunt cele formale, organizate în jurul școlii, care va trebui să încurajeze mai hotărât continuarea studiilor (liceale și superioare în cazul tinerilor) și organizarea cursurilor de formare continuă, reconversie și perfecționare (în cazul adulților sub 55 de ani) în parteneriat cu ONG-uri din surse extrabugetare (proiecte comune cu AJOFM Bihor).

Strategia denumită „Orașul Funcțional” are și ea o importanță majoră, reprezentând condiția necesară, minimă, de bază a oricărei dezvoltări durabile și sustenabile. Am constatat, că există deja un bun punct de plecare, dezvoltarea infrastructurii de bază a fost deja începută. Rolul

principal în această ecuație revine administrației locale, Primăriei și Consiliului Local, în colaborare cu celelalte instituții guvernamentale din teritoriu și din centru. Sporirea volumului investițiilor din fonduri naționale și structurale rămâne principalul instrument de finanțare; însă atragerea de parteneri transfrontalieri și privați pentru dezvoltarea infrastructurii secundare trebuie să devină o prioritate în următorii 3-5 ani.

De asemenea, reducerea disparităților și inegalităților care există în prezent între centru de oraș și satele aparținătoare este necesară.

Strategia denumită „*Orașul Atractiv*” prefațează, facilitează recalibrarea și specializarea economiei locale. Importanța acestui obiectiv este mare, mai ales pe termen imediat. Administrația locală trebuie să conștientizeze importanța acestui scop și să joace un rol catalizator, de încurajare, de comunicare cu parteneri instituționali externi. Specialiștii externi, respectiv organizațiile profesionale au un rol determinant în această strategie, care practic pune în valoare acele elemente - valori locale respectiv regionale – care pot fi marketate, valorificate pe piață și integrate într-un brand (simbol) ce prezintă Săcueniul ca loc și ca oportunitate de afaceri și investiții. „*Orașul Atractiv*” este imaginea UAT orașul Săcueni, care are ca scop să atragă investitori, turiști, locuri de muncă și forță de muncă cu o educație superioară. Apa termală, ștrandul, Castelul, pivnițele, vinul local, bisericile și cimitirul evreiesc respectiv produsele agricole de bună calitate trebuie să devină punctele tari în sporirea atractivității locului.

Strategia „*Orașul Prosper*” reprezintă coloana vertebrală a strategiei de dezvoltare, esența dezvoltării durabile și sustenabile. Această strategie propune o specializare economică a orașului exploatarea resurselor de care dispune: apa termală, ștrandul, posibilitățile naturale (flora și fauna Văii Ierului, vântul), solul, patrimoniul cultural și arhitectural, vinul, apropierea de Ungaria.

Practic, strategia propune o restructurare a economiei locale și racordarea la rețelele transfrontaliere. Pe termen mediu se are în vedere dezvoltarea în următoarele direcții: specializarea pe turism, în special cel balnear, pe producerea alimentelor bio, valorificarea vinului. Pe termen lung: producerea de energie regenerabilă, servicii sociale în regim pay-for.

În cele ce urmează vom prezenta detaliat aceste strategii.

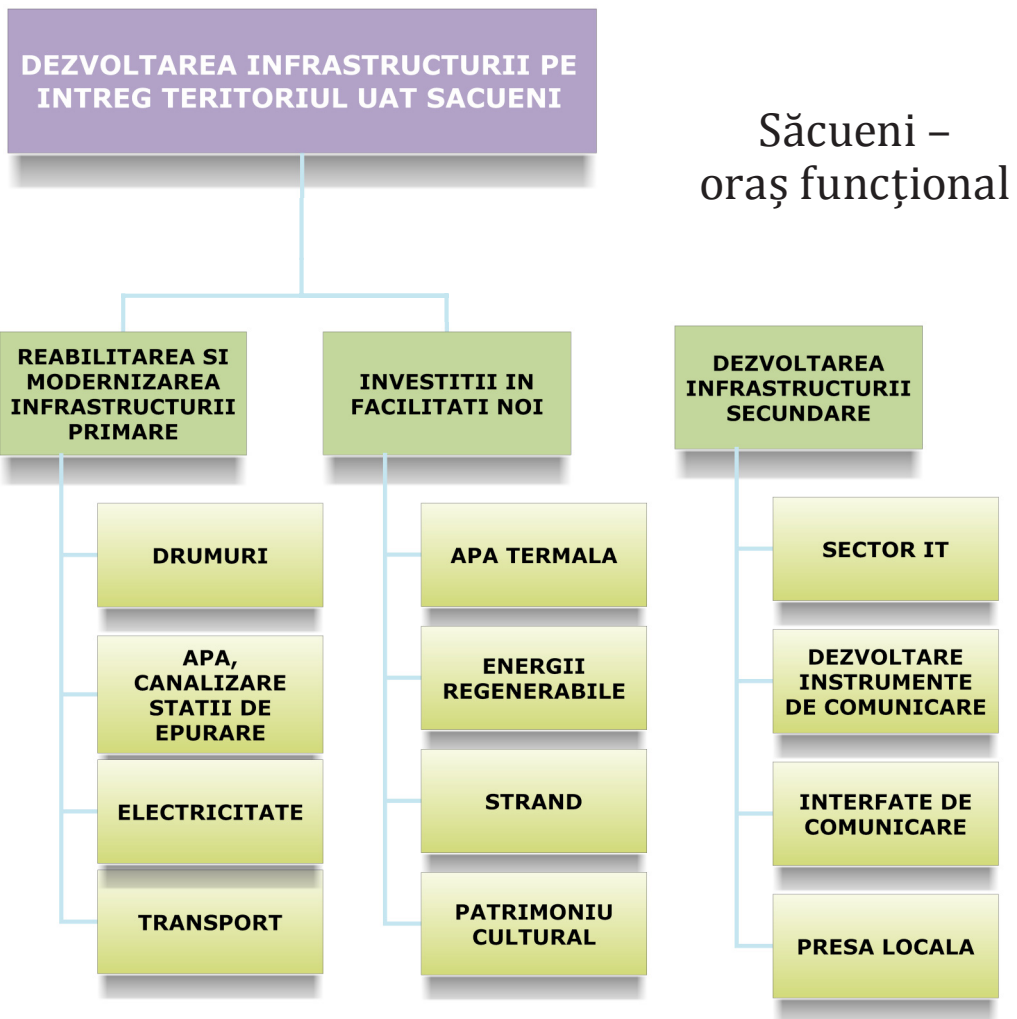
Orașul funcțional

Tabelul nr. 9. Modelul ideal al strategiei „Orașul Funcțional”.

Dimensiune/Indicator	Valori
Domeniul principal	Infrastructură (primară și secundară) (resurse materiale, obiective și fixe)
Scopul principal urmărit	Dezvoltarea infrastructurii pe întreg teritoriul Unitatea Administrativ-Teritorială Săcueni (UAT Săcueni)
Obiective specifice pe termen lung	Lărgirea, modernizarea și construirea unei infrastructuri primare și secundare pe tot teritoriul UAT Săcueni, care să facă față provocărilor și cerințelor venite din partea populației și a sectorului economic în contextul necesității de adaptare la schimbările economice (volatilitatea și versatilitatea economiei timp de criză, și competiția pentru capital pe timp de creștere economică) care să permită și să faciliteze dezvoltarea durabilă și adaptabilitatea orașului
Obiective specifice pe termen scurt	<p><i>Modernizarea continuă a infrastructurii primare:</i></p> <p>Mentenanța drumurilor, rețelei de apă potabilă, canalizare, electricitate, transport;</p> <p><i>Dezvoltarea infrastructurii secundare:</i></p> <p>Crearea de mijloace de comunicare care permit comunicarea directă între administrația locală și populație respectiv comunitatea de afaceri (newsletter, cutia poștală electronică a cetățeanului, platforme de dezbateri deschise, forumuri);</p> <p>Eficientizarea transportului în comun, în special între centrul orașului și satele aparținătoare respectiv orașele din apropiere</p> <p><i>Investiții în noi facilități:</i></p> <p>Exploatarea apei termale prin folosirea eficientă a acestei resurse cu scopul încălzirii locuințelor și a clădirilor administrative;</p> <p>Modernizarea și extinderea ștrandului;</p>
Obiective specifice pe termen imediat	<p><i>Soluționarea problemelor existente în prezent de infrastructură primară:</i></p> <p>Racordarea gospodăriilor la rețeaua de apă potabilă; Modernizarea sistemului de drumuri publice (asfaltare, pietruire); Dezvoltarea rețelei apei potabile; Lărgirea sistemului de canalizare; Extinderea rețelei de electricitate în cartierele sărace (în special în cartierul locuit de populație rromă); Modernizarea iluminatului public și a trotuarelor; Renovarea clădirilor reprezentative; Diguire și măsuri de prevenire a inundațiilor;</p> <p>Amenajarea spațiilor verzi (parcuri și spații de agrement)</p> <p><i>Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii secundare:</i></p> <p>Modernizarea calității semnalului de telefon mobil; facilitarea accesului la internet broadband</p>
Natura strategiilor implicate	Strategii de dezvoltare, Strategii ofensive

Actorii implicați	Actori locali (administrație, patronate, ONG-uri), Actori regionali (instituții guvernamentale de nivel de județ, asociații profesionale și patronale, ONG-uri), Actori naționali (partide politice, organizații și asociații regionale, instituții guvernamentale din centru)
Acțiuni definitorii (<i>core actions</i>)	Descrierea concretă a acțiunilor majore vezi mai jos.
Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Apa termală, Clădiri istorice, Infrastructura deja existentă, Know-How deja dobândit, experiența acumulată, echipa din administrația locală, Expert externi
Funcțiile manifeste și latente ale strategiilor	O infrastructură care este calibrată la nevoile orașului, care este funcțională; Care poate oferi condițiile pentru atragerea de capital străin
Instrumente utilizate	Atragerea de fonduri Investiții
Simboluri definitorii	„Drumuri bune”, „Utilități publice funcționale”
Grupul țintă al strategiei (beneficiari)	<i>Principalul grup țintă:</i> Cetățenii UAT Săcueni și firmele care operează în zonă <i>Alte grupuri țintă:</i> Turiști, Investitori străini Antreprenori locali și regionali
Alte	Constituie baza dezvoltării orașului pe termen lung, respectiv reprezintă condiția necesară a strategiilor conexe; Este primul pas vizibil pe calea dezvoltării, cu impact indirect, dar major asupra vieții populației locale; Este prima condiție a atragerii de capital străin (FDI)

Potrivit/în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv obiective propuse ale dezvoltării

Orașul funcțional – Dezvoltarea infrastructurii, gospodăririi comunale și protecția mediului*

Obiective operative

- reabilitarea infrastructurii de transport și circulație
- valorificarea mai eficientă a apelor termale
- dezvoltarea rețelei de ape reziduale
- dezvoltarea sistemelor de electricitate și a iluminatului public
- dezvoltarea rețelei de apă potabilă și canalizare
- management modern de deșeuri
- sistematizarea cuprinzătoare a localității (trotuare, parcuri, piețe, locuri de joacă pentru copii, locuri de agrement)
- măsuri de prevenire a inundațiilor
- renovarea patrimoniului cultural
- dezvoltarea rețelelor de comunicare (IT, telefonie mobilă, tv, radio)
- dezvoltarea accesibilității transfrontaliere

Programe și măsuri

1. studiu de hidrogeologie pentru stabilirea zonelor de protecție al apelor termale
2. finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare în oraș
3. elaborarea planului de amenajare urbanistică, reglementări prin acest document
4. dezvoltarea iluminatului public
5. extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă în oraș
6. modernizarea sistemului de captare și apei potabile
7. reamenajarea drumurilor, străzilor, aleelor, parcurilor, creare de arboreți.
8. proiect de reamenajare a centrului orașului
9. program de colectare selectivă a deșeurilor, stație de transbordare a deșeurilor
10. elaborarea unui sistem modern de gestiune a domeniului public
11. amenajarea unor parcări publice
12. noi spații verzi amenajate în mai multe părți ale orașului
13. Extinderea și modernizarea rețelelor de electricitate și iluminat public
14. program de stimulare pentru reducerea traficului de autoturisme în oraș
15. pregătirea și executarea unui proiect pentru realizarea unui drum ocolitor al localității
16. cercetare științifică pentru lărgirea spectrului de aplicare a emanațiilor de gaze și a apelor termale, inclusiv compoziția apelor termale
17. Amenajare parc balnear
18. pistă de bicicliști
19. amenajare parcări pentru bicicliști în diferite puncte ale orașului
20. Reabilitarea patrimoniului cultural
21. Amenajarea unor WC-uri publice în oraș
22. Concesionarea controlată a transportului public de persoane
23. Efectuare lucrări de îmbunătățiri funciare
24. Studii, inventarieri cartografice, baze de date pentru înființarea de arii naturale protejate
25. Infrastructură pentru prevenirea inundațiilor și reducerea consecințelor inundațiilor

* Vezi și tabelul oportunităților de finanțare.

Orașul comunitar

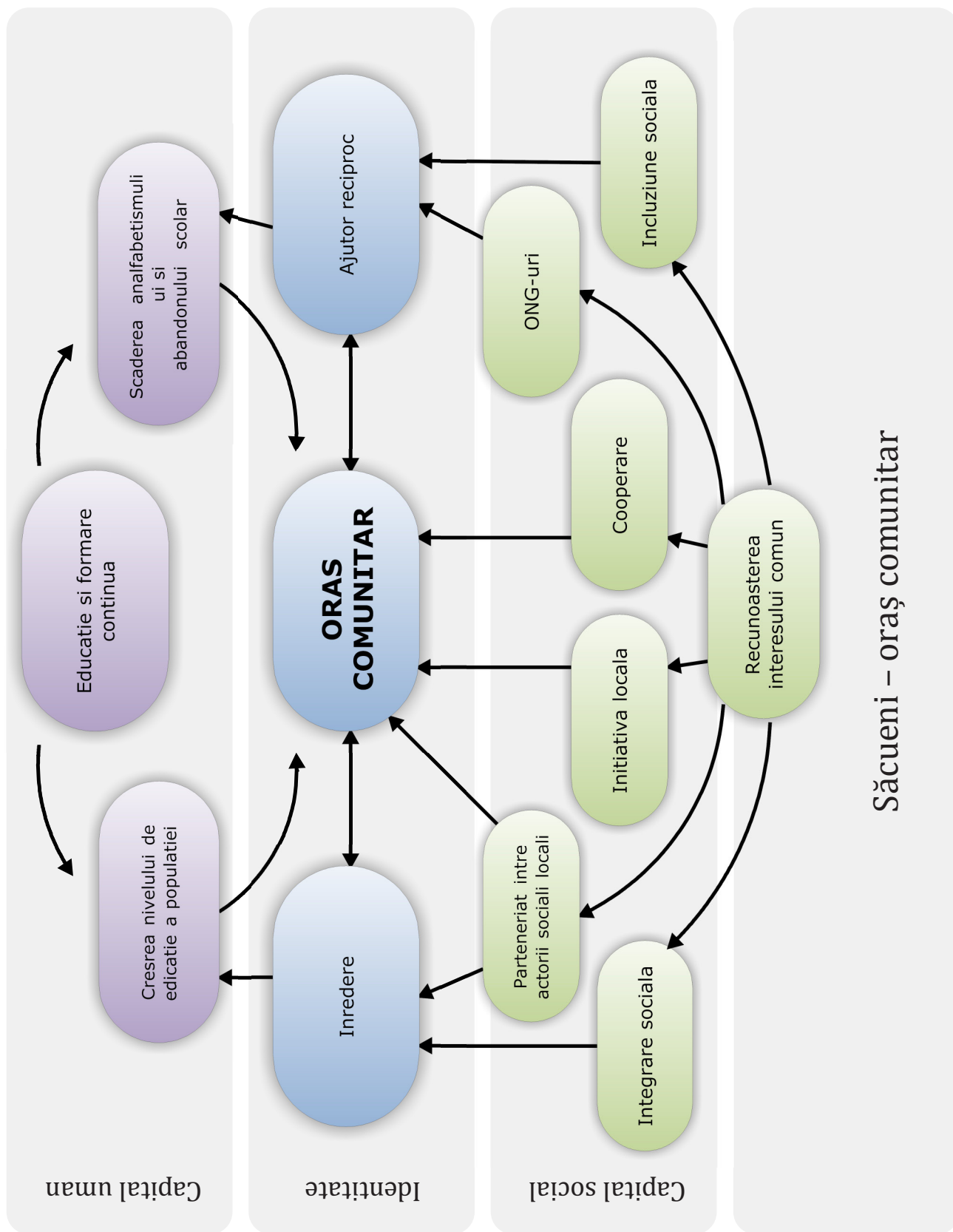
Tabelul nr. 10. Modelul ideal al strategiei „Orașul Comunitar”

Dimensiune / Indicator	Valori
Domeniul principal	Socio-cultural (resurse umane și sociale)
Scopul principal urmărit	<p><i>Capital uman:</i> Creșterea continuă a volumului stocului educațional</p> <p><i>Capital social:</i> Integrarea și resinserția socială a grupurilor marginale, excluse social (săraci, rromi, bătrâni, celor care sunt singuri) Dezvoltarea și consolidarea capitalului social la nivel de comunitate (cooperare, încredere în instituții publice, încredere și ajutor reciproc)</p> <p><i>Identitate locală specifică:</i> Închegarea unei identități colective locale</p>
Obiective specifice pe termen lung	<p>Formarea unei comunități locale funcționale, în care calitatea capitalului uman este în concordanță cu provocările pieței forței de muncă, unde interesul comun este recunoscut și respectat, unde nivelul mediu de școlarizare este cel puțin la nivel de liceu, și există o cooperare între principalele grupuri sociale existente în oraș, fără bariere etnice, sociale și locale.</p> <p>Practic, scopul principal constă în intergarea părților sociale într-un întreg organic și exprimat printr-un set de elemente însușite în comun.</p>
Obiective specifice pe termen scurt	<p><i>Capital uman:</i> Scăderea drastică a analfabetismului pe media pe țară Scăderea analfabetismului funcțional pe media pe țară Creșterea ponderii celor care au bacalaureat comparabil cu media pe țară Atragerea de specialiști respectiv stoparea migrației celor cu studii superioare, și atingerea mediei pe țară</p> <p><i>Capital social:</i> Crearea unei comunități bazată pe incluziune socială; Scăderea atitudinii și a practicilor discriminatorii; Inițiative locale autonome din partea populației; Elaborarea de soluții din partea actorilor sociali; ONG-uri funcționale; Cultură civică bazată pe atitudine responsabilă față de interesul comun</p> <p><i>Identitate locală:</i> Menținerea și susținerea identității comune Organizarea unor evenimente comunitare prin care se regăsesc toți locuitorii fără deosebire de etnie, statut social, stare materială, religie, apartenență politică</p>

<p>Obiective specifice pe termen imediat</p>	<p><i>Capital uman:</i></p> <p>Evitarea abandonului școlar, inserția și reinsertația celor cu vârstă școlară; Înlăturarea școlară în anul școlar 2010/2011 a celor cu vârsta de 6/7 ani; Susținerea celor care trec din ciclul gimnazial în cel liceal pentru a-și continua studiile liceale sau profesionale; Eficientizarea transportului elevilor în special al celor din zonele rurale; Modernizarea infrastructurii școlare (condiții);</p> <p>Identificarea nevoilor de care au nevoie cei cu vârstă adultă</p> <p>Stabilirea și dezvoltarea ofertelor educaționale pentru calificarea și recalificarea populației adulte la nivel local (în Săcueni)</p> <p>Stabilirea și dezvoltarea ofertelor educaționale pentru înlăturarea analfabetismului și analfabetismului funcțional destinat în special categoriilor defavorizate</p> <p>Stabilirea și dezvoltarea ofertelor cursurilor de calificare destinat în special membrilor comunității de afaceri locali</p> <p>Atragerea unor agenți și instituții care oferă cursuri de formare continuă pentru diversele categorii sociale de vârstă adultă (calificare, recalificare, perfecționare)</p> <p><i>Capital social:</i></p> <p>Identificarea liderilor de opinie la nivel de comunitate; Stabilirea principalelor căi de comunicare cu și printre lideri de opinie; Atragerea și consultarea permanentă; Conștientizarea lor în legătură cu rolul și responsabilitatea față de de interesul comun; Stabilirea de căi și modalități prin care consultarea cu populație poate avea loc</p> <p>Construirea unor structuri prin care este încurajată, consultarea, participarea și cooperarea cetățenilor la rezolvarea unor probleme comune</p> <p>Valorizarea și reinventarea unor tradiții cvasi-uitate care presupun colaborarea între membrii comunității</p> <p><i>Identitate locală:</i></p> <p>Elaborarea și cultivarea unei conștiințe colective integratoare pe baza realităților prezente dar în jurul unor tradiții care pot fi utile și funcționale, de exemplu Tradiția pompieristică, Tradiția regulilor de autogovernare ("Legile dealurilor cu vii"), Trecutul civic</p> <p>Promovare</p>
<p>Natura strategiilor implicate</p>	<p>Strategii de evitare</p>
<p>Actorii implicați</p>	<p>Actori locali (administrație, asistență socială, sănătate, ONG-uri), Actori regionali (asociații profesionale ONG-uri), Actori naționali implicați în procesul de învățare continuă</p>
<p>Acțiuni definitorii (<i>core actions</i>)</p>	<p>Descrierea concretă a acțiunilor majore vezi mai jos</p>
<p>Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)</p>	<p>Liceul Petofi Sandor, Profesori tineri și entuziaști, Intenția tinerilor de a învăța</p> <p>Tradiția pompieristică, Tradiția regulilor de autogovernare ("Legile dealurilor cu vii"), Trecutul civic, Patrimoniul construit</p>

Funcțiile manifeste și latente ale strategiilor	Creșterea calității forței de muncă și atractivității locului; O mai mare adaptabilitate a forței de muncă la schimbarea pieței; Strategii individuale mai performante; Cooperare comunitară Costuri și cheltuieli publice mai reduse pe termen mediu și lung
Instrumente utilizate	Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how; Educație și formare continuă; Consultare și comunicare permanentă Evenimente sociale, responsabilizare
Simboluri definitorii	„Personal instruit”, „Calitatea bună a forței de muncă” „Încredere”, „Cooperare”
Grupul țintă al strategiei (beneficiari)	<i>Principalul grup țintă:</i> <i>Capital uman:</i> Tinerii Cei care au abandonat școala, respectiv au vârsta școlară Analfabeții Rromii Adulții sub 55 de ani <i>Capital social și Identitate locală:</i> Toți locuitorii UAT Săcueni, dar cu accent pe tinerii sub 45 de ani cu studii medii și peste, comunitatea de afaceri Membrii marcanți ai comunității de afaceri
Alte	Acest aspect constituie cel mai important element al dezvoltării. În prezent nivelul de școlarizare a populației este deficitară, iar în lipsa unei intervenții energice stocul educațional se va deteriora rapid, și poate iremediabil. Acest lucru va duce foarte probabil în viitorul apropiat la creșterea numărului celor care se vor exclude din piața muncii, respectiv la creșterea celor asistați social. La fel, calitatea capitalului social existent în prezent este deficitară, intenția de cooperare respectiv încrederea în instituții este mică. Se urmăresc exclusiv strategii individuale, iar interesul comun nu este nici recunoscut, nici clădit. Segregarea socială și teritorială existentă accentuează acest fapt. Rolul administrației locale este una capitală, împreună cu ONG-urile, respectiv conducerea școlilor din oraș. Demontarea acestora este una top prioritară, pentru a evita degradarea și scindarea comunității. În acest sens clădirea unei identități comune locale unde și în care se regăsesc tot grupurile mari este strategică și imediată.

Potrivit / în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării

*Orașul Comunitar – dezvoltarea socială și a bazei de resurse umane****Obiective operative**

- formarea specialiștilor din turism
- atragerea în localitate a medicilor specialiști
- recalificarea unor segmente eliberate de alte domenii
- raționalizarea și sprijinirea sectorului de sănătate
- raționalizarea și sprijinirea sectorului de servicii sociale
- dezvoltarea vieții sociale: cultura, arte, spectacole, evenimente, media locală
- sprijinirea vieții civice și a activității de tineret
- formare profesională pentru diferite grupuri interesate
- prevenirea abandonului școlar și a îmbunătățirea statisticilor de analfabetism

Programe și măsuri

1. dezvoltarea învățământului legat de industria ospitalieră din localitate: ospătari, bucătari, receptioneri, cameriste etc.
2. recalificarea forței de muncă eliberată în domeniul meșteșugurilor tradiționale
3. asigurarea de avantaje, facilități pentru medici, asistenți, și alți specialiști în domeniul sănătății care se mută în oraș (ex. locuințe de serviciu, scutire sau reducere la anumite servicii municipale, etc.)
4. programe de prevenire a abandonului școlar
5. înființare serviciu de informare a populației
6. creșterea nivelului calității serviciilor medicale
7. Amenajarea unui complex sportiv
8. Construcția sau amenajarea unui club recreativ pentru tineri
9. Construcția sau amenajarea unui centru de zi pentru vârstnici
10. Construcția sau amenajarea unei cantine sociale
11. Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale
12. Înființarea unui centru de formare profesională pentru adulți și tineret
13. Campanii de informare privind creșterea capacității instituționale
14. Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii

* Vezi și tabelul oportunităților de finanțare.

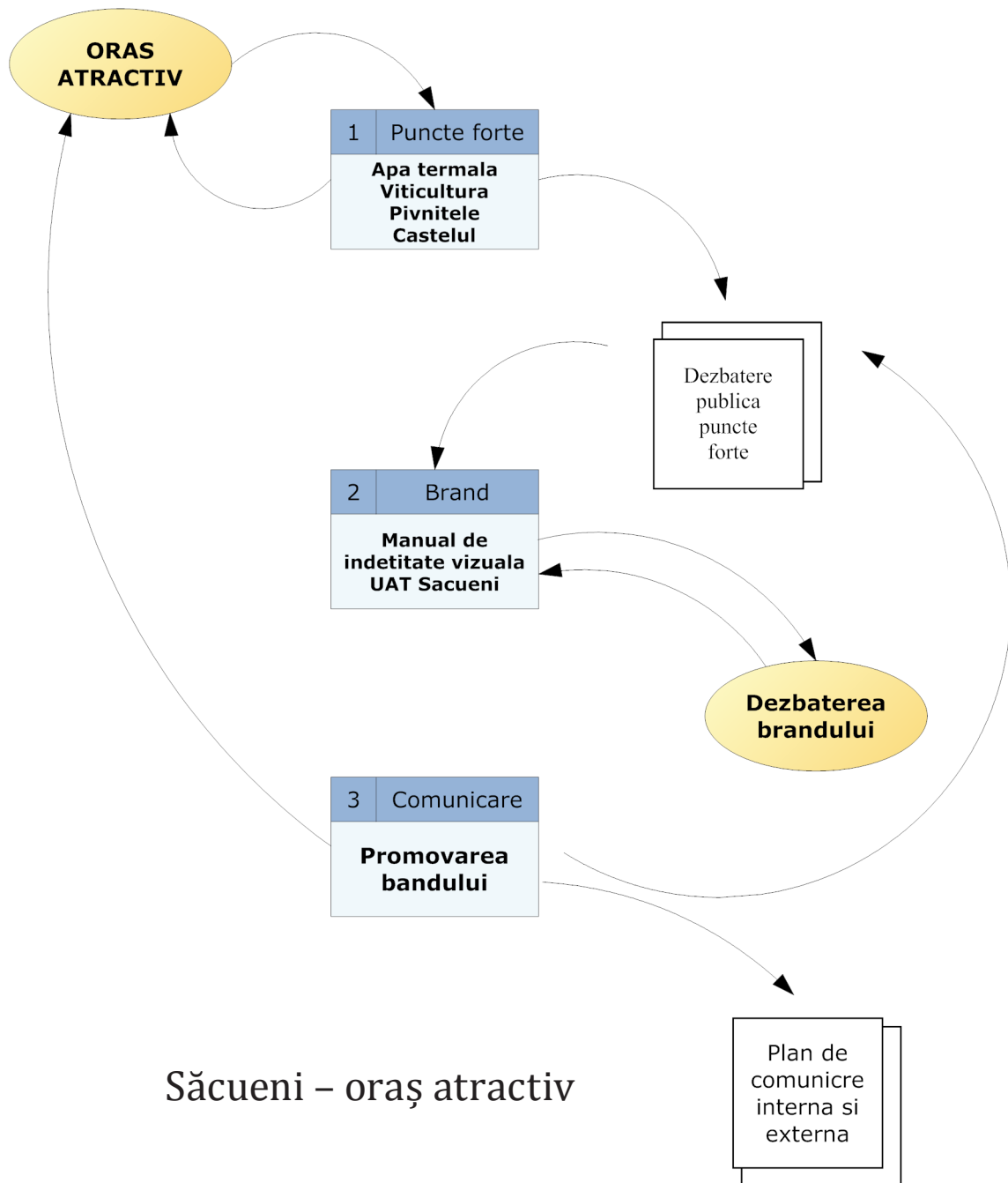
Orașul atractiv

Tabelul nr. 11. Modelul ideal al strategiei „Orașul Atractiv”

Dimensiune/Indicator	Valori
Domeniul principal	Socio-cultural și Economic (resurse simbolice)
Scopul principal urmărit	Elaborarea unui brand coerent și atractiv care exprimă succint și subliniază punctele forte ale localității care pot fi marketate pe piața națională și internațională (regiune transfrontalieră) sub sloganul <i>„Săcueni – Orașul apelor termale”</i>
Scopul concret pe termen lung	Formarea, calibrarea și ajustarea continuă a unui simbol operațional - <i>brand</i> - care este asociată spontan cu Săcueni, care este atractiv pe plan extern și care pune UAT Săcueni pe hartă, ca <i>„un loc, care merită de vizitat”</i>
Scopul concret pe termen scurt	Promovare pe toate căile posibile (cu predilecție pe Internet)
Scopul concret pe termen imediat	Identificarea elementelor care pot fi valorizate; Prezentarea în public a brandului propus; Dezbateră propunerilor de brand în comun, prin atragerea tuturor părților; Promovare în rândul cetățenilor Compatibilizarea brandului propus cu elementele simbolice deja utilizate și deja existente (steag, antet, etc.)
Natura strategiilor implicate	Strategii defensive (pentru a minimaliza marginalizării în competiția globală pentru resurse)
Actorii implicați	Actori locali (administrație, ONGO-uri), Actori regionali (asociații profesionale, ONG-uri), Actori internaționali ex. orașe înfrățite, Asociații internaționale de vini-/viticultură și turism, Asociații medicale Rețele de rudenie
Acțiuni definitorii (<i>core actions</i>)	Descrierea concretă a acțiunilor majore vezi mai jos
Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Apa termală; Vinul local, cu predilecție Bakator-ul; Pivnițele existente; Castelul; Clădirile istorice; Produsele agrare bio/eco; Bisericile, Cimitirul evreiesc corelate cu Tradiția pompieristică, Tradiția regulilor de autoguvernare (<i>„Legile dealurilor cu vii”</i>), Trecutul civic; mediul multicultural respectiv granița cu Ungaria Vizitele lui Petőfi Sándor respectiv Széchenyi István
Funcțiile manifeste și latente ale strategiilor	Orașul Săcueni va fi vizibil pe plan național și internațional Va atrage turiști și venit/profit Va ajuta orașul în procesul de specializare economică și socială în contextul economiei bazate pe servicii (ca rezultat al dezindustrializării) Va cataliza schimbarea de mentalitate a actorilor sociali

Instrumente utilizate	Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Consultare și comunicare permanentă; Promovare direcționată (în special în spațiul virtual pe Internet) Evenimente sociale, responsabilizare
Simboluri definitorii	<i>Săcueni – Orașul apelor termale, Castelul, Ștrandul, Complexul balnear, produse agricole eco/bio, Cimitirul evreiesc, și Valea Ierului în general, termenul de „Secui” din denumirea orașului</i>
Grupul țintă al strategiei (beneficiari)	<p><i>Principalul grup țintă:</i></p> <p>Turiștii din Ținutul Secuiesc, Turiștii din Ungaria, Turiști din Izrael</p> <p>Consumatorii/gospodăriile eco/sensibili din Oradea</p> <p>Alți turiști</p> <p><i>Alte grupuri țintă:</i></p> <p>Toți locuitorii UATS, dar cu accent pe tinerii sub 45 de ani cu studii medii și peste, comunitatea de afaceri</p> <p>Membrii marcanți ai comunității de afaceri</p> <p>ONG-uri</p>
Alte	<p>Acest aspect constituie un element noi față de situația actuală, în care a UAT Săcueni nu are un brand bine construit, dar care ara neapărat nevoie.</p> <p>Stabilirea strategiei prin care Orașul Atractiv este dezvoltat apare ca un element necesar, dar nu și suficient pentru bunăstarea orașului. Acest element trebuie să fie dublat de o specializare de economie reală și performantă - vezi descrierea Orașului Prosper.</p> <p>Totuși, în contextul în care competiția pentru resurse umane, simbolice, materiale și sociale cu siguranță va crește în următorii zece ani pe plan global, un brand, care să prezinte eficient elementele atractive este imperios necesară.</p> <p>Orașul Atractiv va avea un efect considerabil și cert asupra economiei orașului Săcueni - și în mod cert unul benefic și util.</p>

Potrivit / în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării

Săcueni – oraș atractiv

*Orașul atractiv – Marketingul localității****Obiective operative**

- Branduirea UAT Săcueni
- realizarea unui plan cuprinzător de marketing
- remodelarea centrului orașului și comunicarea acestui fapt prin diferite mijloace de comunicare
- ocrotirea moștenirii culturale existente
- crearea relației de parteneriat și de înfrățire cu alte orașe și regiuni

Programe și măsuri

1. relansarea și îmbunătățirea relațiilor diplomatice și politice a administrației locale cu administrația centrală și județeană
2. program de dialog cu populația locală
3. Punerea în valoare și promovarea prin broșuri, pliante a patrimoniului cultural existent: Castel, ștrand, vin, produse agricole eco/bio, meșteșuguri tradiționale
4. realizarea planului de marketing al localității
5. axarea pe caracteristici specifice doar orașului Săcueni
6. elaborarea sistemului de simboluri
7. programe de comunicații exterioare
8. concepția unui program sistematizat cu orașele înfrățite și cu orașe balneare din țară și din străinătate, special din Ungaria
9. Întârrire de know-how în diferite evenimente comune
10. Branduirea orașului Săcueni, crearea manualului de identitate vizuală

* Vezi și tabelul oportunităților de finanțare.

Orașul prosper

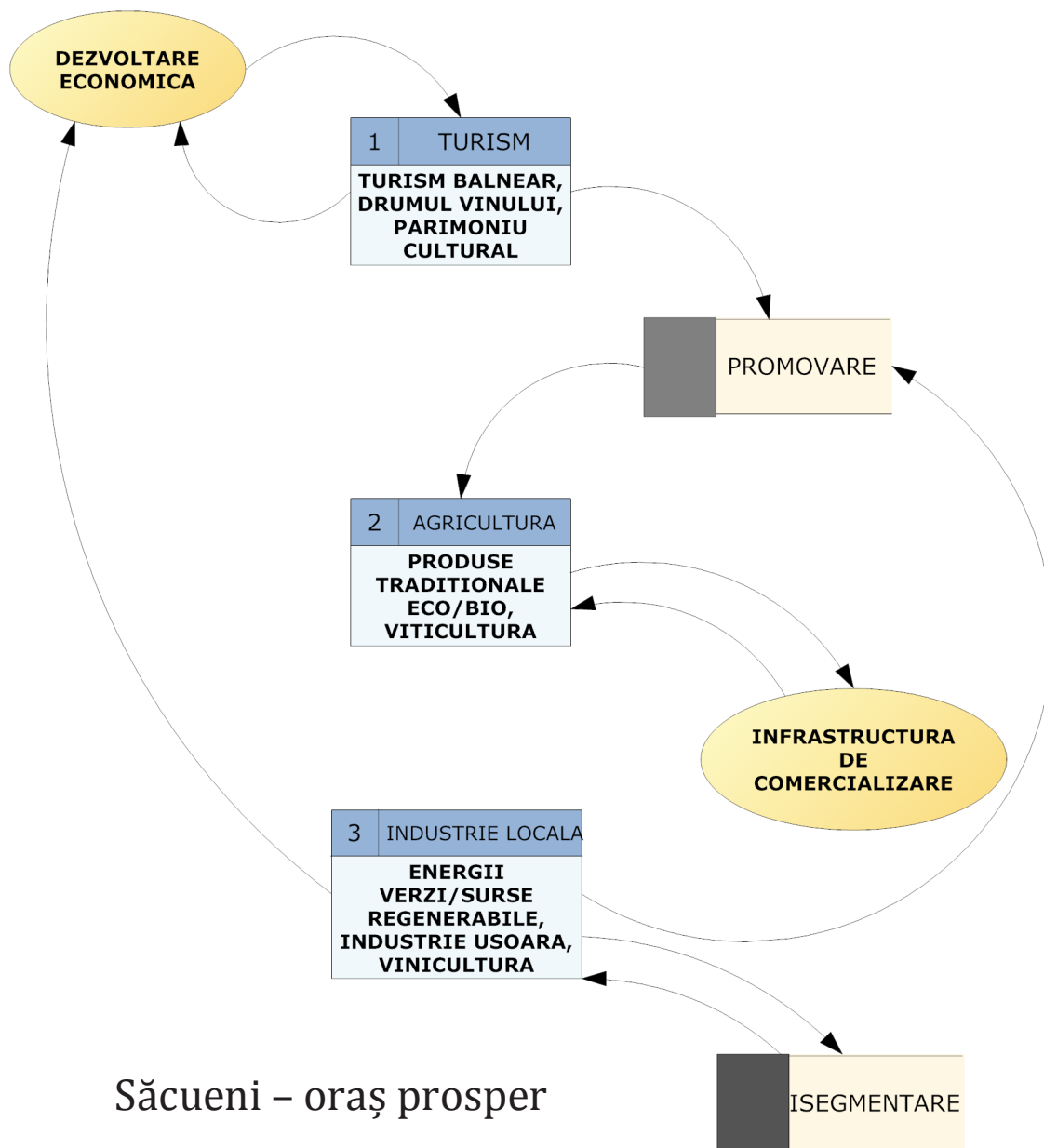
Tabelul nr. 12. Modelul ideal al strategiei „Orașul Prosper”

Dimensiune / Indicator	Valori
Domeniul principal	Economic (resurse materiale)
Scopul principal urmărit	<p>Reorientarea economiei locale cu tradiție în industria ușoară (textilă, confecții, încălțăminte) și agricultură iar în prezent axată pe comerțul cu amănuntul pe acele segmente ale economiei post-fordiste/de servicii care pot asigura o bunăstare relativă a populației active ocupate în contextul globalizării.</p> <p>Practic, se are în vedere o specializare a economiei orașului bazat pe potențialul de care deja dispune (apa termală, vini-/viticultură, patrimoniul construit, tradiția agrară respectiv pe termen mai lung pe sursele de energie regenerabile).</p> <p>Turismul, turismul balnear respectiv agricultura eco/bio completat cu producerea de energie regenerabilă vor reprezenta un viitor economic stabil, încheiat sub sloganul „Săcueni – Orașul apelor termale”</p>
Obiective specifice pe termen lung	<p>Dezvoltarea unei economii stabile, competitive în jurul apei termale, care să fie conectat la principalele rețele de economie globală</p> <p>Dezvoltarea orașului ca centru promotor pentru producerea de energie regenerabilă (eoliană, solară și desigur termală)</p> <p>Stabilirea turismului balnear ca ramură strategică a economiei locale</p> <p>Vinul și viticultura să fie parte integrantă a specificității locului, care joacă un rol în atragerea de turiști și în aducerea de profit</p> <p>Produsele agricole eco să valorifice tradiția agrară și să reprezinte o sursă constantă de venit pentru cei ocupați în acest domeniu</p> <p>Completarea cu elemente noi a Orașului Atractiv.</p>
Obiective specifice pe termen scurt	<p>Dezvoltarea industriei balneare</p> <p>Construirea unui centru balnear complex și modern</p> <p>Sprijinirea centrului de afaceri pentru promovarea afacerilor (know-how, informații, servicii destinate mediului de afaceri)</p> <p>Reabilitarea și modernizarea clădirilor atractive din punct de vedere turistic</p> <p>Înregistrarea ca marcă înregistrată a vinului specific și produs local</p> <p>Reabilitarea și punerea în valoare a cimitirului evreiesc</p> <p>Promovare pe toate căile posibile (cu prioritate pe Internet) a Orașului Atractiv</p> <p>Punerea în aplicare a Drumului Vinului din Valea Ierului (racordat la Drumul Vinului Sătmărean)</p>

<p>Obiective specifice pe termen imediat</p>	<p>Atragerea de fonduri și elaborarea de proiecte europene pentru dezvoltarea turismului în zonă și pentru exploatarea posibilităților legate de apa termală</p> <p>Schimarea orarului trecerii de frontieră Săcueni/Letavertes</p> <p>Stabilirea de contacte cu organizații internaționale profesionale, civile, religioase</p> <p>Elaborarea unui plan denumit Drumul Vinului din Valea Ierului, cu centru în Săcueni, respectiv al circuitelor turistice vale Ierului și Evreii din Vale Ierului cu centrul în Săcueni</p> <p>Înființarea unei rețele pentru comercializarea on-line a produselor agricole</p> <p>Încurajarea gospodăriilor care produc produse agricole eco/bio destinate gospodăriilor eco/bio-sensibile din Oradea și Ungaria (de exemplu legume, fructe, pâine de casă, ouă, șuncă, salam, slănină, cârnați, etc.) sub o singură denumire</p> <p>Elaborarea de studii de fezabilitate pentru posibilitatea de a produce energie regenerabilă</p> <p>Stabilirea de contacte cu firme care sunt interesați în industria energiilor regenerabile</p>
<p>Natura strategiilor implicate</p>	<p>Strategii ofensive, Strategii de dezvoltare (specializare, valorificarea potențialului economic)</p>
<p>Actorii implicați</p>	<p>Actori locali (administrație), Actori regionali (asociații profesionale, ONG-uri), Actori internaționali ex. orașe înfrățite, Asociații internaționale de viticultură și turism, Asociații medicale</p> <p>Experti</p> <p>Agenți guvernamentali</p> <p>Firme românești și străine</p> <p>Bănci</p>
<p>Acțiuni definitorii (<i>core actions</i>)</p>	<p>Descrierea concretă a acțiunilor majore vezi mai jos</p>
<p>Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)</p>	<p>Apa termală; Vinul local, cu predilecție Bakator-ul; Pivnițele existente; Castelul; Clădirile istorice; solul, deprinderile existente, Bisericile, Cimitirul evreiesc respectiv</p> <p>("Legile dealurilor cu vii"), Trecutul civic; Mediul multicultural și granița cu Ungaria</p>
<p>Funcțiile manifeste și latente ale strategiilor</p>	<p>Asigură locuri de muncă pentru populația de vârstă activă</p> <p>Asigură stabilirea în zonă a persoanelor cu educație peste medie</p> <p>Orașul Săcueni va fi vizibil pe plan național și internațional</p> <p>Va atrage turiști și venit/profit</p> <p>Va ajuta orașul în procesul de specializare economică și socială în contextul economiei bazate pe servicii (ca rezultat al deindustrializării)</p> <p>Va cataliza schimbarea de mentalitate a actorilor sociali</p> <p>Va genera noi investiții în sectoarele strategice (turism, sectorul agrar, energetic)</p>

Instrumente utilizate	<p>Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Utilizarea relațiilor cu orașele înfrățite, Stabilirea de contacte cu rețelele de specialitate, și rudenie din Israel, Ținutul Secuiesc, Ungaria</p> <p>Promovare direcționată (în special în spațiul virtual social pe Internet)</p> <p>Investiții și reabilitări</p>
Simboluri definatorii	<p><i>Săcueni – Orașul apelor termale, Castelul, Muzeul, Ștrandul, Complexul balnear, produse agricole eco/bio, Cimitirul evreiesc, și Valea Ierului în general, termenul de „Secui” din denumirea orașului, tradiția multiculturală, energia regenerabilă</i></p>
Grupul țintă al strategiei (beneficiari direcți și indirecti)	<p><i>Principalul grup țintă:</i></p> <p>Turisții din Ținutul Secuiesc, Turisții din Ungaria, Turisți din Izrael</p> <p>Consumatorii/gospodăriile eco/bio-sensibili din Oradea</p> <p>Alți turiști</p> <p><i>Alte grupuri țintă:</i></p> <p>Toți locuitorii UAT Săcueni, dar cu accent pe tinerii sub 45 de ani cu studii medii și peste, comunitatea de afaceri</p> <p>Membrii marcanți ai comunității de afaceri</p> <p>ONG-uri</p>
Alte	<p>Orașul Prosper va avea un efect considerabil și cert asupra economiei orașului Săcueni - și în mod cert unul benefic și util</p>

Potrivit / în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării

Săcueni – oraș prosper

*Orașul Prosper – Dezvoltarea economică****Obiective operative**

- atragerea unor investitori pentru unele unități industriale sistate
- dezvoltarea serviciilor: alimentație, informații, agrement, administrație
- sprijinirea agriculturii ecologice
- creșterea și diversificarea capacității de cazare și alimentație
- stimularea înființării și formării unor infrastructuri turistice auxiliare
- înființarea și dezvoltarea unui centru balnear
- dezvoltarea serviciilor de tratament și a celor complementare
- dezvoltarea culturii antreprenoriale
- dezvoltarea parteneriatelor public-privat, parteneriatelor între administrație și ONG-uri

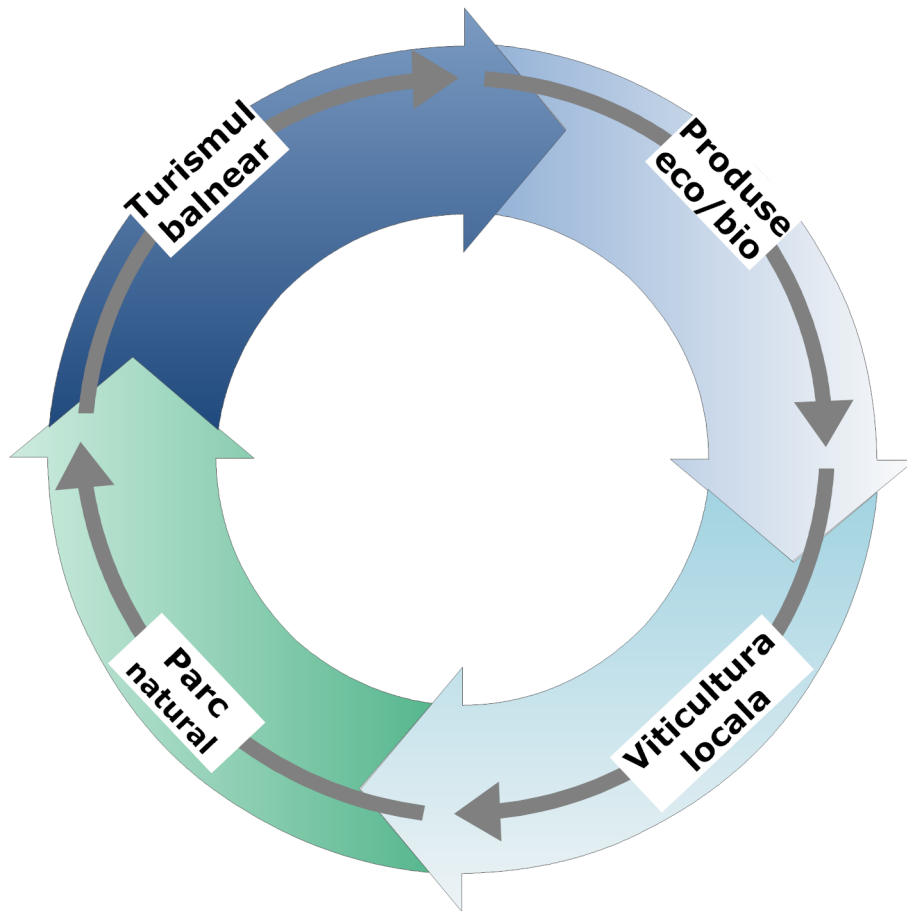
Programe și măsuri

1. program de atragere investitori în industria ușoară
2. sistem de sprijinire și promovare a agriculturii și producției ecologice, de produse animaliere și vegetale, vin
3. înființarea parcului balnear.
4. sprijinirea construirii de infrastructură auxiliară turismului (concesiuni terenuri etc.)
5. trasee de drumeție și sistem de informații prin plăci indicatoare
6. birou de informare turistică și de organizare evenimente socio-culturale
7. plan de urbanizare
8. atragerea de investitori strategici
9. traseu de mountain bike
10. stimularea creării noilor unități de cazare
11. trasee de plimbare în oraș
12. valorificarea modelelor învățate din experiența transfrontalieră: implementarea acestor modele de parteneriat public privat
13. Înființare centru de informare și incubator de afaceri
14. înființare centru de manufacturiere în vederea protejării și promovării meșteșugurilor tradiționale
15. Înființarea asociației de suport pentru vânzarea produselor tradiționale
16. Restaurarea patrimoniului cultural

* Vezi și tabelul oportunităților de finanțare.

Pincipalele direcții de specializare a economiei locale

Economia turismului

Turismul balnear

Tabelul nr. 13. Modelul ideal al dezvoltării turismului, cu accent pe turismul balnear, nucleul tare al „Orașului Prosper”.

Dimensiune/Indicator	Valori
Sectorul	Economic (servicii, bazat pe resurse naturale, culturale și resurse materiale)
Scopul principal urmărit	Dezvoltarea orașului sub egida „Săcueni – Orașul apelor termale” în direcția serviciilor turistice, cu predilecție către turismul balnear, utilizând principala resursă specifică, apa termală Deasemenea, se urmărește dezvoltarea serviciilor conexe turismului balnear (restaurante, locuri de agrement, pensiuni, centru de recreere) Atragerea turiștilor în zonă
Obiective specifice pe termen lung	Dezvoltarea unui complex de servicii balneo-climatic, la un preț accesibil, care să asigure locuri de muncă (venituri și trai) pentru cel puțin 20 la sută din populația activă ocupată.
Obiective specifice	Atragerea de fonduri și elaborarea de proiecte europene pentru dezvoltarea turismului în zonă și pentru exploatarea posibilităților legate de apa termală Stabilirea de contacte cu organizații care promovează turismul respectiv oferă servicii de turism Schimarea orarului trecerii de frontieră Săcueni/Letavertes Formarea personalului angrenat în aceste servicii Dezvoltarea industriei balneare Construirea unui centru balnear complex și modern Dezvoltarea serviciilor conexe turismului balnear (facilități de recreere și de petrecerea timpului liber) Diseminarea cunoștințelor și deprinderilor culinare specifice gastronomiei kosher Elaborarea de programe și organizarea circuitelor turistice în zonă, cu centrul în orașul Săcueni / vezi proiecte turistice conexe Promovare continuă a bandului orașului
Actorii implicați	Actori locali (administrație), Actori regionali (asociații profesionale, ONG-uri), Actori internaționali ex. orașe înfrățite, Asociații internaționale de viticultură și turism, Asociații medicale Agenții turistice Experți Agenți guvernamentali Firme românești și străine Bănci
Proiecte turistice conexe	Drumul Vinului din Valea Ierului, Circuitul „Evreii din Valea Ierului” respectiv, Valea Ierului*

Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Apa termală; Vinul local, cu predilecție Bakator-ul; Pivnițele existente; Castelul; Clădirile istorice; Bisericile, Cimitirul evreiesc corelate și cu Festivalul vinului, Toamna pe Valea Ierului
Funcțiile manifeste și latente a proiectului	Asigură locuri de muncă pentru populația de vârstă activă Va atrage turiști și venit/profit Va ajuta orașul în procesul de specializare economică și socială în contextul economiei bazate pe servicii (ca rezultat al dezindustrializării)
Instrumente utilizate	Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Utilizarea relațiilor cu orașele înfrățite, Stabilirea de contacte cu rețelele de specialitate, și rudenie din Israel, Ținutul Secuiesc, Ungaria Promovare direcționată (în special în spațiul virtual social pe net) Investiții și reabilitări permanente
Simboluri definitorii	<i>Săcueni – Orașul apelor termale, Castelul, Ștrandul, Complexul balnear, Cimitirul evreiesc, și Valea Ierului în general, termenul de „Secui” din denumirea orașului, tradiția multiculturală, „Butoiul căpitanului”</i>
Grupul țintă al sectorului (beneficiari direcți și indirecti)	<i>Principalul grup țintă:</i> Turiștii din Ținutul Secuiesc, Turiștii din Ungaria, Turiști din Israel Alți turiști <i>Alte grupuri țintă:</i> Antreprenori locali
Descrierea grupurilor țintă 1. Seciuii din secuime (cu o recădere din Mureș, Harghita, Covasna)	Restabilirea legăturilor existente pe vremea comunismului între turiștii din Ținutul Secuiesc care obișnuiau să petreacă vacanța în Săcueni Exploatarea termenului de „secui” din denumirea orașului trebuie targetat segmentul: Familii care au în componență persoane cu vârstă mai înaintată (peste 45-50 ani), cu un venit peste mediu cu probleme minore de sănătate, care călătoresc rar în afara țării, și care caută un mediu relativ cunoscut și familiar
Descrierea grupurilor țintă 2. Turiștii din Ungaria	Valorificarea legăturilor transfrontaliere deja existente Familii cu o puternică identitate națională, cu un venit mediu, care nu vorbesc o altă limbă străină și care doresc să petreacă timp liber într-un mod activ sau care au nevoie de tratament balnear
Descrierea grupurilor țintă 3. Turiștii din Israel	Dezvoltarea și cultivarea legăturilor între administrație și descendenții persoanelor care sunt înmormântate în Cimitirul evreiesc din Săcueni Familii cu copii cu rădăcini din Ardeal, cu un venit peste mediu, cu interes deosebit pentru istoria evreilor/înaintașilor din Ardeal și care doresc să petreacă timp liber într-un mod activ sau care au nevoie de tratament balnear

Potrivit / în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării

* Vezi descrierea detaliată din text.

Drumul vinului

Tabelul nr. 14. Modelul ideal al Drumului Vinului, un element important al „Orașului Prosper”.

Dimensiune / Indicator	Valori posibile
Sectorul	Economic (servicii, bazat pe resurse naturale, produse specifice locale, resurse culturale și materiale)
Scopul principal urmărit	Punerea în valoare a viticulturii și viniculturii specifice locului respectiv a pivnițelor tradiționale ca puncte forte a serviciilor oferite turiștilor Atragerea turiștilor în zonă
Obiective specifice pe termen lung	Elaborarea unui drum tematic al Vinului, în colaborare cu localitățile învecinate
Obiective specifice	Atragerea de fonduri și elaborarea de proiecte europene pentru dezvoltarea Drumului Vinului din Valea Ierului Schimbarea orarului trecerii de frontieră Săcueni/Letavertes Stabilirea de contacte cu AREV, administrația localităților învecinate, respectiv Consiliul Județean Satu Mare, și autorități din Ungaria Conectarea la programul Drumul Vinului Sătmărean Stabilirea de contacte cu organizații care promovează turismul respectiv oferă servicii de turism din zonă și din Ungaria Recenzarea și reabilitarea pivnițelor existente Înregistrarea mărcii Bakator ca marcă înregistrată la OSIM Dezvoltarea serviciilor conexe (pensuni, restaurante, facilități de recreere și de petrecerea timpului liber) Elaborarea de programe și organizarea circuitelor turistice în zonă, cu centrul în orașul Săcueni / vezi proiectele turistice conexe Promovarea continuă a brandului orașului
Actorii implicați	Actori locali (administrație), Actori regionali (asociații profesionale, ONG-uri), Actori internaționali ex. orașe înfrățite, Asociații locale internaționale de vinicultură Firme românești și străine Agenții turistice
Proiecte turistice conexe	Turismul balenar, Circuitul „Evreii din Valea Ierului” respectiv, Valea Ierului, Țarcul/Parcul Natural Săcueni
Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Vinul local, cu predilecție Bakator-ul; Pivnițele existente; Tradiția vinului; Întrecerile și concursurile de vin; Degustările de vin; Vizite organizate în pivnițe; Demonstrații; Expoziții
Funcțiile manifeste și latente ale proiectului	Asigură locuri de muncă pentru o parte a populației active; Va atrage turiști și venit/profit Va ajuta la întărirea turismului în zonă

Instrumente utilizate	<p>Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Utilizarea relațiilor cu orașele înfrățite, Stabilirea de contacte cu rețelele de specialitate, respectiv de rudenie din Israel, Ținutul Secuiesc și Ungaria (în principal)</p> <p>Promovare direcționată (în special în spațiul virtual pe net)</p> <p>Investiții și reabilitări permanente</p> <p>Concursurile de vin</p>
Simboluri definitorii	<p>Pivnițele tradiționale, vinul, patrimoniul cultral, Festivalul vinului, Toamna pe Valea Ierului</p> <p>Legile specifice referitoare la organizarea viilor, Muzeul</p>
Grupul țintă a proiectului (beneficiari direcți și indirecti)*	<p><i>Principalul grup țintă:</i></p> <p>Turiști din Ținutul Secuiesc, Turiști din Ungaria, Turiști din Israel</p> <p>Alți turiști, cupluri din Oradea și localitățile apropiate</p> <p><i>Alte grupuri țintă:</i></p> <p>Antreprenori locali</p>

Potrivit / în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării

* Vezi descrierea lor anterioară

Agricultura ecologică

Tabelul nr. 15. Modelul ideal al dezvoltării agriculturii bio-eco local un alt element al „Oraşului Prosper”

Dimensiune/Indicator	Valori posibile
Sectorul	Economic (servicii, bazat pe resurse naturale, culturale și materiale)
Scopul principal urmărit	Punerea în valoare a tradiției agrare al localității și crearea de posibilități pentru gospodăriilor angrenate în agricultură la nivel redus, fără alte posibilități prin exploatarea creșterii atitudinii și climatului pro eco-bio a consumatorilor de produse premium
Obiective specifice pe termen lung	Specializarea pe producerea produselor agrare eco-bio de calitate superioară și comercializarea lor via internet pentru gospodării <i>eco-friendly</i> din orașele apropiate
Obiective specifice	Înregistrarea unei asociații de interes comun care va brandui și comercializa produsele agrare pe internet Dezvoltarea unei singure mărci sub care produsele vor fi comercializate pe internet Diseminarea informațiilor și deprinderilor necesare producerii produselor eco/bio Construirea unei structuri prin care produsul ajunge la consumator Specializarea gospodăriilor pe produse agrare „Reinventarea” cireșii Fabry (Sandor) Promovare continuă și lărgirea ofertei
Actorii implicați	Actori locali (administrație), Actori regionali (asociații profesionale, ONG-uri) Firme românești și străine
Proiecte conexe	Turismul balenar
Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Solul propice, tradiția agricolă, climat favorabil eco-friendly
Funcțiile manifeste și latente ale proiectului	Asigură locuri de muncă pentru o parte a populației active ocupate în agricultură; Va produce venit/profit Va ajuta la întărirea turismului în zonă Va contribui la consolidarea brandului orașului
Instrumente utilizate	Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Promovare direcționată (în special în spațiul virtual pe Internet) Investiții și reabilitări permanente
Simboluri definitorii	Produsul natural, sănătos, autohton respectiv exemplul funcțional <i>Numulites</i> sau <i>Coșul Verde</i> din regiunea Cluj

Grupul țintă a proiectului (beneficiari direcți și indirecti)	<p><i>Principalul grup țintă:</i></p> <p>Gospodăriile cu un venit mare, eco friendly, care utilizează fercent internetul, care sunt consumatori premium din orașele din zonă, în special din Oradea</p> <p><i>Alte grupuri țintă:</i></p> <p>Antreprenori locali</p> <p>Hotelieri locali</p>
---	--

Potrivit / în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării

Țarc / parc natural

Tabelul nr. 16. Modelul ideal al dezvoltării unui țarc pentru organizarea de partide de vânătoare și pescuit și parc natural ca parte posibilă pe termen lung a „Orașului Prosper”*

Dimensiune/Indicator	Valori posibile
Sectorul	Economic (servicii, bazat pe resurse naturale)
Scopul principal urmărit	<p>Punerea în valoare a posibilităților geografice, a lacurilor, a florei și faunei specifice locului prin construirea în parteneriat public privat al unui țarc de animale sălbatice unde se pot organiza concursuri și întreceri de vânat și pescuit</p> <p>Înființarea unei zone naturale pentru valorificarea posibilităților naturale a Văii Ierului în UAT Săcueni</p>
Obiective specifice pe termen lung	<p>Înființarea unui țarc pentru vânat</p> <p>Înființarea unui parc natural care exploatează specificitatea naturală a zonei</p>
Obiective specifice	<p>Întocmirea documentației pentru elaborarea studiului de fezabilitate</p> <p>PPP</p> <p>Construirea unei structuri care să elaboreze posibilitățile juridice, naturale, organizatorice prin care planul poate fi pus în aplicare</p> <p>Înființarea și/sau sprijinirea unei asociații locale ale pescarilor și vânătorilor</p> <p>Schimarea orarului trecerii de frontieră Săcueni/Letavertes</p> <p>Reclamă, promovare continuă și lărgirea ofertei</p>
Actorii implicați	Actori locali (administrație și privat)
Proiecte conexe	Turismul balenar, Drumul Vinului
Elemente definitorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Condițiile geografice, lacurile, flora, fauna, notorietatea țarcului de la Balc, aeroportul internațional Oradea, zona transfrontalieră

Funcțiile manifeste și latente ale proiectului	<p>Asigură locuri de muncă pentru o parte a populației active din silvicultura</p> <p>Va produce venit/profit</p> <p>Va ajuta la întărirea turismului în zonă</p> <p>Va aduce în zonă turiști/oameni de afaceri</p> <p>Va cataliza investițiile în zonă</p> <p>Va contribui la consolidarea brandului orașului</p>
Instrumente utilizate	<p>Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Parteneriat Public Privat;</p> <p>Promovare direcționată (în special în spațiul virtual pe net)</p> <p>Investiții și reabilitări permanente</p>
Simboluri definitorii	Cocoșul de munte, mistrețul, peștele, vânat, vânător, natura
Grupul țintă a proiectului (beneficiari direcți și indirecti)	<p><i>Principalul grup țintă:</i></p> <p>Persoanele cu venit mare și foarte mare care practică vânatul în mod habitual, din afara țării (țarc)</p> <p>Turiștii atrași de apa termală (parcul natural)</p> <p><i>Alte grupuri țintă:</i></p> <p>Antreprenori locali</p> <p>Hotelieri locali</p>

Potrivit/în concordanță cu datele culese de pe teren, respectiv scopurile propuse ale dezvoltării.

** În funcție de evoluția economiei pe termen lung.*

Servicii sociale pentru vârstnicii din zona Oradea

Tabelul nr. 17. Modelul proiectului servicii sociale pentru bătrâni, ca parte a Orașului Prosper/ Comunitar.

Dimensiune/Indicator	Valori posibile
Sectorul	Economic (servicii, resurse materiale)
Scopul principal urmărit	Specializarea pe servicii sociale – care lipsesc cu desăvârșire din zonă – pe termen lung, în contextul reorganizării sistemului de serviciu social din România și dezvoltării probabile pe termen mediu a serviciilor sociale în sistem competitiv bazat pe piață. Se are în vedere dezvoltarea unei servicii ce oferă îngrijire într-un cadru instituțional și organizat pentru persoane vârstnice singure contra cost.
Obiective specifice pe termen lung	Înființarea unei instituții/rețele de instituții care are ca funcție îngrijirea persoanelor contra-cost, în regim de pay-for.
Obiective specifice	Încurajarea mediului de afaceri pentru a se deschide în direcția serviciilor sociale, în regim privat Îtocmirea documentației pentru elaborarea studiului de fezabilitate PPP Parteneriate cu bisericile existente pe teritoriul UAT Săcueni Reclamă, promovare continuă și lărgirea ofertei
Actorii implicați	Actori locali, ca factori catalizatori Intreprinderi și organizații caritabile Intreprinderi private, bisericile
Proiecte conexe	Oraș Comunitar
Elemente definatorii/Valori (<i>core elements & values</i>)	Lipsa ofertei de pe piață, procesul de îmbătrânire a populației, numărul mare de persoane vârstnice singure
Funcțiile manifeste și latente ale proiectului	Asigură locuri de muncă pentru o parte a populației active Va produce venit/profit
Instrumente utilizate	Atragerea de fonduri, Atragerea de know-how, specialiști și expertiză; Parteneriat Public Privat și biserici; Promovare direcționată (în special în spațiul virtual pe net) Investiții și reabilitări permanente
Simboluri definatorii	"Noi avem grijă de bătrânii noștri"
Grupul țintă a proiectului (beneficiari direcți și indirecti)	<i>Principalul grup țintă:</i> Persoanele vârstnice, cu venit mare, singure, din orașele mari din vestul Transilvaniei, și estul Ungariei <i>Alte grupuri țintă:</i> Antreprenori locali

Oportunități de finanțare pentru Autoritatea Administrativ Teritorială orașul Săcueni*

(inventarierea surselor de finanțare din fonduri europene
– FEDR, FC, FSE –, guvernamentale și alte surse)

Fonduri europene

Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice	
Autoritatea de management	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri www.amposcce.minind.ro
Organisme intermediare	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri – Axa prioritară 1 Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică) – Axa prioritară 2 Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale www.mcsi.ro – Axa prioritară 3 Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri – Direcția Generală Energie, Petrol și Gaze – axa prioritară 4
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</i>
Obiectiv	Sprijinirea competitivității economice prin creșterea interacțiunilor dintre sectorul public și întreprinderi/cetățeni prin valorificarea la maxim a potențialului TIC
Domeniul major de intervenție	3.1. Susținerea utilizării tehnologiei informației
Operațiunea	3.1.2 Sprijin pentru autoritățile administrației publice locale pentru realizarea rețelilor broadband și a punctelor de acces public la internet în bandă largă (PAPI) în zonele de eșec al pieței.
Operațiunea	3.1.4 Susținerea conectării unităților școlare la internet prin conexiuni broadband.
Domeniul major de intervenție	3.2. Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne
Operațiunea	3.2.1 Susținerea implementării de soluții de e-guvernare și asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar.
Operațiunea	3.2.2 Implementarea de sisteme TIC în scopul creșterii interoperabilității sistemelor informatice.
Operațiunea	3.2.3 Susținerea implementării de aplicații de E-Learning.

* Se ia în inventar numai axele prioritare și domeniile majore de intervenție în cazul cărora UAT Săcueni ar fi solicitant eligibil și în cazul cărora mai există fonduri neepuizate

Operațiunea	3.2.4 Susținerea implementării de soluții de e-sanatate și asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar.
<i>Axa prioritară 4</i>	<i>Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice</i>
Domeniul major de intervenție	4.2. Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
Operațiunea	Sprijinirea investițiilor în modernizarea și realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, prin valorificarea resurselor energetice regenerabile: a biomasei, a resurselor hidroenergetice (de mică putere), solare, eoliene, a biocombustibilului, a resurselor geotermale și a altor resurse regenerabile de energie
Program Operațional Sectorial de Mediu	
Autoritatea de Management	Ministerul Mediului și Pădurilor www.mmediu.ro
Organism intermediar	Organism Intermediar Regiunea 6 Nord-Vest Cluj-Napoca
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Deșeuri: Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate</i>
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>Termoficarea (Buget total 458 milioane Euro, din care grant UE 229 milioane Euro)</i>
<i>Axa prioritară 4</i>	<i>Protecția naturii (Buget total 215 milioane Euro, din care grant UE 172 milioane Euro)</i>
Program Operațional Regional	
Autoritatea de Management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului www.mdrt.ro , www.inforegio.ro
Organism Intermediar	Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest www.nord-vest.ro
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor</i>
Domeniul major de intervenție	1.1 Centre Urbane
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>Îmbunătățirea infrastructurii sociale</i>
Domeniul major de intervenție	3.1 Reabilitarea /modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate.
Domeniul major de intervenție	3.2 Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale.
Domeniul major de intervenție	3.4 Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă
<i>Axa prioritară 4</i>	<i>4. Sprijinirea mediului de afaceri regional și local</i>
Domeniul major de intervenție	4.1 Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală.
Domeniul major de intervenție	4.2 Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități

<i>Axa prioritară 5</i>	<i>5. Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului</i>
Domeniul major de intervenție	5.3 Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică
Programul Life +	
Autoritatea națională	Ministerul Mediului și Pădurilor www.mmediu.ro
	LIFE este instrumentul financiar care susține proiectele Statelor Membre pentru mediu și conservarea naturii.
Componenta Natură și Biodiversitate	Componenta Natură și Biodiversitate continuă și extinde programul inițial LIFE-Natură. Prin această componentă se co-finanțează proiecte ce promovează cele mai bune practici, proiecte demonstrative, proiecte care contribuie la implementarea Directivelor Păsări și Habitate. Va co-finanța proiectele inovative sau demonstrative care contribuie la implementarea obiectivelor Comunicatului Comisiei (COM(2006) 216 final) „Stoparea pierderii biodiversității până în 2010 - și după”. Cel puțin 50% din bugetul programului LIFE+ va fi alocat proiectelor LIFE+ Natură și Biodiversitate. LIFE+ Natură va co-finanța proiecte ce promovează cele mai bune practici, proiecte demonstrative, proiecte care contribuie la implementarea Directivelor Păsări și Habitate. Rata maximă de co-finanțare este de 50%, însă poate fi și de 75% pentru proiectele orientate pe speciile și/sau habitatele prioritare. LIFE+ Biodiversitate va co-finanța proiectele inovative sau demonstrative care contribuie la implementarea obiectivelor Comunicatului Comisiei (COM(2006) 216 final) „Stoparea pierderii biodiversității până în 2010 - și după”. Rata maximă de co-finanțare va fi de 50%.
Componenta Guvernare și politici de mediu	Componenta guvernare și Politici de mediu continuă și extinde programul inițial LIFE-Mediu. Prin această componentă se co-finanțează proiecte care contribuie la implementarea politicii de mediu comunitare, dezvoltarea unor abordări inovative a politicilor, tehnologii, metode și instrumente, cunoștințe de bază cu privire la politica de mediu și legislație, monitorizarea presiunilor asupra mediului (inclusiv monitorizarea pe termen lung a pădurilor și a interacțiunilor de mediu). Rata maximă de co-finanțare va fi de 50%.
Componenta Informare și comunicare	Este o componentă nouă a programului care va co-finanța proiecte ce urmăresc implementarea campaniilor de comunicare și conștientizare a mediului, protecția naturii și conservarea biodiversității, precum și proiectele care fac referire la prevenirea incendiilor forestiere (campanii de conștientizare, training specific). Rata maximă de cofinanțare va fi de 50%.
Program Operațional Sectorial de Dezvoltarea Resurselor Umane www.fseromania.ro	
Autoritatea de Management	Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale www.mmuncii.ro
Organism Intermediar	OI POSDRU Nord-Vest http://www.runv.ro/
<i>Axa Prioritară 1</i>	<i>Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere</i>
Domeniul major de intervenție	DMI 1.1 Acces la educație și formare profesională inițială de calitate DMI 1.3 Dezvoltarea resurselor umane în educație și formare profesională DMI 1.4 Calitate în Formarea Profesională Continuă
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii</i>

Domeniul major de intervenție	DMI 2.1 Tranziția de la școală la viață activ DMI 2.2 Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii DMI 2.3 Acces și participare la Formare Profesională Continuă
<i>Axa prioritară 4</i>	<i>Modernizarea serviciului public de ocupare</i>
Domeniul major de intervenție	DMI 4.1 Întărirea capacității Serviciului Public de Ocupare pentru furnizarea serviciilor de ocupare DMI 4.2 Formarea personalului propriu al Serviciului Public de Ocupare
<i>Axa prioritară 5</i>	<i>Promovarea măsurilor active de ocupare</i>
Domeniul major de intervenție	DMI 5.1. Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare DMI 5.2 Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă.
<i>Axa prioritară 6</i>	<i>Promovarea incluziunii sociale</i>
Domeniul major de intervenție	DMI 6.1 Dezvoltarea economiei sociale DMI 6.2 Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii DMI 6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii DMI 6.4 Inițiative trans-naționale pe piața inclusivă a muncii
Program Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative www.fseromania.ro	
Autoritate de Management	Ministerul Administrație și Internelor www.mai.gov.ro
Organism intermediar	-
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice</i>
Domeniul major de intervenție	1.1 Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ
Operațiunea 1	Elaborarea unui set de instrumente, metode și a unui cadru instituțional (inclusiv planificarea strategică și bugetarea pe programe) specific unei abordări orientate către politici publice, care să ducă la o mai bună reglementare (și la reducerea costurilor administrative) în administrația publică
Operațiunea 2	Instruirea specialiștilor implicați în procesul de formulare a politicilor publice în ministerele de linie și în administrația publică locală.
Operațiunea 3	Implementarea planurilor strategice și training în planificarea strategică (inclusiv în bugetarea pe programe) pentru personalul de conducere din administrația publică centrală și locală, inclusiv training pentru consiliile inter-ministeriale și un program de formare formatori.
Operațiunea 4	Dezvoltarea de mecanisme pentru a promova și implementa inițiative de parteneriat la toate nivelurile pentru a asigura implicarea factorilor interesați în procesul de dezvoltare a politicilor publice

Domeniul major de intervenție	1.3 Îmbunătățirea eficacității organizaționale
Operațiunea 1	Revizuirea structurilor și implementarea propunerilor care rezultă din acestea, implementarea de instrumente moderne, stabilirea și operaționalizarea unor structuri noi, cum ar fi: centrul pentru reforma managementului public, asociațiile de dezvoltare inter-comunitare, un corp de administratori publici profesioniști în administrația locală etc.
Operațiunea 2	Introducerea unor reforme privind managementul calității
Operațiunea 3	Implementarea unui sistem de management al performanțelor resurselor umane
Operațiunea 6	Module de pregătire în domenii ca achizițiile publice, ECDL, limbi străine, dezvoltarea de proiecte, licitarea și managementul proiectelor, etc
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare</i>
Domeniul major de intervenție	2.1 - Sprijin pentru procesul de descentralizare sectorială a serviciilor
Operațiunea 2	Elaborarea unor proceduri de cooperare între administrația publică centrală și locală, și între autoritățile și școli / spitale / servicii de asistență socială descentralizate sau alte structuri implicate în procesul de descentralizare
Operațiunea 3	Training pentru funcționarii publici din administrația publică locală, mai ales din sectorul de educație (inclusiv pentru reprezentanții autorităților locale în consiliile de administrație ale școlilor), și din sectorul de sănătate pentru a implementa eficient noile servicii descentralizate.
Operațiunea 5	Optimizarea structurilor pentru noile servicii descentralizate / deconcentrate din cele trei sectoare prioritare.
Domeniul major de intervenție	2.2 Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor
Operațiunea 1	Dezvoltarea, testarea și implementarea unor standarde de cost și calitate a serviciilor publice
Operațiunea 3	Elaborarea de mecanisme /instrumente/proceduri pentru îmbunătățirea sistemului de colectare a taxelor, inclusiv crearea unei interfețe pentru bazele de date existente
Operațiunea 4	Implementarea inițiativelor de reducere a duratei de livrare a serviciilor publice (de exemplu, ghișeul unic pentru cetățeni, și în formă electronică, planificarea serviciilor destinate cetățenilor, managementul documentelor, folosirea regulii aprobării tacite, etc.).
Operațiunea 5	Training în domeniul evaluării performanțelor serviciilor publice.
Operațiunea 6	Analiza problemelor specifice furnizării serviciilor publice în vederea simplificării și reducerii barierelor administrative pentru cetățeni.
Operațiunea 7	Introducerea și menținerea în funcțiune a sistemelor de management, inclusiv EMAS (Echo Management and Audit Scheme)
Operațiunea 8	Folosirea mecanismelor electronice, de exemplu, portaluri internet și baze de date
Operațiunea 9	Implementarea unor documente cadru privind furnizarea de servicii publice (charters - documente care introduc un set de principii generale privind calitatea furnizării de servicii către cetățeni

Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România http://www.huro-cbc.eu/ , www.infocooperare.ro	
Autoritatea de Management	Agenția Națională de dezvoltare Ungaria www.nfu.ro
Autoritate Națională	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului www.mdrt.ro
Secretariatul Tehnic Comun	Vati – Companie Publică non-profit de Dezvoltare Regională www.vati.hu
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Îmbunătățirea condițiilor de baza ale dezvoltării durabile comune în zona de cooperare</i>
Domeniul major de intervenție	<p>1.1: Îmbunătățirea facilitatilor de transport transfrontalier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construcția, reabilitarea și lărgirea drumurilor care leagă localități de pe cele două laturi ale frontierei • Construcția, reabilitarea și lărgirea drumurilor care leagă satele mici de drumuri principale/autostrăzi, care conduc către graniță • Construcția, reabilitarea drumurilor pentru bicicliști • Dezvoltarea (reabilitarea) unor trasee scurte de linii de cale ferată transfrontaliere în vederea îmbunătățirii transportului feroviar (de mărfuri și persoane) • Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente de proiectare tehnică, de planuri arhitecturale și evaluări de mediu legate de dezvoltarea rutieră • Realizarea unor planuri pentru dezvoltarea și reabilitarea căilor ferate la o scară mai largă, care să aibă efecte mai vaste la nivel NUTS III și NUTS IV. • Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente de proiectare tehnică, de planuri arhitecturale și studii de impact de mediu legate de îmbunătățirea transportului public transfrontalier • Proiecte care au ca scop lansarea de noi servicii regulate de transport public transfrontalier, armonizarea orarelor, asigurarea de informații cu privire la mersul trenurilor, autobuzelor, precum și a avioanelor pentru ambele părți ale graniței, inclusiv studii care examinează oportunitățile.

Domeniul major de intervenție	<p>1.2 Îmbunătățirea comunicării transfrontaliere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizarea infrastructurii de Internet de bandă largă / crearea accesului la Internet în localități, pentru a facilita comunicarea transfrontalieră. • Sprijinirea dezvoltării infrastructurii informatice transfrontaliere comune, bazate pe TIC prin: <ol style="list-style-type: none"> 1. Conexiuni la rețelele principale ale țării; 2. Crearea rețelei de distribuție între două sau mai multe localități; 3. Asigurarea accesului utilizatorilor. • Programe de acces comunitar în domeniul IT (de ex. în școli, biblioteci și alte locuri publice) pentru a se conecta la procesul de comunicare transfrontalier. • Sprijin pentru crearea și dezvoltarea mijloacelor necesare pentru emisiuni de știri transfrontaliere (de ex.: introducerea la televiziunea sau radioul local a unor programe regulate, suplimente periodice la ziarul local care să asigure informații de pe cealaltă parte a graniței. Instituțiile beneficiare trebuie să fie în toate cazurile organizații non-profit.) • Efectuarea unor studii pentru a identifica domeniile de activitate potrivite pentru abordări comune și pentru a examina necesitatea proiectelor comune în aceste domenii
-------------------------------	---

Domeniul major de intervenție	<p>1.3: Protecția mediului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Protecția naturii: • Cooperare între instituții (ex.. agenții de protecție a mediului, administrații ale regiunilor protejate, etc) • Dezvoltarea planurilor comune / corelate de management pentru regiunile protejate, în special din punctul de vedere al îmbunătățirii coerenței ecologice și a conectivității regiunilor incluse în programul Natura 2000 din zona de cooperare. • Îmbunătățirea / crearea infrastructurii în regiunile protejate (ex.: locații destinate primirii vizitatorilor) • Activități specifice relațiilor cu publicul: conferințe, ateliere, expoziții comune, materiale promoționale multilingve (broșuri, CD-uri, cărți, cataloage). • Gestionarea resurselor de apă și managementul calității • Sprijinirea activităților de cooperare dintre instituții în vederea armonizării activităților acestora în domeniul prevenirii inundațiilor și a problemelor de contaminare, într-o manieră durabilă. • Crearea și / sau armonizarea sistemelor de prognoză a inundațiilor • Continuarea lucrărilor pentru prevenirea inundațiilor și apelor interioare; restaurarea durabilă a zonelor umede • Lucrări pentru îmbunătățirea calității fluxurilor de apă în zona de frontieră • Reducerea poluării: • Crearea și armonizarea colectării eficiente a deșeurilor solide și a sistemelor de procesare, precum și a sistemelor transfrontaliere de canalizare. • Efectuarea unor studii pentru a identifica domeniile de activitate potrivite pentru abordări comune și pentru a examina necesitatea proiectelor comune în aceste domenii. • Schimb de bune practici între autoritățile locale cu privire la gestionarea deșeurilor (ex. schimburi de experiență în utilizarea Fondului de Coeziune).
-------------------------------	--

<i>Axa prioritara 2</i>	<i>Întărirea coeziunii sociale si economice în zona de frontieră</i>
Domeniul major de interventie	<p>2.1: Sprijinirea cooperării transfrontaliere în domeniul afacerilor</p> <p>Investiții în infrastructura de afaceri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construirea de facilități noi destinate infrastructurii de afaceri (zone industriale, parcuri industriale; centre logistice comune, incubatoare de afaceri, centre comerciale) și extinderea celor existente cu facilități noi care să servească în mod direct dezvoltarea afacerilor și comerțului transfrontalier. Acestea includ și sprijin în domeniul dezvoltării imobiliare, pentru investiții precum și pentru achizițiile de echipamente necesare. • Sprijinirea investițiilor de scară mică în atracții turistice și infrastructura turistică (ca de ex. drumeții, trasee de biciclete, trasee destinate călăritului, trasee turistice marcate); managementul destinațiilor turistice. • Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente de proiectare tehnică, de planuri arhitecturale, evaluări de mediu și studii de piață pentru pregătirea unor proiecte de infrastructura afacerilor. <p>Promovarea cooperării:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprijin pentru crearea de parteneriate și clustere transfrontaliere • Sprijin pentru promovarea transfrontaliera a întreprinderilor și dezvoltarea serviciilor de informații pentru IMM-uri (broșuri de informare difuzate prin Internet, buletine de știri care să încurajeze cooperarea transfrontaliera în domeniul afacerilor și consultanță)
Domeniul major de intervenție	<p>2.2 Promovarea cooperării în domeniul cercetării, dezvoltării și inovației</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea comună și complementară în domeniul infrastructurii de cercetare, dezvoltare și inovație legată de realizarea proiectelor de cooperare (Dezvoltarea infrastructurii actuale de cercetare-dezvoltare și inovație care deservește cooperarea transfrontalieră, armonizarea achizițiilor echipamentelor specifice, crearea de noi mijloace de cercetare si dezvoltare, înființarea de centre de cercetare-dezvoltare tehnică.) • Crearea de noi parteneriate, sprijinirea activităților inovative, colaborarea dintre universități, centre de cercetare si afaceri; sprijinirea programelor de schimb pentru cercetători; • Implementarea proiectelor de cercetare comune, diseminarea informațiilor cu privire la rezultatele activităților de cercetare-dezvoltare si inovație, transferul de tehnologii către sectoarele economice; • Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente proiectare tehnică, de planuri arhitecturale, evaluări de mediu si studii de piață legate de dezvoltarea comună a structurilor pentru cercetare-dezvoltare si inovație.

Domeniul major de intervenție	<p>2.3: Cooperarea pe piața muncii și în educație – dezvoltarea comună a competențelor și cunoștințelor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprijin pentru dezvoltarea structurilor educaționale și de instruire, a instituțiilor de învățământ și a școlilor profesionale care servesc în mod direct cooperarea transfrontalieră, în domeniul dezvoltării resurselor umane. Crearea unor rețele speciale pentru transferul cunoștințelor și a bunelor practici între instituțiile de învățământ. • Sprijinirea cooperării transfrontaliere între instituțiile de învățământ în domeniul dezvoltării unor planuri de învățământ comune, schimburi de cursuri și programe de instruire sau schimburi de bune practici realizate pentru pregătirea studenților facând parte din categorii dezavantajate. • Elaborarea și oferirea unor programe speciale de instruire în sectoarele unde s-au identificat lipsa anumitor abilități. (educarea adulților) • Programe de formare continuă în vederea combaterii șomajului structural; cooperarea în domeniul serviciilor de ocupare a forței de muncă, crearea unor rețele între instituțiile care operează pe piața muncii: asigurarea și diseminarea informațiilor legate de diferențele în sistemul juridic din perspectiva piețelor muncii și a sistemelor economice și sociale de cele două părți ale graniței (crearea unui sistem comun de monitorizare și informare cu privire la piața muncii, elaborarea unor baze de date, schimburi de informații, experiențe și bune practici). • Cursuri de instruire pentru cei care și-au întrerupt studiile și pentru persoanele cu nevoi speciale.
Domeniul major de intervenție	<p>2.4: Sănătatea și prevenirea amenințărilor comune</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cooperare între furnizorii de servicii de sănătate (armonizarea achiziționării și folosirii de echipamente medicale, planificarea infrastructurii comune de cercetare, crearea de rețele on-line) • Crearea unui portofoliu de servicii de sănătate comun (exploatând avantajul proximității spitalelor de cele două părți ale graniței, recunoașterea reciprocă a sistemelor de asigurări de sănătate, acceptarea cardurilor de asigurări de sănătate în străinătate, crearea unui sistem on-line comun în domeniul diagnosticării și coordonării pacienților) • Crearea de mecanisme comune pentru tratarea situațiilor de urgență, situațiilor de criză, care necesită reacții și intervenții rapide (ex. transportul în cazul accidentelor, incendiilor, catastrofelor naturale și industriale, în cazurile penale etc.), dezvoltarea de planuri transfrontaliere de urgență, de studii, inclusiv dezvoltarea rețelelor de comunicații, monitorizări comune și intervenții preventive. • Sprijin pentru inițiative care au ca scop asigurarea de instruire comune (inclusiv îmbunătățirea cunoștințelor de limbă) pentru personalul angajat care participă la acțiuni de salvare

Domeniul major de intervenție	<p>2.5 Cooperare între comunități</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de evenimente inovative comune în domeniul sportului și al culturii, în special cu scopul de a prezerva cultura comunităților minorităților etnice, inclusiv a minorității rroma. • Organizarea unor conferințe, seminarii și workshop-uri comune în diferite domenii de interes comun. • Dezvoltarea instituțională: dezvoltarea structurilor organizaționale integrate și a rețelelor durabile de cooperare tematică pentru activități de dezvoltare regională comune (în primul rând euroregiuni cu sisteme administrative comune și complet integrate, dar și organizații regionale, rețele ale unor orașe, agenții de administrare, agenții de dezvoltare regionale și județene, ONG-uri) • Cooperarea între instituții de învățământ primar, programe de schimburi de vizite pentru tineri. • Instruiri și alte programe cu scopul creșterii nivelului de înțelegere și utilizare a sistemelor IT. • Protecția culturii naționale și protecția patrimoniului cultural de-a lungul granițelor prin sprijinirea cooperărilor transfrontaliere dintre instituții culturale (muzee, teatre, biblioteci).
<p>Programul operațional de cooperare transnațională în sud-estul Europei 2007-2013 http://www.southeast-europe.net/en/, www.infocooperare.ro</p>	
Autoritatea de Management	Agenția Națională de Dezvoltare, Ungaria;
Autoritatea Națională	VATI – Companie Publică non-profit de Dezvoltare Regională (Budapesta).
Secretariatul Tehnic Comun	din România - Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Direcția de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Aria de cooperare	<ul style="list-style-type: none"> • Trei state membre vechi: Austria, Grecia și Italia (Regiunile: Lombardia, Bolzano/ Bozen, Trento, Veneto, Friuli-Venezia-Giulia, Emilia Romagna, Umbria, Marche, Abruzzo, Molise, Puglia, Basilicata) • Cinci state membre noi: Bulgaria, Ungaria, România, Slovenia, Slovacia • Două state candidate: Croația; Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei • Patru state potențial candidate: Albania, Bosnia, Muntenegru și Serbia • Două state cu care UE are relații speciale: Moldova și Ucraina (Oblasturile: Cjermovestka, Ivano-Frankiviska, Zakarpat-ska, Odessa).
<i>Axa prioritară 1</i>	<p><i>Sprijinirea inovării și antreprenoriatului</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea rețelelor tehnologice și de inovare în domenii specifice; • dezvoltarea unui mediu propice antreprenoriatului inovativ; • îmbunătățirea condițiilor cadru și deschiderea drumului către inovare

<i>Axa prioritară 2</i>	<p><i>Protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea managementului integrat al apelor și prevenirea riscurilor de inundații; • Îmbunătățirea prevenirii riscurilor naturale; • Promovarea cooperării în domeniul managementului resurselor naturale și al ariilor protejate; • Promovarea energiei regenerabile și eficientizarea resurselor
<i>Axa prioritară 3</i>	<p><i>Îmbunătățirea accesibilității</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea coordonării în promovarea, planificarea și intervenția în domeniul rețelelor primare și secundare de transport • Dezvoltarea strategiilor de diminuare a „diviziunii digitale” • Îmbunătățirea condițiilor cadru pentru platformele multimodale
<i>Axa prioritară 4</i>	<p><i>Dezvoltare sinergiilor transnaționale ale zonelor cu potențial</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Abordarea problemelor ce afectează zonele metropolitane și sistemele regionale de așezări; • Promovarea unui tipar echilibrat al zonelor cu potențial în ceea ce privește accesibilitatea și atractivitatea acestora; • Promovarea utilizării patrimoniului cultural pentru dezvoltare
<p>Programul operațional de cooperare interregională URBACT http://urbact.eu/, www.infocooperare.ro</p>	
Autoritatea de Management	Ministerul Afacerilor Urbane, Paris, Franța;
Autoritatea Națională din România	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Direcția de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Secretariatul Tehnic Comun	Délégation Interministerielle à la Ville, Paris Franța;
Aria de cooperare	Întreg teritoriul UE (27 state membre), 2 state partenere cu statut special: Norvegia și Elveția, statele candidate la aderarea vor fi considerate partenere în funcție de interesul exprimat (statele IPA, cu finanțare IPA), alte state (cu finanțare proprie) vecine UE, care își exprimă oficial interesul de a participa în program
<i>Axa prioritară 1</i>	<p><i>Orașe, promotoare ale creșterii economice și ocupării forței de muncă</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea antreprenoriatului; • Îmbunătățirea inovării și economiei cunoașterii; • Ocuparea forței de muncă și capitalul uman.
<i>Axa prioritară 2</i>	<p><i>Orașe atractive și unite</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea integrată a zonelor degradate sau în curs de degradare; • Integrarea socială; • Aspectele legate de mediu • Guvernanța și planificarea urbană

Programul operațional de cooperare interregională INTERACT II http://www.interact-eu.net/ , www.infocooperare.ro	
Autoritatea de Management	Cancelaria Federală din Austria
Puncte INTERACT	Viena (Austria), Valencia (Spania) Viborg (Danemarca), Turku (Finlanda);
Autoritatea Națională din România	Ministerul Dezvoltării, Regionale și Turismului, Direcția de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Secretariatul Tehnic Comun	Secretariatul INTERACT, Viena (Austria).
Aria de cooperare	Întreg teritoriul UE - 27 state membre; 2 state partenere cu statut special: Norvegia și Elveția
<i>Grup de intervenție 1</i>	<p><i>Resurse</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Baza informațională (studii aplicate, baze de date; informații generale, codificarea bunei guvernări)– să se dezvolte și să se mențină o bază informațională pentru cooperare teritorială; Instrumente (dezvoltarea unor noi instrumente, inițiative pilot)– furnizarea unor manuale și materiale, precum și a unor proceduri standard pentru realizarea cooperării teritoriale.
<i>Grup de intervenție 2</i>	<p><i>Cooperare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Coordonarea rețelei grupurilor țintă INTERACT (managementul rețelei, sprijin pentru rețele tematice). Schimb și transfer de cunoștințe („know how”) între instituțiile implicate în cooperare teritorială – organizarea de conferințe, seminarii, sesiuni de instruire, furnizarea de servicii de consultanță și îndrumare.
<i>Grup de intervenție 3</i>	<p><i>Diseminare și publicitate</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Diseminare și publicitate – consolidarea site-ului INTERACT, diseminarea documentelor și a materialelor promoționale.
<i>Grup de intervenție 4</i>	<p><i>Managementul calității</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Managementul calității – standarde de calitate; controlul conținutului
Programul operațional de cooperare interregională INTERREG IV C http://www.interreg4c.net/ , www.infocooperare.ro	
Autoritatea de Management	Regiunea Nord-Pas de Calais, Lilles, Franța
Autoritatea Națională din România	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Direcția Generală de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Secretariatul Tehnic Comun	Regiunea Nord-Pas de Calais, Lilles, Franța
Aria de cooperare	întreg teritoriul UE (27 de state membre) și două state partenere cu statut special: Norvegia și Elveția.

<i>Axa prioritară 1</i>	<p><i>Inovare și economia cunoașterii</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inovare, cercetare și dezvoltare tehnologica; • Antreprenoriatul și IMM-urile; • Societatea informațională; • Ocuparea forței de munca, capitalul uman și educația
<i>Axa prioritară 2</i>	<p><i>Mediu și prevenirea riscului</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prevenirea riscurilor naturale și tehnologice; • Managementul apei • Managementul deșeurilor; • Biodiversitatea și conservarea patrimoniului natural; • Energia și transportul public durabil; • Patrimoniul cultural și peisajul.
<p>Programul LEADER www.mapam.ro</p>	
Autoritate de management	<p>Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale</p> <p>Direcția Generală Dezvoltare Rurală</p>
Autoritatea națională responsabilă	<p>Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)</p>
Ce reprezintă programul LEADER?	<p>Programul LEADER reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural, dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale</p>
Care sunt avantajele utilizării Programului LEADER?	<ul style="list-style-type: none"> • Răspunde nevoilor locale specifice; • Valorifică resursele locale; • Mobilizează actorii locali, reprezentanți ai populației rurale, de a se preocupa și de a prelua controlul dezvoltării zonelor rurale prin întocmirea de strategii axate pe problemele identificate în comunitățile lor; • Oferă zonelor rurale posibilitatea de colaborare cu alte teritorii pentru schimb și transfer de experiență prin crearea de rețele; • Prin caracterul său descentralizat, integrat și de jos în sus este esențial pentru dezvoltarea echilibrată teritorială.
Ce teritorii sunt eligibile pentru Programul LEADER?	<p>Teritoriile eligibile sunt acele teritorii care, în conformitate cu definiția OECD, sunt clasificate drept rurale. Definiția OECD are la bază acea parte a populației care locuiește în comune (cu mai puțin de 150 locuitori/km²). Această definiție este unica recunoscută pe plan internațional referitor la spațiul rural.</p>
Ce sunt Grupurile de Acțiune Locală?	<p>Grupurile de Acțiune Locală reprezintă parteneriate public-private constituite din diverși reprezentanți ai sectoarelor public, privat și societății civile din teritoriul respectiv. La nivel de decizie, partenerii economici și reprezentanții societății civile, precum agricultorii, femeile, tinerii din spațiul rural și asociațiile acestora trebuie să reprezinte cel puțin 50% din parteneriatul local.</p>

<p>Ponderea partenerilor în cadrul Grupului de Acțiune Locală</p>	<p>GAL-urile (Grupurile de Acțiune Locală) reprezintă parteneriate public-private alcătuite din reprezentanți ai sectoarelor:</p> <p>Public</p> <ul style="list-style-type: none"> • administrație publică (la nivel local și județean – primării, consilii locale, județene, etc.) • servicii publice (servicii sociale, de sănătate și transport, școli, universități, etc.) <p>Privat</p> <ul style="list-style-type: none"> • sector comercial (societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată, etc.); • sector financiar (bănci, instituții de credit, etc.); • sector agricol (cooperative agricole, grupuri de producători, etc.); • organizații de întreprinzători; • societăți de furnizare a serviciilor comunitare (culturale, radio, TV, servicii non-culturale, etc.). <p>Societate civilă</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizații non-profit, asociații, fundații, federații (asociații de mediu, asociații culturale, sociale, religioase, camere de comerț, unități de cult, etc.); • persoane fizice, grupuri de persoane neînregistrate oficial. <p>La nivelul decizional din cadrul GAL, reprezentanții privați și ai ONG-urilor vor reprezenta peste 50%, urmând ca partea publică să reprezinte mai puțin de 50%.</p>
<p>Beneficiarii programului LEADER:</p>	<p>Beneficiarii Programului LEADER sunt Grupurile de Acțiune Locală (GAL) care își desfășoară activitatea pe un teritoriu rural, cu o populație cuprinsă între 10.000 - 100.000 locuitori și densitatea de maximum 150 de locuitori pe km².</p>
<p>Obiective specifice</p>	<p>Obiectivele specifice urmăresc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală și încurajarea acțiunilor inovative (spre exemplu, soluții noi la probleme vechi, introducerea și dezvoltarea unor produse noi, noi sisteme de piață, modernizarea activităților tradiționale prin aplicarea de noi tehnologii, etc.). (măsura 41) • încurajarea actorilor de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării (măsura 421), • stimularea formării de parteneriate, pregătirea și asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare locală (măsura 431)

Programe guvernamentale

Minsteul Dezvoltării Regionale și Turismului www.mdrt.ro	
<p>Programul de reabilitare termică, conform OUG nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p><i>Ce presupune izolarea termică:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • izolarea termică a pereților exteriori ai blocului; <ul style="list-style-type: none"> • înlocuirea ferestrelor întregului bloc și a ușilor exterioare existente cu unele superioare calitativ, care vor izola mai bine fiecare încăpere; • termo-hidroizolarea acoperișurilor sau a terasei/termoizolarea planșeului de peste ultimul nivel, în cazul existenței șarpantei; • izolarea termică a planșeului peste subsol, în cazul în care prin proiectarea blocului sunt prevăzute apartamente la parter; • demontarea instalațiilor și echipamentelor aflate pe fațadele și terasa blocului de locuințe precum și remontarea acestora după efectuarea lucrărilor de izolare termică, • lucrări de refacere a finisajelor anvelopei <p><i>Care sunt principalele obiective ale programului național de reabilitare termică:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea condițiilor de igienă și confort termic; • Reducerea pierderilor de căldură și a consumurilor energetice; • Reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apă caldă de consum; • Reducerea emisiilor poluante generate de producerea, transportul și consumul de energie
<p>Programul privind pietruirea, reabilitarea, modernizarea și/ sau asfaltarea drumurilor de interes local clasate conform HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p>Programul urmărește pietruirea, reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor comunale și județene care să conducă la extinderea posibilităților de acces a populației la magistralele rutiere și feroviare, îmbunătățirea condițiilor de transport a persoanelor și produselor prin mărirea vitezei de circulație vehiculelor, îmbunătățirea aprovizionării piețelor orașenești cu produse agricole, facilitarea intervențiilor de urgență în mediul rural.</p> <p>În ceea ce privește străzile principale din interiorul comunelor, se pot finanța:</p> <ul style="list-style-type: none"> • străzile care fac legătura cu drumurile județene, naționale și drumurile expres; • străzile care ușurează accesul populației la obiectivele importante din comună cum ar fi: instituții publice, instituții de învățământ, dispensar, biserică, cimitir, complexe agro-zootehnice, obiective turistice, mănăstiri

<p>Programul alimentarea cu apă a satelor, conform HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p>Programul vizează introducerea sistemelor centralizate de alimentare cu apă în localitățile din mediul rural pentru a crea condiții de bază, necesare unui trai decent și pentru a revitaliza unele zone defavorizate. Un alt obiectiv al programului este conștientizarea comunității cu privire la necesitatea folosirii apei potabile din surse de alimentare centralizate precum și educarea populației pentru a folosi rațional sursele de apă.</p> <p>Consiliile locale sunt titularele de contracte pentru obiectivele din administrarea acestora. Listele cu portofoliul lucrărilor se constituie anual și se completează și/sau se modifică, după caz, prin nominalizări ale consiliilor județene. Selecția proiectelor se face în baza unor criterii stabilite de autorități, având în vedere, în principal, satele aparținătoare orașelor sau zonelor periurbane cu disfuncționalități mari în alimentarea cu apă potabilă, comunele cu potențial economico-turistic, precum și asigurarea condițiilor minime de infrastructură rurală în comunitățile sărace.</p>
<p>Programul „săli de sport”</p>	<p>Scopul programului este construirea de noi săli de sport pe lângă instituțiile de învățământ de toate gradele, la orașe și la sate, în vederea asigurării cadrului de desfășurare a activităților sportive în condiții optime de confort și siguranță. Construcția sălilor de sport se realizează pe baza proiectelor pilot, elaborate și aprobate în conformitate cu prevederile legale. Inițial, prin acest program, au fost construite săli de sport cu o capacitate de 50 locuri. Ulterior, pentru a se putea răspunde necesităților diferite între mediul urban și cel rural, începând cu anul 2005, au fost lansate 2 noi proiecte tip, cu următoarele caracteristici:</p> <p>sală de sport cu o capacitate de 150 locuri – în special pentru mediul urban sală de educație fizică – pentru mediul rural</p> <p>Aria eligibilă: atât mediul urban cât și cel rural Beneficiari: Unitățile administrative teritoriale</p>
<p>Programul Consolidare și reabilitare Săli de sport existente, construite înainte de anul 2000</p>	<p>PREZENTAREA PROGRAMULUI: În anul 2005, în urma numeroaselor semnale primite din teritoriu referitoare la existența unor construcții aflate într-o stare avansată de degradare și care aveau destinația de săli de sport, a apărut necesitatea demarării programului de consolidare și reabilitare a acestor tipuri de construcții.</p> <p>Aria eligibilă: atât mediul urban cât și cel rural. Beneficiari: unitățile administrative teritoriale</p>
<p>Programul Bazine de înot</p>	<p>PREZENTAREA PROGRAMULUI Obiectivul programului este construcția de bazine de înot, finalizarea structurilor începute și reabilitarea bazinelor de înot existente. Vor fi promovate 3 tipuri de bazine: bazine olimpice, bazine de polo, bazine didactic-școlare</p> <p>BENEFICIARI Autorități ale administrației publice centrale și locale.</p>
<p>Programul patinoare artificiale</p>	<p>PREZENTAREA PROGRAMULUI Obiectivul programului este construirea de patinoare artificiale noi, finalizarea structurilor începute și reabilitarea patinoarelor artificiale existente. Vor fi promovate 3 tipuri de patinoare artificiale, respectiv:</p> <p>patinoare artificiale pentru competiții internaționale, cu caracter multifuncțional cu un număr minim de 5.000 locuri; patinoare artificiale pentru competiții interne/ internaționale cu cel mult 3500 locuri; patinoare artificiale didactic-școlare și de agrement.</p> <p>BENEFICIARI Autorități ale administrației publice centrale și locale</p>

<p>Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban</p>	<p>PREZENTAREA GENERALĂ A PROGRAMULUI Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban, are ca principale obiective:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proiectarea, construirea și dotarea de sedii pentru așezăminte culturale din mediul rural și mic urban, în localitățile unde nu există asemenea instituții; • reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban; • reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural; • finalizarea lucrărilor de construcție și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural și mic urban. <p>Scop: creșterea calității vieții culturale în mediul mic urban prin extinderea și susținerea infrastructurii culturale .</p> <p>Obiectiv: întărirea rolului așezămintelor culturale și transformarea acestora în centre comunitare de acces la informație și cultură și de coeziune socială, diversificarea ofertei culturale, creșterea gradului de acces și de participare a populației rurale la viața culturală</p> <p>Pentru localitățile din mediul mic urban cu o populație de peste 5000 de locuitori se vor construi cămine TIP III, cu o capacitate a sălii de 300 locuri</p>
<p>Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban</p>	<p>PREZENTAREA GENERALĂ A PROGRAMULUI Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban, are ca principale obiective:</p> <p>proiectarea, construirea și dotarea de sedii pentru așezăminte culturale din mediul rural și mic urban, în localitățile unde nu există asemenea instituții;</p> <p>reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban;</p> <p>reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural;</p> <p>finalizarea lucrărilor de construcție și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural și mic urban.</p> <p>Obiectivul reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban, care se realizează de MDRT prin CNI-SA, se caracterizează prin următoarele:</p> <p>Scop: creșterea calității vieții culturale în mediul mic urban prin extinderea și susținerea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale.</p> <p>obiectiv: întărirea rolului așezămintelor culturale și transformarea acestora în centre comunitare de acces la informație și cultură și de coeziune socială, diversificarea ofertei culturale, creșterea gradului de acces și de participare a populației rurale la viața culturală.</p>

<p>Programul de construcții locuințe pentru tineri destinate închirierii</p>	<p>Scopul programului: Construirea de locuințe cu chirie, destinate tinerilor cărora sursele de venit nu le permit achiziționarea unei locuințe în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței și asigurarea stabilității tinerilor specialiști, prin crearea unor condiții de locuit convenabile.</p> <p>Obiective: Continuarea lucrărilor de execuție la obiectivele de investiții începute în anii anteriori și promovarea de obiective noi, și începerea lucrărilor de execuție.</p> <p>Caracteristicile de derulare a programului:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului și consiliile locale analizează și stabilesc, în funcție de solicitările de locuințe și terenurile de construcție disponibile, necesitatea și oportunitatea construirii de locuințe și elaborează împreună programe anuale. • Construcțiile de locuințe se realizează pe terenuri aflate în patrimoniul public sau privat al unităților administrativ-teritoriale, date în folosință gratuită Agenției Naționale pentru Locuințe, pe durata execuției construcției. • După finalizarea construcțiilor, acestea trec în patrimoniul privat al statului și administrarea consiliilor locale, care repartizează locuințele solicitanților, în regim de închiriere, în ordinea depunerii cererilor și în baza unor criterii stabilite de lege. • Promovarea și finanțarea investițiilor privind construcțiile de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, se face în conformitate cu prevederile legale referitoare la investițiile publice, prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului în calitate de ordonator principal de credite și Agenția Națională pentru Locuințe, în calitate de autoritate de implementare. • Locuințele pentru tineri, destinate închirierii se pot vinde titularilor contractelor de închiriere, numai la solicitarea acestora, după expirarea a minimum 1 an de închiriere neîntreruptă
--	---

<p>Programul de construcții de locuințe sociale</p>	<p><i>Scopul</i> acestui program este construirea de locuințe sociale – locuințe cu chirie subvenționată, destinate unor categorii de persoane defavorizate prevăzute de lege, cărora nivelul de existență nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței.</p> <p><i>Obiectivul</i> ce se dorește a fi atins este asigurarea unor condiții de locuit decente pentru categoriile sociale dezavantajate. Promovarea investițiilor de locuințe sociale reprezintă sarcina autorităților publice locale.</p> <p><i>Caracteristici generale:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Repartizarea locuințelor se realizează de către consiliile locale, în urma propunerilor unor comisii sociale care analizează cererile de locuințe la nivel local. • Au acces la locuințele sociale familiile sau persoanele cu un venit mediu net lunar pe persoană, realizat în ultimele 12 luni, sub nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe total economie, comunicat de Institutul Național de Statistică în ultimul buletin statistic anterior lunii în care se analizează cererea, precum și anterior lunii în care se repartizează locuința. • Chiria nominală este subvenționată din surse ale bugetelor locale, nivelul maxim al chiriei pentru locuințele sociale fiind de 10% din venitul net lunar pe familie. • Locuințele sociale aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale și nu se vând. • Locuințele sociale se pot realiza prin construcții noi sau reabilitarea unor construcții existente. <p><i>Caracteristici principale:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Se desfășoară conform programelor de investiții promovate la nivel local, primăriile având calitatea de beneficiari; • Locuințele sociale și de necesitate se realizează fără depășirea exigentelor minimale de dotare și confort la un grad de finisaj mediu, așa cum sunt prevăzute în anexa nr.1 la Legea locuinței nr.114/1996, republicată
---	--

Alte surse de finanțare

<p>Program promovat de Rompetrol www.impreunapentru fiecare.ro www.rompetrol.ro</p>	<p>„Împreună pentru fiecare” – Finanțare nerambursabilă pentru proiecte din domeniul sănătății sau al protecției mediului</p>
<p>Obiective</p>	<p>Programul național de responsabilitate socială „Împreună pentru Fiecare” este destinat dezvoltării și implicării comunităților locale prin inițierea, susținerea și derularea de proiecte din domeniul sănătății sau al protecției mediului.</p>
<p>În cazul proiectelor de mediu <i>Activități principale</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Conservarea și menținerea sau îmbunătățirea condițiilor de mediu existente la nivel local prin diferite activități. • Activități de ecologizare în paralel cu amplasarea punctelor de colectare de deșuri sau de colectare selectivă, de transport și depozitare a deșeurilor, împreună cu activități de informare – educare a populației • Proiecte inovatoare care să ridice calitatea aerului, apei și a mediului înconjurător din zona unde trăiește comunitatea respectivă; • Activități și instalații de testare, tratare, filtrare a apei; aparatură modernă, performantă sau inovatoare pentru tratarea împotriva bacteriilor, nitriților etc.; • Iluminatul și/sau încălzirea clădirilor de interes public (primărie, dispensar, școală, adăpost pentru persoane defavorizate etc.) folosind surse alternative de energie (exemplu: panourile solare, etc.) • Reamenajarea și reabilitarea zonelor sau terenurilor degradate; dezvoltarea culturilor specifice, compatibile cu acele terenuri. <p><i>Activități conexe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Derularea de acțiuni, în parteneriat cu alte ONG-uri din comunitate sau din vecinătatea acesteia, pentru instruirea populației asupra necesității implicării acesteia în problemele comunității și modul în care poate fiecare să o facă; • Susținerea unor activități de promovare și informare pe teme legate de protecția mediului - în școli, licee, primării, alte instituții publice sau de învățământ; 	<p>În cazul proiectelor de sănătate <i>Activități principale</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renovarea, reabilitarea și dotarea unităților care asigură servicii medicale și activități de sănătate publică auxiliare. • Dezvoltarea unor spații special amenajate și dotate pentru activitatea asistenților sociali, medicilor de familie sau a îngrijirii bolnavilor acolo unde aceștia nu au acces la aceste servicii. <p><i>Activități conexe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Susținerea unor activități de promovare și informare pe teme legate de sănătate în general sau de tema specifică proiectului ce face subiectul aplicației; acestea pot avea loc în: școli, licee, primării, alte instituții publice sau de învățământ (ex: predispoziția locuitorilor la anumite boli, influența stilului de viață sedentar asupra organismului, influența fumatului, alimentația sănătoasă etc.);

Bibliografia utilizată

1. *Aid Delivery Methods, Project Cycle Management Guidelines*, European Commission, EuropeAid Cooperation Office, Development DG, Brussels, 2004
2. Borbely Gabor, *Szolo es bor az Ermelleken*, Partiumi es Bansagi Muemlekvedo es Emlekhely tarsasag, Nagyvarad, 2009
3. *EQUAL Partnership Development Toolkit. A partnership oriented planning, monitoring and evaluation guide for facilitators of EQUAL Development and Transnational Partnership*, Employment & social affairs, European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, 2005
4. Gercheva Dafina, *Local sustainable development planning, Manual for a local sustainable development strategy formulation*, UNDP Bratislava, 2003
5. *Ghid de elaborare a strategiilor de dezvoltare locală*, realizat în cadrul proiectului „Subsidiaritate și Dezvoltare Locală” finanțat prin programul Phare 2005 Consolidarea Democrației în România, Asociația Formare, Dezvoltare, Asistență – FORDA Buzău, iulie 2008
6. Kerekes György, *Településfejlesztési füzetek 24, Útmutató a településfejlesztési koncepció elkészítéséhez*, Belügyminisztérium Településfejlesztési Iroda, Magyar Közigazgatási Intézet, BM Kiadó, 2002
7. Mester Codruța - Balaci Nicoleta, *Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală – ghid*, Centru de Informare pentru Dezvoltare Durabilă Bihor, 2006
8. Munteanu Nicolae (coord.), *Ghid metodologic de elaborare a unei strategii de dezvoltare locală*, realizat în cadrul proiectului „Strategii locale pentru oportunități globale și pentru un viitor european al comunităților locale din Vestul României: întărirea capacității de elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare socioeconomică la nivel local în Regiunea Vest”, finanțat prin Programul Phare 2004, Componenta Societatea Civilă, ADR Vest și Centrul de Asistență Rurală, 2007
9. Nanasi Zoltan, *Szekelyhid történeti monografiája*, Pro Szekelyhid Egyesület, Szekelyhid, 2009
10. *Planificare strategică, Suport de curs realizat în cadrul proiectului de înfrățire instituțională RO03/IB/OT/01 „Întărirea capacității UCRAP și a rețelei naționale de modernizatori”*, Unitatea Centrală pentru Reforma Administrației Publice (www.modernizare.mai.gov.ro)
11. *Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013*
http://www.minind.ro/fonduri_structurale/CNSR.pdf
12. *Planul național de dezvoltare 2007-2013*
http://discutii.mfinante.ro/static/10/Mfp/pnd/documente/pnd/PND_2007_2013.pdf
13. *Strategia de dezvoltare a Municipiului Arad 2008-2013, 2014-2020*
(<http://www.primariaarad.ro/files/hotariri/h2928.pdf>)
14. *Planul de dezvoltare al județului Bihor*
<http://www.cjbihor.ro/index.php?act=dezvoltare>

15. Strategia de dezvoltare economico-socială a Municipiului Sighișoara pentru perioada 2008-2013 (http://sighisoara.org.ro/attachments/1362_strategia_municipiul_i_sighisoara_2008-2013.pdf)
16. Strategia de dezvoltare turistică comună a județelor Satu Mare și Szabolcs-Szatmár-Bereg (http://www.turismfarafrontiere.ro/fisiere/Strategie_turistica_FINALA_full.pdf)

Linkuri oficiale utile

1. www.gov.ro
2. www.mmediu.ro
3. www.minind.ro
4. www.mai.ro
5. www.mfinante.ro
6. www.mdrt.ro
7. www.mmuncii.ro
8. www.mcsi.ro
9. www.inforegio.ro
10. www.fseromania.ro
11. http://www.mmediu.ro/programe_finantare/pos_mediu.htm
12. www.fonduri-ue.ro
13. www.apdrp.ro

JUDEȚUL BIHOR
CONSILIUL LOCAL AL ORAȘULUI
SĂCUENI

HOTĂRÂREA Nr. 36
din 21.MARTIE 2016

privind includerea în Strategia de Dezvoltare a orașului Săcueni lista
proiectelor de dezvoltare

Văzând proiectul de hotărâre inițiat de primarul orașului, raportul de
avizare și raportul compartimentului de resort din cadrul aparatului de
specialitate al primarului,

În conformitate cu prevederile art.36, alin.(4), lit.(e), din Legea
nr.215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările
ulterioare,

În temeiul art.45, alin.(1) din Legea nr.215/2001 a administrației
publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul local al orașului Săcueni cu unanimitate de voturi

HOTĂREȘTE:

Art.1./Se aprobă includerea în Strategia de Dezvoltare a orașului
Săcueni lista proiectelor de dezvoltare, conform anexei care face parte
integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2./Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se încredințează
primarul orașului.

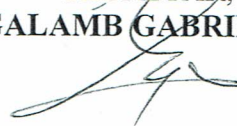
Art.3./ Prezenta hotărâre se comunică cu:

- Instituția Prefectului Județul Bihor;
- Primarul orașului Săcueni;
- compartimentul achiziții și investiții;
- compartimentul buget.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,
MAGYARI ATILA

CONTRASEMNEAZĂ:
SECRETAR,
GALAMB GABRIELA

LISTA DE PROIECTE DE DEZVOLTARE PENTRU
STRATEGIA DE DEZVOLTARE A ORAȘULUI SĂCUENI

- Plan de mobilitate urbană;
- Reabilitarea Castelului și parcului Stubenberg din Săcueni în vederea includerii în circuitul turistic;
- Drumul bisericilor medievale – Reabilitarea Bisericii Reformate din Săcueni;
- Reabilitare, modernizare, extindere și dotare așezământ cultural din orașul Săcueni, str. Libertății nr. 18/A, județul Bihor;
- Renovarea Bisericii Catolice din orașul Săcueni;
- Reabilitarea Bisericii Reformate din Cubulcut;
- Reabilitarea Bisericii Reformate din Sânnicolau de Munte;
- Reabilitarea Bisericii Reformate din Olosig;
- Reabilitarea Bisericii Reformate din Cadea;
- Reabilitarea Bisericii Reformate din Ciocaia;
- Lucrări de construcții Campus școlar Săcueni, județul Bihor;
- Reprofilarea liceului Teoretic „Petőfi Sándor” într-o școală tehnologică;
- Restaurarea cetății din orașul Săcueni respectiv amenajarea zonei istorice;
- Dotarea grupului școlar din localitatea Cadea;
- Dotarea școlilor din Sânnicolau de Munte și Cubulcut;
- Renovarea imobilelor aflate în proprietatea UAT Săcueni;
- Izolarea termică a blocurilor de locuințe din orașul Săcueni;
- Dezvoltarea turismului prin înființarea unui AQUA PARC în orașul Săcueni;
- Realizarea sistemului de apă, canalizare și electricitate în noul cartier din orașul Săcueni;
- Înființarea unui centru de îngrijire bătrâni în orașul Săcueni;
- Înființarea unei creșe și grădinițe în orașul Săcueni;
- Recultivarea strugurilor specifice zonei, (bacator);
- Manej de călărit în localitatea Cadea;
- Reabilitarea șiruri de pivnițe din Săcueni și integrarea lor în circuitul turistic „Drumul vinului din Valea Ierului”;
- Reabilitarea șiruri de pivnițe din satul Sânnicolau de Munte;
- Realizarea strategiei de dezvoltare durabilă și branduirea “Valea Ierului” și atragerea în circuitul turistic UAT Săcueni;
- Modernizare ștrand termal din orașul Săcueni;
- Modernizare ștrand termal din localitatea Sânnicolau de Munte;
- Reabilitare Conacul din Ciocaia;
- Reabilitarea Căminul Cultural Cadea;
- Reabilitarea Căminul Cultural Ciocaia;
- Reabilitare Căminul Cultural Sânnicolau de Munte;
- Construire Cămin Cultural Olosig.
- Reabilitarea Magaziei de Cereale Cadea;
- Realizarea unui teren de fotbal în localitatea Cubulcut;
- Construire sală de sport în localitatea Cubulcut;
- Realizarea unui parc de agrement în localitatea Cubulcut;
- Modernizarea drumuri agricole de exploatație în Oraș Săcueni;
- Diaspora start up în regiunea Valea Ierului.